Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ନମୋ ତସ୍ସ ଭଗୱତୋ ଅରହତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ

ୱିନଯପିଟକେ

ଚୂଳୱଗ୍ଗ-ଅଟ୍ଠକଥା

୧. କମ୍ମକ୍ଖନ୍ଧକଂ

ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକଥା

୧. ଚୂଳୱଗ୍ଗସ୍ସ ପଠମେ କମ୍ମକ୍ଖନ୍ଧକେ ତାୱ ପଣ୍ଡୁକଲୋହିତକାତି ପଣ୍ଡୁକୋ ଚେୱ ଲୋହିତକୋ ଚାତି ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯେସୁ ଦ୍ୱେ ଜନା; ତେସଂ ନିସ୍ସିତକାପି ପଣ୍ଡୁକଲୋହିତକାତ୍ୱେୱ ପଞ୍ଞାଯନ୍ତି. ବଲଂ ବାବଲଂ ପଟିମନ୍ତେଥାତି ସୁଟ୍ଠୁ ବଲଂ ପଟିୱଦଥ. ଅଲମତ୍ତତରାତି ସମତ୍ଥତରା.

ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକଥା ନିଟ୍ଠିତା.

ଅଧମ୍ମକମ୍ମଦ୍ୱାଦସକକଥା

୪.ଅସମ୍ମୁଖାକତନ୍ତିଆଦୀସୁ ସଙ୍ଘଧମ୍ମୱିନଯପୁଗ୍ଗଲସମ୍ମୁଖାନଂ ୱିନା କତଂ, ଚୁଦିତକଂ ଅପ୍ପଟିପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା କତଂ, ତସ୍ସେୱ ଅପ୍ପଟିଞ୍ଞାଯ କତଂ. ଅଦେସନାଗାମିନିଯାତି ପାରାଜିକାପତ୍ତିଯା ୱା ସଙ୍ଘାଦିସେସାପତ୍ତିଯା ୱା. ଏତ୍ଥ ପୁରିମକେସୁ ତୀସୁ ତିକେସୁ ନୱ ପଦା ଅଧମ୍ମେନକତଂ ୱଗ୍ଗେନକତନ୍ତି ଇମେହି ସଦ୍ଧିଂ ଏକେକଂ ଗହେତ୍ୱା ନୱ ତିକା ୱୁତ୍ତା. ଏୱଂ ସବ୍ବେପି ଦ୍ୱାଦସ ତିକା ହୋନ୍ତି. ପଟିପକ୍ଖୱସେନ ସୁକ୍କପକ୍ଖେସୁପି ଏତେଯେୱ ଦ୍ୱାଦସ ତିକା ୱୁତ୍ତା.

୬.ଅନନୁଲୋମିକେହିଗିହିସଂସଗ୍ଗେହୀତି ପବ୍ବଜିତାନଂ ଅନନୁଚ୍ଛୱିକେହି ସହସୋକିତାଦୀହି ଗିହିସଂସଗ୍ଗେହି.

ତିଣ୍ଣଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂନନ୍ତିଆଦି ଏକେକେନାପି ଅଙ୍ଗେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ଦସ୍ସନତ୍ଥଂ ୱୁତ୍ତଂ. ତଜ୍ଜନୀଯସ୍ସ ହି ୱିସେସେନ ଭଣ୍ଡନକାରକତ୍ତଂ ଅଙ୍ଗଂ, ନିଯସ୍ସସ୍ସ ଅଭିଣ୍ହାପତ୍ତିକତ୍ତଂ, ପବ୍ବାଜନୀଯସ୍ସ କୁଲଦୂସକତ୍ତଂ ୱୁତ୍ତଂ. ଇମେସୁ ପନ ତୀସୁ ଅଙ୍ଗେସୁ ଯେନ କେନଚି ସବ୍ବାନିପି କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି. ଯଦି ଏୱଂ ଯଂ ଚମ୍ପେଯ୍ୟକ୍ଖନ୍ଧକେ ୱୁତ୍ତଂ – ''ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତି…ପେ… ଉପସମ୍ପଦାରହଂ ଅବ୍ଭେତି; ଏୱଂ ଖୋ ଉପାଲି ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି ଅୱିନଯକମ୍ମଂ, ଏୱଞ୍ଚ ପନ ସଙ୍ଘୋ ସାତିସାରୋ ହୋତୀ''ତି ଇଦଂ ୱିରୁଜ୍ଝତୀତି. ଇଦଞ୍ଚ ନ ୱିରୁଜ୍ଝତି. କସ୍ମା? ୱଚନତ୍ଥନାନତ୍ତତୋ, ''ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସା''ତି ଇମସ୍ସ ହି ୱଚନସ୍ସ କମ୍ମସନ୍ନିଟ୍ଠାନଂ ଅତ୍ଥୋ. ''ତିଣ୍ଣଂ, ଭିକ୍ଖୱେ''ତିଆଦିୱଚନସ୍ସ ଅଙ୍ଗସମ୍ପତ୍ତି, ତସ୍ମା ଯଦା ସଙ୍ଘେନ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ''ଇଦଂ ନାମ ଇମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ କମ୍ମଂ କରୋମା''ତି ସନ୍ନିଟ୍ଠାନଂ କତଂ ହୋତି, ତଦା କମ୍ମାରହୋ ନାମ ହୋତି. ତସ୍ସ ଇମିନା ଲକ୍ଖଣେନ ତଜ୍ଜନୀଯାଦିକମ୍ମାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମାଦିକରଣଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଞ୍ଚେୱ ଅୱିନଯକମ୍ମଞ୍ଚାତି ୱେଦିତବ୍ବଂ. ଯସ୍ସ ପନ ଭଣ୍ଡନକାରକାଦୀସୁ ଅଙ୍ଗେସୁ ଅଞ୍ଞତରଂ ଅଙ୍ଗଂ ଅତ୍ଥି, ତସ୍ସ ଆକଙ୍ଖମାନୋ ସଙ୍ଘୋ ଯଥାନୁଞ୍ଞାତେସୁ ଅଙ୍ଗେସୁ ଚ କମ୍ମେସୁ ଚ ଯେନ କେନଚି ଅଙ୍ଗେନ ଯଂକିଞ୍ଚି କମ୍ମଂ ୱୱତ୍ଥପେତ୍ୱା ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ କମ୍ମାରହଂ କତ୍ୱା କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ. ଅଯମେତ୍ଥ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ. ଏୱଂ ପୁବ୍ବେନାପରଂ ସମେତି.

ତତ୍ଥ କିଞ୍ଚାପି ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମେ ଭଣ୍ଡନକାରକୱସେନ କମ୍ମୱାଚା ୱୁତ୍ତା, ଅଥ ଖୋ ବାଲସ୍ସ ଅବ୍ୟତ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିବହୁଲସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତେନ ବାଲଅବ୍ୟତ୍ତୱସେନେୱ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା . ଏୱଞ୍ହି ଭୂତେନ ୱତ୍ଥୁନା କତଂ କମ୍ମଂ ହୋତି, ନ ଚ ଅଞ୍ଞସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ୱତ୍ଥୁନା. କସ୍ମା? ଯସ୍ମା ଇଦମ୍ପି ଅନୁଞ୍ଞାତନ୍ତି. ଏସ ନଯୋ ସବ୍ବତ୍ଥ. ଅଟ୍ଠାରସ ସମ୍ମାୱତ୍ତନୱତ୍ତାନି ପାରିୱାସିକକ୍ଖନ୍ଧକେ ୱଣ୍ଣଯିସ୍ସାମ.

ଅଧମ୍ମକମ୍ମଦ୍ୱାଦସକକଥା ନିଟ୍ଠିତା.

ନପ୍ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେତବ୍ବଅଟ୍ଠାରସକାଦିକଥା

୮।ଲୋମଂପାତେନ୍ତୀତି ପନ୍ନଲୋମା ହୋନ୍ତି; ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁୱତ୍ତନ୍ତୀତି ଅତ୍ଥୋ। ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତନ୍ତୀତି ନିତ୍ଥରନ୍ତାନଂ ଏତନ୍ତି ନେତ୍ଥାରଂ; ଯେନ ସଙ୍ଘା ନିସ୍ସାରଣା ନିତ୍ଥରିତୁଂ, ତଂ ଅଟ୍ଠାରସୱିଧଂ ସମ୍ମାୱତ୍ତନଂ ୱତ୍ତନ୍ତୀତି ଅତ୍ଥୋ। କିତ୍ତକଂ କାଲଂ ୱତ୍ତଂ ପୂରେତବ୍ବନ୍ତି? ଦସ ୱା ପଞ୍ଚ ୱା ଦିୱସାନି। ଇମସ୍ମିଞ୍ହି କମ୍ମକ୍ଖନ୍ଧକେ ଏତ୍ତକେନ ୱତ୍ତଂ ପୂରିତମେୱ ହୋତି।

ନପ୍ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେତବ୍ବଅଟ୍ଠାରସକାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ନିଯସ୍ସକମ୍ମକଥା

୧୧। ସେଯ୍ଯସକୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ – ଅପିସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ପକତାତି ଅପିସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନିଚ୍ଚଂ ବ୍ଯାୱଟା ହୋନ୍ତି। ସେସଂ ତଜ୍ଜନୀଯେ ୱୁତ୍ତସଦିସମେୱ।

ନିଯସ୍ସକମ୍ମକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମକଥା

୨୧। ଅସ୍ସଜିପୁନବ୍ବସୁକୱତ୍ଥୁ ସଙ୍ଘାଦିସେସୱଣ୍ଣନାଯଂ ୱୁତ୍ତଂ।

୨୭।କାଯିକେନ ଦୱେନାତିଆଦୀସୁ ପନେତ୍ଥ କାଯିକୋ ଦୱୋ ନାମ କାଯକୀଳା ୱୁଚ୍ଚତି। ସେସପଦଦ୍ୱଯେପି ଏସେୱ ନଯୋ। କାଯିକୋ ଅନାଚାରୋ ନାମ କାଯଦ୍ୱାରେ ପଞ୍ଞତ୍ତସିକ୍ଖାପଦୱୀତିକ୍କମୋ ୱୁଚ୍ଚତି । ସେସଦ୍ୱଯେପି ଏସେୱ ନଯୋ। କାଯିକଂ ଉପଘାତିକଂ ନାମ କାଯଦ୍ୱାରେ ପଞ୍ଞତ୍ତସିକ୍ଖାପଦସ୍ସ ଅସିକ୍ଖନଭାୱେନ ଉପହନନଂ ୱୁଚ୍ଚତି; ନାସନଂ ୱିନାସନନ୍ତି ଅତ୍ଥୋ। ସେସଦ୍ୱଯେପି ଏସେୱ ନଯୋ। କାଯିକୋ ମିଚ୍ଛାଜୀୱୋ ନାମ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତୱେଜ୍ଜକମ୍ମାଦିୱସେନ ତେଲପଚନଅରିଟ୍ଠପଚନାଦୀନି। ୱାଚସିକୋ ମିଚ୍ଛାଜୀୱୋ ନାମ ଗିହୀନଂ ସାସନସମ୍ପଟିଚ୍ଛନାରୋଚନାଦୀନି। କାଯିକୱାଚସିକୋ ନାମ ତଦୁଭଯଂ। ସେସଂ ତଜ୍ଜନୀଯେ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ।

ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମକଥା

୩୩। ସୁଧମ୍ମୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ପନ – ଅନପଲୋକେତ୍ୱାତି ନ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା। ଏତଦୱୋଚାତି କିଂ ତେ ଗହପତି ଥେରାନଂ ପଟିଯତ୍ତନ୍ତି ସଙ୍ଘଂ ୱିୱରାପେତ୍ୱା ଦିସ୍ୱା ଏତଂ ଅୱୋଚ। ଏକା ଚ ଖୋ ଇଧ ନତ୍ଥି ଯଦିଦଂ ତିଲସଂଗୁଳିକାତି ଯା ଅଯଂ ତିଲସକ୍ଖଲିକା ନାମ ୱୁଚ୍ଚତି, ସା ନତ୍ଥୀତି ଅତ୍ଥୋ। ତସ୍ସ କିର ଗହପତିନୋ ୱଂସେ ଆଦିମ୍ହି ଏକୋ ପୂୱିଯୋ ଅହୋସି। ତେନ ନଂ ଥେରୋ ଜାତିଯା ଖୁଂସେତୁକାମୋ ଏୱମାହ। ଯଦେୱ କିଞ୍ଚୀତି ଏୱଂ ବହୁଂ ବୁଦ୍ଧୱଚନଂ ରତନଂ ପହାଯ କିଞ୍ଚିଦେୱ ତିଲସଂଗୁଳିକାୱଚନଂ ଭାସିତଂ। କୁକ୍କୁଟପୋତକୌଦାହରଣେନ ଇଦଂ ଦସ୍ସେତି ''ଯଥା ସୋ ନେୱ କାକୱସ୍ସିତଂ ନ କୁକ୍କୁଟୱସ୍ସିତଂ ଅକାସି, ଏୱଂ ତ୍ୱଯାପି ନେୱ ଭିକ୍ଖୁୱଚନଂ ନ ଗିହିୱଚନଂ ୱୁତ୍ତ''ନ୍ତି।

ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଅଧମ୍ମକମ୍ମାଦିଦ୍ୱାଦସକକଥା

୩୭।ଅସମ୍ମୁଖା କତନ୍ତିଆଦଯୋ ତିକା ୱୁତ୍ତପ୍ପକାରା ଏୱ।

୩୯। ଅଙ୍ଗସମନ୍ନାଗମୋ ପୁରିମେହି ଅସଦିସୋ। ତତ୍ଥ ଯଥା ଲାଭଂ ନ ଲଭନ୍ତି; ଏୱଂ ପରିସକ୍କନ୍ତୋ ପରକ୍କମନ୍ତୋ ଅଲାଭାଯ ପରିସକ୍କତି ନାମ। ଏସ ନଯୋ ଅନତ୍ଥାଦୀସୁ। ତତ୍ଥ ଅନତ୍ଥୋତି ଅତ୍ଥଭଙ୍ଗୋ। ଅନାୱାସୋତି ତସ୍ମିଂ ଠାନେ ଅୱସନଂ। ଗିହୀନଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣନ୍ତି ଗିହୀନଂ ସନ୍ତିକେ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି। ଧମ୍ମିକଂ ପଟିସ୍ସୱଂ ନ ସଚ୍ଚାପେତୀତି ଯଥା ସଚ୍ଚୋ ହୋତି, ଏୱଂ ନ କରୋତି; ୱସ୍ସାୱାସଂ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ନ ଗଚ୍ଛତି, ଅଞ୍ଞଂ ୱା ଏୱରୂପଂ କରୋତି। ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଭିକ୍ଖୱେତିଆଦି ଏକଙ୍ଗେନପି କମ୍ମାରହଭାୱଦସ୍ସନତ୍ଥଂ ୱୁତ୍ତଂ। ସେସମେତ୍ଥ ଉତ୍ତାନତ୍ଥମେୱ, ତଜ୍ଜନୀଯେ ଚ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ।

ଅଧମ୍ମକମ୍ମାଦିଦ୍ୱାଦସକକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଆପତ୍ତିୟା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀୟକମ୍ମକଥା

୪୬। ଛନ୍ନଵତ୍ଥୁସ୍ମିଂ – ଆଵାସପରମ୍ପରଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖଵେ ସଂସଥାତି ସବ୍ବାଵାସେସୁ ଆରୋଚେଥ।

୫୦।ଭଣ୍ଡନକାରକୋତିଆଦୀସୁ ଭଣ୍ଡନାଦିପଚ୍ଚୟା ଆପନ୍ନଂ ଆପତ୍ତିଂ ରୋପେତ୍ଵା ତସ୍ସା ଅଦସ୍ସନେୟେଵ କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ତିକା ଵୁତ୍ତପ୍ପକାରା ଏଵ।

୫୧। ସମ୍ମାଵତ୍ତନାୟଂ ପନେତ୍ଥ ତେଚତ୍ତାଲୀସ ଵତ୍ତାନି। ତତ୍ଥ ନ ଅନୁଦ୍ଧଂସେତବ୍ବୋତି ନ ଚୋଦେତବ୍ବୋ। ନ ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୂହୀତି ଅଞ୍ଞୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅଞ୍ଞେହି ଭିକ୍ଖୂହି ନ ଭିନ୍ଦିତବ୍ବୋ। ନ ଗିହିଦ୍ଧଜୋତି ଓଦାତଵତ୍ଥାନି ଅଚ୍ଛିନ୍ନଦସପୁପ୍ଫଦସାନି ଚ ନ ଧାରେତବ୍ବାନି। ନ ତିତ୍ଥିୟଦ୍ଧଜୋତି କୁସଚୀରାଦୀନି ନ ଧାରେତବ୍ବାନି। ନ ଆସାଦେତବ୍ବୋତି ନ ଅପସାଦେତବ୍ବୋ। ଅନ୍ତୋ ଵା ବହି ଵାତି ଵିହାରସ୍ସ ଅନ୍ତୋ ଵା ବହି ଵା। ନ ତିତ୍ଥିୟାଦିପଦତ୍ତୟଂ ଉତ୍ତାନମେଵ । ସେସଂ ସବ୍ବଂ ପାରିଵାସିକକ୍ଖନ୍ଧକେ ଵଣ୍ଣୟିସ୍ସାମ। ସେସଂ ତଜ୍ଜନୀୟେ ଵୁତ୍ତନୟମେଵ। ଆପତ୍ତିୟା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀୟକମ୍ମଂ ଇମିନା ସଦିସମେଵ।

୬୫। ଅରିଟ୍ଠଵତ୍ଥୁ ଖୁଦ୍ଦକଵଣ୍ଣନାୟଂ ଵୁତ୍ତଂ। ‘‘ଭଣ୍ଡନକାରକୋ’’ତିଆଦୀସୁ ୟଂ ଦିଟ୍ଠିଂ ନିସ୍ସାୟ ଭଣ୍ଡନାଦୀନି କରୋତି, ତସ୍ସା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେୟେଵ କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ସେସଂ ତଜ୍ଜନୀୟେ ଵୁତ୍ତନୟମେଵ। ସମ୍ମାଵତ୍ତନାୟମ୍ପି ହି ଇଧ ତେଚତ୍ତାଲୀସଂୟେଵ ଵତ୍ତାନୀତି।

ଆପତ୍ତିୟା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀୟକମ୍ମକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

କମ୍ମକ୍ଖନ୍ଧକଵଣ୍ଣନା ନିଟ୍ଠିତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୨। ପାରିୱାସିକକ୍ଖନ୍ଧକଂ

ପାରିୱାସିକୱତ୍ତକଥା

୭୫। ପାରିୱାସିକକ୍ଖନ୍ଧକେ – ପାରିୱାସିକାତି ପରିୱାସଂ ପରିୱସନ୍ତା। ତତ୍ଥ ଚତୁବ୍ବିଧୋ ପରିୱାସୋ – ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିୱାସୋ, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିୱାସୋ, ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ, ସମୋଧାନପରିୱାସୋତି। ତେସୁ ‘‘ଯୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞୋପି ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ଆକଙ୍ଖତି ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଆକଙ୍ଖତି ଉପସମ୍ପଦଂ, ତସ୍ସ ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ ପରିୱାସୋ ଦାତବ୍ବୋ’’ତି (ମହାୱ। ୮୬) ଏୱଂ ମହାଖନ୍ଧକେ ୱୁତ୍ତୋ ତିତ୍ଥିୟପରିୱାସୋ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିୱାସୋ ନାମ। ତତ୍ଥ ଯଂ ୱତ୍ତବ୍ବଂ ତଂ ୱୁତ୍ତମେୱ। ଅଯଂ ପନ ଇଧ ଅନଧିପ୍ପେତୋ। ସେସା ତଯୋ ଯେନ ସଙ୍ଘାଦିସେସାପତ୍ତି ଆପନ୍ନା ଚେୱ ହୋତି ପଟିଚ୍ଛାଦିତା ଚ, ତସ୍ସ ଦାତବ୍ବା। ତେସୁ ଯଂ ୱତ୍ତବ୍ବଂ ତଂ ସମୁଚ୍ଚଯକ୍ଖନ୍ଧକେ ୱକ୍ଖାମ। ଏତେ ପନ ଇଧ ଅଧିପ୍ପେତା। ତସ୍ମା ଏତେସୁ ଯଂକିଞ୍ଚି ପରିୱାସଂ ପରିୱସନ୍ତା ‘‘ପାରିୱାସିକା’’ତି ୱେଦିତବ୍ବା।

ପକତତ୍ତାନଂ ଭିକ୍ଖୂନନ୍ତି ଠପେତ୍ୱା ନୱକତରଂ ପାରିୱାସିକଂ ଅୱସେସାନଂ ଅନ୍ତମସୋ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହାଦୀନମ୍ପି। ଅଭିୱାଦନପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାନନ୍ତି ଯଂ ତେ ଅଭିୱାଦନାଦିଂ କରୋନ୍ତି, ତଂ ସାଦିଯନ୍ତି, ସମ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ତି; ନ ପଟିକ୍ଖିପନ୍ତୀତି ଅତ୍ଥୋ। ତତ୍ଥ ସାମୀଚିକମ୍ମନ୍ତି ଠପେତ୍ୱା ଅଭିୱାଦନାଦୀନି ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଅନୁଚ୍ଛୱିକସ୍ସ ବୀଜନୱାତଦାନାଦିନୋ ଆଭିସମାଚାରିକସ୍ସେତଂ ଅଧିୱଚନଂ। ଆସନାଭିହାରନ୍ତି ଆସନସ୍ସ ଅଭିହରଣଂ, ଆସନଂ ଗହେତ୍ୱା ଅଭିଗମନଂ ପଞ୍ଞାପନମେୱ ୱା। ସେଯ୍ୟାଭିହାରେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ପାଦୋଦକନ୍ତି ପାଦଧୋୱନୌଦକଂ। ପାଦପୀଠନ୍ତି ଧୋତପାଦଟ୍ଠପନକଂ। ପାଦକଥଲିକନ୍ତି ଅଧୋତପାଦଟ୍ଠପନକଂ ପାଦଘଂସନଂ ୱା। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି ସଦ୍ଧିୱିହାରିକାନମ୍ପି ସାଦିଯନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟମେୱ, ତସ୍ମା ତେ ୱତ୍ତବ୍ବା – ‘‘ଅହଂ ୱିନଯକମ୍ମଂ କରୋମି, ମଯ୍ହଂ ୱତ୍ତଂ ମା କରୋଥ, ମା ମଂ ଗାମପ୍ପୱେସନଂ ଆପୁଚ୍ଛଥା’’ତି। ସଚେ ସଦ୍ଧାପବ୍ବଜିତା କୁଲପୁତ୍ତା ‘‘ତୁମ୍ହେ, ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହାକଂ ୱିନଯକମ୍ମଂ କରୋଥା’’ତି ୱତ୍ୱା ୱତ୍ତଂ କରୋନ୍ତି, ଗାମପ୍ପୱେସନମ୍ପି ଆପୁଚ୍ଛନ୍ତିଯେୱ, ୱାରିତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଅନାପତ୍ତି। ମିଥୁ ଯଥାୱୁଡ୍ଢନ୍ତି ପାରିୱାସିକଭିକ୍ଖୂନଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଯୋ ଯୋ ୱୁଡ୍ଢୋ ତେନ ତେନ ନୱକତରସ୍ସ ସାଦିତୁଂ।

ପଞ୍ଚଯଥାୱୁଡ୍ଢନ୍ତି ପକତତ୍ତେହିପି ସଦ୍ଧିଂ ୱୁଡ୍ଢପଟିପାଟିଯା ଏୱ। ତସ୍ମା ପାତିମୋକ୍ଖେ ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ହତ୍ଥପାସେ ନିସୀଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ‘‘ପାଳିଯା ଅନିସୀଦିତ୍ୱା ପାଳିଂ ୱିହାଯ ହତ୍ଥପାସଂ ଅମୁଞ୍ଚନ୍ତେନ ନିସୀଦିତବ୍ବ’’ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥେ କରୀଯମାନେ ସଙ୍ଘନୱକଟ୍ଠାନେ ନିସୀଦିତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ନିସିନ୍ନେନ ଅତ୍ତନୋ ପାଳିଯା ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ପୱାରଣାଯପି ସଙ୍ଘନୱକଟ୍ଠାନେ ନିସୀଦିତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ନିସିନ୍ନେନ ଅତ୍ତନୋ ପାଳିଯା ପୱାରେତବ୍ବଂ। ସଙ୍ଘେନ ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ଭାଜୀଯମାନଂ ୱସ୍ସିକସାଟିକମ୍ପି ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତଟ୍ଠାନେ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଓଣୋଜନନ୍ତି ୱିସ୍ସଜ୍ଜନଂ ୱୁଚ୍ଚତି। ସଚେ ହି ପାରିୱାସିକସ୍ସ ଦ୍ୱେ ତୀଣି ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତାଦୀନି ପାପୁଣନ୍ତି, ଅଞ୍ଞା ଚସ୍ସ ପୁଗ୍ଗଲିକଭତ୍ତପଚ୍ଚାସା ହୋତି, ତାନି ପଟିପାଟିଯା ଗହେତ୍ୱା ‘‘ଭନ୍ତେ, ହେଟ୍ଠା ଗାହେଥ, ଅଜ୍ଜ ମଯ୍ହଂ ଭତ୍ତପଚ୍ଚାସା ଅତ୍ଥି, ସ୍ୱେ ଗଣ୍ହିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତବ୍ବାନି। ଏୱଂ ତାନି ପୁନଦିୱସେସୁ ଗଣ୍ହିତୁଂ ଲଭତି। ପୁନଦିୱସେ ସବ୍ବପଠମଂ ଏତସ୍ସ ଦାତବ୍ବନ୍ତି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଯଦି ପନ ନ ଗଣ୍ହାତି ନ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତି, ପୁନଦିୱସେ ନ ଲଭତି, ଇଦଂ ଓଣୋଜନଂ ନାମ ପାରିୱାସିକସ୍ସେୱ ଓଦିସ୍ସ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। କସ୍ମା? ତସ୍ସ ହି ସଙ୍ଘନୱକଟ୍ଠାନେ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ଯାଗୁଖଜ୍ଜକାଦୀନି ପାପୁଣନ୍ତି ୱା ନ ୱା, ତସ୍ମା ସୋ ‘‘ଭିକ୍ଖାହାରେନ ମା କିଲମିତ୍ଥା’’ତି ଇଦମସ୍ସ ସଙ୍ଗହକରଣତ୍ଥାଯ ଓଦିସ୍ସ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ।

ଭତ୍ତନ୍ତି ଆଗତାଗତେହି ୱୁଡ୍ଢପଟିପାଟିଯା ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ ୱିହାରେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଚତୁସ୍ସାଲଭତ୍ତଂ, ଏତଂ ଯଥାୱୁଡ୍ଢଂ ଲଭତି। ପାଳିଯା ପନ ଗନ୍ତୁଂ ୱା ଠାତୁଂ ୱା ନ ଲଭତି, ତସ୍ମା ପାଳିତୋ ଓସକ୍କିତ୍ୱା ହତ୍ଥପାସେ ଠିତେନ ହତ୍ଥଂ ପସାରେତ୍ୱା ଯଥା ସେନୋ ନିପତିତ୍ୱା ଗଣ୍ହାତି, ଏୱଂ ଗଣ୍ହିତବ୍ବଂ। ଆରାମିକସମଣୁଦ୍ଦେସେହି ଆହରାପେତୁଂ ନ ଲଭତି। ସଚେ ସଯମେୱ ଆହରନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ରଞ୍ଞୋ ମହାପେଳଭତ୍ତେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଚତୁସ୍ସାଲଭତ୍ତେ ପନ ସଚେ ଓଣୋଜନଂ କତ୍ତୁକାମୋ ହୋତି, ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ଥାଯ ଉକ୍ଖିତ୍ତେ ପିଣ୍ଡେ ‘‘ଅଜ୍ଜ ମେ ଭତ୍ତଂ ଅତ୍ଥି, ସ୍ୱେ ଗଣ୍ହିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ପୁନଦିୱସେ ଦ୍ୱେ ପିଣ୍ଡେ ଲଭତୀତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତାଦୀନିପି ପାଳିତୋ ଓସକ୍କିତ୍ୱାୱ ଗହେତବ୍ବାନି। ଯତ୍ଥ ପନ ନିସୀଦାପେତ୍ୱା ପରିୱିସନ୍ତି, ତତ୍ଥ ସାମଣେରାନଂ ଜେଟ୍ଠକେନ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସଙ୍ଘନୱକେନ ହୁତ୍ୱା ନିସୀଦିତବ୍ବଂ।

୭୬। ଇଦାନି ଯା ଅଯଂ ସମ୍ମାୱତ୍ତନା ୱୁତ୍ତା, ତତ୍ଥ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯେନ ହୁତ୍ୱା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ; ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପନ ଉପସମ୍ପାଦେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଆଚରିଯେନ ହୁତ୍ୱାପି କମ୍ମୱାଚା ନ ସାୱେତବ୍ବା, ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଅସତି ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ସାୱେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ନ ନିସ୍ସଯୋତି

ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ନିସ୍ସୟୋ ନ ଦାତବ୍ବୋ। ଯେହିପି ପକତିୟାଓ ନିସ୍ସୟୋ ଗହିତୋ, ତେ ୱତ୍ତବ୍ବା – ‘‘ଅହଂ ୱିନୟକମ୍ମଂ କରୋମି, ଅମୁକଙ୍ଥେରସ୍ସ ନାମ ସନ୍ତିକେ ନିସ୍ସୟଂ ଗଣ୍ହଥ, ମୟ୍ହଂ ୱତ୍ତଂ ମା କରୋଥ, ମା ମଂ ଗାମପ୍ପୱେସନଂ ଆପୁଚ୍ଛଥା’’ତି। ସଚେ ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେପି କରୋନ୍ତିଯେୱ, ୱାରିତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାୟ କରୋନ୍ତେସୁପି ଅନାପତ୍ତି।

ନ ସାମଣେରୋତି ଅଞ୍ଞୋ ସାମଣେରୋ ନ ଗହେତବ୍ବୋ। ଉପଜ୍ଝଂ ଦତ୍ୱା ଗହିତସାମଣେରାପି ୱତ୍ତବ୍ବା – ‘‘ଅହଂ ୱିନୟକମ୍ମଂ କରୋମି, ମୟ୍ହଂ ୱତ୍ତଂ ମା କରୋଥ, ମା ମଂ ଗାମପ୍ପୱେସନଂ ଆପୁଚ୍ଛଥା’’ତି। ସଚେ ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେପି କରୋନ୍ତିଯେୱ, ୱାରିତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାୟ କରୋନ୍ତେସୁପି ଅନାପତ୍ତି। ଭିକ୍ଖୁନୋୱାଦକସମ୍ମୁତି ନାମ ଆଧିପଚ୍ଚଟ୍ଠାନଭୂତାତି ପଟିକ୍ଖିତ୍ତା, ତସ୍ମା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ୱତ୍ତବ୍ବଂ – ‘‘ଭନ୍ତେ, ଅହଂ ୱିନୟକମ୍ମଂ କରୋମି, ଭିକ୍ଖୁନୋୱାଦକଂ ଜାନାଥା’’ତି, ପଟିବଲସ୍ସ ୱା ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଭାରୋ କାତବ୍ବୋ। ଆଗତା ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ‘‘ସଙ୍ଘସନ୍ତିକଂ ଗଚ୍ଛଥ, ସଙ୍ଘୋ ୱୋ ଓୱାଦଦାୟକଂ ଜାନିସ୍ସତୀ’’ତି ୱା ‘‘ଅହଂ ୱିନୟକମ୍ମଂ କରୋମି, ଅମୁକଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ନାମ ସନ୍ତିକଂ ଗଚ୍ଛଥ, ସୋ ୱୋ ଓୱାଦଂ ଦସ୍ସତୀ’’ତି ୱା ୱତ୍ତବ୍ବା।

ସା ଆପତ୍ତୀତି ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିୟା ପରିୱାସେ ଦିନ୍ନେ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠି ନାପଜ୍ଜିତବ୍ବା। ଅଞ୍ଞା ୱା ତାଦିସିକାତି କାୟସଂସଗ୍ଗାଦିଗରୁକାପତ୍ତି। ତତୋ ୱା ପାପିଟ୍ଠତରାତି ପାରାଜିକାପତ୍ତି; ସଞ୍ଚରିତ୍ତାପତ୍ତିଯା ହି ଆପତ୍ତୀସୁ ଦୁବ୍ଭାସିତାପତ୍ତି ପାପିଟ୍ଠା; ଦୁକ୍କଟାପତ୍ତି ପାପିଟ୍ଠତରା; ଦୁକ୍କଟାପତ୍ତି ପାପିଟ୍ଠା, ପାଟିଦେସନୀୟାପତ୍ତି ପାପିଟ୍ଠତରାତି ଏୱଂ ପାଚିତ୍ତିୟଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସଙ୍ଘାଦିସେସପାରାଜିକାପତ୍ତୀସୁ ନୟୋ ନେତବ୍ବୋ। ତାସଂ ୱତ୍ଥୂସୁପି ଦୁବ୍ଭାସିତୱତ୍ଥୁ ପାପିଟ୍ଠଂ, ଦୁକ୍କଟୱତ୍ଥୁ ପାପିଟ୍ଠତରନ୍ତି ପୁରିମନୟେନେୱ ଭେଦୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ପଣ୍ଣତ୍ତିୱଜ୍ଜସିକ୍ଖାପଦେ ପନ ୱତ୍ଥୁପି ଆପତ୍ତିପି ପାପିଟ୍ଠା। ଲୋକୱଜ୍ଜେ ଉଭୟମ୍ପି ପାପିଟ୍ଠତରଂ।

କମ୍ମନ୍ତି ପରିୱାସକମ୍ମୱାଚା ୱୁଚ୍ଚତି। ତଂ କମ୍ମଂ ‘‘ଅକତଂ ଦୁକ୍କଟ’’ନ୍ତିଆଦୀହି ୱା ‘‘କିଂ ଇଦଂ କମ୍ମଂ ନାମ କସିକମ୍ମଂ ଗୋରକ୍ଖକମ୍ମ’’ନ୍ତିଆଦୀହି ୱା ୱଚନେହି ନ ଗରହିତବ୍ବଂ। କମ୍ମିକାତି ଯେହି ଭିକ୍ଖୂହି କମ୍ମଂ କତଂ, ତେ ୱୁଚ୍ଚନ୍ତି, ତେ ‘‘ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା’’ତିଆଦୀହି ୱଚନେହି ନ ଗରହିତବ୍ବା। ନସୱଚନୀୟଂ କାତବ୍ବନ୍ତି ପଲିବୋଧତ୍ଥାୟ ୱା ପକ୍କୋସନତ୍ଥାୟ ୱା ସୱଚନୀୟଂ ନ କାତବ୍ବଂ, ପଲିବୋଧତ୍ଥାୟ ହି କରୋନ୍ତୋ ‘‘ଅହଂ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଇମସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ସୱଚନୀୟଂ କରୋମି, ଇମମ୍ହା ଆୱାସା ଏକପଦମ୍ପି ମା ପକ୍କାମି, ୟାୱ ନ ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସନ୍ତଂ ହୋତୀ’’ତି ଏୱଂ କରୋତି। ପକ୍କୋସନତ୍ଥାୟ କରୋନ୍ତୋ ‘‘ଅହଂ ତେ ସୱଚନୀୟଂ କରୋମି, ଏହି ମୟା ସଦ୍ଧିଂ ୱିନୟଧରାନଂ ସମ୍ମୁଖୀଭାୱଂ ଗଚ୍ଛାମା’’ତି ଏୱଂ କରୋତି; ତଦୁଭୟମ୍ପି ନ କାତବ୍ବଂ।

ନ ଅନୁୱାଦୋତି ୱିହାରେ ଜେଟ୍ଠକଟ୍ଠାନଂ ନ କାତବ୍ବଂ। ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସକେନ ୱା ଧମ୍ମଜ୍ଝେସକେନ ୱା ନ ଭୱିତବ୍ବଂ। ନାପି ତେରସସୁ ସମ୍ମୁତୀସୁ ଏକସମ୍ମୁତିୱସେନାପି ଇସ୍ସରିୟକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ନ ଓକାସୋତି ‘‘କରୋତୁ ମେ ଆୟସ୍ମା ଓକାସଂ, ଅହଂ ତଂ ୱତ୍ତୁକାମୋ’’ତି ଏୱଂ ପକତତ୍ତସ୍ସ ଓକାସୋ ନ କାରେତବ୍ବୋ, ୱତ୍ଥୁନା ୱା ଆପତ୍ତିୟା ୱା ନ ଚୋଦେତବ୍ବୋ, ‘‘ଅୟଂ ପୁବ୍ବେ ତେ ଦୋସୋ’’ତି ନ ସାରେତବ୍ବୋ। ନ ଭିକ୍ଖୂହି ସମ୍ପୟୋଜେତବ୍ବନ୍ତି ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ୟୋଜେତ୍ୱା କଲହୋ ନ କାରେତବ୍ବୋ।

ପୁରତୋତି ସଙ୍ଘତ୍ଥେରେନ ହୁତ୍ୱା ପୁରତୋ ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଦ୍ୱାଦସହତ୍ଥଂ ଉପଚାରଂ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଏକକେନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ନିସୀଦନେପି ଏସେୱ ନୟୋ। ଆସନପରିୟନ୍ତୋତି ଭତ୍ତଗ୍ଗାଦୀସୁ ସଙ୍ଘନୱକାସନଂ ୱୁଚ୍ଚତି; ସ୍ୱାସ୍ସ ଦାତବ୍ବୋ, ତତ୍ଥ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ସେୟ୍ୟାପରିୟନ୍ତୋତି ସେୟ୍ୟାନଂ ପରିୟନ୍ତୋ, ସବ୍ବଲାମକଂ ମଞ୍ଚପୀଠଂ। ଅୟଞ୍ହି ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତଟ୍ଠାନେ ସେୟ୍ୟଂ ଗହେତୁଂ ନ ଲଭତି। ସବ୍ବଭିକ୍ଖୂହି ୱିଚିନିତ୍ୱା ଗହିତାୱସେସା ମଙ୍କୁଲଗୁଥଭରିତା ୱେତ୍ତଲତାଦିୱିନଦ୍ଧା ଲାମକସେୟ୍ୟା ଅସ୍ସ ଦାତବ୍ବା। ୱିହାରପରିୟନ୍ତୋତି ୟଥା ଚ ସେୟ୍ୟା, ଏୱଂ ୱସନଆୱାସୋପି ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତଟ୍ଠାନେ ତସ୍ସ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସବ୍ବଭିକ୍ଖୂହି ୱିଚିନିତ୍ୱା ଗହିତାୱସେସୋ ପନ ରଜୋହତଭୂମି ଜତୁକମୂସିକଭରିତା ପଣ୍ଣସାଲା ଅସ୍ସ ଦାତବ୍ବା। ସଚେ ପକତତ୍ତା ସବ୍ବେ ରୁକ୍ଖମୂଲିକା ଅବ୍ଭୋକାସିକା ଚ ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ନଂ ନ ଉପେନ୍ତି, ସବ୍ବେପି ଏତେହି ୱିସ୍ସଟ୍ଠାୱାସା ନାମ ହୋନ୍ତି। ତେସୁ ୟଂ ଇଚ୍ଛତି, ତଂ ଲଭତି। ୱସ୍ସୂପନାୟିକଦିୱସେ ପଚ୍ଚୟଂ ଏକପସ୍ସେ ଠତ୍ୱା ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ଗଣ୍ହିତୁଂ ଲଭତି। ସେନାସନଂ ନ ଲଭତି, ନିବଦ୍ଧୱସ୍ସାୱାସିକଂ ସେନାସନଂ ଗଣ୍ହିତୁକାମେନ ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବଂ।

ତେନଚ ସୋ ସାଦିତବ୍ବୋତି ୟଂ ଅସ୍ସ ଆସନାଦିପରିୟନ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୁ ଦେନ୍ତି, ସୋ ଏୱ ସାଦିତବ୍ବୋ। ପୁରେସମଣେନ ୱା ପଚ୍ଛାସମଣେନ ୱାତି ଞାତିପୱାରିତଟ୍ଠାନେ ‘‘ଏତ୍ତକେ ଭିକ୍ଖୂ ଗହେତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛଥା’’ତି ନିମନ୍ତିତେନ ‘‘ଭନ୍ତେ, ଅମୁକଂ ନାମ କୁଲଂ ଭିକ୍ଖୂ ନିମନ୍ତେସି, ଏଥ ତତ୍ଥ ଗଚ୍ଛାମା’’ତି ଏୱଂ ସଂୱିଧାୟ ଭିକ୍ଖୂ ପୁରେସମଣେ ୱା ପଚ୍ଛାସମଣେ ୱା କତ୍ୱା ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ‘‘ଭନ୍ତେ, ଅମୁକସ୍ମିଂ ନାମ ଗାମେ ମନୁସ୍ସା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗମନଂ ଇଚ୍ଛନ୍ତି, ସାଧୁ ୱତସ୍ସ ସଚେ ତେସଂ ସଙ୍ଗହଂ କରେୟ୍ୟାଥା’’ତି ଏୱଂ ପନ ପରିୟାୟେନ କଥେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ନ ଆରଞ୍ଞିକଙ୍ଗନ୍ତି ଆଗତାଗତାନଂ ଆରୋଚେତୁଂ ହରାୟମାନେନ ଆରଞ୍ଞିକଧୁତଙ୍ଗଂ ନ ସମାଦାତବ୍ବଂ। ଯେନାପି ପକତିୟା ସମାଦିନ୍ନଂ, ତେନ

ଦୁତିଯଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଗହେତ୍ୱା ଅରଞ୍ଞେ ଅରୁଣଂ ଉଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ, ନ ଚ ଏକକେନ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ତଥା ଭତ୍ତଗ୍ଗାଦୀସୁ ଆସନପରିଯନ୍ତେ ନିସଜ୍ଜାଯ ହରାଯମାନେନ ପିଣ୍ଡପାତିକଧୁତଙ୍ଗମ୍ପି ନ ସମାଦାତବ୍ବଂ। ଯୋ ପନ ପକତିଯାୱ ପିଣ୍ଡପାତିକୋ ତସ୍ସ ପଟିସେଧୋ ନତ୍ଥି।

ନ ଚ ତପ୍ପଚ୍ଚଯାତି "ନୀହଟଭତ୍ତୋ ହୁତ୍ୱା ୱିହାରେଯେୱ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୋ ରତ୍ତିଯୋ ଗଣଯିସ୍ସାମି, ଗଚ୍ଛତୋ ମେ ଭିକ୍ଖୁଂ ଦିସ୍ୱା ଅନାରୋଚେନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ସିଯା"ତି ଇମିନା କାରଣେନ ପିଣ୍ଡପାତୋ ନ ନୀହରାପେତବ୍ବୋ। ମା ମଂ ଜାନିଂସୂତି "ମା ମଂ ଏକଭିକ୍ଖୁପି ଜାନାତୂ"ତି ଚ ଇମିନା ଅଜ୍ଝାସଯେନ ୱିହାରେ ସାମଣେରେହି ପଚାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତୁମ୍ପି ନ ଲଭତି। ଗାମଂ ପିଣ୍ଡାଯ ପୱିସିତବ୍ବମେୱ। ଗିଲାନସ୍ସ ପନ ନୱକମ୍ମଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯକିଚ୍ଚାଦିପସୁତସ୍ସ ୱା ୱିହାରେଯେୱ ଅଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେପି ଗାମେ ଅନେକସତା ଭିକ୍ଖୂ ୱିଚରନ୍ତି, ନ ସକ୍କା ହୋତି ଆରୋଚେତୁଂ, ଗାମକାୱାସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ସଭାଗଟ୍ଠାନେ ୱସିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଆଗନ୍ତୁକେନାତି କଞ୍ଚି ୱିହାରଂ ଗତେନ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସବ୍ବେ ଏକଟ୍ଠାନେ ଠିତେ ପସ୍ସତି, ଏକଟ୍ଠାନେ ଠିତେନେୱ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ଅଥ ରୁକ୍ଖମୂଲାଦୀସୁ ୱିସୁଂ ୱିସୁଂ ଠିତା ହୋନ୍ତି, ତତ୍ଥ ତତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଅନାରୋଚେନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚ ହୋତି, ୱତ୍ତଭେଦେ ଚ ଦୁକ୍କଟଂ। ଅଥ ୱିଚିନନ୍ତୋ ଏକଚ୍ଚେ ନ ପସ୍ସତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ ହୋତି, ନ ୱତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟଂ।

ଆଗନ୍ତୁକସ୍ସାତି ଅତ୍ତନୋ ୱସନୱିହାରଂ ଆଗତସ୍ସାପି ଏକସ୍ସ ୱା ବହୂନଂ ୱା ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ । ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୱତ୍ତଭେଦାପି ଚେତ୍ଥ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବା। ସଚେ ଆଗନ୍ତୁକା ମୁହୁତ୍ତଂ ୱିସ୍ସମିତ୍ୱା ୱା ଅୱିସ୍ସମିତ୍ୱା ଏୱ ୱା ୱିହାରମଜ୍ଝେନ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେସମ୍ପି ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ସଚେ ତସ୍ସ ଅଜାନନ୍ତସ୍ସେୱ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଅଯଞ୍ଚ ପନ ଗତକାଲେ ଜାନାତି, ଗନ୍ତ୍ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ସମ୍ପାପୁଣିତୁଂ ଅସକ୍କୋନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ ହୋତି, ନ ୱତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟଂ। ଯେପି ଅନ୍ତୋୱିହାରଂ ଅପ୍ପୱିସିତ୍ୱା ଉପଚାରସୀମଂ ଓକ୍କମିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଅଯଞ୍ଚ ନେସଂ ଛତ୍ତସଦ୍ଦଂ ୱା ଉକ୍କାସିତସଦ୍ଦଂ ୱା ଖିପିତସଦ୍ଦଂ ୱା ସୁତ୍ୱାୱ ଆଗନ୍ତୁକଭାୱଂ ଜାନାତି, ଗନ୍ତ୍ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ । ଗତକାଲେ ଜାନନ୍ତେନପି ଅନୁବନ୍ଧିତ୍ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବମେୱ। ସମ୍ପାପୁଣିତୁଂ ଅସକ୍କୋନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ ହୋତି, ନ ୱତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟଂ। ଯୋପି ରତ୍ତିଂଯେୱ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ରତ୍ତିଂଯେୱ ଗଚ୍ଛତି, ସୋପିସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦଂ କରୋତି, ଅଞ୍ଞାତତ୍ତା ପନ ୱତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟଂ ନତ୍ଥି। ସଚେ ଅଜାନିତ୍ୱାୱ ଅବ୍ଭାନଂ କରୋତି, ଅକତମେୱ ହୋତୀତି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ତସ୍ମା ଅଧିକା ରତ୍ତିଯୋ ଗହେତ୍ୱା କାତବ୍ବଂ, ଅଯଂ ଅପଣ୍ଣକପଟିପଦା।

ନଦୀଆଦୀସୁ ନାୱାଯ ଗଚ୍ଛନ୍ତମ୍ପି ପରତୀରେ ଠିତମ୍ପି ଆକାସେନ ଗଚ୍ଛନ୍ତମ୍ପି ପବ୍ବତତଲଅରଞ୍ଞାଦୀସୁ ଦୂରେ ଠିତମ୍ପି ଭିକ୍ଖୁଂ ଦିସ୍ୱା ସଚେ "ଭିକ୍ଖୂ"ତି ୱୱତ୍ଥାନଂ ଅତ୍ଥି, ନାୱାଦୀହି ୱା ଗନ୍ତ୍ୱା ମହାସଦ୍ଦଂ କତ୍ୱା ୱା ୱେଗେନ ଅନୁବନ୍ଧିତ୍ୱା ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ, ଅନାରୋଚେନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚେୱ ୱତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟଞ୍ଚ। ସଚେ ୱାଯମନ୍ତୋପି ସମ୍ପାପୁଣିତୁଂ ୱା ସାୱେତୁଂ ୱା ନ ସକ୍କୋତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ ହୋତି, ନ ୱତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟଂ। ସଙ୍ଘସେନାଭଯତ୍ଥେରୋ ପନ ୱିସଯାୱିସଯେନ କଥେତି – "ୱିସଯେ କିର ଅନାରୋଚେନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚେୱ ୱତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟଞ୍ଚ ହୋତି, ଅୱିସଯେ ପନ ଉଭଯମ୍ପି ନତ୍ଥୀ"ତି। କରଣ୍ଡକତିସ୍ସତ୍ଥେରୋ "ସମଣୋ ଅଯନ୍ତି ୱୱତ୍ଥାନମେୱ ପମାଣଂ, ସଚେପି ଅୱିସଯୋ ହୋତି, ୱତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟମେୱ ନତ୍ଥି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ପନ ହୋତିଯେୱା"ତି ଆହ।

ଉପୋସଥେତି "ଉପୋସଥଂ ସମ୍ପାପୁଣିସ୍ସାମା"ତି ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଇଦ୍ଧିଯା ଗଚ୍ଛନ୍ତାପି ଉପୋସଥଭାୱଂ ଞତ୍ୱା ଓତରିତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ତସ୍ମା ଆଗନ୍ତୁକସୋଧନତ୍ଥଂ ଉପୋସଥଦିୱସେ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ପୱାରଣାଯପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଗିଲାନୋତି ଗନ୍ତୁଂ ଅସମତ୍ଥୋ। ଦୂତେନାତି ଏତ୍ଥ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନଂ ପେସେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଭିକ୍ଖୁଂ ପେସେତ୍ୱା ଆରୋଚାପେତବ୍ବଂ।

ଅଭିକ୍ଖୁକୋଆୱାସୋତି ସୁଞ୍ଞୱିହାରୋ; ଯତ୍ଥ ଏକୋପି ଭିକ୍ଖୁ ନତ୍ଥି, ତତ୍ଥ ୱାସତ୍ଥାଯ ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ନ ହି ତତ୍ଥ ୱୁତ୍ଥରତ୍ତିଯୋ ଗଣନୂପିକା ହୋନ୍ତି, ପକତତ୍ତେନ ପନ ସଦ୍ଧିଂ ୱଟ୍ଟତି। ଦସୱିଧନ୍ତରାଯେ ପନ ସଚେପି ରତ୍ତିଯୋ ଗଣନୂପିକା ନ ହୋନ୍ତି, ଅନ୍ତରାଯତୋ ପରିମୁଚ୍ଚନତ୍ଥାଯ ଗନ୍ତବ୍ବମେୱ। ତେନ ୱୁତ୍ତଂ – "ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା"ତି। ନାନାସଂୱାସକେହି ସଦ୍ଧିଂ ୱିନଯକମ୍ମଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ତେସଂ ଅନାରୋଚନେପି ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ନତ୍ଥି, ଅଭିକ୍ଖୁକାୱାସସଦିସମେୱ ହୋତି। ତେନ ୱୁତ୍ତଂ – "ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା"ତି। ସେସଂ ଉପୋସଥକ୍ଖନ୍ଧକେ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ।

୮୧।ଏକଚ୍ଛନ୍ନେ ଆୱାସେତିଆଦୀସୁ ଆୱାସୋ ନାମ ୱସନତ୍ଥାଯ କତସେନାସନଂ। ଅନାୱାସୋ ନାମ ଚେତିଯଘରଂ ବୋଧିଘରଂ ସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଅଟ୍ଟକୋ ଦାରୁଅଟ୍ଟକୋ ପାନୀଯମାଳୋ ୱଚ୍ଚକୁଟି ଦ୍ୱାରକୋଟ୍ଠକୋତି ଏୱମାଦି। ତତିଯପଦେନ ତଦୁଭଯମ୍ପି ଗହିତଂ। ଏତେସୁ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଏକଚ୍ଛନ୍ନେ ଛଦନତୋ ଉଦକପତନଟ୍ଠାନପରିଚ୍ଛିନ୍ନେ ଓକାସେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ୱସିତୁଂ ନ ଲଭତି। "ପାରିୱାସିକୋ ପନ ଅନ୍ତୋଆୱାସେଯେୱ ନ ଲଭତୀ"ତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ମହାଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ପନ "ଅୱିସେସେନ ଉଦକପାତେନ ୱାରିତ"ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ "ଏତେସୁ ଏତ୍ତକେସୁ ପଞ୍ଚୱଣ୍ଣଛଦନବନ୍ଧଟ୍ଠାନେସୁ

ପାରିୱାସିକସ୍ସ ଚ ଉକ୍ଖିତ୍ତକସ୍ସ ଚ ପକତତ୍ତେନ ସଦ୍ଧିଂ ଉଦକପାତେନ ୱାରିତ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। ତସ୍ମା ନାନୂପଚାରେପି ଏକଚ୍ଛନ୍ନେ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନେତ୍ଥ ତଦହୁପସମ୍ପନ୍ନେପି ପକତତ୍ତେ ପଠମଂ ପୱିସିତ୍ୱା ନିପନ୍ନେ ସଟ୍ଠିୱସ୍ସୋପି ପାରିୱାସିକୋ ପଚ୍ଛା ପୱିସିତ୍ୱା ଜାନନ୍ତୋ ନିପଜ୍ଜତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚେୱ ୱତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟଞ୍ଚ। ଅଜାନନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ ନ ୱତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟଂ। ସଚେ ପନ ତସ୍ମିଂ ପଠମଂ ନିପନ୍ନେ ପଚ୍ଛା ପକତତ୍ତୋ ପୱିସିତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜତି, ପାରିୱାସିକୋ ଚ ଜାନାତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚେୱ ୱତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟଞ୍ଚ। ନୋ ଚେ ଜାନାତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ ନ ୱତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟଂ।

ୱୁଟ୍ଠାତବ୍ବଂ ନିମନ୍ତେତବ୍ବୋତି ତଦହୁପସମ୍ପନ୍ନମ୍ପି ଦିସ୍ୱା ୱୁଟ୍ଠାତବ୍ବମେୱ; ୱୁଟ୍ଠାୟ ଚ ''ଅହଂ ଇମିନା ସୁଖନିସିନ୍ନୋ ୱୁଟ୍ଠାପିତୋ''ତି ପରମ୍ମୁଖେନ ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ''ଇଦଂ ଆଚରିୟ-ଆସନଂ, ଏତ୍ଥ ନିସୀଦଥା''ତି ଏୱଂ ନିମନ୍ତେତବ୍ବୋଯେୱ। ନୱକେନ ପନ ''ମହାଥେରଂ ୱନ୍ଦାମି କରୋମୀ''ତି ପାରିୱାସିକତ୍ଥେରସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଏକାସନେତି ସମାନୱସ୍ସିକାସନେ ମଞ୍ଚେ ୱା ପୀଠେ ୱା । ନ ଛମାୟଂ ନିସିନ୍ନେତି ପକତତ୍ତେ ଭୂମିୟଂ ନିସିନ୍ନେ ଇତରେନ ଅନ୍ତମସୋ ତିଣସନ୍ଥାରେପି ଉଚ୍ଚତରେ ୱାଲିକାତଲେପି ୱା ନ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ଦ୍ୱାଦସହତ୍ଥଂ ପନ ଉପଚାରଂ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ନିସୀଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏକଚଙ୍କମେତି ସହାୟେନ ୱିୟ ସଦ୍ଧିଂ ଚଙ୍କମନ୍ତୋ ଏକସ୍ମିଂ ଚଙ୍କମେ।

ଛମାୟଂ ଚଙ୍କମନ୍ତନ୍ତି ଛମାୟଂ ଚଙ୍କମନ୍ତେ, ଅୟମେୱ ୱା ପାଠୋ। ଅୟଂ ପନେତ୍ଥ ଅତ୍ଥୋ – ଅକତପରିଚ୍ଛେଦାୟ ଭୂମିୟା ଚଙ୍କମନ୍ତେ ପରିଚ୍ଛେଦଂ କତ୍ୱା ୱାଲିକଂ ଆକିରିତ୍ୱା ଆଲମ୍ବନଂ ଯୋଜେତ୍ୱା କତଚଙ୍କମେ ନୀଚେପି ନ ଚଙ୍କମିତବ୍ବଂ, କୋ ପନ ୱାଦୋ ଇଟ୍ଠକାଚୟସମ୍ପନ୍ନେ ୱେଦିକାପରିକ୍ଖିତ୍ତେତି! ସଚେ ପନ ପାକାରପରିକ୍ଖିତ୍ତୋ ହୋତି ଦ୍ୱାରକୋଟ୍ଠକଯୁତ୍ତୋ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନୋ, ତାଦିସେ ଚଙ୍କମେ ଚଙ୍କମିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନେପି ଉପଚାରଂ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ୱଟ୍ଟତି।

ୱୁଡ୍ଢତରେନାତି ଏତ୍ଥ ସଚେ ୱୁଡ୍ଢତରେ ପାରିୱାସିକେ ପଠମଂ ନିପନ୍ନେ ଇତରୋ ଜାନନ୍ତୋ ପଚ୍ଛା ନିପଜ୍ଜତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚସ୍ସ ହୋତି ୱତ୍ତଭେଦେ ଚ ଦୁକ୍କଟଂ। ୱୁଡ୍ଢତରସ୍ସ ପନ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ ନ ୱତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟଂ। ଅଜାନିତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜତି, ଦ୍ୱିନ୍ନମ୍ପି ୱତ୍ତଭେଦୋ ନତ୍ଥି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ପନ ହୋତି। ଅଥ ନୱକପାରିୱାସିକେ ପଠମଂ ନିପନ୍ନେ ୱୁଡ୍ଢତରୋ ପଚ୍ଛା ନିପଜ୍ଜତି, ନୱକୋ ଚ ଜାନାତି, ରତ୍ତି ଚସ୍ସ ଛିଜ୍ଜତି, ୱତ୍ତଭେଦେ ଚ ଦୁକ୍କଟଂ ହୋତି। ୱୁଡ୍ଢତରସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ ନ ୱତ୍ତଭେଦୋ। ନୋ ଚେ ଜାନାତି, ଦ୍ୱିନ୍ନମ୍ପି ୱତ୍ତଭେଦୋ ନତ୍ଥି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ପନ ହୋତି। ସଚେ ଦ୍ୱେପି ଅପଚ୍ଛାପୁରିମଂ ନିପଜ୍ଜନ୍ତି, ୱୁଡ୍ଢତରସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ ଇତରସ୍ସ ୱତ୍ତଭେଦୋପୀତି କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଦ୍ୱେ ପାରିୱାସିକା ସମୱସ୍ସା, ଏକୋ ପଠମଂ ନିପନ୍ନୋ, ଏକୋ ଜାନନ୍ତୋୱ ପଚ୍ଛା ନିପଜ୍ଜତି, ରତ୍ତି ଚ ଛିଜ୍ଜତି, ୱତ୍ତଭେଦେ ଚ ଦୁକ୍କଟଂ। ପଠମଂ ନିପନ୍ନସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ ନ ୱତ୍ତଭେଦୋ। ସଚେ ପଚ୍ଛା ନିପଜ୍ଜନ୍ତୋପି ନ ଜାନାତି, ଦ୍ୱିନ୍ନମ୍ପି ୱତ୍ତଭେଦୋ ନତ୍ଥି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ପନ ହୋତି। ସଚେ ଦ୍ୱେପି ଅପଚ୍ଛାପୁରିମଂ ନିପଜ୍ଜନ୍ତି, ଦ୍ୱିନ୍ନମ୍ପି ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋଯେୱ, ନ ୱତ୍ତଭେଦୋ। ସଚେ ହି ଦ୍ୱେ ପାରିୱାସିକା ଏକତୋ ୱସେୟ୍ୟୁଂ, ତେ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞସ୍ସ ଅଜ୍ଝାଚାରଂ ଞତ୍ୱା ଅଗାରୱା ୱା ୱିପ୍ପଟିସାରିନୋ ୱା ହୁତ୍ୱା ପାପିଟ୍ଠତରଂ ୱା ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜେୟ୍ୟୁଂ ୱିବ୍ଭମେୟ୍ୟୁଂ ୱା, ତସ୍ମା ନେସଂ ସହସେୟ୍ୟା ସବ୍ବପ୍ପକାରେନ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତା। ସେସଂ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ମୂଲାୟପଟିକସ୍ସନାରହାଦୟୋ ଚେତ୍ଥ ପାରିୱାସିକାନଂ ପକତତ୍ତଟ୍ଠାନେ ଠିତାତି ୱେଦିତବ୍ବା।

ପାରିୱାସିକଚତୁତ୍ଥୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିୱାସନ୍ତି ଏତ୍ଥ ପାରିୱାସିକଂ ଚତୁତ୍ଥଂ କତ୍ୱା ଅଞ୍ଞସ୍ସ ପରିୱାସଦାନାଦୀନି କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଏତେସ୍ୱେୱାୟଂ ଗଣପୂରକୋ ନ ହୋତି, ସେସସଙ୍ଘକମ୍ମେସୁ ହୋତି। ଗଣେ ପନ ଅପ୍ପହୋନ୍ତେ ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପାପେତ୍ୱା ଗଣପୂରକୋ କାତବ୍ବୋତି।

୮୩। ଇମଂ ପନ ୱତ୍ତକଥଂ ସୁତ୍ୱା ୱିନୟଧରୌପାଲିତ୍ଥେରସ୍ସ ରହୋଗତସ୍ସ ଏୱଂ ପରିୱିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – ''ଭଗୱତା ବହୁ ପାରିୱାସିକୱତ୍ତଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ, କତିହି ନୁ ଖୋ ଏତ୍ଥ କାରଣେହି ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ହୋତୀ''ତି! ସୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତମତ୍ଥଂ ପୁଚ୍ଛି। ଭଗୱା ଚସ୍ସ ବ୍ୟାକାସି। ତେନ ୱୁତ୍ତଂ – ''ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଉପାଲି…ପେ… ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦା''ତି। ତତ୍ଥ ସହୱାସୋତି ୟ୍ୱାୟଂ ପକତତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ଏକଚ୍ଛନ୍ନେତିଆଦିନା ନୟେନ ୱୁତ୍ତୋ ଏକତୋ ୱାସୋ। ୱିପ୍ପୱାସୋତି ଏକକସ୍ସେୱ ୱାସୋ। ଅନାରୋଚନାତି ଆଗନ୍ତୁକାଦୀନଂ ଅନାରୋଚନା। ଏତେସୁ ତୀସୁ ଏକେକେନ କାରଣେନ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ହୋତି।

୮୪।ନ ସକ୍କୋନ୍ତୀତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ମହନ୍ତତାୟ ତତ୍ଥ ତତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ସନ୍ଦେସଂ ଆରୋଚେତୁଂ ଅସକ୍କୋନ୍ତା ସୋଧେତୁଂ ନ ସକ୍କୋନ୍ତି। ପରିୱାସଂ ନିକ୍ଖିପାମି, ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପାମୀତି ଇମେସୁ ଦ୍ୱୀସୁ ପଦେସୁ ଏକେନାପି ନିକ୍ଖିତ୍ତୋୱ ହୋତି ପରିୱାସୋ; ଦ୍ୱୀହି ସୁନିକ୍ଖିତ୍ତୋଯେୱ। ସମାଦାନେପି ଏସେୱ ନୟୋ। ଏୱଂ ୱତ୍ତଂ ସମାଦିୟିତ୍ୱା ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଗଣ୍ହତୋ ପୁନ ୱତ୍ତସମାଦାନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି, ସମାଦିନ୍ନୱତ୍ତୋଯେୱ ହେସ ତସ୍ମାସ୍ସ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦାତବ୍ବଂ, ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ। ଏୱଂ ଅନାପତ୍ତିକୋ ହୁତ୍ୱା ସୁଦ୍ଧନ୍ତେ ପତିଟ୍ଠିତୋ ତିସ୍ସୋ ସିକ୍ଖା ପୂରେତ୍ୱା ଦୁକ୍ଖସ୍ସନ୍ତଂ କରିସ୍ସତୀତି।

ପାରିୱାସିକୱତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହୱତ୍ତକଥା

୮୬।ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହା ଭିକ୍ଖୂ ସାଦିଯନ୍ତି ପକତତ୍ତାନନ୍ତି ଠପେତ୍ୱା ନୱକତରଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହଂ ଅୱସେସାନଂ ଅନ୍ତମସୋ ପାରିୱାସିକାଦୀନମ୍ପି। ଇମେସଞ୍ହି ପାରିୱାସିକମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହମାନତ୍ତାରହମାନତ୍ତାଚାରିକବ୍ଭାନାରହାନଂ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଠପେତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ତନୋ ନୱକତରଂ, ସେସା ସବ୍ବେ ପକତତ୍ତା ଏୱ। କସ୍ମା? ମିଥୁ ଯଥାୱୁଡ୍ଢଂ ଅଭିୱାଦନାଦୀନଂ ଅନୁଞ୍ଞାତତ୍ତା। ତେନ ୱୁତ୍ତଂ – ‘‘ଅୱସେସାନଂ ଅନ୍ତମସୋ ପାରିୱାସିକାଦୀନମ୍ପୀ’’ତି। ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହାଦିଲକ୍ଖଣଂ ପନ ନେସଂ ପରତୋ ଆୱିଭୱିସ୍ସତି। ସେସମେତ୍ଥ ଇତୋ ପରେସୁ ଚ ମାନତ୍ତାରହାଦିୱତ୍ତେସୁ ପାରିୱାସିକୱତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବଂ।

୮୭।ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହଚତୁତ୍ଥୋ ଚେତିଆଦୀସୁପି ଯଥେୱ ପାରିୱାସିକୋ; ଏୱଂ ଏତେପି ଏତେସୁ ୱିନଯକମ୍ମେସୁ ଗଣପୂରକା ନ ହୋନ୍ତି, ସେସସଙ୍ଘକମ୍ମେସୁ ହୋନ୍ତି।

ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହୱତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ମାନତ୍ତଚାରିକୱତ୍ତକଥା

୯୦।ମାନତ୍ତଚାରିକସ୍ସ ୱତ୍ତେସୁ ‘‘ଦେୱସିକଂ ଆରୋଚେତବ୍ବ’’ନ୍ତି ୱିସେସୋ।

୯୨। ଊତ୍ତିଚ୍ଛେଦେସୁ ଊନେ ଗଣେତି ଏତ୍ଥ ଗଣୋତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା; ତସ୍ମା ସଚେପି ତୀହି ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ୱସତି, ଊତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ହୋତିଯେୱ। ମାନତ୍ତନିକ୍ଖେପସମାଦାନେସୁ ୱୁତ୍ତସଦିସୋୱ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ। ସେସଂ ସବ୍ବତ୍ଥ ଉତ୍ତାନମେୱାତି।

ମାନତ୍ତଚାରିକୱତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ପାରିୱାସିକକ୍ଖନ୍ଧକୱଣ୍ଣନା ନିଟ୍ଠିତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୩। ସମୁଚ୍ଚୟକ୍ଖନ୍ଧକଂ

ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିକଥା

୯୭। ସମୁଚ୍ଚୟକ୍ଖନ୍ଧକେ – ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତନ୍ତି ଏତ୍ଥ ଚତୁବ୍ବିଧଂ ମାନତ୍ତଂ – ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନମାନତ୍ତଂ, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନମାନତ୍ତଂ, ପକ୍ଖମାନତ୍ତଂ, ସମୋଧାନମାନତ୍ତନ୍ତି। ତତ୍ଥ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନମାନତ୍ତଂ ନାମ – ଯଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଆପତ୍ତିୟା ପରିୱାସଂ ଅଦତ୍ୱା କେୱଲଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନଭାୱେନେୱ ମାନତ୍ତାରହସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦିୟ୍ୟତି। ପଟିଚ୍ଛନ୍ନମାନତ୍ତଂ ନାମ – ଯଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଆପତ୍ତିୟା ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସସ୍ସ ଦିୟ୍ୟତି। ପକ୍ଖମାନତ୍ତଂ ନାମ – ଯଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ୱା ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ୱା ଆପତ୍ତିୟା ଅଦ୍ଧମାସଂ ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ଦିୟ୍ୟତି। ସମୋଧାନମାନତ୍ତଂ ନାମ – ଯଂ ଓଧାୟ ଏକତୋ କତ୍ୱା ଦିୟ୍ୟତି। ତେସୁ ଇଦଂ ''ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତ''ନ୍ତି ୱଚନତୋ ''ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନମାନତ୍ତ''ନ୍ତି ୱେଦିତବ୍ବଂ। ତଂ ଦେନ୍ତେନ ସଚେ ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି, ଇଧ ୱୁତ୍ତନୟେନ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଦ୍ୱେ ୱା ତିସ୍ସୋ ୱା ତତୁତ୍ତରିଂ ୱା ଆପନ୍ନୋ, ଯଥେୱ ''ଏକଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ; ଏୱଂ ''ଦ୍ୱେ ଆପତ୍ତିୟୋ, ତିସ୍ସୋ ଆପତ୍ତିୟୋ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ତତୁତ୍ତରି ପନ ସଚେପି ସତଂ ୱା ସହସ୍ସଂ ୱା ହୋତି, ''ସମ୍ବହୁଲା''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ନାନାୱତ୍ଥୁକାୟୋପି ଏକତୋ କତ୍ୱା ଦାତବ୍ବା, ତାସଂ ଦାନୱିଧିଂ ପରିୱାସଦାନେ କଥୟିସ୍ସାମ।

ଏୱଂ ଆପତ୍ତିୱସେନ କମ୍ମୱାଚଂ କତ୍ୱା ଦିନ୍ନେ ମାନତ୍ତେ ''ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ''ତି କମ୍ମୱାଚାପରିୟୋସାନେ ମାଳକସୀମାୟମେୱ ''ମାନତ୍ତଂ ସମାଦିୟାମି, ୱତ୍ତଂ ସମାଦିୟାମୀ''ତି ୱୁତ୍ତନୟେନ ୱତ୍ତଂ ସମାଦାତବ୍ବଂ। ୱତ୍ତଂ ସମାଦିୟିତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ, ଆରୋଚେନ୍ତେନ ଚ ଏୱଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ –

''ଅହଂ , ଭନ୍ତେ, ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିଂ ସଞ୍ଚେତନିକଂ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଏକିସ୍ସା ଆପତ୍ତିୟା ସଞ୍ଚେତନିକାୟ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିୟା ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ୟାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ଏକିସ୍ସା ଆପତ୍ତିୟା ସଞ୍ଚେତନିକାୟ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିୟା ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି। ସୋହଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରାମି, ୱେଦୟାମହଂ, ଭନ୍ତେ 'ୱେଦୟତୀ'ତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ''ତି।

ଇମଞ୍ଚ ପନ ଅତ୍ଥଂ ଗହେତ୍ୱା ୟାୟ କାୟଚି ଭାସାୟ ଆରୋଚେତୁଂ ୱଟ୍ଟତିୟେୱ। ଆରୋଚେତ୍ୱା ସଚେ ନିକ୍ଖିପିତୁକାମୋ, ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ମାଳକତୋ ଭିକ୍ଖୂସୁ ନିକ୍ଖନ୍ତେସୁ ଏକସ୍ସପି ସନ୍ତିକେ ନିକ୍ଖିପିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମାଳକତୋ ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ସତିଂ ପଟିଲଭନ୍ତେନ ସହଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋପି ପକ୍କନ୍ତୋ, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଯସ୍ସ ମାଳକେ ନାରୋଚିତଂ, ତସ୍ସ ଆରୋଚେତ୍ୱା ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ପନ ଅୱସାନେ ''ୱେଦୟତୀତି ମଂ ଆୟସ୍ମା ଧାରେତୂ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆରୋଚେନ୍ତେନ ''ଆୟସ୍ମନ୍ତା ଧାରେନ୍ତୂ''ତି, ତିଣ୍ଣଂ ଆରୋଚେନ୍ତେନ ''ଆୟସ୍ମନ୍ତୋ ଧାରେନ୍ତୂ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ନିକ୍ଖିତ୍ତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାୟ ପକତତ୍ତଟ୍ଠାନେ ତିଟ୍ଠତି।

ସଚେ ଅପ୍ପଭିକ୍ଖୁକୋ ୱିହାରୋ ହୋତି, ସଭାଗା ଭିକ୍ଖୂ ୱସନ୍ତି, ୱତ୍ତଂ ଅନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋୱିହାରେୟେୱ ରତ୍ତିୟୋ ଗଣେତବ୍ବା। ଅଥ ନ ସକ୍କା ସୋଧେତୁଂ, ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପଚ୍ଚୂସସମୟେ ଚତୂହି ପଞ୍ଚହି ୱା ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ପରିକ୍ଖିତ୍ତସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ ପରିକ୍ଖେପତୋ, ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତସ୍ସ ପରିକ୍ଖେପାରହଟ୍ଠାନତୋ ଦ୍ୱେ ଲେଡ୍ଡୁପାତେ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ମହାମଗ୍ଗତୋ ଓକ୍କମ୍ମ ଗୁମ୍ବେନ ୱା ୱତିୟା ୱା ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଟ୍ଠାନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ଅନ୍ତୋଅରୁଣେୟେୱ ୱୁତ୍ତନୟେନ ୱତ୍ତଂ ସମାଦିୟିତ୍ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅଞ୍ଞୋ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ କେନଚିଦେୱ କରଣୀୟେନ ତଂ ଠାନଂ ଆଗଚ୍ଛତି, ସଚେ ଏସ ତଂ ପସ୍ସତି, ସଦ୍ଦଂ ୱାସ୍ସ ସୁଣାତି, ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ଅନାରୋଚେନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚେୱ ୱତ୍ତଭେଦୋ ଚ।

ଅଥ ଦ୍ୱାଦସହତ୍ଥଂ ଉପଚାରଂ ଓକ୍କମିତ୍ୱା ଅଜାନନ୍ତସ୍ସେୱ ଗଚ୍ଛତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ହୋତି ଏୱ, ୱତ୍ତଭେଦୋ ପନ ନତ୍ଥି। ଆରୋଚିତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଚ ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଠପେତ୍ୱା ସେସେହି ସତି କରଣୀୟେ ଗନ୍ତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଅରୁଣେ ଉଟ୍ଠିତେ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋପି କେନଚି କମ୍ମେନ ପୁରେଅରୁଣେୟେୱ ଗଚ୍ଛତି, ଅଞ୍ଞଂ ୱିହାରତୋ ନିକ୍ଖନ୍ତଂ ୱା ଆଗନ୍ତୁକଂ ୱା ଯଂ ପଠମଂ ପସ୍ସତି, ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଆରୋଚେତ୍ୱା ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଅୟଞ୍ଚ ଯସ୍ମା ଗଣସ୍ସ ଆରୋଚେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଞ୍ଚ ଅତ୍ଥିଭାୱଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱାୱ ୱସି, ତେନସ୍ସ ଊନେ ଗଣେ ଚରଣଦୋସୋ ୱା ୱିପ୍ପୱାସୋ ୱା ନ ହୋତି। ସଚେ ନ କଞ୍ଚି ପସ୍ସତି, ୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଅତ୍ତନା ସଦ୍ଧିଂ ଗତଭିକ୍ଖୂସୁ ଏକସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବନ୍ତି ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନ ''ଯଂ ପଠମଂ ପସ୍ସତି, ତସ୍ସ ଆରୋଚେତ୍ୱା ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ; ଅୟଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତସ୍ସ ପରିହାରୋ''ତି ଆହ।

ଏୱଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଖଣ୍ଡଂ ଚରିତ୍ୱା ଯତ୍ଥ ସିୟା ୱୀସତିଗଣୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ, ତତ୍ଥ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ। ଅବ୍ଭେନ୍ତେହି ଚ ପଠମଂ ଅବ୍ଭାନାରହୋ

କାତବ୍ବୋ। ଅୟଞ୍ହି ନିକ୍ଖିତ୍ତଧୁରୋ ପକତତ୍ତଟ୍ଠାନେ ଠିତୋ, ପକତତ୍ତସ୍ସ ଚ ଅବ୍ଭାନଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ତସ୍ମା ୱତ୍ତଂ ସମାଦାପେତବ୍ବୋ। ୱତ୍ତେ ସମାଦିନ୍ନେ ଅବ୍ଭାନାରହୋ ହୋତି। ତେନାପି ୱତ୍ତଂ ସମାଦିୟିତ୍ୱା ଆରୋଚେତ୍ୱା ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚିତବ୍ବଂ। ଅନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତସ୍ସ ପୁନ ୱତ୍ତସମାଦାନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ସୋ ହି ଛାରତ୍ତାତିକ୍କମେନେୱ ଅବ୍ଭାନାରହୋ ହୋତି, ତସ୍ମା ସୋ ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ। ତତ୍ର ୟ୍ୱାୟଂ ‘‘ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ’’ତି ପାଳିୟଂୟେୱ ଅବ୍ଭାନୱିଧି ୱୁତ୍ତୋ, ଅୟଞ୍ଚ ଏକାପତ୍ତିୱସେନ ୱୁତ୍ତୋ। ସଚେ ପନ ଦ୍ୱେ ତିସ୍ସୋ ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକୱତ୍ଥୁକା ୱା ନାନାୱତ୍ଥୁକା ୱା ଆପତ୍ତିୟୋ ହୋନ୍ତି, ତାସଂ ୱସେନ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା। ଏୱଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନମାନତ୍ତଂ ଦାତବ୍ବଂ। ପଟିଚ୍ଛନ୍ନମାନତ୍ତଂ ପନ ୟସ୍ମା ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଆପତ୍ତିୟା ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ ହୋତି, ତସ୍ମା ନଂ ପରିୱାସକଥାୟଂୟେୱ କଥୟିସ୍ସାମ।

ପରିୱାସକଥା

୧୦୨। ‘‘ତେନ ହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘୋ ଉଦାୟିସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏକିସ୍ସା ଆପତ୍ତିୟା ସଞ୍ଚେତନିକାୟ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିୟା ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଏକାହପରିୱାସଂ ଦେତୂ’’ତିଆଦିନା ନୟେନ ପାଳିୟଂ ଅନେକେହି ଆକାରେହି ପରିୱାସୋ ଚ ମାନତ୍ତଞ୍ଚ ୱୁତ୍ତଂ। ତସ୍ସ ୟସ୍ମା ଆଗତାଗତଟ୍ଠାନେ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ ୱୁଚ୍ଚମାନୋ ପାଳି ୱିୟ ଅତିୱିତ୍ଥାରଂ ଆପଜ୍ଜତି, ନ ଚ ସକ୍କା ହୋତି ସୁଖେନ ପରିଗ୍ଗହେତୁଂ, ତସ୍ମା ନଂ ସମୋଧାନେତ୍ୱା ଇଧେୱ ଦସ୍ସୟିସ୍ସାମ।

ଅୟଞ୍ହି ଇଧ ଅଧିପ୍ପେତୋ ପରିୱାସୋ ନାମ – ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିୱାସୋ, ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ, ସମୋଧାନପରିୱାସୋତି ତିୱିଧୋ ହୋତି। ତତ୍ଥ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିୱାସୋ ତାୱ ୟଥାପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଆପତ୍ତିୟା ଦାତବ୍ବୋ । କସ୍ସଚି ହି ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ଆପତ୍ତି ହୋତି ୟଥା ଅୟଂ ଉଦାୟିତ୍ଥେରସ୍ସ, କସ୍ସଚି ଦ୍ୱୀହାଦିପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ୟଥା ପରତୋ ଆଗତା ଉଦାୟିତ୍ଥେରସ୍ସେୱ, କସ୍ସଚି ଏକା ଆପତ୍ତି ହୋତି ୟଥା ଅୟଂ, କସ୍ସଚି ଦ୍ୱେ ତିସ୍ସୋ ତତୁତ୍ତରି ୱା ୟଥା ପରତୋ ଆଗତା, ତସ୍ମା ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିୱାସଂ ଦେନ୍ତେନ ପଠମଂ ତାୱ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଭାୱୋ ଜାନିତବ୍ବୋ।

ଅୟଞ୍ହି ଆପତ୍ତି ନାମ ଦସହାକାରେହି ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି। ତତ୍ରାୟଂ ମାତିକା – ଆପତ୍ତି ଚ ହୋତି ଆପତ୍ତିସଞ୍ଞୀ ଚ, ପକତତ୍ତୋ ଚ ହୋତି ପକତତ୍ତସଞ୍ଞୀ ଚ, ଅନନ୍ତରାୟିକୋ ଚ ହୋତି ଅନନ୍ତରାୟିକସଞ୍ଞୀ ଚ, ପହୁ ଚ ହୋତି ପହୁସଞ୍ଞୀ ଚ, ଛାଦେତୁକାମୋ ଚ ହୋତି ଛାଦେତି ଚାତି।

ତତ୍ଥ ଆପତ୍ତି ଚ ହୋତି ଆପତ୍ତିସଞ୍ଞୀ ଚାତି ୟଂ ଆପନ୍ନୋ, ସା ଆପତ୍ତିୟେୱ ହୋତି। ସୋପି ଚ ତତ୍ଥ ଆପତ୍ତିସଞ୍ଞୀୟେୱ। ଇତି ଜାନନ୍ତୋ ଛାଦେତି, ଛନ୍ନାୱ ହୋତି। ଅଥ ପନାୟଂ ତତ୍ଥ ଅନାପତ୍ତିସଞ୍ଞୀ, ଅଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ଅନାପତ୍ତି ପନ ଆପତ୍ତିସଞ୍ଞାୟପି ଅନାପତ୍ତିସଞ୍ଞାୟପି ଛାଦେନ୍ତେନାପି ଅଚ୍ଛାଦିତାୱ ହୋତି। ଲହୁକଂ ୱା ଗରୁକାତି ଗରୁକଂ ୱା ଲହୁକାତି ଛାଦେତି, ଅଲଜ୍ଜିପକ୍ଖେ ତିଟ୍ଠତି, ଆପତ୍ତି ପନ ଅଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି। ଗରୁକଂ ଲହୁକାତି ମଞ୍ଞମାନୋ ଦେସେତି, ନେୱ ଦେସିତା ହୋତି, ନ ଛନ୍ନା। ଗରୁକଂ ଗରୁକାତି ଞତ୍ୱା ଛାଦେତି, ଛନ୍ନା ହୋତି। ଗରୁକଲହୁକଭାୱଂ ନ ଜାନାତି, ଆପତ୍ତିଂ ଛାଦେମୀତି ଛାଦେତି, ଛନ୍ନାୱ ହୋତି।

ପକତତ୍ତୋତି ତିୱିଧଂ ଉକ୍ଖେପନୀୟକମ୍ମଂ ଅକତୋ – ସୋ ଚେ ପକତତ୍ତସଞ୍ଞୀ ହୁତ୍ୱା ଛାଦେତି, ଛନ୍ନା ହୋତି। ଅଥ ‘‘ମୟ୍ହଂ ସଙ୍ଘେନ କମ୍ମଂ କତ’’ନ୍ତି ଅପକତତ୍ତସଞ୍ଞୀ ହୁତ୍ୱା ଛାଦେତି, ଅଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି। ଅପକତତ୍ତେନ ପକତତ୍ତସଞ୍ଞିନା ୱା ଅପକତତ୍ତସଞ୍ଞିନା ୱା ଛାଦିତାପି ଅଚ୍ଛନ୍ନାୱ ହୋତି। ୱୁତ୍ତମ୍ପି ଚେତଂ –

‘‘ଆପଜ୍ଜତି ଗରୁକଂ ସାୱସେସଂ,

ଛାଦେତି ଅନାଦରିୟଂ ପଟିଚ୍ଚ;

ନ ଭିକ୍ଖୁନୀ ନୋ ଚ ଫୁସେୟ୍ୟ ୱଜ୍ଜଂ,

ପଞ୍ହା ମେସା କୁସଲେହି ଚିନ୍ତିତା’’ତି। (ପରି। ୪୮୧);

ଅୟଞ୍ହି ପଞ୍ହୋ ଉକ୍ଖିତ୍ତକେନ କଥିତୋ।

ଅନନ୍ତରାୟିକୋତି ୟସ୍ସ ଦସସୁ ଅନ୍ତରାୟେସୁ ଏକୋପି ନତ୍ଥି, ସୋ ଚେ ଅନନ୍ତରାୟିକସଞ୍ଞୀ ହୁତ୍ୱା ଛାଦେତି, ଛନ୍ନା ହୋତି। ସଚେପି ସୋ ଭୀରୁକଜାତିକତାୟ ଅନ୍ଧକାରେ ଅମନୁସ୍ସଚଣ୍ଡମିଗଭୟେନ ଅନ୍ତରାୟିକସଞ୍ଞୀ ହୁତ୍ୱା ଛାଦେତି, ଅଚ୍ଛନ୍ନାୱ ହୋତି। ୟସ୍ସ ହି ପବ୍ବତୱିହାରେ ୱସନ୍ତସ୍ସ

କନ୍ଦରଂ ୱା ନଦିଂ ୱା ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ ହୋତି, ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଚ ଚଣ୍ଡୱାଳଅମନୁସ୍ସାଦିଭଯଂ ଅତ୍ଥି, ମଗ୍ଗେ ଅଜଗରା ନିପଜ୍ଜନ୍ତି, ନଦୀ ପୂରା ହୋତି, ଏକସ୍ମିଂ ପନ ସତିଯେୱ ଅନ୍ତରାଯେ ଅନ୍ତରାଯିକସଞ୍ଞୀ ହୁତ୍ୱା ଛାଦେତି, ଅଚ୍ଛନ୍ନାୱ ହୋତି। ଅନ୍ତରାଯିକସ୍ସ ପନ ଅନ୍ତରାଯିକସଞ୍ଞାଯ ୱା ଅନନ୍ତରାଯିକସଞ୍ଞାଯ ୱା ଛାଦଯତୋ ଅଚ୍ଛନ୍ନାୱ ହୋତି।

ପହୂତି ଯୋ ସକ୍କୋତି ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ତିକଂ ଗନ୍ତୁଞ୍ଚେୱ ଆରୋଚେତୁଞ୍ଚ; ସୋ ଚେ ପହୁସଞ୍ଞୀ ହୁତ୍ୱା ଛାଦେତି, ଛନ୍ନା ହୋତି। ସଚସ୍ସ ମୁଖେ ଅପ୍ପମତ୍ତକୋ ଗଣ୍ଡୋ ୱା ହୋତି, ହନୁକୱାତୋ ୱା ୱିଜ୍ଝତି, ଦନ୍ତୋ ୱା ରୁଜ୍ଜତି, ଭିକ୍ଖା ୱା ମନ୍ଦା ଲଦ୍ଧା ହୋତି, ତାୱତକେନ ପନ ନେୱ ୱତ୍ତୁଂ ନ ସକ୍କୋତି ନ ଗନ୍ତୁଂ; ଅପିଚ ଖୋ ନ ସକ୍କୋମୀତି ସଞ୍ଞୀ ହୋତି, ଅଯଂ ପହୁ ହୁତ୍ୱା ଅପ୍ପହୁସଞ୍ଞୀ ନାମ। ଇମିନା ଛାଦିତାପି ଅଚ୍ଛାଦିତା। ଅପ୍ପହୁନା ପନ ୱତ୍ତୁଂ ୱା ଗନ୍ତୁଂ ୱା ଅସମତ୍ଥେନ ପହୁସଞ୍ଞିନା ୱା ଅପ୍ପହୁସଞ୍ଞିନା ୱା ଛାଦିତା ହୋତୁ, ଅଚ୍ଛାଦିତାୱ।

ଛାଦେତୁକାମୋ ଚ ହୋତି ଛାଦେତି ଚାତି ଇଦଂ ଉତ୍ତାନତ୍ଥମେୱ। ସଚେ ପନ ଛାଦେସ୍ସାମୀତି ଧୁରନିକ୍ଖେପଂ କତ୍ୱା ପୁରେଭତ୍ତେ ୱା ପଚ୍ଛାଭତ୍ତେ ୱା ପଠମଯାମାଦୀସୁ ୱା ଲଜ୍ଜିଧମ୍ମଂ ଓକ୍କମିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋଅରୁଣେଯେୱ ଆରୋଚେତି, ଅଯଂ ଛାଦେତୁକାମୋ ନ ଛାଦେତି ନାମ।

ଯସ୍ସ ପନ ଅଭିକ୍ଖୁକେ ଠାନେ ୱସନ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ସଭାଗସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆଗମନଂ ଆଗମେନ୍ତସ୍ସ ସଭାଗସନ୍ତିକଂ ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ଅଦ୍ଧମାସୋପି ମାସୋପି ଅତିକ୍କମତି, ଅଯଂ ନ ଛାଦେତୁକାମୋ ଛାଦେତି ନାମ, ଅଯମ୍ପି ଅଚ୍ଛନ୍ନାୱ ହୋତି।

ଯୋ ପନ ଆପନ୍ନମତ୍ତୋୱ ଅଗ୍ଗିଂ ଅକ୍କନ୍ତପୁରିସୋ ୱିଯ ସହସା ଅପକ୍କମିତ୍ୱା ସଭାଗଟ୍ଠାନଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଆୱି କରୋତି, ଅଯଂ ନ ଛାଦେତୁକାମୋୱ ନ ଛାଦେତି ନାମ। ସଚେ ପନ ସଭାଗଂ ଦିସ୍ୱାପି "ଅଯଂ ମେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ୱା ଆଚରିଯୋ ୱା"ତି ଲଜ୍ଜାଯ ନାରୋଚେତି, ଛନ୍ନାୱ ହୋତି ଆପତ୍ତି। ଉପଜ୍ଝାଯାଦିଭାୱୋ ହି ଇଧ ଅପ୍ପମାଣଂ ଅୱେରିସଭାଗମତ୍ତମେୱ ପମାଣଂ, ତସ୍ମା ଅୱେରିସଭାଗସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଆରୋଚେତବ୍ବା।

ଯୋ ପନ ୱିସଭାଗୋ ହୋତି ସୁତ୍ୱା ପକାସେତୁକାମୋ, ଏୱରୂପସ୍ସ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସାପି ସନ୍ତିକେ ନ ଆରୋଚେତବ୍ବା। ତତ୍ଥ ପୁରେଭତ୍ତଂ ୱା ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତୁ ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ୱା, ଦିୱା ୱା ରତ୍ତିଂ ୱା ଯାୱ ଅରୁଣଂ ନ ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି ତାୱ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଧସ୍ତେ ଅରୁଣେ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ପଟିଚ୍ଛାଦନପଚ୍ଚଯା ଚ ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି। ସଭାଗସଙ୍ଘାଦିସେସଂ ଆପନ୍ନସ୍ସ ପନ ସନ୍ତିକେ ଆୱି କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଆୱି କରୋତି, ଆପତ୍ତି ଆୱିକତା ହୋତି, ଦୁକ୍କଟା ପନ ନ ମୁଚ୍ଚତି, ତସ୍ମା ସୁଦ୍ଧସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଆୱିକାତବ୍ବା। ଆୱିକରୋନ୍ତୋ ଚ "ତୁଯ୍ହଂ ସନ୍ତିକେ ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆୱିକରୋମୀ"ତି ୱା "ଆଚିକ୍ଖାମୀ"ତି ୱା "ଆରୋଚେମୀ"ତି ୱା "ମମ ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନଭାୱଂ ଜାନାହୀ"ତି ୱା ୱଦତୁ, "ଏକଂ ଗରୁକାପତ୍ତିଂ ଆୱିକରୋମୀ"ତିଆଦିନା ୱା ନଯେନ ୱଦତୁ, ସବ୍ବେହିପି ଆକାରେହି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୱ ହୋତୀତି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ସଚେ ପନ ଲହୁକାପତ୍ତିଂ ଆୱିକରୋମୀତିଆଦିନା ନଯେନ ୱଦତି, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ୱତ୍ଥୁଂ ଆରୋଚେତି, ଆପତ୍ତିଂ ଆରୋଚେତି, ଉଭଯଂ ଆରୋଚେତି, ତିୱିଧେନାପି ଆରୋଚିତାୱ ହୋତି। ଇତି ଇମାନି ଦସ କାରଣାନି ଉପଲକ୍ଖେତ୍ୱା ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିୱାସଂ ଦେନ୍ତେନ ପଠମମେୱ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଭାୱୋ ଜାନିତବ୍ବୋ।

ତତୋ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଦିୱସେ ଚ ଆପତ୍ତିଯୋ ଚ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ସଚେ ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି – "ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିଂ ସଞ୍ଚେତନିକଂ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିଂ ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନ"ନ୍ତି ଏୱଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା ଇଧ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ କମ୍ମୱାଚଂ ୱତ୍ୱା ପରିୱାସୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଅଥ ଦ୍ୱୀହତୀହାଦିପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ଦ୍ୱୀହପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ତୀହପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଚତୂହପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ପଞ୍ଚାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଛାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ସତ୍ତାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଅଟ୍ଠାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ନୱାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଦସାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଏକାଦସାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଦ୍ୱାଦସାହପଅଚ୍ଛନ୍ନଂ ତେରସାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଚୁଦ୍ଦସାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନନ୍ତି ଏୱଂ ଯାୱ ଚୁଦ୍ଦସ ଦିୱସାନି ଦିୱସୱସେନ ଯୋଜନା କାତବ୍ବା। ପଞ୍ଚଦସ ଦିୱସାନି ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନନ୍ତି ୱତ୍ୱା ଯୋଜନା କାତବ୍ବା। ତତୋ ଯାୱ ଏକୂନତିଂସତିମୋ ଦିୱସୋ, ତାୱ ଅତିରେକପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନନ୍ତି।

ତତୋ ମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଅତିରେକମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଦ୍ୱେମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଅତିରେକଦ୍ୱେମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ତେମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଅତିରେକତେମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଚତୁମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଅତିରେକଚତୁମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ପଞ୍ଚମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଅତିରେକପଞ୍ଚମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଛମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଅତିରେକଛମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ସତ୍ତମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଅତିରେକସତ୍ତମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଅଟ୍ଠମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଅତିରେକଅଟ୍ଠମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ନୱମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଅତିରେକନୱମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଦସମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଅତିରେକଦସମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଏକାଦସମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଅତିରେକଏକାଦସମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନନ୍ତି ଏୱଂ ଯୋଜନା କାତବ୍ବା। ସଂୱଚ୍ଛରେ ପରିପୁଣ୍ଣେ ଏକସଂୱଚ୍ଛରପଟିଚ୍ଛନ୍ନନ୍ତି। ତତୋ ପରଂ ଅତିରେକଏକସଂୱଚ୍ଛର… ଦ୍ୱେସଂୱଚ୍ଛର… ଅତିରେକଦ୍ୱେସଂୱଚ୍ଛର… ତିସଂୱଚ୍ଛର… ଅତିରେକତିସଂୱଚ୍ଛର… ଚତୁସଂୱଚ୍ଛର… ଅତିରେକଚତୁସଂୱଚ୍ଛର… ପଞ୍ଚସଂୱଚ୍ଛର… ଅତିରେକପଞ୍ଚସଂୱଚ୍ଛରପଟିଚ୍ଛନ୍ନନ୍ତି ଏୱଂ ଯାୱ ସଟ୍ଠିସଂୱଚ୍ଛର… ଅତିରେକସଟ୍ଠିସଂୱଚ୍ଛରପଟିଚ୍ଛନ୍ନନ୍ତି ୱା ତତୋ ୱା ଭିଯ୍ୟୋପି ୱତ୍ୱା ଯୋଜନା କାତବ୍ବା।

ସଚେ ପନ ଦ୍ୱେ ତିସ୍ସୋ ତତୁତ୍ତରି ୱା ଆପତ୍ତିୟୋ ହୋନ୍ତି, ଯଥା ଇଧ ଏକଂ ଆପତ୍ତିନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ; ଏୱଂ ଦ୍ୱେ ଆପତ୍ତିୟୋ ତିସ୍ସୋ ଆପତ୍ତିୟୋତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ତତୋ ପରଂ ପନ ସତଂ ୱା ହୋତୁ ସହସ୍ସଂ ୱା, ସମ୍ବହୁଲାତି ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ନାନାୱତ୍ଥୁକାସୁପି ''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ – ଏକଂ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିଂ, ଏକଂ କାୟସଂସଗ୍ଗଂ, ଏକଂ ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲୱାଚଂ, ଏକଂ ଅତ୍ତକାମଂ, ଏକଂ ସଞ୍ଚରିତ୍ତଂ, ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ''ତି ଏୱଂ ଗଣନୱସେନ ୱା ''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ନାନାୱତ୍ଥୁକାୟୋ ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ''ତି ଏୱଂ ୱତ୍ଥୁକିତ୍ତନୱସେନ ୱା, ''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ''ତି ଏୱଂ ନାମମତ୍ତୱସେନ ୱା ୟୋଜନା କାତବ୍ବା।

ତତ୍ଥ ନାମଂ ଦୁୱିଧଂ – ସଜାତିସାଧାରଣଞ୍ଚ ସବ୍ବସାଧାରଣଞ୍ଚ। ତତ୍ଥ ସଙ୍ଘାଦିସେସୋତି ସଜାତିସାଧାରଣଂ, ଆପତ୍ତୀତି ସବ୍ବସାଧାରଣଂ; ତସ୍ମା ''ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ''ତି ଏୱଂ ସବ୍ବସାଧାରଣନାମୱସେନପି ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଇଦଞ୍ହି ସବ୍ବମ୍ପି ପରିୱାସାଦିକଂ ୱିନୟକମ୍ମଂ ୱତ୍ଥୁୱସେନ ଗୋତ୍ତୱସେନ ନାମୱସେନ ଆପତ୍ତିୱସେନ ଚ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତିୟେୱ।

ତତ୍ଥ ''ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠୀ''ତି ୱତ୍ଥୁ ଚେୱ ଗୋତ୍ତଞ୍ଚ। ''ସଙ୍ଘାଦିସେସୋ''ତି ନାମଞ୍ଚେୱ ଆପତ୍ତି ଚ। ''କାୟସଂସଗ୍ଗୋ''ତି ୱତ୍ଥୁ ଚେୱ ଗୋତ୍ତଞ୍ଚ। ''ସଙ୍ଘାଦିସେସୋ''ତି ନାମଞ୍ଚେୱ ଆପତ୍ତି ଚ, ତତ୍ଥ ''ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିଂ କାୟସଂସଗ୍ଗ''ନ୍ତିଆଦିନା ୱଚନେନାପି ''ନାନାୱତ୍ଥୁକାୟୋ''ତି ୱଚନେନାପି ୱତ୍ଥୁ ଚେୱ ଗୋତ୍ତଞ୍ଚ ଗହିତଂ ହୋତି। ''ସଙ୍ଘାଦିସେସୋ''ତି ୱଚନେନାପି ''ଆପତ୍ତିୟୋ''ତି ୱଚନେନାପି ନାମଞ୍ଚେୱ ଆପତ୍ତି ଚ ଗହିତା ହୋତି। ଇଧ ପନ ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିଂ ସଞ୍ଚେତନିକଂ ''ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠି''ନ୍ତି ନାମମ୍ପି ୱତ୍ଥୁଗୋତ୍ତାନିପି ଗହିତାନେୱ। ଯଥା ଚ ଇଧ ''ଅୟଂ ଉଦାୟି ଭିକ୍ଖୁ''ତି ୱୁତ୍ତଂ; ଏୱଂ ଯୋ ଯୋ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି, ତସ୍ସ ତସ୍ସ ନାମଂ ଗହେତ୍ୱା ''ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୂ''ତି କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

କମ୍ମୱାଚାପରିୟୋସାନେ ଚ ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ମାଳକସୀମାୟମେୱ ''ପରିୱାସଂ ସମାଦିୟାମି, ୱତ୍ତଂ ସମାଦିୟାମୀ''ତି ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ୱତ୍ତଂ ସମାଦାତବ୍ବଂ । ସମାଦିୟିତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ, ଆରୋଚେନ୍ତେନ ଚ ଏୱଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ –

''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିଂ ସଞ୍ଚେତନିକଂ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିଂ ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଏକିସ୍ସା ଆପତ୍ତିୟା ସଞ୍ଚେତନିକାୟ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିୟା ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଏକାହପରିୱାସଂ ୟାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ଏକିସ୍ସା ଆପତ୍ତିୟା ସଞ୍ଚେତନିକାୟ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିୟା ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସାମି – 'ୱେଦୟାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ୱେଦୟତୀ'ତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ''ତି।

ଇମଞ୍ଚ ପନତ୍ଥଂ ଗହେତ୍ୱା ଯାୟ କାୟଚି ଭାସାୟ ଆରୋଚେତୁଂ ୱଟ୍ଟତିୟେୱ। ଆରୋଚେତ୍ୱା ସଚେ ନିକ୍ଖିପିତୁକାମୋ, ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ମାଳକତୋ ଭିକ୍ଖୂସୁ ନିକ୍ଖନ୍ତେସୁ ଏକସ୍ସାପି ସନ୍ତିକେ ନିକ୍ଖିପିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମାଳକତୋ ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ସତିଂ ପଟିଲଭନ୍ତେନ ସହଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋପି ପକ୍କନ୍ତୋ, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଯସ୍ସ ମାଳକେ ନାରୋଚିତଂ, ତସ୍ସ ଆରୋଚେତ୍ୱା ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ଚ ଅୱସାନେ ''ୱେଦୟତୀତି ମଂ ଆୟସ୍ମା ଧାରେତୂ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆରୋଚେନ୍ତେନ ''ଆୟସ୍ମନ୍ତା ଧାରେନ୍ତୂ''ତି, ତିଣ୍ଣଂ ଆରୋଚେନ୍ତେନ ''ଆୟସ୍ମନ୍ତୋ ଧାରେନ୍ତୂ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ନିକ୍ଖିତ୍ତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାୟ ପକତତ୍ତଟ୍ଠାନେ ତିଟ୍ଠତି।

ସଚେ ଅପ୍ପଭିକ୍ଖୁକୋ ୱିହାରୋ ହୋତି, ସଭାଗା ଭିକ୍ଖୂ ୱସନ୍ତି, ୱତ୍ତଂ ଅନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ୱିହାରେୟେୱ ରତ୍ତିପରିଗ୍ଗହୋ କାତବ୍ବୋ। ଅଥ ନ ସକ୍କା ସୋଧେତୁଂ, ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପଚ୍ଚୂସସମୟେ ଏକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ମାନତ୍ତୱଣ୍ଣନାୟଂ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ଉପଚାରସୀମଂ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ମହାମଗ୍ଗା ଓକ୍କମ୍ମ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନେ ଠାନେ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋଅରୁଣେୟେୱ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ୱତ୍ତଂ ସମାଦିୟିତ୍ୱା ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପରିୱାସୋ ଆରୋଚେତବ୍ବୋ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ସଚେ ନୱକତରୋ ହୋତି, ''ଆୱୁସୋ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱୁଡ୍ଢତରୋ, ''ଭନ୍ତେ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅଞ୍ଞୋ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ କେନଚିଦେୱ କରଣୀୟେନ ତଂ ଠାନଂ ଆଗଚ୍ଛତି, ସଚେ ଏସ ତଂ ପସ୍ସତି, ସଦ୍ଦଂ ୱାସ୍ସ ସୁଣାତି, ଆରୋଚେତବ୍ବଂ; ଅନାରୋଚେନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚେୱ ୱତ୍ତଭେଦୋ ଚ। ଅଥ ଦ୍ୱାଦସହତ୍ଥଂ ଉପଚାରଂ ଓକ୍କମିତ୍ୱା ଅଜାନନ୍ତସ୍ସେୱ ଗଚ୍ଛତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୟେୱ ହୋତି, ୱତ୍ତଭେଦୋ ପନ ନତ୍ଥି।

ଉଗ୍ଗତେ ଅରୁଣେ ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ କେନଚିଦେୱ କରଣୀୟେନ ପକ୍କନ୍ତୋ ହୋତି, ଯଂ ଅଞ୍ଞଂ ସବ୍ବପଠମଂ ପସ୍ସତି, ତସ୍ସ ଆରୋଚେତ୍ୱା ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ କଞ୍ଚି ନ ପସ୍ସତି, ୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଅତ୍ତନା ସଦ୍ଧିଂ ଗତଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବନ୍ତି ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନ ''ଯଂ ପଠମଂ ପସ୍ସତି, ତସ୍ସ ଆରୋଚେତ୍ୱା ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ଅୟଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତସ୍ସ ପରିହାରୋ''ତି ଆହ।

ଏୱଂ ଯତ୍ତକାନି ଦିୱସାନି ଆପତ୍ତି ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ତତ୍ତକାନି ତତୋ ଅଧିକତରାନି ୱା କୁକ୍କୁଚ୍ଚୱିନୋଦନତ୍ଥାୟ ପରିୱସିତ୍ୱା ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ୱତ୍ତଂ

ସମାଦିଯିତ୍ୱା ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିତବ୍ବଂ। ଅଯଞ୍ହି ୱତ୍ତେ ସମାଦିନ୍ନେ ଏୱ ମାନତ୍ତାରହୋ ହୋତି ନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତେନ ପରିୱୁତ୍ଥତ୍ତା। ଅନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତସ୍ସ ପନ ପୁନ ସମାଦାନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି, ସୋ ହି ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଦିୱସାତିକ୍କମେନେୱ ମାନତ୍ତାରହୋ ହୋତି, ତସ୍ମା ତସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦାତବ୍ବମେୱ। ଇଦଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନମାନତ୍ତଂ ନାମ। ତଂ ଦେନ୍ତେନ ସଚେ ଏକାପତ୍ତି ହୋତି , ପାଳିଯଂ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ଦାତବ୍ବଂ। ଅଥ ଦ୍ୱେ ୱା ତିସ୍ସୋ ୱା ‘‘ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ତିସ୍ସନ୍ନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚାମୀ’’ତି ପରିୱାସେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ଆପତ୍ତିଯୋ ଚ ଦିୱସେ ଚ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଯୋଜନା କାତବ୍ବା।

ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାପତ୍ତିଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାପତ୍ତିଯା ସମୋଧାନେତ୍ୱାପି ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କଥଂ? ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଏକାହପରିୱାସଂ ୱସିତ୍ୱା –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିଂ ସଞ୍ଚେତନିକଂ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିଂ ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଏକିସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ସଞ୍ଚେତନିକାଯ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିଯା ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ଏକିସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ସଞ୍ଚେତନିକାଯ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିଯା ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ । ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିଂ ସଞ୍ଚେତନିକଂ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ। ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସଞ୍ଚେତନିକାନଂ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚାମୀ’’ତି।

ଅଥସ୍ସ ତଦନୁରୂପଂ କମ୍ମୱାଚଂ କତ୍ୱା ମାନତ୍ତଂ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ଦ୍ୱେ, ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ଏକା ‘‘ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଚା’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଅଥ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ଏକା, ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ଦ୍ୱେ, ‘‘ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚା’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାପି ଦ୍ୱେ, ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାପି ଦ୍ୱେ, ‘‘ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚା’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସବ୍ବତ୍ଥ ଅନୁରୂପଂ କମ୍ମୱାଚଂ କତ୍ୱା ମାନତ୍ତଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତସ୍ସ ଚ ତଦନୁରୂପମେୱ କମ୍ମୱାଚଂ କତ୍ୱା ଅବ୍ଭାନଂ କାତବ୍ବଂ। ଇଧ ପନ ଏକାପତ୍ତିୱସେନ ୱୁତ୍ତଂ। ଇତି ଯଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଆପତ୍ତିଯା ପରିୱାସାୱସାନେ ମାନତ୍ତଂ ଦିଯ୍ୟତି, ଇଦଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନମାନତ୍ତଂ ନାମ। ଏୱମେତ୍ଥ ଏକେନେୱ ଯୋଜନାମୁଖେନ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିୱାସୋ ଚ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନମାନତ୍ତଞ୍ଚ ୱୁତ୍ତନ୍ତି ୱେଦିତବ୍ବଂ। ପକ୍ଖମାନତ୍ତଂ ସମୋଧାନମାନତ୍ତଞ୍ଚ ଅୱସେସପରିୱାସକଥାୱସାନେ କଥଯିସ୍ସାମ।

ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ ସମୋଧାନପରିୱାସୋତି ହି ଦ୍ୱେ ପରିୱାସା ଅୱସେସା। ତତ୍ଥ ‘‘ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ’’ ନାମ ପରତୋ ଅଧମ୍ମିକମାନତ୍ତଚାରାୱସାନେ ‘‘ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାତୀ’’ତି ଇମସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଅନୁଞ୍ଞାତପରିୱାସୋ। ସୋ ଦୁୱିଧୋ – ଚୂଳସୁଦ୍ଧନ୍ତୋ, ମହାସୁଦ୍ଧନ୍ତୋତି। ଦୁୱିଧୋପି ଚେସ ରତ୍ତିପରିଚ୍ଛେଦଂ ସକଲଂ ୱା ଏକଚ୍ଚଂ ୱା ଅଜାନନ୍ତସ୍ସ ଚ ଅସ୍ସରନ୍ତସ୍ସ ଚ ତତ୍ଥ ୱେମତିକସ୍ସ ଚ ଦାତବ୍ବୋ। ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ପନ ଏତ୍ତକା ଅହଂ ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପନ୍ନୋତି ଜାନାତୁ ୱା ମା ୱା, ଅକାରଣମେତଂ।

ତତ୍ଥ ଯୋ ଉପସମ୍ପଦତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଅନୁଲୋମକ୍କମେନ ୱା ଆରୋଚିତଦିୱସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପଟିଲୋମକ୍କମେନ ୱା ‘‘ଅସୁକଞ୍ଚ ଅସୁକଞ୍ଚ ଦିୱସଂ ୱା ପକ୍ଖଂ ୱା ମାସଂ ୱା ସଂୱଚ୍ଛରଂ ୱା ତୱ ସୁଦ୍ଧଭାୱଂ ଜାନାସୀ’’ତି ପୁଚ୍ଛିଯମାନୋ ‘‘ଆମ, ଭନ୍ତେ, ଜାନାମି, ଏତ୍ତକଂ ନାମ କାଲଂ ଅହଂ ସୁଦ୍ଧୋ’’ତି ୱଦତି, ତସ୍ସ ଦିନ୍ନୋ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ ‘‘ଚୂଳସୁଦ୍ଧନ୍ତୋ’’ତି ୱୁଚ୍ଚତି।

ତଂ ଗହେତ୍ୱା ପରିୱସନ୍ତେନ ଯତ୍ତକଂ କାଲଂ ଅତ୍ତନୋ ସୁଦ୍ଧିଂ ଜାନାତି, ତତ୍ତକଂ ଅପନେତ୍ୱା ଅୱସେସଂ ମାସଂ ୱା ଦ୍ୱେମାସଂ ୱା ପରିୱସିତବ୍ବଂ। ସଚେ ମାସମତ୍ତଂ ଅସୁଦ୍ଧୋମ୍ହୀତି ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଅଗ୍ଗହେସି ପରିୱସନ୍ତୋ ଚ ପୁନ ଅଞ୍ଞଂ ମାସଂ ସରତି, ତମ୍ପି ମାସଂ ପରିୱସିତବ୍ବମେୱ। ପୁନ ପରିୱାସଦାନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ଅଥ ଦ୍ୱେମାସଂ ଅସୁଦ୍ଧୋମ୍ହୀତି ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଅଗ୍ଗହେସି, ପରିୱସନ୍ତୋ ଚ ମାସମତ୍ତମେୱାହଂ ଅସୁଦ୍ଧୋମ୍ହୀତି ସନ୍ନିଟ୍ଠାନଂ କରୋତି, ମାସମେୱ ପରିୱସିତବ୍ବଂ। ପୁନ ପରିୱାସଦାନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ଅଯଞ୍ହି ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ ନାମ ଉଦ୍ଧମ୍ପି ଆରୋହତି, ହେଟ୍ଠାପି ଓରୋହତି, ଇଦମସ୍ସ ଲକ୍ଖଣଂ। ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ପନ ଆପତ୍ତିୱୁଟ୍ଠାନେ ଇଦଂ ଲକ୍ଖଣଂ – ଯୋ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାତି ୱିନଯକମ୍ମଂ କରୋତି, ତସ୍ସ ଆପତ୍ତି ୱୁଟ୍ଠାତି। ଯୋ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାତି ୱିନଯକମ୍ମଂ କରୋତି, ତସ୍ସ ନ ୱୁଟ୍ଠାତି। ଅଚିରପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଚିରପଟିଚ୍ଛନ୍ନାତି କରୋନ୍ତସ୍ସାପି ୱୁଟ୍ଠାତି। ଚିରପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଅଚିରପଟିଚ୍ଛନ୍ନାତି କରୋନ୍ତସ୍ସ ନ ୱୁଟ୍ଠାତି। ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ସମ୍ବହୁଲାତି କରୋନ୍ତସ୍ସାପି ୱୁଟ୍ଠାତି, ଏକଂ ୱିନା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଅଭାୱତୋ। ସମ୍ବହୁଲା ପନ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ଏକଂ ଆପଜ୍ଜିନ୍ତି କରୋନ୍ତସ୍ସ ନ ୱୁଟ୍ଠାତି।

ଯୋ ପନ ଯଥାୱୁତ୍ତେନ ଅନୁଲୋମପଟିଲୋମନଯେନ ପୁଚ୍ଛିଯମାନୋପି ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି ନେୱ ସରତି ୱେମତିକୋ ୱା ହୋତି, ତସ୍ସ ଦିନ୍ନୋ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ ‘‘ମହାସୁଦ୍ଧନ୍ତୋ’’ତି ୱୁଚ୍ଚତି। ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଗହିତଦିୱସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଯାୱ ଉପସମ୍ପଦଦିୱସୋ, ତାୱ ରତ୍ତିଯୋ ଗଣେତ୍ୱା ପରିୱସିତବ୍ବଂ। ଅଯଂ ଉଦ୍ଧଂ ନାରୋହତି, ହେଟ୍ଠା ପନ ଓରୋହତି। ତସ୍ମା ସଚେ ପରିୱସନ୍ତୋ ରତ୍ତିପରିଚ୍ଛେଦେ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନଂ କରୋତି, ମାସୋ ୱା

ସଂଓଚ୍ଛରୋ ୱା ମୟ୍ହଂ ଆପନ୍ନସ୍ସାତି ମାସଂ ୱା ସଂଓଚ୍ଛରଂ ୱା ପରିଓସିତଙ୍ଗଂ। ପରିୱାସୟାଚନଦାନଲକ୍ଖଣଂ ପନେତ୍ଥ ପରତୋ ପାଳିୟଂ ଆଗତନୟେନେୱ ୱେଦିତଙ୍ଗଂ। କମ୍ମୱାଚାପରିୟୋସାନେ ୱତ୍ତସମାଦାନମାନତ୍ତଅବ୍ଭାନାନି ୱୁତ୍ତନୟାନେୱ। ଅୟଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ ନାମ।

''ସମୋଧାନପରିୱାସୋ'' ନାମ ତିୱିଧୋ ହୋତି – ଓଧାନସମୋଧାନୋ, ଅଗ୍ଘସମୋଧାନୋ, ମିସ୍ସକସମୋଧାନୋତି। ତତ୍ଥ ''ଓଧାନସମୋଧାନୋ'' ନାମ – ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ପଟିଚ୍ଛାଦେନ୍ତସ୍ସ ପରିୱୁତ୍ଥଦିୱସେ ଓଧୁନିତ୍ୱା ମକ୍ଖେତ୍ୱା ପୁରିମାୟ ଆପତ୍ତିୟା ମୂଲଦିୱସପରିଚ୍ଛେଦେ ପଚ୍ଛା ଆପନ୍ନଂ ଆପତ୍ତିଂ ସମୋଦହିତ୍ୱା ଦାତଙ୍ଗପରିୱାସୋ ୱୁଚ୍ଚତି। ସୋ ପରତୋ ''ତେନ ହି ଭିକ୍ଖୱେ ସଙ୍ଘୋ ଉଦାୟିଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନ୍ତରା ଏକିସ୍ସା ଆପତ୍ତିୟା ସଞ୍ଚେତନିକାୟ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିୟା ପଞ୍ଚାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସିତ୍ୱା ପୁରିମାୟ ଆପତ୍ତିୟା ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଦେତୂ''ତି ଇତୋ ପଟ୍ଠାୟ ୱିତ୍ଥାରତୋ ପାଳିୟଂୟେୱ ଆଗତୋ।

ଅୟଂ ପନେତ୍ଥ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ – ଯୋ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଆପତ୍ତିୟା ପରିୱାସଂ ଗହେତ୍ୱା ପରିୱସନ୍ତୋ ୱା ମାନତ୍ତାରହୋ ୱା ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ ୱା ଅବ୍ଭାନାରହୋ ୱା ଅଞ୍ଞଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ପୁରିମାୟ ଆପତ୍ତିୟା ସମା ୱା ଊନତରା ୱା ରତ୍ତିୟୋ ପଟିଚ୍ଛାଦେତି, ତସ୍ସ ମୂଲାୟପଟିକସ୍ସନେନ ତେ ପରିୱୁତ୍ଥଦିୱସେ ଚ ମାନତ୍ତଚିଣ୍ଣଦିୱସେ ଚ ସବ୍ବେ ଓଧୁନିତ୍ୱା ଅଦିୱସେ କତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଆପନ୍ନାପତ୍ତିଂ ମୂଲାପତ୍ତିୟଂ ସମୋଧାୟ ପରିୱାସୋ ଦାତବ୍ବୋ। ତେନ ସଚେ ମୂଲାପତ୍ତି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, ଅନ୍ତରାପତ୍ତି ଊନକପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, ପୁନ ପକ୍ଖମେୱ ପରିୱାସୋ ପରିୱସିତବ୍ବୋ। ଅଥାପି ଅନ୍ତରାପତ୍ତି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୱ ପକ୍ଖମେୱ ପରିୱସିତଙ୍ଗଂ। ଏତେନୁପାୟେନ ଯାୱ ସଟ୍ଠିୱସ୍ସପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ମୂଲାପତ୍ତି, ତାୱ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ସଟ୍ଠିୱସ୍ସାନି ପରିୱସିତ୍ୱା ମାନତ୍ତାରହୋ ହୁତ୍ୱାପି ହି ଏକଦିୱସଂ ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ପୁନପି ସଟ୍ଠିୱସ୍ସାନି ପରିୱାସାରହୋ ହୋତି।

ସଚେ ପନ ଅନ୍ତରାପତ୍ତି ମୂଲାପତ୍ତିତୋ ଅତିରେକପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ତତ୍ଥ ''କିଂ କାତଙ୍ଗ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ – ''ଅତେକିଚ୍ଛୋ ଅୟଂ ପୁଗ୍ଗଲୋ, ଅତେକିଚ୍ଛୋ ନାମ ଆୱିକାରାପେତ୍ୱା ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତବ୍ବୋ''ତି। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନାହ – ''କସ୍ମା ଅତେକିଚ୍ଛୋ ନାମ, ନନୁ ଅୟଂ ସମୁଚ୍ଚୟକ୍ଖନ୍ଧକୋ ନାମ ବୁଦ୍ଧାନଂ ଠିତକାଲସଦିସୋ, ଆପତ୍ତି ନାମ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ୱା ହୋତୁ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ୱା ସମକଊନତରଅତିରେକପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ୱା ୱିନୟଧରସ୍ସ କମ୍ମୱାଚଂ ୟୋଜେତୁଂ ସମତ୍ଥଭାୱୋୟେୱେତ୍ଥ ପମାଣଂ, ତସ୍ମା ଯା ଅତିରେକପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ତଂ ମୂଲାପତ୍ତିଂ କତ୍ୱା ତତ୍ଥ ଇତରଂ ସମୋଧାୟ ପରିୱାସୋ ଦାତବ୍ବୋ''ତି। ଅୟଂ ''ଓଧାନସମୋଧାନୋ'' ନାମ।

''ଅଗ୍ଘସମୋଧାନୋ'' ନାମ ସମ୍ବହୁଲାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ଯା ଏକା ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ତିସ୍ସୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଆପତ୍ତିୟୋ ସବ୍ବଚିରପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାୟ ତାସଂ ରତ୍ତିପରିଚ୍ଛେଦୱସେନ ଅୱସେସାନଂ ଊନତରପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପରିୱାସୋ ଦିୟ୍ୟତି। ଅୟଂ ୱୁଚ୍ଚତି ଅଗ୍ଘସମୋଧାନୋ। ସୋପି ପରତୋ ''ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି, ଏକା ଆପତ୍ତି ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ଏକା ଆପତ୍ତି ଦ୍ୱୀହପଟିଚ୍ଛନ୍ନା''ତିଆଦିନା ନୟେନ ପାଳିୟଂ ଆଗତୋୟେୱ।

ୟସ୍ସ ପନ ସତଂ ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, ଅପରମ୍ପି ସତଂ ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାତି ଏୱଂ ଦସକ୍ଖତ୍ତୁଂ କତ୍ୱା ଆପତ୍ତିସହସ୍ସଂ ଦିୱସସତପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ହୋତି, ତେନ କିଂ କାତଙ୍ଗନ୍ତି? ସଙ୍ଗଂ ସମୋଦହିତ୍ୱା ଦସ ଦିୱସେ ପରିୱସିତଙ୍ଗଂ। ଏୱଂ ଏକେନେୱ ଦସାହେନ ଦିୱସସତମ୍ପି ପରିୱସିତମେୱ ହୋତି। ୱୁତ୍ତମ୍ପି ଚେତଂ –

''ଦସସତଂ ରତ୍ତିସତଂ, ଆପତ୍ତିୟୋ ଛାଦୟିତ୍ୱାନ;

ଦସ ରତ୍ତିୟୋ ୱସିତ୍ୱାନ, ମୁଚ୍ଚେୟ୍ୟ ପାରିୱାସିକୋ''ତି। (ପରି। ୪୭୭);

ଅୟଂ ଅଗ୍ଘସମୋଧାନୋ ନାମ।

''ମିସ୍ସକସମୋଧାନୋ'' ନାମ – ଯୋ ନାନାୱତ୍ଥୁକା ଆପତ୍ତିୟୋ ଏକତୋ କତ୍ୱା ଦିୟ୍ୟତି। ତତ୍ରାୟଂ ନୟୋ –

''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକଂ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିଂ, ଏକଂ କାୟସଂସଗ୍ଗଂ, ଏକଂ ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲୱାଚଂ, ଏକଂ ଅତ୍ତକାମଂ, ଏକଂ ସଞ୍ଚରିତ୍ତଂ, ଏକଂ କୁଟିକାରଂ, ଏକଂ ୱିହାରକାରଂ, ଏକଂ ଦୁଟ୍ଠଦୋସଂ, ଏକଂ ଅଞ୍ଞଭାଗିୟଂ, ଏକଂ ସଙ୍ଘଭେଦଂ, ଏକଂ ଭେଦାନୁୱତ୍ତକଂ, ଏକଂ ଦୁବ୍ବଚଂ, ଏକଂ କୁଲଦୂସକଂ, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚାମୀ''ତି –

ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା ତଦନୁରୂପାୟ କମ୍ମୱାଚାୟ ପରିୱାସୋ ଦାତବ୍ବୋ।

ଏତ୍ଥ ଚ ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ନାନାୱତ୍ଥୁକାଯୋତିପି ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିନ୍ତିପି ଏୱଂ ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତନଯେନ ୱତ୍ଥୁୱସେନପି ଗୋତ୍ତୱସେନପି ନାମୱସେନପି ଆପତ୍ତିୱସେନପି ଯୋଜେତ୍ୱା କମ୍ମୱାଚଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତିଯେୱାତି ଅଯଂ ମିସ୍ସକସମୋଧାନୋ। ସବ୍ବପରିୱାସକମ୍ମୱାଚାୱସାନେ ପନ ନିକ୍ଖିତ୍ତାନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତାଦିକଥା ପୁରିମନଯେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବାତି।

ପରିୱାସକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଇଦାନି ଯଂ ୱୁତ୍ତଂ ''ପକ୍ଖମାନତ୍ତଞ୍ଚ ସମୋଧାନମାନତ୍ତଞ୍ଚ ଅୱସେସପରିୱାସକଥାୱସାନେ କଥଯିସ୍ସାମା''ତି, ତସ୍ସୋକାସୋ ସମ୍ପତ୍ତୋ, ତସ୍ମା ୱୁଚ୍ଚତି – ''ପକ୍ଖମାନତ୍ତ''ନ୍ତି ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଦାତବ୍ବମାନତ୍ତଂ। ତଂ ପନ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯପି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯପି ଆପତ୍ତିଯା ଅଦ୍ଧମାସମେୱ ଦାତବ୍ବଂ। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ – ''ଗରୁଧମ୍ମଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନାୟ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଉଭତୋସଙ୍ଘେ ପକ୍ଖମାନତ୍ତଂ ଚରିତବ୍ବ''ନ୍ତି (ଚୂଳୱ॰ ୪୦୩)। ତଂ ପନ ଭିକ୍ଖୁନୀହି ଅତ୍ତନୋ ସୀମଂ ସୋଧେତ୍ୱା ୱିହାରସୀମାୟ ୱା ୱିହାରସୀମଂ ସୋଧେତୁଂ ଅସକ୍କୋନ୍ତୀହି ଖଣ୍ଡସୀମାୟ ୱା ସବ୍ବନ୍ତିମେନ ପରିଚ୍ଛେଦେନ ଚତୁୱଗ୍ଗଗଣଂ ସନ୍ନିପାତାପେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଏକା ଆପତ୍ତି ହୋତି ଏକିସ୍ସା ୱସେନ, ସଚେ ଦ୍ୱେ ୱା ତିସ୍ସୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକୱତ୍ଥୁକା ୱା ନାନାୱତ୍ଥୁକା ୱା ତାସଂ ତାସଂ ୱସେନ ୱତ୍ଥୁଗୋତ୍ତନାମଆପତ୍ତୀସୁ ଯଂ ଯଂ ଇଚ୍ଛତି ତଂ ତଂ ଆଦାୟ ଯୋଜନା କାତବ୍ବା।

ତତ୍ରିଦଂ ଏକାପତ୍ତିୱସେନ ମୁଖମତ୍ତଦସ୍ସନଂ, ତାୟ ଆପନ୍ନାୟ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ୱୁଡ୍ଢାନଂ ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ପାଦେ ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ''ଅହଂ, ଅଯ୍ୟେ, ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିଂ ଗାମନ୍ତରଂ, ସାହଂ, ଅଯ୍ୟେ, ଏକିସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଗାମନ୍ତରାୟ ପକ୍ଖମାନତ୍ତଂ ଯାଚାମୀ''ତି।

ଏୱଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା ବ୍ୟତ୍ତାୟ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ପଟିବଲାୟ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ ଅଯ୍ୟେ ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମା ଭିକ୍ଖୁନୀ ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜି ଗାମନ୍ତରଂ, ସା ସଙ୍ଘଂ ଏକିସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଗାମନ୍ତରାୟ ପକ୍ଖମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମାୟ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଏକିସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଗାମନ୍ତରାୟ ପକ୍ଖମାନତ୍ତଂ ଦଦେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ ଅଯ୍ୟେ ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ…ପେ… ଦୁତିଯମ୍ପି… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି। ସୁଣାତୁ ମେ ଅଯ୍ୟେ ସଙ୍ଘୋ…ପେ… ଦେତି… ଦିନ୍ନଂ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମାୟ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଏକିସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଗାମନ୍ତରାୟ ପକ୍ଖମାନତ୍ତଂ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ; ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି।

କମ୍ମୱାଚାପରିଯୋସାନେ ୱତ୍ତଂ ସମାଦିଯିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁମାନତ୍ତକଥାୟ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଆରୋଚେତ୍ୱା ନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତଂ ୱସିତୁକାମାୟ ତତ୍ଥେୱ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ୱା ପକ୍କନ୍ତାସୁ ଭିକ୍ଖୁନୀସୁ ଏକଭିକ୍ଖୁନିଯା ୱା ଦୁତିଯିକାୟ ୱା ସନ୍ତିକେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଅଞ୍ଞିସ୍ସା ପନ ଆଗନ୍ତୁକାୟ ସନ୍ତିକେ ଆରୋଚେତ୍ୱା ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ନିକ୍ଖିତ୍ତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାୟ ପକତତ୍ତଟ୍ଠାନେ ତିଟ୍ଠତି। ପୁନ ସମାଦିଯିତ୍ୱା ଅରୁଣଂ ଉଟ୍ଠାପେନ୍ତିଯା ପନ ଭିକ୍ଖୁନୀନଂଯେୱ ସନ୍ତିକେ ୱସିତୁଂ ନ ଲଭତି। ''ଉଭତୋସଙ୍ଘେ ପକ୍ଖମାନତ୍ତଂ ଚରିତବ୍ବ''ନ୍ତି ହି ୱୁତ୍ତଂ। ତସ୍ମା ଅସ୍ସା ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯାହି ୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ସଙ୍ଗାହକପକ୍ଖେ ଠିତୋ ଏକୋ ମହାଥେରୋ ୱା ଧମ୍ମକଥିକୋ ୱା ଭିକ୍ଖୁ ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ''ଏକିସ୍ସା ଭିକ୍ଖୁନିଯା ୱିନଯକମ୍ମଂ କତ୍ତବ୍ବମତ୍ଥି, ତତ୍ର ନୋ ଅଯ୍ୟା, ଚତ୍ତାରୋ ଭିକ୍ଖୂ ପେସେଥା''ତି। ସଙ୍ଗହଂ ଅକାତୁଂ ନ ଲବ୍ଭତି, ପେସେସ୍ସାମୀତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଚତୂହି ପକତତ୍ତଭିକ୍ଖୁନୀହି ମାନତ୍ତଚାରିନିଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଗହେତ୍ୱା ଅନ୍ତୋଅରୁଣେଯେୱ ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ଗାମୂପଚାରତୋ ଦ୍ୱେ ଲେଡ୍ଡୁପାତେ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ମଗ୍ଗା ଓକ୍କମ୍ମ ଗୁମ୍ବୱତିଆଦୀହି ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଟ୍ଠାନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ୱିହାରୂପଚାରତୋପି ଦ୍ୱେ ଲେଡ୍ଡୁପାତା ଅତିକ୍କମିତବ୍ବା ଚତୂହି ପକତତ୍ତଭିକ୍ଖୂହିପି ତତ୍ଥ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଗନ୍ତ୍ୱା ପନ ଭିକ୍ଖୁନୀହି ସଦ୍ଧିଂ ନ ଏକଟ୍ଠାନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ପଟିକ୍କମିତ୍ୱା ଅୱିଦୂରଟ୍ଠାନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। କୁରୁନ୍ଦିମହାପଚ୍ଚରୀସୁ ପନ ''ଭିକ୍ଖୁନୀହିପି ବ୍ୟତ୍ତଂ ଏକଂ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ଉପାସିକାଯୋ ଭିକ୍ଖୂହିପି ଏକଂ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ଉପାସକେ ଅତ୍ତରକ୍ଖଣତ୍ଥାୟ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। କୁରୁନ୍ଦିଯଂଯେୱ ଚ ଭିକ୍ଖୁନୁପସ୍ସଯସ୍ସ ଚ ୱିହାରସ୍ସ ଚ ଉପଚାରଂ ମୁଞ୍ଚିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ୱୁତ୍ତଂ, ଗାମସ୍ସାତି ନ ୱୁତ୍ତଂ।

ଏୱଂ ନିସିନ୍ନେସୁ ପନ ଭିକ୍ଖୂସୁ ଚ ଭିକ୍ଖୁନୀସୁ ଚ ତାୟ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ''ମାନତ୍ତଂ ସମାଦିଯାମି, ୱତ୍ତଂ ସମାଦିଯାମୀ''ତି ୱତ୍ତଂ ସମାଦିଯିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁନୀସଙ୍ଘସ୍ସ ତାୱ ଏୱଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ –

''ଅହଂ, ଅଯ୍ୟେ, ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିଂ ଗାମନ୍ତରଂ, ସାହଂ ସଙ୍ଘଂ ଏକିସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଗାମନ୍ତରାୟ ପକ୍ଖମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ଏକିସ୍ସା

ଆପତ୍ତିୟା ଗାମନ୍ତରାୟ ପକ୍ଖମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସାହଂ ପକ୍ଖମାନତ୍ତଂ ଚରାମି, ‘ଵେଦୟାମହଂ, ଅୟ୍ୟେ, ଵେଦୟତୀ’ତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ’’ତି।

ତତୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ଗନ୍ତ୍ଵା ଏଵଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ – ‘‘ଅହଂ, ଅୟ୍ୟା, ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିଂ …ପେ… ଵେଦୟାମହଂ, ଅୟ୍ୟା, ଵେଦୟତୀତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ’’ତି। ଇଧାପି ୟାୟ କାୟଚି ଭାସାୟ ଆରୋଚେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି।

ଆରୋଚେତ୍ଵା ଚ ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘସ୍ସେଵ ସନ୍ତିକେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ଆରୋଚିତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗନ୍ତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ସଚେ ସାସଙ୍କଂ ହୋତି, ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ତତ୍ଥେଵ ଠାନଂ ପଚ୍ଚାସୀସନ୍ତି, ଠାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅଞ୍ଞତୋ ଭିକ୍ଖୁ ଵା ଭିକ୍ଖୁନୀ ଵା ତଂ ଠାନଂ ଏତି, ପସ୍ସନ୍ତିୟା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ଆରୋଚେତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚେଵ ଵତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟଞ୍ଚ। ସଚେ ଅଜାନନ୍ତିୟା ଏଵ ଉପଚାରଂ ଓକ୍କମିତ୍ଵା ଗଚ୍ଛତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋଵ ହୋତି, ନ ଵତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟଂ। ସଚେ ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ଉପଜ୍ଝାୟାଦୀନଂ ଵତ୍ତକରଣତ୍ଥଂ ପଗେଵ ଗନ୍ତୁକାମା ହୋନ୍ତି, ରତ୍ତିଵିପ୍ପଵାସଗଣଓହୀୟନଗାମନ୍ତରାପତ୍ତିରକ୍ଖଣତ୍ଥଂ ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଠପେତ୍ଵା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ତାୟ ଅରୁଣେ ଉଟ୍ଠିତେ ତସ୍ସା ସନ୍ତିକେ ଵତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଏତେନୁପାୟେନ ଅଖଣ୍ଡା ପଞ୍ଚଦସ ରତ୍ତିୟୋ ମାନତ୍ତଂ ଚରିତବ୍ବଂ।

ଅନିକ୍ଖିତ୍ତଵତ୍ତାୟ ପନ ପାରିଵାସିକକ୍ଖନ୍ଧକେ ଵୁତ୍ତନୟେନେଵ ସମ୍ମା ଵତ୍ତିତବ୍ବଂ। ଅୟଂ ପନ ଵିସେସୋ – ‘‘ଆଗନ୍ତୁକସ୍ସ ଆରୋଚେତବ୍ବ’’ନ୍ତି ଏତ୍ଥ ୟତ୍ତକା ପୁରେଭତ୍ତଂ ଵା ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ଵା ତଂ ଗାମଂ ଭିକ୍ଖୂ ଵା ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ଵା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ସବ୍ବେସଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ଅନାରୋଚେନ୍ତିୟା ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚ ଵତ୍ତଭେଦଦୁକ୍କଟଞ୍ଚ। ସଚେପି ରତ୍ତିଂ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ ତଂ ଗାମୂପଚାରଂ ଓକ୍କମିତ୍ଵା ଗଚ୍ଛତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ହୋତିୟେଵ, ଅଜାନନପଚ୍ଚୟା ପନ ଵତ୍ତଭେଦତୋ ମୁଚ୍ଚତି। କୁରୁନ୍ଦିଆଦୀସୁ ପନ ଅନିକ୍ଖିତ୍ତଵତ୍ତଭିକ୍ଖୂନଂ ଵୁତ୍ତନୟେନେଵ କଥେତବ୍ବନ୍ତି ଵୁତ୍ତଂ। ତଂ ପାରିଵାସିକଵତ୍ତାଦୀନଂ ଉପଚାରସୀମାୟ ପରିଚ୍ଛିନ୍ନତ୍ତା ୟୁତ୍ତତରଂ ଦିସ୍ସତି। ଉପୋସଥେ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ, ପଵାରଣାୟ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ, ଚତୁନ୍ନଂ ଭିକ୍ଖୂନଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁନୀନଞ୍ଚ ଦେଵସିକଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ତସ୍ମିଂ ଗାମେ ଭିକ୍ଖାଚାରୋ ସମ୍ପଜ୍ଜତି, ତତ୍ଥେଵ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ସମ୍ପଜ୍ଜତି, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଚରିତ୍ଵାପି ତତ୍ର ଆଗନ୍ତ୍ଵା ଅତ୍ତାନଂ ଦସ୍ସେତ୍ଵା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ବହିଗାମେ ଵା ସଙ୍କେତଟ୍ଠାନଂ କାତବ୍ବଂ – ‘‘ଅସୁକସ୍ମିଂ ନାମ ଠାନେ ଅମ୍ହେ ପସ୍ସିସ୍ସସୀ’’ତି। ତାୟ ସଙ୍କେତଟ୍ଠାନଂ ଗନ୍ତ୍ଵା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ସଙ୍କେତଟ୍ଠାନେ ଅଦିସ୍ଵା ଵିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ଵା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ଵିହାରେ ସବ୍ବଭିକ୍ଖୂନଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସବ୍ବେସଂ ସକ୍କା ନ ହୋତି ଆରୋଚେତୁଂ, ବହିଉପଚାରସୀମାୟ ଠତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ପେସେତବ୍ବା। ତାହି ଆନୀତାନଂ ଚତୁନ୍ନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଵିହାରୋ ଦୂରୋ ହୋତି ସାସଙ୍କୋ, ଉପାସକେ ଚ ଉପାସିକାୟୋ ଚ ଗହେତ୍ଵା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଅୟଂ ଏକା ଵସତି, ରତ୍ତିଵିପ୍ପଵାସଂ ଆପଜ୍ଜତି, ତସ୍ମାସ୍ସା ଏକା ପକତତ୍ତା ଭିକ୍ଖୁନୀ ସମ୍ମନ୍ନିତ୍ଵା ଦାତବ୍ବା ଏକଚ୍ଛନ୍ନେ ଵସନତ୍ଥାୟ।

ଏଵଂ ଅଖଣ୍ଡଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରିତ୍ଵା ଵୀସତିଗଣେ ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘେ ଵୁତ୍ତନୟେନେଵ ଅବ୍ଭାନଂ କାତବ୍ବଂ। ସଚେ ମାନତ୍ତଂ ଚରମାନା ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜତି, ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସିତ୍ଵା ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିୟା ମାନତ୍ତଂ ଦାତବ୍ବନ୍ତି କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ଵୁତ୍ତଂ। ଇଦଂ ‘‘ପକ୍ଖମାନତ୍ତଂ’’ ନାମ।

‘‘ସମୋଧାନମାନତ୍ତଂ’’ ପନ ତିଵିଧଂ ହୋତି – ଓଧାନସମୋଧାନଂ, ଅଗ୍ଘସମୋଧାନଂ, ମିସ୍ସକସମୋଧାନନ୍ତି। ତତ୍ଥ ୟଦେତଂ ପରତୋ ଉଦାୟିତ୍ଥେରସ୍ସ ପଞ୍ଚାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଆପତ୍ତିୟା ପରିଵାସଂ ପରିଵସନ୍ତସ୍ସ ପରିଵାସେ ଚ ମାନତ୍ତାରହଟ୍ଠାନେ ଚ ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ଵା ମୂଲାୟପଟିକସ୍ସିତସ୍ସ ‘‘ତେନ ହି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସଙ୍ଘୋ ଉଦାୟିସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତିସ୍ସନ୍ନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦେତୂ’’ତି ମାନତ୍ତଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ, ଇଦଂ ‘‘ଓଧାନସମୋଧାନଂ’’ ନାମ। ଇଦଞ୍ହି ପୁନପ୍ପୁନଂ ମୂଲାୟପଟିକସ୍ସନେନ ପରିଵୁତ୍ଥଦିଵସେ ଓଧୁନିତ୍ଵା ପୁରିମାପତ୍ତୀହି ସଦ୍ଧିଂ ସମୋଧାୟ ଦିନ୍ନଂ, ତସ୍ମା ଓଧାନସମୋଧାନନ୍ତି ଵୁଚ୍ଚତି। କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ପନ ‘‘ସମୋଧାନପରିଵାସଂ ଵୁତ୍ଥସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ ମାନତ୍ତଂ ସମୋଧାନମାନତ୍ତ’’ନ୍ତି ଵୁତ୍ତଂ। ତମ୍ପି ତେନ ପରିୟାୟେନ ୟୁଜ୍ଜତି।

ଅଗ୍ଘସମୋଧାନଂ ପନ ମିସ୍ସକସମୋଧାନଞ୍ଚ ଅଗ୍ଘସମୋଧାନମିସ୍ସକସମୋଧାନପରିଵାସାଵସାନେ ଦାତବ୍ବମାନତ୍ତମେଵ ଵୁଚ୍ଚତି, ତଂ ପରିଵାସକମ୍ମଵାଚାନୁସାରେନ ୟୋଜେତ୍ଵା ଦାତବ୍ବଂ। ଏତ୍ତାଵତା ୟଂ ଵୁତ୍ତଂ ‘‘ତେନ ହି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସଙ୍ଘୋ ଉଦାୟିସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏକିସ୍ସା ଆପତ୍ତିୟା ସଞ୍ଚେତନିକାୟ ସୁକ୍କଵିସ୍ସଟ୍ଠିୟା ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଏକାହପରିଵାସଂ ଦେତୂ’’ତିଆଦିନା ନୟେନ ପାଳିୟଂ ଅନେକେହି ଆକାରେହି ପରିଵାସୋ ଚ ମାନତ୍ତଞ୍ଚ ଵୁତ୍ତଂ, ତସ୍ସ ୟସ୍ମା ଆଗତାଗତଠାନେ ଵିନିଚ୍ଛୟୋ ଵୁଚ୍ଚମାନୋ ପାଳି ଵିୟ ଅତିଵିତ୍ଥାରଂ ଆପଜ୍ଜତି, ନ ଚ ସକ୍କା ହୋତି ସୁଖେନ ପରିଗ୍ଗହେତୁଂ, ତସ୍ମା ନଂ ସମୋଧାନେତ୍ଵା ଇଧେଵ ଦସ୍ସେସ୍ସାମା’’ତି, ତଦିଦଂ ଅତ୍ଥତୋ ସମ୍ପାଦିତଂ ହୋତି।

ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିଵାସକଥା

୧୦୨। ଇଦାନି ୟା ତାଵ ଅୟଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଏକିସ୍ସା ଆପତ୍ତିୟା ଵସେନ ପାଳି ଵୁତ୍ତା, ସା ଉତ୍ତାନତ୍ଥାଵ।

୧୦୮। ତତୋ ପରଂ ଦ୍ୱୀହତୀହଚତୂହପଞ୍ଚାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ୱସେନ ପାଳିଂ ୱତ୍ୱା ପଞ୍ଚାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ପରିୱାସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଅନ୍ତରାପତ୍ତି ଦସ୍ସିତା। ଯସ୍ମା ପନ ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହୋ ନାମ ହୋତି, ତସ୍ମାସ୍ସ ତତ୍ଥ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ସଚେ ପନ ନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତୋ ଆପଜ୍ଜତି, ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହୋ ନ ହୋତି। କସ୍ମା? ଯସ୍ମା ନ ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଆପନ୍ନୋ, ପକତତ୍ତଟ୍ଠାନେ ଠିତୋ ଆପନ୍ନୋ, ତସ୍ମା ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଛସ୍ସୁଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି ପରିୱାସୋପି ୱସିତବ୍ବୋ। ଯଞ୍ଚେତଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ୱୁତ୍ତଂ, ତସ୍ମିମ୍ପି କତେ ପରିୱୁତ୍ଥଦିୱସା ମକ୍ଖିତା ହୋନ୍ତି। ଇତି ପରିୱାସେ ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ପୁନ ମାନତ୍ତାରହସ୍ସ ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ୱୁତ୍ତଂ, ତସ୍ମିମ୍ପି କତେ ପରିୱୁତ୍ଥଦିୱସା ମକ୍ଖିତାୱ ହୋନ୍ତି। ତତୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସସ୍ସ ତାସଂ ତିସ୍ସନ୍ନମ୍ପି ଆପତ୍ତୀନଂ ସମୋଧାନମାନତ୍ତଂ ଦସ୍ସିତଂ। ତତୋ ମାନତ୍ତଚାରିକସ୍ସ ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ୱୁତ୍ତଂ। ତସ୍ମିଂ ପନ ପଟିକସ୍ସନେ କତେ ମାନତ୍ତଚିଣ୍ଣଦିୱସାପି ପରିୱୁତ୍ଥଦିୱସାପି ମକ୍ଖିତାୱ ହୋନ୍ତି। ତତୋ ଅବ୍ଭାନାରହସ୍ସ ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ୱୁତ୍ତଂ। ତସ୍ମିମ୍ପି କତେ ସବ୍ବେ ତେ ମକ୍ଖିତାୱ ହୋନ୍ତି। ତତୋ ପରଂ ସବ୍ବା ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଯୋ ଯୋଜେତ୍ୱା ଅବ୍ଭାନକମ୍ମଂ ଦସ୍ସିତଂ। ଏୱଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନୱାରେ ଏକାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଦିୱସେନ ପଞ୍ଚ, ଅନ୍ତରାପତ୍ତିୱସେନ ଚତସ୍ସୋତି ନୱ କମ୍ମୱାଚା ଦସ୍ସିତା ହୋନ୍ତି।

ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିୱାସକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସମୋଧାନପରିୱାସକଥା

୧୨୫। ତତୋ ପରଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଆପତ୍ତିଯା ଅନ୍ତୋପରିୱାସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପଞ୍ଚାହପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଯା ୱସେନ ସମୋଧାନପରିୱାସୋ ଚ, ସମୋଧାନମାନତ୍ତଞ୍ଚ ଦସ୍ସିତଂ। ଏତ୍ଥ ଚ ମାନତ୍ତଚାରିକମାନତ୍ତାରହକାଲେପି ଆପନ୍ନାଯ ଆପତ୍ତିଯା ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନେ କତେ ମାନତ୍ତଚିଣ୍ଣଦିୱସାପି ପରିୱାସପରିୱୁତ୍ଥଦିୱସାପି ସବ୍ବେ ମକ୍ଖିତାୱ ହୋନ୍ତି। କସ୍ମା? ଯସ୍ମା ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ଅନ୍ତରାପତ୍ତି। ତେନେୱ ୱୁତ୍ତଂ – ''ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସିତ୍ୱା ପୁରିମାଯ ଆପତ୍ତିଯା ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଦତ୍ୱା ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦେତୂ''ତି। ତତୋ ପରଂ ସବ୍ବା ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଯୋ ଯୋଜେତ୍ୱା ଅବ୍ଭାନକମ୍ମଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠାପିତଂ।

ସମୋଧାନପରିୱାସକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିକଥା ଚ ନିଟ୍ଠିତା।

ଅଗ୍ଘସମୋଧାନପରିୱାସକଥା

୧୩୪। ତତୋ ଏକାପତ୍ତିମୂଲକଞ୍ଚ ଆପତ୍ତିୱଡ୍ଢନକଞ୍ଚାତି ଦ୍ୱେ ନଯେ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ଅଗ୍ଘସମୋଧାନପରିୱାସୋ ଦସ୍ସିତୋ।

ତତୋ ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଅନାରୋଚିତାପତ୍ତିୱତ୍ଥୁଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଅଜାନନଅସ୍ସରଣୱେମତିକଭାୱେହି ଅନାରୋଚିତାଯ ଆପତ୍ତିଯା ପଚ୍ଛା ଲଜ୍ଜିଧମ୍ମେ ୱା ଞାଣସରଣନିବ୍ବେମତିକଭାୱେସୁ ୱା ଉପ୍ପନ୍ନେସୁ ଯଂ କାତବ୍ବଂ, ତଂ ଦସ୍ସେତୁଂ ''ଇଧ ପନ ଭିକ୍ଖୱେ''ତିଆଦିନା ନଯେନ ପାଳି ଠପିତା। ତତୋ ଅଜାନନଅସ୍ସରଣୱେମତିକପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଭାୱଂ ଦସ୍ସେତୁଂ ତଥେୱ ପାଳି ଠପିତା।

ଅଗ୍ଘସମୋଧାନପରିୱାସକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଦ୍ୱେମାସପରିୱାସକଥା

୧୩୮। ତତୋ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଦ୍ୱେମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକମାସପରିୱାସଯାଚନୱତ୍ଥୁଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ଅସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଅଜାନନଅସ୍ସରଣୱେମତିକଭାୱେହି ଅନାରୋଚିତେ ଇତରସ୍ମିଂ ମାସେ ପଚ୍ଛା ଲଜ୍ଜିଧମ୍ମାଦୀସୁ ଉପ୍ପନ୍ନେସୁ ଯଂ କାତବ୍ବଂ, ତଂ ଦସ୍ସେତୁଂ ଅଜାନନଅସ୍ସରଣୱେମତିକପଟିଚ୍ଛନ୍ନସ୍ସ ଚ ଆପନ୍ନଭାୱଂ ଦସ୍ସେତୁଂ ପୁରିମନଯେନେୱ ପାଳି ଠପିତା।

ଦ୍ୱେମାସପରିୱାସକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସାଦିକଥା

୧୫୬। ତତୋ ‘‘ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାତୀ’’ତିଆଦିନା ନଯେନ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ ଦସ୍ସିତୋ।

୧୬୦। ତତୋ ପରଂ ପାରିୱାସିକଂ ଆଦିଂ କତ୍ୱା ୱିବ୍ଭମିତ୍ୱା ପୁନୌପସମ୍ପନ୍ନାଦୀସୁ ପଟିପତ୍ତିଦସ୍ସନତ୍ଥଂ ପାଳି ଠପିତା।

୧୬୫। ତତ୍ଥ ‘‘ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜତି ପରିମାଣା ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ’’ତିଆଦୀସୁ ଆପତ୍ତିପରିଚ୍ଛେଦୱସେନ ପରିମାଣାଯୋ ଚେୱ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ ଚାତି ଅତ୍ଥୋ।

୧୬୬।ପଚ୍ଛିମସ୍ମିଂଆପତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେତି ଏକୋୱ ସୋ ଆପତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧୋ, ପଚ୍ଛା ଛାଦିତତ୍ତା ପନ ‘‘ପଚ୍ଛିମସ୍ମିଂ ଆପତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ପୁରିମସ୍ମିନ୍ତି ଏତ୍ଥାପି ଏସେୱ ନଯୋ।

୧୮୦।ୱୱତ୍ଥିତା ସମ୍ଭିନ୍ନାତି ସଭାଗୱିସଭାଗାନମେୱେତଂ ପରିଯାଯୱଚନଂ।

ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଦ୍ୱେଭିକ୍ଖୁୱାରଏକାଦସକାଦିକଥା

୧୮୧। ତତୋ ପରଂ ଯୋ ପଟିଚ୍ଛାଦେତି, ତସ୍ମିଂ ପଟିପତ୍ତିଦସ୍ସନତ୍ଥଂ ‘‘ଦ୍ୱେ ଭିକ୍ଖୂ’’ତିଆଦି ୱୁତ୍ତଂ। ତତ୍ଥ ମିସ୍ସକନ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯାଦୀହି ମିସ୍ସକଂ। ସୁଦ୍ଧକନ୍ତି ସଙ୍ଘାଦିସେସଂ ୱିନା ଲହୁକାପତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧମେୱ।

୧୮୪। ତତୋ ପରଂ ଅୱିସୁଦ୍ଧୱିସୁଦ୍ଧଭାୱଦସ୍ସନତ୍ଥଂ ‘‘ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା’’ତିଆଦି ୱୁତ୍ତଂ। ତତ୍ଥ ବ୍ୟଞ୍ଜନତୋ ୱା ଅଧିପ୍ପାଯତୋ ୱା ଅନୁତ୍ତାନଂ ନାମ କିଞ୍ଚି ନତ୍ଥି, ତସ୍ମା ତଞ୍ଚ ଇତୋ ପୁବ୍ବେ ଅୱୁତ୍ତଞ୍ଚ ସବ୍ବଂ ପାଳିଅନୁସାରେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବନ୍ତି।

ଦ୍ୱେଭିକ୍ଖୁୱାରଏକାଦସକାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସମୁଚ୍ଚଯକ୍ଖନ୍ଧକୱଣ୍ଣନା ନିଟ୍ଠିତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୪। ସମଥକ୍ଖନ୍ଧକଂ

ସମ୍ମୁଖାୱିନଯକଥା

୧୮୬-୧୮୭। ସମଥକ୍ଖନ୍ଧକେ – ‘‘ଅଧମ୍ମୱାଦୀ ପୁଗ୍ଗଲୋ’’ତିଆଦୀନି ଛ ମାତିକାପଦାନି ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ‘‘ଅଧମ୍ମୱାଦୀ ପୁଗ୍ଗଲୋ ଧମ୍ମୱାଦିଂ ପୁଗ୍ଗଲଂ ସଞ୍ଞାପେତୀ’’ତିଆଦିନା ନଯେନ ୱିତ୍ଥାରୋ ୱୁତ୍ତୋ। ତତ୍ଥ ସଞ୍ଞାପେତୀତି କାରଣପତିରୂପକାନି ୱତ୍ୱା ପରିତୋସେତ୍ୱା ଜାନାପେତି। ନିଜ୍ଝାପେତୀତି ଯଥା ସୋ ତଂ ଅତ୍ଥଂ ନିଜ୍ଝାଯତି, ଓଲୋକେତି; ଏୱଂ କରୋତି। ପେକ୍ଖତି ଅନୁପେକ୍ଖତୀତି ଯଥା ସୋ ତଂ ଅତ୍ଥଂ ପେକ୍ଖତି ଚେୱ ପୁନପ୍ପୁନଞ୍ଚ ପେକ୍ଖତି; ଏୱଂ କରୋତି। ଦସ୍ସେତି ଅନୁଦସ୍ସେତୀତି ତେସଞ୍ଞେୱ ପରିଯାଯୱଚନାନି। ଅଧମ୍ମେନ ୱୂପସମ୍ମତୀତି ଯସ୍ମା ସୋ ଅଧମ୍ମମେୱ ‘‘ଅଯଂ ଧମ୍ମୋ’’ତିଆଦିନା ନଯେନ ମୋହେତ୍ୱା ଦସ୍ସେତି, ତସ୍ମା ଅଧମ୍ମେନ ୱୂପସମ୍ମତି ନାମ।

୧୮୮।ଧମ୍ମେନ ୱୂପସମ୍ମତୀତି ଯସ୍ମା ଧମ୍ମୱାଦୀ ଧମ୍ମମେୱ ‘‘ଅଯଂ ଧମ୍ମୋ’’ତିଆଦିନା ନଯେନ ଅମୋହେତ୍ୱା ଦସ୍ସେତି, ତସ୍ମା ଧମ୍ମେନ ୱୂପସମ୍ମତି ନାମ।

ସମ୍ମୁଖାୱିନଯକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସତିୱିନଯକଥା

୧୯୫।ପଞ୍ଚିମାନିଭିକ୍ଖୱେ ଧମ୍ମିକାନି ସତିୱିନଯସ୍ସ ଦାନାନୀତି ଏତ୍ଥ ସୁଦ୍ଧସ୍ସ ଅନାପତ୍ତିକସ୍ସ ଦାନଂ ଏକଂ, ଅନୁୱଦିତସ୍ସ ଦାନଂ ଏକଂ, ଯାଚିତସ୍ସ ଦାନଂ ଏକଂ, ସଙ୍ଘେନ ଦାନଂ ଏକଂ, ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗଦାନଂ ଏକନ୍ତି ଏୱଂ ପଞ୍ଚ। ଏତାନି ପନ ଏକେକଅଙ୍ଗୱସେନ ନ ଲବ୍ଭନ୍ତି, ତସ୍ମା ଦେସନାମତ୍ତମେୱେତଂ, ପଞ୍ଚଙ୍ଗସମନ୍ନାଗତଂ ପନ ସତିୱିନଯଦାନଂ ଧମ୍ମିକନ୍ତି ଅଯମେତ୍ଥ ଅତ୍ଥୋ। ତତ୍ଥ ଚ ଅନୁୱଦନ୍ତୀତି ଚୋଦେନ୍ତି। ସେସଂ ଉତ୍ତାନମେୱ। ଅଯଂ ପନ ସତିୱିନଯୋ ଖୀଣାସୱସ୍ସେୱ ଦାତବ୍ବୋ ନ ଅଞ୍ଞସ୍ସ, ଅନ୍ତମସୋ ଅନାଗାମିନୋପି। ସୋ ଚ ଖୋ ଅଞ୍ଞେନ ଚୋଦିଯମାନସ୍ସେୱ, ନ ଅଚୋଦିଯମାନସ୍ସ। ଦିନ୍ନେ ଚ ପନ ତସ୍ମିଂ ଚୋଦକସ୍ସ କଥା ନ ରୁହତି। ଚୋଦେନ୍ତୋପି ‘‘ଅଯଂ ଖୀଣାସୱୋ ସତିୱିନଯଲଦ୍ଧୋ, କୋ ତୁଯ୍ହଂ କଥଂ ଗହେସ୍ସତୀ’’ତି ଅପସାଦେତବ୍ବତଂ ଆପଜ୍ଜତି।

ସତିୱିନଯକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଅମୂଳ୍ହୱିନଯକଥା

୧୯୬।ଭାସିତପରିକ୍କନ୍ତନ୍ତି ୱାଚାଯ ଭାସିତଂ କାଯେନ ପରିକ୍କନ୍ତଂ; ପରିକ୍କମିତ୍ୱା କତନ୍ତି ଅତ୍ଥୋ। ସରତାଯସ୍ମା ଏୱରୂପିଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତାତି ଏତ୍ଥ ସରତୁ ଆଯସ୍ମା ଏୱରୂପିଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତା; ଆଯସ୍ମା ଏୱରୂପିଯା ଆପତ୍ତିଯାତି ଅଯମତ୍ଥୋ। ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱାତି ୱା ପାଠୋ, ତସ୍ସତ୍ଥୋ – ପଠମଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ସରତୁ ଆଯସ୍ମାତି।

ଅମୂଳ୍ହୱିନଯକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଯେଭୁଯ୍ୟସିକାକଥା

୨୦୨।ଯେଭୁଯ୍ୟସିକାଯ ୱୂପସମେତୁନ୍ତି ଏତ୍ଥ ଯସ୍ସା କିରିଯାଯ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ ବହୁତରା, ଏସା ଯେଭୁଯ୍ୟସିକା ନାମ।

୨୦୪। ଅଧମ୍ମିକସଲାକଗ୍ଗାହେସୁ ଓରମତ୍ତକନ୍ତି ପରିତ୍ତଂ ଅପ୍ପମତ୍ତକଂ ଭଣ୍ଡନମତ୍ତମେୱ। ନ ଚ ଗତିଗତନ୍ତି ଦ୍ୱେ ତଯୋ ଆୱାସେ ନ ଗତଂ, ତତ୍ଥ ତତ୍ଥେୱ ୱା ଦ୍ୱତ୍ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଅୱିନିଚ୍ଛିତଂ। ନ ଚ ସରିତସାରିତନ୍ତି ଦ୍ୱତ୍ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ତେହି ଭିକ୍ଖୂହି ସଯଂ ସରିତଂ ୱା ଅଞ୍ଞେହି ସାରିତଂ ୱା ନ ହୋତି। ଜାନାତୀତି ସଲାକଂ ଗାହେନ୍ତୋ ଜାନାତି ‘‘ଅଧମ୍ମୱାଦୀ ବହୁତରା’’ତି। ଅପ୍ପେୱ ନାମାତି ଇମିନା ନୀହାରେନ ସଲାକାଯ ଗାହିଯମାନାଯ ‘‘ଅପି ନାମ ଅଧମ୍ମୱାଦିନୋ ବହୁତରା ଅସ୍ସୂ’’ତି ଅଯମସ୍ସ ଅଜ୍ଝାସଯୋ ହୋତି। ଅପରେସୁପି ଦ୍ୱୀସୁ ଏସେୱ ନଯୋ।

ଅଧମ୍ମେନଗଣ୍ହନ୍ତୀତି ଅଧମ୍ମୱାଦିନୋ ‘‘ଏୱଂ ମଯଂ ବହୂ ଭୱିସ୍ସାମା’’ତି ଦ୍ୱେ ଦ୍ୱେ ସଲାକାଯୋ ଗଣ୍ହନ୍ତି। ୱଗ୍ଗା ଗଣ୍ହନ୍ତୀତି ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ ଏକଂ ଧମ୍ମୱାଦିସଲାକଂ ଗଣ୍ହନ୍ତି ‘‘ଏୱଂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ ନ ବହୂ ଭୱିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି ମଞ୍ଞମାନା। ନ ଚ ଯଥାଦିଟ୍ଠିଯା ଗଣ୍ହନ୍ତୀତି ଧମ୍ମୱାଦିନୋ ହୁତ୍ୱା ‘‘ବଲୱପକ୍ଖଂ ଭଜିସ୍ସାମା’’ତି ଅଧମ୍ମୱାଦିସଲାକଂ ଗଣ୍ହନ୍ତି। ଧମ୍ମିକସଲାକଗ୍ଗାହେସୁ ଅଯମେୱତ୍ଥୋ ପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଏୱଂ ସଲାକଂ ଗାହେତ୍ୱା ସଚେ ବହୁତରା ଧମ୍ମୱାଦିନୋ ହୋନ୍ତି; ଯଥା ତେ ୱଦନ୍ତି, ଏୱଂ ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସମେତବ୍ବଂ, ଏୱଂ ଯେଭୁଯ୍ୟସିକାଯ ୱୂପସନ୍ତଂ ହୋତି। ଅଯମେତ୍ଥ ସଙ୍ଖେପୋ। ୱିତ୍ଥାରୋ ପନ ପରତୋପି ଆଗମିସ୍ସତି।

ଯେଭୁଯ୍ୟସିକାକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ତସ୍ସପାପିଯସିକାକଥା

୨୦୭।ଅସୁଚୀତି ଅସୁଚୀହି କାଯୱଚୀକମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ। ଅଲଜ୍ଜୀତି ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଆପଜ୍ଜନାଦିନା ଅଲଜ୍ଜିଲକ୍ଖଣେନ ସମନ୍ନାଗତୋ। ସାନୁୱାଦୋତି ସୌପୱାଦୋ। ଇତି ଇମେସଞ୍ଚ ତିଣ୍ଣଂ ଅଙ୍ଗାନଂ ୱସେନ ତୀଣି କରଣାନି, ସଙ୍ଘେନ କରଣଂ, ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗେନ କରଣନ୍ତି ଇମାନି ଚ ଦ୍ୱେତି ପଞ୍ଚ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମସ୍ସ କରଣାନି ନାମ ହୋନ୍ତି। ସେସମେତ୍ଥ ତଜ୍ଜନୀଯାଦୀସୁ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ। ଅଯଂ ପନେତ୍ଥ ୱଚନତ୍ଥୋ – ଇଦଞ୍ହି ଯୋ ପାପୁସ୍ସନ୍ନତାଯ ପାପିଯୋ ପୁଗ୍ଗଲୋ, ତସ୍ସ କତ୍ତବ୍ବତୋ ‘‘ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମ’’ନ୍ତି ୱୁଚ୍ଚତି।

ତସ୍ସପାପିଯସିକାକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ତିଣୱତ୍ଥାରକାଦିକଥା

୨୧୨।କକ୍ଖଳତ୍ତାଯ ୱାଳତ୍ତାଯାତି କକ୍ଖଳଭାୱାଯ ଚେୱ ୱାଳଭାୱାଯ ଚ। ଭେଦାଯାତି ସଙ୍ଘଭେଦାଯ। ସବ୍ବେହେୱ ଏକଜ୍ଝନ୍ତି କସ୍ସଚି ଛନ୍ଦଂ ଅନାହରିତ୍ୱା ଗିଲାନେପି ତତ୍ଥେୱ ଆନେତ୍ୱା ଏକତୋ ସନ୍ନିପତିତବ୍ବଂ। ତିଣୱତ୍ଥାରକେନ ୱୂପସମେଯ୍ୟାତି ଏତ୍ଥ ଇଦଂ କମ୍ମଂ ତିଣୱତ୍ଥାରକସଦିସତ୍ତା ‘‘ତିଣୱତ୍ଥାରକୋ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଯଥା ହି ଗୂଥଂ ୱା ମୁତ୍ତଂ ୱା ଘଟ୍ଟିଯମାନଂ ଦୁଗ୍ଗନ୍ଧତାଯ ବାଧତି, ତିଣେହି ଅୱତ୍ଥରିତ୍ୱା ସୁପ୍ପଟିଚ୍ଛାଦିତସ୍ସ ପନସ୍ସ ସୋ ଗନ୍ଧୋ ନ ବାଧତି; ଏୱମେୱ ଯଂ ଅଧିକରଣଂ ମୂଲାନୁମୂଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ୱୂପସମିଯମାନଂ କକ୍ଖଳତ୍ତାଯ ୱାଳତ୍ତାଯ ଭେଦାଯ ସଂୱତ୍ତତି, ତଂ ଇମିନା କମ୍ମେନ ୱୂପସନ୍ତଂ ଗୂଥଂ ୱିଯ ତିଣୱତ୍ଥାରକେନ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ସୁୱୂପସନ୍ତଂ ହୋତୀତି ଇଦଂ କମ୍ମଂ ତିଣୱତ୍ଥାରକସଦିସତ୍ତା ‘‘ତିଣୱତ୍ଥାରକୋ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ।

୨୧୩।ଥୁଲ୍ଲୱଜ୍ଜନ୍ତି ପାରାଜିକଞ୍ଚେୱ ସଙ୍ଘାଦିସେସଞ୍ଚ। ଗିହିପଟିସଂଯୁତ୍ତନ୍ତି ଗିହୀନଂ ହୀନେନ ଖୁଂସନୱମ୍ଭନଧମ୍ମିକପଟିସ୍ସୱେସୁ ଆପନ୍ନଂ ଆପତ୍ତିଂ।

୨୧୪।ଏୱଞ୍ଚ ପନ ଭିକ୍ଖୱେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତାହି ଆପତ୍ତୀହି ୱୁଟ୍ଠିତା ହୋନ୍ତୀତି ଏୱଂ ତିଣୱତ୍ଥାରକକମ୍ମୱାଚାଯ କତାଯ କମ୍ମୱାଚାପରିଯୋସାନେ ଯତ୍ତକା ତତ୍ଥ ସନ୍ନିପତିତା ଅନ୍ତମସୋ ସୁତ୍ତାପି ସମାପନ୍ନାପି ଅଞ୍ଞୱିହିତାପି ସବ୍ବେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଯାୱ ଉପସମ୍ପଦମଣ୍ଡଲତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଥୁଲ୍ଲୱଜ୍ଜଞ୍ଚ ଗିହିପଟିସଂଯୁତ୍ତଞ୍ଚ ଠପେତ୍ୱା ଅୱସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପନ୍ନା, ସବ୍ବାହି ତାହି ଆପତ୍ତୀହି ୱୁଟ୍ଠିତା ହୋନ୍ତି। ଯେ ପନ ‘‘ନ ମେତଂ ଖମତୀ’’ତି ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଦିଟ୍ଠାୱିକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି, ତେହି ୱା ସଦ୍ଧିଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱାପି ତତ୍ଥ ଅନାଗତା, ଆଗନ୍ତ୍ୱା ୱା ଛନ୍ଦଂ ଦତ୍ୱା ପରିୱେଣାଦୀସୁ ନିସିନ୍ନା, ତେ ଆପତ୍ତୀହି ନ ୱୁଟ୍ଠହନ୍ତି। ତେନ ୱୁତ୍ତଂ – ‘‘ଠପେତ୍ୱା ଦିଟ୍ଠାୱିକମ୍ମଂ ଠପେତ୍ୱା ଯେ ନ ତତ୍ଥ ହୋନ୍ତୀ’’ତି।

ତିଣୱତ୍ଥାରକାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଅଧିକରଣକଥା

୨୧୫।ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ଅନୁପଖଜ୍ଜାତି ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ଅନ୍ତୋ ପୱିସିତ୍ୱା। ୱିୱାଦାଧିକରଣାଦୀନଂ ୱଚନତ୍ଥୋ ଦୁଟ୍ଠଦୋସୱଣ୍ଣନାଯଂ ୱୁତ୍ତୋଯେୱ। ୱିପଚ୍ଚତାଯ ୱୋହାରୋତି ଚିତ୍ତଦୁକ୍ଖତ୍ଥଂ ୱୋହାରୋ; ଫରୁସୱଚନନ୍ତି ଅତ୍ଥୋ। ଯୋ ତତ୍ଥ ଅନୁୱାଦୋତି ଯୋ ତେସୁ ଅନୁୱଦନ୍ତେସୁ ଉପୱାଦୋ। ଅନୁୱଦନାତି ଆକାରନିଦସ୍ସନମେତଂ; ଉପୱଦନାତି ଅତ୍ଥୋ। ଅନୁଲ୍ଲପନା ଅନୁଭଣନାତି ଉଭଯଂ ଅନୁୱଦନୱେୱଚନମତ୍ତମେୱ। ଅନୁସମ୍ପୱଙ୍କତାତି ପୁନପ୍ପୁନଂ କାଯଚିତ୍ତୱାଚାହି ତତ୍ଥେୱ ସମ୍ପୱଙ୍କତା; ଅନୁୱଦନଭାୱୋତି ଅତ୍ଥୋ। ଅବ୍ଭୁସ୍ସହନତାତି ‘‘କଥ୍ନ ଏୱଂ ନ ଉପୱଦିସ୍ସାମି, ଉପୱଦିସ୍ସାମିଯେୱା’’ତି ଉସ୍ସାହଂ କତ୍ୱା ଅନୁୱଦନା। ଅନୁବଲପ୍ପଦାନନ୍ତି ପୁରିମୱଚନସ୍ସ କାରଣଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ପଚ୍ଛିମୱଚନେନ ବଲପ୍ପଦାନଂ।

କିଚ୍ଚଯତାକରଣୀଯତାତି ଏତ୍ଥ କିଚ୍ଚମେୱ କିଚ୍ଚଯଂ, କିଚ୍ଚଯସ୍ସ ଭାୱୋ କିଚ୍ଚଯତା, କରଣୀଯସ୍ସ ଭାୱୋ କରଣୀଯତା; ଉଭଯମ୍ପେତଂ ସଙ୍ଘକମ୍ମସ୍ସେୱ ଅଧିୱଚନଂ। ଅପଲୋକନକମ୍ମନ୍ତିଆଦି ପନ ତସ୍ସେୱ ପଭେଦୱଚନଂ। ତତ୍ଥ ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ ନାମ ସୀମଟ୍ଠକସଙ୍ଘଂ ସୋଧେତ୍ୱା ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦଂ ଆହରିତ୍ୱା ସମଗ୍ଗସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁମତିଯା ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ସାୱେତ୍ୱା କତ୍ତବ୍ବକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିକମ୍ମଂ ନାମ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ସମଗ୍ଗସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁମତିଯା ଏକାଯ ଞତ୍ତିଯା କତ୍ତବ୍ବକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଦୁତିଯକମ୍ମଂ ନାମ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ସମଗ୍ଗସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁମତିଯା ଏକାଯ ଞତ୍ତିଯା ଏକାଯ ଚ ଅନୁସ୍ସାୱନାଯାତି ଏୱଂ ଞତ୍ତିଦୁତିଯାଯ ଅନୁସ୍ସାୱନାଯ କତ୍ତବ୍ବକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମଂ ନାମ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ସମଗ୍ଗସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁମତିଯା ଏକାଯ ଞତ୍ତିଯା ତୀହି ଚ ଅନୁସ୍ସାୱନାହୀତି ଏୱଂ ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥାହି ତୀହି ଅନୁସ୍ସାୱନାହି କତ୍ତବ୍ବକମ୍ମଂ।

ତତ୍ଥ ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ ଅପଲୋକେତ୍ୱାୱ କାତବ୍ବଂ, ଞତ୍ତିକମ୍ମାଦିୱସେନ ନ କାତବ୍ବଂ। ଞତ୍ତିକମ୍ମମ୍ପି ଏକଂ ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱାୱ କାତବ୍ବଂ, ଅପଲୋକନକମ୍ମାଦିୱସେନ ନ କାତବ୍ବଂ। ଞତ୍ତିଦୁତିଯକମ୍ମଂ ପନ ଅପଲୋକେତ୍ୱା କତ୍ତବ୍ବମ୍ପି ଅତ୍ଥି, ଅକତ୍ତବ୍ବମ୍ପି ଅତ୍ଥି। ତତ୍ଥ ସୀମାସମ୍ମୁତି ସୀମାସମୂହନନଂ କଥିନଦାନଂ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ କୁଟିୱତ୍ଥୁଦେସନା ୱିହାରୱତ୍ଥୁଦେସନାତି ଇମାନି ଛ କମ୍ମାନି ଗରୁକାନି, ଅପଲୋକେତ୍ୱା କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ଞତ୍ତିଦୁତିଯକମ୍ମୱାଚଂ ସାୱେତ୍ୱାୱ କାତବ୍ବାନି। ଅୱସେସା ତେରସ ସମ୍ମୁତିଯୋ ସେନାସନଗ୍ଗାହକମତକଚୀୱରଦାନାଦିସମ୍ମୁତିଯୋ ଚାତି ଏୱରୂପାନି ଲହୁକକମ୍ମାନି ଅପଲୋକେତ୍ୱାପି କାତୁଂ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ଞତ୍ତିକମ୍ମଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମୱସେନ ପନ ନ କାତବ୍ବମେୱ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମଂ ଞତ୍ତିଞ୍ଚ ତିସ୍ସୋ ଚ କମ୍ମୱାଚାଯୋ ସାୱେତ୍ୱାୱ କାତବ୍ବଂ, ଅପଲୋକନକମ୍ମାଦିୱସେନ ନ କାତବ୍ବନ୍ତି ଅଯମେତ୍ଥ ସଙ୍ଖେପୋ।

ୱିତ୍ଥାରତୋ ପନ ଇମାନି ଚତ୍ତାରି କମ୍ମାନି ‘‘କତିହାକାରେହି ୱିପଜ୍ଜନ୍ତୀ’’ତିଆଦିନା ନଯେନ ପରିୱାରାୱସାନେ କମ୍ମୱଗ୍ଗେ ଏତେସଂ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ଆଗତୋଯେୱ। ଯଂ ପନ ତତ୍ଥ ଅନୁତ୍ତାନଂ, ତଂ କମ୍ମୱଗ୍ଗେଯେୱ ୱଣ୍ଣଯିସ୍ସାମ। ଏୱଞ୍ହି ସତି ନ ଅଟ୍ଠାନେ ୱଣ୍ଣନା ଭୱିସ୍ସତି, ଆଦିତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଚ ତସ୍ସ ତସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ୱିଞ୍ଞାତତ୍ତା ସୁୱିଞ୍ଞେଯ୍ୟୋ ଭୱିସ୍ସତି।

୨୧୬।ୱିୱାଦାଧିକରଣସ୍ସ କିଂ ମୂଲନ୍ତିଆଦୀନି ପାଳିୱସେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବାନି।

୨୨୦।‘‘ୱିୱାଦାଧିକରଣଂସିଯା କୁସଲ’’ନ୍ତିଆଦୀସୁ ଯେନ ୱିୱଦନ୍ତି, ସୋ ଚିତ୍ତୁପ୍ପାଦୋ ୱିୱାଦୋ, ସମଥେହି ଚ ଅଧିକରଣୀଯତାଯ ଅଧିକରଣନ୍ତି ଏୱମାଦିନା ନଯେନ ଅତ୍ଥୋ ଦଟ୍ଠବ୍ବୋ।

୨୨୨।ଆପତ୍ତାଧିକରଣଂ ସିଯା ଅକୁସଲଂ ସିଯା ଅବ୍ୟାକତଂ, ନତ୍ଥି ଆପତ୍ତାଧିକରଣଂ କୁସଲନ୍ତି ଏତ୍ଥ ସନ୍ଧାଯ ଭାସିତୱସେନ ଅତ୍ଥୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଯସ୍ମିଞ୍ହି ପଥୱିଖଣନାଦିକେ ଆପତ୍ତାଧିକରଣେ କୁସଲଚିତ୍ତଂ ଅଙ୍ଗଂ ହୋତି, ତସ୍ମିଂ ସତି ନ ସକ୍କା ୱତ୍ତୁଂ ‘‘ନତ୍ଥି ଆପତ୍ତାଧିକରଣଂ କୁସଲ’’ନ୍ତି, ତସ୍ମା ନଯିଦଂ ଅଙ୍ଗପ୍ପହୋନକଚିତ୍ତଂ ସନ୍ଧାଯ ୱୁତ୍ତଂ। ଇଦଂ ପନ ସନ୍ଧାଯ ୱୁତ୍ତଂ। ଯଂ ତାୱ ଆପତ୍ତାଧିକରଣଂ ଲୋକୱଜ୍ଜଂ, ତଂ ଏକନ୍ତତୋ ଅକୁସଲମେୱ, ତତ୍ଥ ‘‘ସିଯା ଅକୁସଲ’’ନ୍ତି ୱିକପ୍ପୋ ନତ୍ଥି। ଯଂ ପନ ପଣ୍ଣତ୍ତିୱଜ୍ଜଂ, ତଂ ଯସ୍ମା ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ‘‘ଇମଂ ଆପତ୍ତିଂ ୱୀତିକ୍କମାମୀ’’ତି ୱୀତିକ୍କମନ୍ତସ୍ସେୱ ଅକୁସଲଂ ହୋତି, ଅସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ପନ କିଞ୍ଚି ଅଜାନନ୍ତସ୍ସ ସହସେଯ୍ୟାଦିୱସେନ ଆପଜ୍ଜତୋ ଅବ୍ୟାକତଂ ହୋତି, ତସ୍ମା ତତ୍ଥ ସଞ୍ଚିଚ୍ଚାସଞ୍ଚିଚ୍ଚୱସେନ ଇମଂ ୱିକପ୍ପଭାୱଂ ସନ୍ଧାଯ ଇଦଂ ୱୁତ୍ତଂ – ‘‘ଆପତ୍ତାଧିକରଣଂ ସିଯା ଅକୁସଲଂ, ସିଯା ଅବ୍ୟାକତଂ, ନତ୍ଥି ଆପତ୍ତାଧିକରଣଂ କୁସଲ’’ନ୍ତି।

ସଚେ ପନ ‘‘ଯଂ କୁସଲଚିତ୍ତୋ ଆପଜ୍ଜତି, ଇଦଂ ୱୁଚ୍ଚତି ଆପତ୍ତାଧିକରଣଂ କୁସଲ’’ନ୍ତି ୱଦେଯ୍ୟ, ଅଚିତ୍ତକାନଂ ପନ ଏଳକଲୋମପଦସୋଧମ୍ମାଦିସମୁଟ୍ଠାନାନମ୍ପି କୁସଲଚିତ୍ତଂ ଆପଜ୍ଜେଯ୍ୟ, ନ ଚ ତତ୍ଥ ୱିଜ୍ଜମାନମ୍ପି କୁସଲଚିତ୍ତଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଙ୍ଗଂ। କାଯୱଚୀୱିଞ୍ଞତ୍ତିୱସେନ ପନ ଚଲିତପ୍ପୱତ୍ତାନଂ କାଯୱାଚାନଂ ଅଞ୍ଞତରମେୱ ଅଙ୍ଗଂ, ତଞ୍ଚ ରୂପକ୍ଖନ୍ଧପରିଯାପନ୍ନତ୍ତା ଅବ୍ୟାକତନ୍ତି।

ଯଂ ଜାନନ୍ତୋତିଆଦିମ୍ହି ପନ ଅଯମତ୍ଥୋ – ଯଂ ଚିତ୍ତଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଙ୍ଗଂ ହୋତି, ତେନ ୱତ୍ଥୁଂ ଜାନନ୍ତୋ ‘‘ଇଦଂ ୱୀତିକ୍କମାମୀ’’ତି ଚ ୱୀତିକ୍କମାକାରେନ ସଦ୍ଧିଂ ଜାନନ୍ତୋ ସଞ୍ଜାନନ୍ତୋ ୱୀତିକ୍କମଚେତନାୱସେନ ଚେତେତ୍ୱା ପକପ୍ପେତ୍ୱା ଉପକ୍କମୱସେନ ମଦ୍ଦନ୍ତୋ ଅଭିୱିତରିତ୍ୱା ନିରାସଙ୍କଚିତ୍ତଂ ପେସେତ୍ୱା ଯଂ ଆପତ୍ତାଧିକରଣଂ ୱୀତିକ୍କମଂ ଆପଜ୍ଜତି, ତସ୍ସ ଏୱଂ ୱୀତିକ୍କମତୋ ଯୋ ୱୀତିକ୍କମୋ, ଇଦଂ ୱୁଚ୍ଚତି ‘‘ଆପତ୍ତାଧିକରଣଂ ଅକୁସଲ’’ନ୍ତି।

ଅବ୍ୟାକତୱାରେପି ଯଂ ଚିତ୍ତଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଙ୍ଗଂ ହୋତି, ତସ୍ସ ଅଭାୱେନ ଅଜାନନ୍ତୋ ୱୀତିକ୍କମାକାରେନ ଚ ସଦ୍ଧିଂ ଅଜାନନ୍ତୋ ଅସଞ୍ଜାନନ୍ତୋ ଆପତ୍ତିଅଙ୍ଗଭୂତାଯ ୱୀତିକ୍କମଚେତନାଯ ଅଭାୱେନ ଅଚେତେତ୍ୱା ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ମଦ୍ଦନସ୍ସ ଅଭାୱେନ ଅନଭିୱିତରିତ୍ୱା ନିରାସଙ୍କଚିତ୍ତଂ ଅପେସେତ୍ୱା ଯଂ ଆପତ୍ତାଧିକରଣଂ ୱୀତିକ୍କମଂ ଆପଜ୍ଜତି, ତସ୍ସ ଏୱଂ ୱୀତିକ୍କମତୋ ଯୋ ୱୀତିକ୍କମୋ, ଇଦଂ ୱୁଚ୍ଚତି ‘‘ଆପତ୍ତାଧିକରଣଂ ଅବ୍ୟାକତ’’ନ୍ତି।

୨୨୪।ଅୟଂ ୱିୱାଦୋ ନୋ ଅଧିକରଣନ୍ତିଆଦୀସୁ ସମଥେହି ଅଧିକରଣୀୟତାୟ ଅଭାୱତୋ ନୋଅଧିକରଣନ୍ତି ଏୱମତ୍ଥୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ।

ଅଧିକରଣକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଅଧିକରଣୱୂପସମନସମଥକଥା

୨୨୮।ଯାୱତିକା ଚ ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପ୍ପତ୍ତାତି ଏତ୍ଥ ଚତୁୱଗ୍ଗକରଣେ କମ୍ମେ ଚତ୍ତାରୋ, ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗକରଣେ ପଞ୍ଚ, ଦସୱଗ୍ଗକରଣେ ଦସ, ୱୀସତିୱଗ୍ଗକରଣେ ୱୀସତି ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପ୍ପତ୍ତାତି ୱେଦିତବ୍ବା।

୨୩୦।ସୁପରିଗ୍ଗହିତନ୍ତି ସୁଟ୍ଠୁ ପରିଗ୍ଗହିତଂ କତ୍ୱା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତ୍ୱା ଚ ପନ ''ଅଜ୍ଜ ଭଣ୍ଡକଂ ଧୋୱାମ, ଅଜ୍ଜ ପତ୍ତଂ ପଚାମ, ଅଜ୍ଜେକୋ ପଲିବୋଧୋ ଅତ୍ଥୀ''ତି ମାନନିଗ୍ଗହତ୍ଥାୟ କତିପାହଂ ଅତିକ୍କାମେତବ୍ବଂ।

୨୩୧।ଅନନ୍ତାନି ଚେୱ ଭସ୍ସାନି ଜାୟନ୍ତୀତି ଅପରିମାଣାନି ଇତୋ ଚିତୋ ଚ ୱଚନାନି ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି। ''ଭାସାନୀ''ତିପି ପାଠୋ, ଅୟମେୱତ୍ଥୋ। ଉବ୍ବାହିକାୟ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋତି ଅପଲୋକେତ୍ୱା ୱା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ ପରତୋ ୱୁତ୍ତାୟ ଞତ୍ତିଦୁତିୟାୟ ୱା କମ୍ମୱାଚାୟ। ଏୱଂ ସମ୍ମତେହି ପନ ଭିକ୍ଖୂହି ୱିସୁଂ ୱା ନିସୀଦିତ୍ୱା ତସ୍ସାୟେୱ ୱା ପରିସାୟ ''ଅଞ୍ଞେହି ଅସମ୍ମତେହି ନ କିଞ୍ଚି କଥେତବ୍ବ''ନ୍ତି ସାୱେତ୍ୱା ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱିନିଚ୍ଛିତବ୍ବଂ।

୨୩୩।ତତ୍ରାସ୍ସାତି ତସ୍ସଂ ପରିସତି ଭୱେୟ୍ୟ। ନେୱ ସୁତ୍ତଂ ଆଗତନ୍ତି ନ ମାତିକା ଆଗତା। ନୋ ସୁତ୍ତୱିଭଙ୍ଗୋତି ୱିନୟୋପି ନ ପଗୁଣୋ। ବ୍ୟଞ୍ଜନଚ୍ଛାୟାୟ ଅତ୍ଥଂ ପଟିବାହତୀତି ବ୍ୟଞ୍ଜନମତ୍ତମେୱ ଗହେତ୍ୱା ଅତ୍ଥଂ ପଟିସେଧେତି। ଜାତରୂପରଜତଖେତ୍ତୱତ୍ଥୁପଟିଗ୍ଗହଣାଦୀସୁ ୱିନୟଧରେହି ଭିକ୍ଖୂହି ଆପତ୍ତିୟା କାରିୟମାନେ ଦିସ୍ୱା ''କିଂ ଇମେ ଆପତ୍ତିୟା କାରେଥ, 'ନନୁ ଜାତରୂପରଜତପଟିଗ୍ଗହଣା ପଟିୱିରତୋ ହୋତୀ'ତି ଏୱଂ ସୁତ୍ତେ ପଟିୱିରତିମତ୍ତମେୱ ୱୁତ୍ତଂ, ନତ୍ଥି ଏତ୍ଥ ଆପତ୍ତୀ''ତି ୱଦତି। ଅପରୋ ଧମ୍ମକଥିକୋ ସୁତ୍ତସ୍ସ ଆଗତତ୍ତା ଓଲମ୍ବେତ୍ୱା ନିୱାସେନ୍ତାନଂ ଆପତ୍ତିୟା ଆରୋପିୟମାନାୟ ''କିଂ ଇମେସଂ ଆପତ୍ତିଂ ରୋପେଥ, 'ନନୁ ପରିମଣ୍ଡଲଂ ନିୱାସେସ୍ସାମୀତି ସିକ୍ଖା କରଣୀୟା'ତି ଏୱଂ ସିକ୍ଖାକରଣମତ୍ତମେୱେତ୍ଥ ୱୁତ୍ତଂ, ନତ୍ଥି ଏତ୍ଥ ଆପତ୍ତୀ''ତି ୱଦତି।

୨୩୪।ଯଥା ବହୁତରା ଭିକ୍ଖୂତି ଏତ୍ଥ ଏକେନପି ଅଧିକା ବହୁତରାୱ ହୋନ୍ତି, ଯେ ପନ ୱାଦୋ ଦ୍ୱୀହି ତୀହୀତି।

ଅଧିକରଣୱୂପସମନସମଥକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ତିୱିଧସଲାକଗ୍ଗାହକଥା

୨୩୫।ସଞ୍ଞତ୍ତିୟାତି ସଞ୍ଞାପନତ୍ଥାୟ। ଗୂଳ୍ହକନ୍ତିଆଦୀସୁ ଅଲଜ୍ଜୁସ୍ସନ୍ନାୟ ପରିସାୟ ଗୂଳ୍ହକୋ ସଲାକଗ୍ଗାହୋ କାତବ୍ବୋ, ଲଜ୍ଜୁସ୍ସନ୍ନାୟ ପରିସାୟ ୱିୱଟକୋ, ବାଲୁସ୍ସନ୍ନାୟ ସକଣ୍ଣଜପ୍ପକୋ। ୱଣ୍ଣାୱଣ୍ଣାୟୋ କତ୍ୱାତି ଧମ୍ମୱାଦୀନଞ୍ଚ ଅଧମ୍ମୱାଦୀନଞ୍ଚ ସଲାକାୟୋ ନିମିତ୍ତସଞ୍ଞଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ୱିସଭାଗା କାତବ୍ବା। ତତୋ ତା ସବ୍ବାପି ଚୀୱରଭୋଗେ କତ୍ୱା ୱୁତ୍ତନୟେନ ଗାହେତବ୍ବା। ଦୁଗ୍ଗହୋତି ପଚ୍ଚୁକ୍କଡ୍ଢିତବ୍ବନ୍ତି ''ଦୁଗ୍ଗହିତା ସଲାକାୟୋ''ତି ୱତ୍ୱା ପୁନ ଗହେତ୍ୱା ଯାୱତତିୟଂ ଗାହେତବ୍ବା। ସୁଗ୍ଗହୋତି ସାୱେତବ୍ବନ୍ତି ଏକସ୍ମିମ୍ପି ଧମ୍ମୱାଦିମ୍ହି ଅତିରେକଜାତେ ''ସୁଗ୍ଗହିତା ସଲାକାୟୋ''ତି ସାୱେତବ୍ବଂ। ଯଥା ଚ ତେ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ ୱଦନ୍ତି ତଥା ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସମେତବ୍ବନ୍ତି। ଅଥ ଯାୱତତିୟମ୍ପି ଅଧମ୍ମୱାଦିନୋୱ ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଅଜ୍ଜ ''ଅକାଲୋ, ସ୍ୱେ ଜାନିସ୍ସାମା''ତି ୱୁଟ୍ଠହିତ୍ୱା ଅଲଜ୍ଜୀନଂ ପକ୍ଖଭେଦତ୍ଥାୟ ଧମ୍ମୱାଦିପକ୍ଖଂ ପରିୟେସିତ୍ୱା ପୁନଦିୱସେ ସଲାକଗ୍ଗାହୋ କାତବ୍ବୋ। ଅୟଂ ଗୂଳ୍ହକୋ ସଲାକଗ୍ଗାହୋ।

ସକଣ୍ଣଜପ୍ପକେ ପନ ଗହିତେ ୱତ୍ତବ୍ବୋତି ଏତ୍ଥ ସଚେ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ ଅଧମ୍ମୱାଦିସଲାକଂ ଗଣ୍ହାତି, ସୋ ଏୱଂ ଅୱବୋଧେତବ୍ବୋ – ''ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହେ ମହଲ୍ଲକା ୱୟୋଅନୁପ୍ପତ୍ତା, ତୁମ୍ହାକଂ ଏତଂ ନ ଯୁତ୍ତଂ, ଅୟଂ ପନ ଧମ୍ମୱାଦିସଲାକା''ତି ଅସ୍ସ ଇତରା ସଲାକା ଦସ୍ସେତବ୍ବା। ସଚେ ସୋ ତଂ ଗଣ୍ହାତି, ଦାତବ୍ବା। ଅଥ ନେୱ ଅୱବୁଜ୍ଝତି, ତତୋ ''ମା କସ୍ସଚି ଆରୋଚେହୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ସେସଂ ୱୁତ୍ତନୟମେୱ। ୱିୱଟକୋ ୱିୱଟତ୍ଥୋୟେୱ।

ତିୱିଧସଲାକଗ୍ଗାହକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ତସ୍ସପାପିୟସିକାୱିନୟକଥା

୨୩୮ ।ପାରାଜିକସାମନ୍ତଂୱାତି ଏତ୍ଥ ମେଥୁନଧମ୍ମେ ପାରାଜିକସାମନ୍ତଂ ନାମ ଦୁକ୍କଟଂ ହୋତି। ଅଦିନ୍ନାଦାନାଦୀସୁ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯଂ। ନିଵ୍ଵେଠେନ୍ତି ‘‘ନ ସରାମୀ’’ତି ୱଚନେନ ନିଵ୍ଵେଠଯମାନଂ। ଅତିୱେଠେତୀତି ‘‘ଇଙ୍ଘାଯସ୍ମା’’ତିଆଦିୱଚନେହି ଅତିୱେଠିଯତି। ସରାମି ଖୋ ଅହଂ ଆୱୁସୋତି ପାରାଜିକପଟିଚ୍ଛାଦନତ୍ଥାଯ ଏୱଂ ପଟିଜାନାତି। ପୁନ ତେନ ଅତିୱେଠିଯମାନୋ ‘‘ସରାମି ଖୋ’’ତି ପଟିଞ୍ଞଂ ଦତ୍ୱା ‘‘ଇଦାନି ମଂ ନାସେସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି ଭଯେନ ‘‘ଦୱାଯ ମେ’’ତିଆଦିମାହ। ଏତସ୍ସ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମଂ କାତଵ୍ଵଂ। ସଚେ ସୀଲୱା ଭୱିସ୍ସତି, ୱଟ୍ଟଂ ପରିପୂରେତ୍ୱା ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଲଭତି, ନୋ ଚେ ତଥା ନାସିତକୋୱ ଭୱିସ୍ସତି। ସେସଂ ସଵ୍ଵତ୍ଥ ଉତ୍ତାନତ୍ଥମେୱାତି।

ତସ୍ସପାପିଯସିକାୱିନଯକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସମଥକ୍ଖନ୍ଧକୱଣ୍ଣନା ନିଟ୍ଠିତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୫। ଖୁଦ୍ଦକଵତ୍ଥୁକ୍ଖନ୍ଧକଂ

ଖୁଦ୍ଦକଵତ୍ଥୁକଥା

୨୪୩। ଖୁଦ୍ଦକଵତ୍ଥୁକ୍ଖନ୍ଧକେ – ମଲ୍ଲମୁଟ୍ଠିକାତି ମୁଟ୍ଠିକମଲ୍ଲା। ଗାମମୁଦ୍ଦଵାତି ଛଵିରାଗମଣ୍ଡନାନୁଯୁତ୍ତା ନାଗରିକମନୁସ୍ସା। ଗାମମୋଦ୍ଦଵାତିପି ପାଠୋ; ଏସେଵତ୍ଥୋ। ଥମ୍ଭେତି ନ୍ହାନତିତ୍ଥେ ନିଖଣିତ୍ଵା ଠପିତତ୍ଥମ୍ଭେ।

କୁଟ୍ଟେତି ଇଟ୍ଠକାସିଲାଦାରୁକୁଟ୍ଟାନଂ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ। ଅଟ୍ଟାନେ ନ୍ହାଯନ୍ତୀତି ଏତ୍ଥ ଅଟ୍ଟାନଂ ନାମ ରୁକ୍ଖଂ ଫଲକଂ ଵିଯ ତଚ୍ଛେତ୍ଵା ଅଟ୍ଠପଦାକାରେନ ରାଜିଯୋ ଛିନ୍ଦିତ୍ଵା ନ୍ହାନତିତ୍ଥେ ନିଖଣନ୍ତି, ତତ୍ଥ ଚୁଣ୍ଣାନି ଆକିରିତ୍ଵା ମନୁସ୍ସା କାଯଂ ଘଂସନ୍ତି। ଗନ୍ଧବ୍ବହତ୍ଥକେନାତି ନ୍ହାନତିତ୍ଥେ ଠପିତେନ ଦାରୁମଯହତ୍ଥେନ, ତେନ କିର ଚୁଣ୍ଣାନି ଗହେତ୍ଵା ମନୁସ୍ସା ସରୀରଂ ଘଂସନ୍ତି । କୁରୁଵିନ୍ଦକସୁତ୍ତିଯାତି କୁରୁଵିନ୍ଦକପାସାଣଚୁଣ୍ଣାନି ଲାଖାଯ ବନ୍ଧିତ୍ଵା କତଗୁଳିକକଲାପକୋ ଵୁଚ୍ଚତି, ତଂ ଉଭୋସୁ ଅନ୍ତେସୁ ଗହେତ୍ଵା ସରୀରଂ ଘଂସନ୍ତି। ଵିଗ୍ଗଯ୍ହ ପରିକମ୍ମଂ କାରାପେନ୍ତୀତି ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ସରୀରେନ ସରୀରଂ ଘଂସନ୍ତି। ମଲ୍ଲକଂ ନାମ ମକରଦନ୍ତକେ ଛିନ୍ଦିତ୍ଵା ମଲ୍ଲକମୂଲସଣ୍ଠାନେନ କତଂ ମଲ୍ଲକନ୍ତି ଵୁଚ୍ଚତି, ଇଦଂ ଗିଲାନସ୍ସାପି ନ ଵଟ୍ଟତି।

୨୪୪।ଅକତମଲ୍ଲକଂ ନାମ ଦନ୍ତେ ଅଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ଵା କତଂ, ଇଦଂ ଅଗିଲାନସ୍ସେଵ ନ ଵଟ୍ଟତି; ଇଟ୍ଠକାଖଣ୍ଡଂ ପନ କପାଲଖଣ୍ଡଂ ଵା ଵଟ୍ଟତି। ଉକ୍କାସିକନ୍ତି ଵତ୍ଥଵଟ୍ଟିଂ; ତସ୍ମା ନ୍ହାଯନ୍ତସ୍ସ ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ନ୍ହାନସାଟକଵଟ୍ଟିଯା ପିଟ୍ଠିଂ ଘଂସିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ପୁଥୁପାଣିକନ୍ତି ହତ୍ଥପରିକମ୍ମଂ ଵୁଚ୍ଚତି, ତସ୍ମା ସବ୍ବେସଂ ହତ୍ଥେନ ପିଟ୍ଠିପରିକମ୍ମଂ କାତୁଂ ଵଟ୍ଟତି।

୨୪୫।ଵଲ୍ଲିକାତି କଣ୍ଣତୋ ନିକ୍ଖନ୍ତମୁତ୍ତୋଲମ୍ବକାଦୀନଂ ଏତଂ ଅଧିଵଚନଂ; ନ କେଵଲଞ୍ଚ ଵଲ୍ଲିକା ଏଵ, ଯଂକିଞ୍ଚି କଣ୍ଣପିଳନ୍ଧନଂ ଅନ୍ତମସୋ ତାଲପଣ୍ଣମ୍ପି ନ ଵଟ୍ଟତି। ପାମଙ୍ଗନ୍ତି ଯଂକିଞ୍ଚି ପଲମ୍ବକସୁତ୍ତଂ। କଣ୍ଠସୁତ୍ତକନ୍ତି ଯଂକିଞ୍ଚି ଗୀଵୂପଗଆଭରଣଂ। କଟିସୁତ୍ତକନ୍ତି ଯଂକିଞ୍ଚି କଟିପିଳନ୍ଧନଂ ଅନ୍ତମସୋ ସୁତ୍ତତନ୍ତୁମତ୍ତମ୍ପି। ଓଵଟ୍ଟିକନ୍ତି ଵଲଯଂ। କାଯୂରାଦୀନି ପାକଟାନେଵ, ଅଙ୍ଗୁଲିକାନଂ ହେଟ୍ଠା ବାହାଭରଣଂ ଯଂକିଞ୍ଚି ଆଭରଣଂ ନ ଵଟ୍ଟତି।

୨୪୬।ଦୁମାସିକଂ ଵା ଦୁଵଙ୍ଗୁଲଂ ଵାତି ଏତ୍ଥ ସଚେ କେସା ଅନ୍ତୋଦ୍ଵେମାସେ ଦ୍ଵଙ୍ଗୁଲଂ ପାପୁଣନ୍ତି, ଅନ୍ତୋଦ୍ଵେମାସେଵ ଛିନ୍ଦିତବ୍ବା। ଦ୍ଵଙ୍ଗୁଲେହି ଅତିକ୍କାମେତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି। ସଚେପି ନ ଦୀଘା, ଦ୍ଵେମାସତୋ ଏକଦିଵସମ୍ପି ଅତିକ୍କାମେତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତିଯେଵ; ଏଵମଯଂ ଉଭଯେନପି ଉକ୍କଟ୍ଠପରିଚ୍ଛେଦୋଵ ଵୁତ୍ତୋ, ତତୋ ଓରଂ ପନ ନଵଟ୍ଟନଭାଵୋ ନାମ ନତ୍ଥି।

କୋଚ୍ଛେନ ଓସଣ୍ଠେନ୍ତୀତି କୋଚ୍ଛେନ ଓଲିଖିତ୍ଵା ସନ୍ନିସୀଦାପେନ୍ତି। ଫଣକେନାତି ଦନ୍ତମଯାଦୀସୁ ଯେନ କେନଚି। ହତ୍ଥଫଣକେନାତି ହତ୍ଥେନେଵ ଫଣକିଚ୍ଚଂ କରୋନ୍ତା ଅଙ୍ଗୁଲୀହି ଓସଣ୍ଠେନ୍ତି। ସିତ୍ଥତେଲକେନାତି ମଧୁସିତ୍ଥକନିୟ୍ୟାସାଦୀସୁ ଯେନ କେନଚି ଚିକ୍କଲେନ। ଉଦକତେଲକେନାତି ଉଦକମିସ୍ସକେନ ତେଲେନ। ମଣ୍ଡନତ୍ଥାଯ ସବ୍ବତ୍ଥ ଦୁକ୍କଟଂ, ଉଦ୍ଧଲୋମେନ ପନ ଅନୁଲୋମନିପାତନତ୍ଥଂ ହତ୍ଥଂ ତେମେତ୍ଵା ସୀସଂ ପୁଞ୍ଛିତବ୍ବଂ। ଉଣ୍ହାଭିତତ୍ତରଜସିରାନମ୍ପି ଅଲ୍ଲହତ୍ଥେନ ପୁଞ୍ଛିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି।

୨୪୭।ନ ଭିକ୍ଖଵେ ଆଦାସେ ଵା ଉଦକପତ୍ତେ ଵାତି ଏତ୍ଥ କଂସପତ୍ତାଦୀନିପି ଯେସୁ ମୁଖନିମିତ୍ତଂ ପଞ୍ଞାଯତି, ସବ୍ବାନି ଆଦାସସଙ୍ଖମେଵ ଗଚ୍ଛନ୍ତି। କଞ୍ଜିଯାଦୀନିପି ଚ ଉଦକପତ୍ତସଙ୍ଖମେଵ। ତସ୍ମା ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଓଲୋକେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ। ଆବାଧପଚ୍ଚଯାତି ‘‘ସଞ୍ଛଵି ନୁ ଖୋ ମେ ଵଣୋ, ଉଦାହୁ ନ ତାଵା’’ତି ଜାନନତ୍ଥଂ; ‘‘ଜିଣ୍ଣୋ ନୁ ଖୋମ୍ହି ନୋ’’ତି ଏଵଂ ଆଯୁସଙ୍ଖାରଂ ଓଲୋକନତ୍ଥମ୍ପି ଵଟ୍ଟତୀତି ଵୁତ୍ତଂ।

ମୁଖଂ ଆଲିମ୍ପନ୍ତୀତି ଵିପ୍ପସନ୍ନଛଵିରାଗକରେହି ମୁଖାଲେପନେହି ଆଲିମ୍ପନ୍ତି। ଉମ୍ମଦ୍ଦେନ୍ତୀତି ନାନାଉମ୍ମଦ୍ଦନେହି ଉମ୍ମଦ୍ଦେନ୍ତି। ଚୁଣ୍ଣେନ୍ତୀତି ମୁଖଚୁଣ୍ଣକେନ ମକ୍ଖେନ୍ତି। ମନୋସିଲିକାଯ ମୁଖଂ ଲଞ୍ଛେନ୍ତୀତି ମନୋସିଲାଯ ତିଲକାଦୀନି ଲଞ୍ଛନାନି କରୋନ୍ତି, ତାନି ହରିତାଲାଦୀହିପି ନ ଵଟ୍ଟନ୍ତିଯେଵ। ଅଙ୍ଗରାଗାଦଯୋ ପାକଟାଯେଵ। ସବ୍ବତ୍ଥ ଦୁକ୍କଟଂ।

୨୪୮ ।ନଭିକ୍ଖଵେ ନଚ୍ଚଂ ଵାତିଆଦୀସୁ ଯଂକିଞ୍ଚି ନଚ୍ଚଂ ଅନ୍ତମସୋ ମୋରନଚ୍ଚମ୍ପି ଦସ୍ସନାଯ ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ। ସଯମ୍ପି ନଚ୍ଚନ୍ତସ୍ସ ଵା ନଚ୍ଚାପେନ୍ତସ୍ସ ଵା ଦୁକ୍କଟମେଵ। ଗୀତମ୍ପି ଯଂକିଞ୍ଚି ନଟଗୀତଂ ଵା ସାଧୁଗୀତଂ ଵା ଅନ୍ତମସୋ ଦନ୍ତଗୀତମ୍ପି ‘‘ଯଂ ଗାଯିସ୍ସାମା’’ତି ପୁବ୍ବଭାଗେ ଓକୂଜନ୍ତା କରୋନ୍ତି, ଏତମ୍ପି ନ ଵଟ୍ଟତି। ସଯଂ ଗାଯନ୍ତସ୍ସାପି ଗାଯାପେନ୍ତସ୍ସାପି ଦୁକ୍କଟମେଵ। ଵାଦିତମ୍ପି ଯଂକିଞ୍ଚି ନ ଵଟ୍ଟତି। ଯଂ ପନ ନିଟ୍ଠୁଭନ୍ତୋ ଵା ସାସଙ୍କେ ଵା ଠିତୋ ଅଚ୍ଛରିକଂ ଵା

ଫୋଟେତି , ପାଣିଂ ୱା ପହରତି, ତତ୍ଥ ଅନାପତ୍ତି। ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରାରାମେ ଠିତସ୍ସ ପସ୍ସତୋ ଅନାପତ୍ତି। ''ପସ୍ସିସ୍ସାମୀ''ତି ୱିହାରତୋ ୱିହାରଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିୟେୱ। ଆସନସାଲାୟ ନିସିନ୍ନୋ ପସ୍ସତି, ଅନାପତ୍ତି। ''ପସ୍ସିସ୍ସାମୀ''ତି ଉଟ୍ଠହିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତୋ ଆପତ୍ତି। ୱୀଥିଯଂ ଠତ୍ୱା ଗୀୱଂ ପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା ପସ୍ସତୋପି ଆପତ୍ତିୟେୱ।

୨୪୯।ସରକୁଣ୍ଡିନ୍ତି ସରକିରିଯଂ। ଭଙ୍ଗୋ ହୋତୀତି ଅଲଦ୍ଧଂ ଉପ୍ପାଦେତୁଂ ନ ସକ୍କୋତି; ଲଦ୍ଧଂ ସମାପଜ୍ଜିତୁଂ। ପଚ୍ଛିମା ଜନତାତି ଅମ୍ହାକଂ ଆଚରିଯାପି ଉପଜ୍ଝାଯାପି ଏୱଂ ଗାଯିଂସୂତି ପଚ୍ଛିମୋ ଜନୋ ଦିଟ୍ଠାନୁଗତିଂ ଆପଜ୍ଜତି; ତଥେୱ ଗାଯତି। ନ ଭିକ୍ଖୱେ ଆଯତକେନାତି ଏତ୍ଥ ଆଯତକୋ ନାମ ତଂ ତଂ ୱତ୍ତଂ ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ଅକ୍ଖରାନି ୱିନାସେତ୍ୱା ପୱତ୍ତୋ। ଧମ୍ମେ ପନ ସୁତ୍ତନ୍ତୱତ୍ତଂ ନାମ ଅତ୍ଥି, ଜାତକୱତ୍ତଂ ନାମ ଅତ୍ଥି, ଗାଥାୱତ୍ତଂ ନାମ ଅତ୍ଥି, ତଂ ୱିନାସେତ୍ୱା ଅତିଦୀଘଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଚତୁରସ୍ସେନ ୱତ୍ତେନ ପରିମଣ୍ଡଲାନି ପଦବ୍ୟଞ୍ଜନାନି ଦସ୍ସେତବ୍ବାନି। ସରଭଞ୍ଞନ୍ତି ସରେନ ଭଣନଂ। ସରଭଞ୍ଞେ କିର ତରଙ୍ଗୱତ୍ତଧୋତକୱତ୍ତଗଲିତୱତ୍ତାଦୀନି ଦ୍ୱତ୍ତିଂସ ୱତ୍ତାନି ଅତ୍ଥି। ତେସୁ ଯଂ ଇଚ୍ଛତି, ତଂ କାତୁଂ ଲଭତି। ସବ୍ବେସଂ ପଦବ୍ୟଞ୍ଜନଂ ଅୱିନାସେତ୍ୱା ୱିକାରଂ ଅକତ୍ୱା ସମଣସାରୁପ୍ପେନ ଚତୁରସ୍ସେନ ନଯେନ ପୱତ୍ତନଂୟେୱ ଲକ୍ଖଣଂ।

ବାହିରଲୋମିଂ ଉଣ୍ଣିନ୍ତି ଉଣ୍ଣଲୋମାନି ବହି କତ୍ୱା ଉଣ୍ଣପାୱାରଂ ପାରୁପନ୍ତି; ତଥା ଧାରେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ। ଲୋମାନି ଅନ୍ତୋ କତ୍ୱା ପାରୁପିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସମଣକପ୍ପକଥା ଭୂତଗାମସିକ୍ଖାପଦୱଣ୍ଣନାଯଂ ୱୁତ୍ତା।

୨୫୧।ନ ଭିକ୍ଖୱେ ଅତ୍ତନୋ ଅଙ୍ଗଜାତନ୍ତି ଅଙ୍ଗଜାତଂ ଛିନ୍ଦନ୍ତସ୍ସେୱ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯଂ। ଅଞ୍ଞଂ ପନ କଣ୍ଣନାସାଅଙ୍ଗୁଲିଆଦିଂ ଯଂକିଞ୍ଚି ଛିନ୍ଦନ୍ତସ୍ସ ତାଦିସଂ ୱା ଦୁକ୍ଖଂ ଉପ୍ପାଦେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ। ଅହିକୀଟଦଟ୍ଠାଦୀସୁ ପନ ଅଞ୍ଞଆବାଧପଚ୍ଚଯା ୱା ଲୋହିତଂ ୱା ମୋଚେନ୍ତସ୍ସ ଛିନ୍ଦନ୍ତସ୍ସ ୱା ଅନାପତ୍ତି।

୨୫୨।ଚନ୍ଦନଗଣ୍ଠି ଉପ୍ପନ୍ନାହୋତୀତି ଚନ୍ଦନଘଟିକା ଉପ୍ପନ୍ନା ହୋତି। ସୋ କିର ଉଦ୍ଧଞ୍ଚ ଅଧୋ ଚ ଜାଲାନି ପରିକ୍ଖିପାପେତ୍ୱା ଗଙ୍ଗାଯ ନଦିଯା କୀଳତି, ତସ୍ସ ନଦୀସୋତେନ ୱୁଯ୍ହମାନା ଚନ୍ଦନଗଣ୍ଠି ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଜାଲେ ଲଗ୍ଗା, ତମସ୍ସ ପୁରିସା ଆହରିତ୍ୱା ଅଦଂସୁ; ଏୱଂ ସା ଉପ୍ପନ୍ନା ହୋତି। ଇଦ୍ଧିପାଟିହାରିଯନ୍ତି ଏତ୍ଥ ୱିକୁବ୍ବନିଦ୍ଧିପାଟିହାରିଯଂ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ଅଧିଟ୍ଠାନିଦ୍ଧି ପନ ଅପ୍ପଟିକ୍ଖିତ୍ତାତି ୱେଦିତବ୍ବା।

ନ ଭିକ୍ଖୱେ ସୋୱଣ୍ଣମଯୋ ପତ୍ତୋତିଆଦୀସୁ ସଚେପି ଗିହୀ ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ସୁୱଣ୍ଣତଟ୍ଟିକାଦୀସୁ ବ୍ୟଞ୍ଜନଂ କତ୍ୱା ଉପନାମେନ୍ତି, ଆମସିତୁମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ଫଲିକମଯକାଚମଯକଂସମଯାନି ପନ ତଟ୍ଟିକାଦୀନି ଭାଜନାନି ପୁଗ୍ଗଲିକପରିଭୋଗେନେୱ ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ୱା ଗିହିୱିକଟାନି ୱା ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ''ତମ୍ବଲୋହମଯୋପି ପତ୍ତୋୱ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଥାଲକଂ ପନ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ଇଦଂ ସଙ୍ଘଂ କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ମଣିମଯୋତି ଏତ୍ଥ ପନ ଇନ୍ଦନୀଲାଦିମଣିମଯୋ ୱୁତ୍ତୋ। କଂସମଯୋତି ଏତ୍ଥ ୱଟ୍ଟଲୋହମଯୋପି ସଙ୍ଗହିତୋ।

୨୫୩।ଲିଖିତୁନ୍ତି ତନୁକରଣତ୍ଥାଯେତଂ ୱୁତ୍ତଂ। ପକତିମଣ୍ଡଲନ୍ତି ମକରଦନ୍ତଚ୍ଛିନ୍ନକମଣ୍ଡଲମେୱ।

୨୫୪।ଆୱଟ୍ଟିତ୍ୱାତି ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପହରିତ୍ୱା। ପତ୍ତାଧାରକନ୍ତି ଏତ୍ଥ ''ଦନ୍ତୱଲ୍ଲିୱେତ୍ତାଦୀହି କତେ ଭୂମିଆଧାରକେ ତଯୋ, ଦାରୁଆଧାରକେ ଦ୍ୱେ ପତ୍ତେ ଉପରୂପରି ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ମହାଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ପନ ୱୁତ୍ତଂ – ''ଭୂମିଆଧାରକେ ତିଣ୍ଣଂ ପତ୍ତାନଂ ଅନୋକାସୋ, ଦ୍ୱେ ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଦାରୁଆଧାରକଦଣ୍ଡାଧାରକେସୁପି ସୁସଜ୍ଜିତେସୁ ଏସେୱ ନଯୋ। ଭମକୋଟିସଦିସୋ ପନ ଦାରୁଆଧାରକୋ ତୀହି ଦଣ୍ଡକେହି ବଦ୍ଧୋ ଦଣ୍ଡକାଧାରୋ ଚ ଏକସ୍ସପି ପତ୍ତସ୍ସ ଅନୋକାସୋ, ତତ୍ଥ ଠପେତ୍ୱାପି ହତ୍ଥେନ ଗହେତ୍ୱା ଏୱ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ଭୂମିଯଂ ପନ ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତ୍ୱା ଏକମେୱ ଠପେତବ୍ବ''ନ୍ତି।

ମିଡ୍ଢନ୍ତେତି ଆଳିନ୍ଦକମିଡ୍ଢିକାଦୀନଂ ଅନ୍ତେ। ସଚେ ପନ ପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ପତିଟ୍ଠାତି, ଏୱରୂପାଯ ୱିତ୍ଥିଣ୍ଣାଯ ମିଡ୍ଢିଯା ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପରିଭଣ୍ଡନ୍ତେତି ବାହିରପସ୍ସେ କତାଯ ତନୁକମିଡ୍ଢିକାଯ ଅନ୍ତେ। ମିଡ୍ଢିଯଂ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱେତ୍ଥାପି ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ।

ଚୋଳକନ୍ତି ଯଂ ପତ୍ଥରିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ଠପୀଯତି; ତସ୍ମିଂ ପନ ଅସତି କଟସାରକେ ୱା ତଟ୍ଟିକାଯ ୱା ମତ୍ତିକାପରିଭଣ୍ଡକତାଯ ଭୂମିଯା ୱା ଯତ୍ଥ ନ ଦୁସ୍ସତି, ତଥାରୂପାଯ ୱାଲିକାଯ ୱା ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପଂସୁରଜାଦୀସୁ ପନ ଖରଭୂମିଯଂ ୱା ଠପେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ। ପତ୍ତମାଳକଂ ଇଟ୍ଠକାହି ୱା ଦାରୂହି ୱା କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି । ପତ୍ତକୁଣ୍ଡୋଲିକାତି ମହାମୁଖକୁଣ୍ଡସଣ୍ଠାନା ଭଣ୍ଡକୁକ୍କୁଲିକା ୱୁଚ୍ଚତି। ଯୋ ଲଗ୍ଗେଯ୍ୟାତି ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଲଗ୍ଗେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟମେୱ। ଚୀୱରୱଂସେପି ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଠପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଭଣ୍ଡକଟ୍ଠପନତ୍ଥମେୱ ୱା କତଂ ହୋତୁ ନିସୀଦନସଯନତ୍ଥଂ ୱା ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ମଞ୍ଚେ ୱା ପୀଠେ ୱା ଠପେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ, ଅଞ୍ଞେନ ପନ ଭଣ୍ଡକେନ ସଦ୍ଧିଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଟନିଯଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଓଲମ୍ବେତୁଂ ୱା ୱଟ୍ଟତି, ବନ୍ଧିତ୍ୱାପି ଉପରି ଠପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତିୟେୱ। ସଚେ ପନ ମଞ୍ଚୋ ୱା ପୀଠଂ ୱା ଉକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଚୀୱରୱଂସାଦୀସୁ ଅଟ୍ଟକଚ୍ଛନ୍ନେନ ଠପିତଂ ହୋତି, ତତ୍ଥ ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଂସୱଦ୍ଧନକେନ ଅଂସକୂଟେ

ଲଗ୍ଗେତ୍ୱା ଅଙ୍ଗେ ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଛତ୍ତେ ଭତ୍ତପୂରୋପି ଅଂସକୂଟେ ଲଗ୍ଗିତପତ୍ତୋପି ଠପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଭଣ୍ଡକେନ ପନ ସଦ୍ଧିଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ୱା ଅଙ୍କଂ କତ୍ୱା ୱା ଠପିତେ ଯୋ କୋଚି ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୨୫୫।ପତ୍ତହତ୍ଥେନାତି ଏତ୍ଥ ନ କେୱଲଂ ଯସ୍ସ ପତ୍ତୋ ହତ୍ଥେ, ସୋ ଏୱ ପତ୍ତହତ୍ଥୋ, ନ କେୱଲଞ୍ଚ କୱାଟମେୱ ପଣାମେତୁଂ ନ ଲଭତି; ଅପିଚ ଖୋ ପନ ହତ୍ଥେ ୱା ପିଟ୍ଠିପାଦେ ୱା ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ସରୀରାୱଯୱେ ପତ୍ତସ୍ମିଂ ସତି ହତ୍ଥେନ ୱା ପାଦେନ ୱା ସୀସେନ ୱା ଯେନ କେନଚି ସରୀରାୱଯୱେନ କୱାଟଂ ୱା ପଣାମେତୁଂ ଘଟିକଂ ୱା ଉକ୍ଖିପିତୁଂ ସୂଚିଂ ୱା କୁଞ୍ଚିକାଯ ଅପାପୁରିତୁଂ ନ ଲଭତି। ଅଂସକୂଟେ ପନ ପତ୍ତଂ ଲଗ୍ଗେତ୍ୱା ଯଥାସୁଖଂ ଅୱାପୁରିତୁଂ ଲଭତି।

ତୁମ୍ବକଟାହନ୍ତି ଲାବୁକଟାହଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ତଂ ପରିହରିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଲଭିତ୍ୱା ପନ ତାୱକାଲିକଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଘଟିକଟାହେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଘଟିକଟାହନ୍ତି ଘଟିକପାଲଂ। ଅଭୁଂ ମେତି ଉତ୍ରାସୱଚନମେତଂ। ସଙ୍କପଂସୁକୂଲିକେନାତି ଏତ୍ଥ ଚୀୱରଞ୍ଚ ମଞ୍ଚପୀଠଞ୍ଚ ପଂସୁକୂଲଂ ୱଟ୍ଟତି, ଅଜ୍ଝୋହରଣୀଯଂ ପନ ଦିନ୍ନକମେୱ ଗହେତବ୍ବଂ।

ଚଲକାନୀତି ଚବ୍ବେତ୍ୱା ଅପୱିଦ୍ଧାମିସାନି। ଅଟ୍ଠିକାନୀତି ମଚ୍ଛମଂସଅଟ୍ଠିକାନି। ଉଚ୍ଛିଟ୍ଠୋଦକନ୍ତି ମୁଖୱିକ୍ଖାଲନୋଦକଂ। ଏତେସୁ ଯଂକିଞ୍ଚି ପତ୍ତେନ ନୀହରନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ। ପତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହଂ କତ୍ୱା ହତ୍ଥଂ ଧୋୱିତୁମ୍ପି ନ ଲଭତି। ହତ୍ଥଧୋତପାଦଧୋତୌଦକମ୍ପି ପତ୍ତେ ଆକିରିତ୍ୱା ନୀହରିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଅନୁଚ୍ଛିଟ୍ଠଂ ସୁଦ୍ଧପତ୍ତଂ ଉଚ୍ଛିଟ୍ଠହତ୍ଥେନ ଗଣ୍ହିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ୱାମହତ୍ଥେନ ପନେତ୍ଥ ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତ୍ୱା ଏକଂ ଉଦକଗଣ୍ଡୁସଂ ଗହେତ୍ୱା ଉଚ୍ଛିଟ୍ଠହତ୍ଥେନ ଗଣ୍ହିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏତ୍ତାୱତାପି ହି ସୋ ଉଚ୍ଛିଟ୍ଠପତ୍ତୋ ହୋତି, ହତ୍ଥଂ ପନ ବହି ଉଦକେନ ୱିକ୍ଖାଲେତ୍ୱା ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମଚ୍ଛମଂସଫଲାଫଲାଦୀନି ଖାଦନ୍ତୋ ଯଂ ତତ୍ଥ ଅଟ୍ଠିଂ ୱା ଚଲକଂ ୱା ଛଡ୍ଡେତୁକାମୋ ହୋତି, ତଂ ପତ୍ତେ ଠପେତୁଂ ନ ଲଭତି। ଯଂ ପନ ପଟିଖାଦିତୁକାମୋ ହୋତି, ତଂ ପତ୍ତେ ଠପେତୁଂ ଲଭତି। ଅଟ୍ଠିକକଣ୍ଟକାଦୀନି ତତ୍ଥେୱ କତ୍ୱା ହତ୍ଥେନ ଲୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଖାଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମୁଖତୋ ନୀହଟଂ ପନ ଯଂକିଞ୍ଚି ପୁନ ଖାଦିତୁକାମୋ ହୋତି, ତଂ ପତ୍ତେ ଠପେତୁଂ ନ ଲଭତି। ସିଙ୍ଗିୱେରନାଳିକେରଖଣ୍ଡାନି ଡଂସିତ୍ୱା ପୁନ ଠପେତୁଂ ଲଭତି।

୨୫୬।ନମତକନ୍ତି ସତ୍ଥକୱେଠନକଂ ପିଲୋତିକଖଣ୍ଡଂ। ଦଣ୍ଡସତ୍ଥକନ୍ତି ପିପ୍ଫଲକଂ ୱା ଅଞ୍ଞମ୍ପି ୱା ଯଂକିଞ୍ଚି ଦଣ୍ଡଂ ଯୋଜେତ୍ୱା କତସତ୍ଥକଂ।

କଣ୍ଡୁକିତା ହୋନ୍ତୀତି ମଲଗ୍ଗହିତା ହୋନ୍ତି। କିଣ୍ଣେନ ପୂରେତୁନ୍ତି କିଣ୍ଣଚୁଣ୍ଣେନ ପୂରେତୁଂ। ସତ୍ତୁଯାତି ହଲିଦ୍ଦିମିସ୍ସକେନ ପିଟ୍ଠଚୁଣ୍ଣେନ। ସରିତକନ୍ତି ପାସାଣଚୁଣ୍ଣଂ ୱୁଚ୍ଚତି; ତେନ ପୂରେତୁଂ ଅନୁଜାନାମୀତି ଅତ୍ଥୋ। ମଧୁସିତ୍ଥକେନ ସାରେତୁନ୍ତି ମଧୁସିତ୍ଥକେନ ମକ୍ଖେତୁଂ। ସରିତକଂ ପରିଭିଜ୍ଜତୀତି ତଂ ମକ୍ଖିତମଧୁସିତ୍ଥକଂ ଭିଜ୍ଜତି। ସରିତସିପାଟିକନ୍ତି ମଧୁସିତ୍ଥକପିଲୋତିକଂ; ସତ୍ଥକୋସକସିପାଟିଯା ପନ ସରିତସିପାଟିକାଯ ଅନୁଲୋମାତି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। କଥିନନ୍ତି ନିସ୍ସେଣିମ୍ପି ତତ୍ଥ ଅତ୍ଥରିତବ୍ବକଟସାରକକିଲଞ୍ଜାନଂ ଅଞ୍ଞତରମ୍ପି। କଥିନରଜ୍ଜୁନ୍ତି ଯାଯ ଦୁପଟ୍ଟଚୀୱରଂ ସିବ୍ବନ୍ତା କଥିନେ ଚୀୱରମ୍ପି ବନ୍ଧନ୍ତି। କଥିନଂ ନପ୍ପହୋତୀତି ଦୀଘସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପମାଣେନ କତଂ କଥିନଂ; ତତ୍ଥ ରସ୍ସସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଚୀୱରଂ ପତ୍ଥରିଯମାନଂ ନପ୍ପହୋତି, ଅନ୍ତୋଯେୱ ହୋତି; ଦଣ୍ଡକେ ନ ପାପୁଣାତୀତି ଅତ୍ଥୋ। ଦଣ୍ଡକଥିନନ୍ତି ତସ୍ସ ମଜ୍ଝେ ଇତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପମାଣେନ ଅଞ୍ଞଂ ନିସ୍ସେଣିଂ ବନ୍ଧିତୁଂ ଅନୁଜାନାମୀତି ଅତ୍ଥୋ।

ବିଦଲକନ୍ତି ଦଣ୍ଡକଥିନପ୍ପମାଣେନ କଟସାରକସ୍ସ ପରିଯନ୍ତେ ପଟିସଂହରିତ୍ୱା ଦୁଗୁଣକରଣଂ। ସଲାକନ୍ତି ଦୁପଟ୍ଟଚୀୱରସ୍ସ ଅନ୍ତରେ ପୱେସନସଲାକଂ। ୱିନନ୍ଧନରଜ୍ଜୁନ୍ତି ମହାନିସ୍ସେଣିଯା ସଦ୍ଧିଂ ଖୁଦ୍ଦକଂ ନିସ୍ସେଣିଂ ୱିନନ୍ଧିତୁଂ ରଜ୍ଜୁଂ। ୱିନନ୍ଧନସୁତ୍ତନ୍ତି ଖୁଦ୍ଦକନିସ୍ସେଣିଯା ଚୀୱରଂ ୱିନନ୍ଧିତୁଂ ସୁତ୍ତକଂ। ୱିନନ୍ଧିତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ସିବ୍ବେତୁନ୍ତି ତେନ ସୁତ୍ତକେନ ତତ୍ଥ ଚୀୱରଂ ୱିନନ୍ଧିତ୍ୱା ସିବ୍ବିତୁଂ। ୱିସମା ହୋନ୍ତୀତି କାଚି ଖୁଦ୍ଦକା ହୋନ୍ତି, କାଚି ମହନ୍ତା। କଳିମ୍ଭକନ୍ତି ପମାଣସଞ୍ଞାକରଣଂ ଯଂକିଞ୍ଚି ତାଲପଣ୍ଣାଦିଂ। ମୋଘସୁତ୍ତକନ୍ତି ୱଡ୍ଢକୀନଂ ଦାରୂସୁ କାଳସୁତ୍ତେନ ୱିଯ ହଲିଦ୍ଦିସୁତ୍ତେନ ସଞ୍ଞାକରଣଂ । ଅଙ୍ଗୁଲିଯା ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତୀତି ସୂଚିମୁଖଂ ଅଙ୍ଗୁଲିଯା ପଟିଚ୍ଛନ୍ତି। ପଟିଗ୍ଗହନ୍ତି ଅଙ୍ଗୁଲିକୋସକଂ।

୨୫୭।ଆୱେସନୱିତ୍ଥକଂ ନାମ ଯଂକିଞ୍ଚି ପାତିଚଙ୍କୋଟକାଦି। ଉଚ୍ଚୱତ୍ଥୁକନ୍ତି ପଂସୁଂ ଆକିରିତ୍ୱା ଉଚ୍ଚୱତ୍ଥୁକଂ କାତୁଂ ଅନୁଜାନାମୀତି ଅତ୍ଥୋ। ଓଗୁମ୍ଫେତ୍ୱା ଉଲ୍ଲିତ୍ତାୱଲିତ୍ତଂ କାତୁନ୍ତି ଛଦନଂ ଓଧୁନିତ୍ୱା ଘନଦଣ୍ଡକଂ କତ୍ୱା ଅନ୍ତୋ ଚେୱ ବହି ଚ ମତ୍ତିକାଯ ଲିମ୍ପିତୁନ୍ତି ଅତ୍ଥୋ। ଗୋଘଂସିକାଯାତି ୱେଳୁଂ ୱା ରୁକ୍ଖଦଣ୍ଡଂ ୱା ଅନ୍ତୋକତ୍ୱା ତେନ ସଦ୍ଧିଂ ସଙ୍ଘରିତୁନ୍ତି ଅତ୍ଥୋ। ବନ୍ଧନରଜ୍ଜୁନ୍ତି ତଥା ସଙ୍ଘରିତସ୍ସ ବନ୍ଧନରଜ୍ଜୁଂ।

୨୫୮।କଟଚ୍ଛୁପରିସ୍ସାୱନଂ ନାମ ତୀସୁ ଦଣ୍ଡକେସୁ ୱିନନ୍ଧିତ୍ୱା କତଂ।

୨୫୯।ଯୋ ନ ଦଦେୟ୍ୟାତି ଅପରିସ୍ସାୱନକସ୍ସେୱ ଯୋ ନ ଦଦାତି, ତସ୍ସ ଆପତ୍ତି। ଯୋ ପନ ଅତ୍ତନୋ ହତ୍ଥେ ପରିସ୍ସାୱନେ ୱିଜ୍ଜମାନେପି ଯାଚତି, ତସ୍ସ ନ ଅକାମା ଦାତବ୍ବଂ। ଦଣ୍ଡପରିସ୍ସାୱନନ୍ତି ରଜକାନଂ ଖାରପରିସ୍ସାୱନଂ ୱିଯ ଚତୂସୁ ପାଦେସୁ ବଦ୍ଧନିସ୍ସେଣିକାଯ ସାଟକଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ମଜ୍ଝେଦଣ୍ଡକେ ଉଦକଂ

ଆସିଞ୍ଚିତଙ୍କଂ, ତଂ ଉଭୋପି କୋଟ୍ଠସେ ପୂରେତ୍ୱା ପରିସ୍ସୱତି। ଓତ୍ତରକଂ ନାମ ଯଂ ଉଦକେ ଓତ୍ତରିତ୍ୱା ଘଟକେନ ଉଦକଂ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ତଞ୍ଚ ଚତୂସୁ ଦଣ୍ଡକେସୁ ଓତ୍ଥଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଉଦକେ ଚତ୍ତାରୋ ଖାଣୁକେ ନିଖଣିତ୍ୱା ତେସୁ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ସବ୍ବପରିୟନ୍ତେ ଉଦକତୋ ମୋଚେତ୍ୱା ମଜ୍ଝେ ଓତ୍ତରିତ୍ୱା ଘଟେନ ଉଦକଂ ଗଣ୍ହନ୍ତି। ମକସକୁଟିକାତି ଚୀୱରକୁଟିକା ୱୁଚ୍ଚତି।

୨୬୦।ଅଭିସନ୍ନକାୟାତି ସେମ୍ହାଦିଦୋସୁସ୍ସନ୍ନକାୟା। ଅଗ୍ଗଳୱଟ୍ଟି ନାମ ଦ୍ୱାରବାହାୟ ସମପ୍ପମାଣୋୟେୱ ଅଗ୍ଗଳତ୍ଥମ୍ଭୋ ୱୁଚ୍ଚତି, ୟତ୍ଥ ତୀଣି ଚତ୍ତାରି ଛିଦ୍ଦାନି କତ୍ୱା ସୂଚିୟୋ ଦେନ୍ତି। କପିସୀସକଂ ନାମ ଦ୍ୱାରବାହଂ ୱିଜ୍ଝିତ୍ୱା ତତ୍ଥ ପୱେସିତୋ ଅଗ୍ଗଳପାସକୋ ୱୁଚ୍ଚତି। ସୂଚିକାତି ତତ୍ଥ ମଜ୍ଝେ ଛିଦ୍ଦଂ କତ୍ୱା ପୱେସିତା। ଘଟିକାତି ଉପରି ୟୋଜିତା। ମଣ୍ଡଲିକଂ କାତୁନ୍ତି ନୀଚୱତ୍ଥୁକଂ ଚିନିତୁଂ। ଧୂମନେତ୍ତନ୍ତି ଧୂମନିକ୍ଖମନଛିଦ୍ଦଂ। ୱାସେତୁନ୍ତି ଗନ୍ଧେନ ୱାସେତୁଂ। ଉଦକଟ୍ଠାନନ୍ତି ଉଦକଟ୍ଠପନଟ୍ଠାନଂ। ତତ୍ଥ ଘଟେନ ଉଦକଂ ଠପେତ୍ୱା ସରାୱକେନ ୱଳଞ୍ଜେତଙ୍କଂ। କୋଟ୍ଠକୋତି ଦ୍ୱାରକୋଟ୍ଠକୋ।

୨୬୧।ତିସ୍ସୋପଟିଚ୍ଛାଦିୟୋତି ଏତ୍ଥ ଜନ୍ତାଘରପଟିଚ୍ଛାଦି ଚ ଉଦକପଟିଚ୍ଛାଦି ଚ ପରିକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତସ୍ସେୱ ୱଟ୍ଟତି, ସେସେସୁ ଅଭିୱାଦନାଦୀସୁ ନ ୱଟ୍ଟତି। ୱତ୍ଥପଟିଚ୍ଛାଦି ସବ୍ବକମ୍ମେସୁ ୱଟ୍ଟତି। ଉଦକଂ ନ ହୋତୀତି ନ୍ହାନୋଦକଂ ନ ହୋତି।

୨୬୨।ତୁଲନ୍ତି ପଣ୍ଣିକାନଂ ୱିୟ ଉଦକଉବ୍ବାହନକତୁଲଂ। କରକଟକୋ ୱୁଚ୍ଚତି ଗୋଣେ ୱା ୟୋଜେତ୍ୱା ହତ୍ଥେହି ୱା ଗହେତ୍ୱା ଦୀଘୱରତ୍ତାଦୀହି ଆକଡ୍ଢନୟନ୍ତଂ। ଚକ୍କୱଟ୍ଟକନ୍ତି ଅରହଟଘଟିୟନ୍ତଂ। ଚମ୍ମଖଣ୍ଡଂ ନାମ ତୁଲାୟ ୱା କରକଟକେ ୱା ୟୋଜେତଙ୍କଂ ଚମ୍ମଭାଜନଂ। ପାକଟା ହୋତୀତି ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତା ହୋତି। ଉଦକପୁଞ୍ଛନୀତି ଦଣ୍ଡମୟାପି ୱିସାଣମୟାପି ଦାରୁମୟାପି ୱଟ୍ଟତି, ତସ୍ସା ଅସତି ଚୋଳକେନାପି ଉଦକଂ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୨୬୩।ଉଦକମାତିକନ୍ତି ଉଦକସ୍ସ ଆଗମନମାତିକଂ। ନିଲ୍ଲେଖଜନ୍ତାଘରଂ ନାମ ଆୱିଦ୍ଧପକ୍ଖପାସକଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଗୋପାନସୀନଂ ଉପରି ମଣ୍ଡଲେ ପକ୍ଖପାସକେ ଠପେତ୍ୱା କତକୂଟଚ୍ଛଦନସ୍ସେତଂ ନାମଂ। ଚାତୁମାସଂ ନିସୀଦନେନାତି ନିସୀଦନେନ ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ ନ ୱିପ୍ପୱସିତଙ୍କନ୍ତି ଅତ୍ଥୋ।

୨୬୪।ପୁପ୍ଫାଭିକିଣ୍ଣେସୂତି ପୁପ୍ଫେହି ସନ୍ଥତେସୁ। ନମତକଂ ନାମ ଏଳକଲୋମେହି କତଂ ଅୱାୟିମଂ ଚମ୍ମଖଣ୍ଡପରିହାରେନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତଙ୍କଂ। ଆସିତ୍ତକୂପଧାନଂ ନାମ ତମ୍ବଲୋହେନ ୱା ରଜତେନ ୱା କତାୟ ପେଳାୟ ଏତଂ ଅଧିୱଚନଂ, ପଟିକ୍ଖିତ୍ତତ୍ତା ପନ ଦାରୁମୟାପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ମଳୋରିକାତି ଦଣ୍ଡାଧାରକୋ ୱୁଚ୍ଚତି। ୟଟ୍ଠିଆଧାରକପଣ୍ଣାଧାରକପଚ୍ଛିକପିଟ୍ଠାନିପି ଏତ୍ଥେୱ ପୱିଟ୍ଠାନି। ଆଧାରକସଙ୍ଖେପଗମନତୋ ହି ପଟ୍ଠାୟ ଛିଦ୍ଦଂ ୱିଦ୍ଧମ୍ପି ଅୱିଦ୍ଧମ୍ପି ୱଟ୍ଟତିୟେୱ। ଏକଭାଜନେତି ଏତ୍ଥ ସଚେ ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭାଜନତୋ ଫଲଂ ୱା ପୂୱଂ ୱା ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ମିଂ ଅପଗତେ ଇତରସ୍ସ ସେସକଂ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଇତରସ୍ସାପି ତସ୍ମିଂ ଖୀଣେ ପୁନ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୨୬୫।ଅଟ୍ଠହଙ୍ଗେହୀତି ଏତ୍ଥ ଏକେକେନପି ଅଙ୍ଗେନ ସମନ୍ନାଗତସ୍ସ ଅନ୍ତୋସୀମାୟ ୱା ନିସ୍ସୀମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ନଦୀଆଦୀସୁ ୱା ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତିୟେୱ। ଏୱଂ ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତେ ପନ ପତ୍ତେ ତସ୍ସ ଗେହେ କୋଚି ଦେୟ୍ୟଧମ୍ମୋ ନ ଗହେତବ୍ବୋ – ''ଅସୁକସ୍ସ ଗେହେ ଭିକ୍ଖଂ ମା ଗଣ୍ହିତ୍ଥା''ତି ଅଞ୍ଞେସୁ ୱିହାରେସୁପି ପେସେତଙ୍କଂ। ଉକ୍କୁଜ୍ଜନକାଲେ ପନ ୟାୱତତିୟଂ ୟାଚାପେତ୍ୱା ହତ୍ଥପାସଂ ୱିଜହାପେତ୍ୱା ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମେନ ଉକ୍କୁଜ୍ଜିତବ୍ବୋ।

୨୬୮।ପୁରକ୍ଖତ୍ୱାତି ଅଗ୍ଗତୋ କତ୍ୱା। ସଂହରନ୍ତୂତି ସଂହରିୟନ୍ତୁ। ଚେଲପଟିକନ୍ତି ଚେଲସନ୍ଥରଂ। ସୋ କିର ''ସଚେ ଅହଂ ପୁତ୍ତଂ ଲଚ୍ଛାମି, ଅକ୍କମିସ୍ସତି ମେ ଭଗୱା ଚେଲପଟିକ''ନ୍ତି ଇମିନା ଅଜ୍ଝାସୟେନ ସନ୍ଥରି, ଅଭବ୍ବୋ ଚେସ ପୁତ୍ତଲାଭାୟ; ତସ୍ମା ଭଗୱା ନ ଅକ୍କମି। ୟଦି ଅକ୍କମେୟ୍ୟ, ପଚ୍ଛା ପୁତ୍ତଂ ଅଲଭନ୍ତୋ ''ନାୟଂ ସବ୍ବଞ୍ଞୂ''ତି ଦିଟ୍ଠିଂ ଗଣ୍ହେୟ୍ୟ। ଇଦଂ ତାୱ ଭଗୱତୋ ଅନକ୍କମନେ କାରଣଂ। ୟସ୍ମା ପନ ଭିକ୍ଖୂପି ୟେ ଅଜାନନ୍ତା ଅକ୍କମେୟ୍ୟୁଂ, ତେ ଗିହୀନଂ ପରିଭୂତା ଭୱେୟ୍ୟୁଂ; ତସ୍ମା ଭିକ୍ଖୂ ପରିଭୱତୋ ମୋଚେତୁଂ ସିକ୍ଖାପଦଂ ପଞ୍ଞପେସି। ଇଦଂ ସିକ୍ଖାପଦପଞ୍ଞାପନେ କାରଣଂ।

ମଙ୍ଗଲତ୍ଥାୟ ୟାଚିୟମାନେନାତି ଅପଗତଗବ୍ଭା ୱା ହୋତୁ ଗରୁଗବ୍ଭା ୱା, ଏୱରୂପେସୁ ଠାନେସୁ ମଙ୍ଗଲତ୍ଥାୟ ୟାଚିୟମାନେନ ଅକ୍କମିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଧୋତପାଦକଂ ନାମ ପାଦଧୋୱନଟ୍ଠାନେ ଧୋତେହି ପାଦେହି ଅକ୍କମନତ୍ଥାୟ ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି, ତଂ ଅକ୍କମିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୨୬୯।କତକଂ ନାମ ପଦୁମକଣ୍ଣିକାକାରଂ ପାଦଘଂସନତ୍ଥଂ କଣ୍ଟକେ ଉଟ୍ଠାପେତ୍ୱା କତଂ। ତଂ ୱଟ୍ଟଂ ୱା ହୋତୁ ଚତୁରସ୍ସାଦିଭେଦଂ ୱା, ବାହୁଲିକାନୁୟୋଗତ୍ତା ପଟିକ୍ଖିତ୍ତମେୱ, ନେୱ ପଟିଗ୍ଗହେତୁଂ ନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସକ୍ଖରାତି ପାସାଣୋ ୱୁଚ୍ଚତି; ପାସାଣଫେଣକୋପି ୱଟ୍ଟତି। ୱିଧୂପନନ୍ତି ୱୀଜନୀ ୱୁଚ୍ଚତି । ତାଲୱଣ୍ଟଂ ପନ ତାଲପଣ୍ଣେହି ୱା କତଂ ହୋତୁ ୱେଳୁଦନ୍ତୱିଲୀୱେହି ୱା ମୋରପିଞ୍ଛେହି ୱା ଚମ୍ମୱିକତୀହି ୱା ସବ୍ବଂ ୱଟ୍ଟତି। ମକସବୀଜନୀ ଦନ୍ତମୟୱିସାଣମୟଦଣ୍ଡକାପି ୱଟ୍ଟତି, ୱାକମୟବୀଜନିୟା କେତକପାରୋହକୁନ୍ତାଲପଣ୍ଣାଦିମୟାପି ସଙ୍ଗହିତା।

୨୭୦।ଗିଲାନସ୍ସ ଛତ୍ତନ୍ତି ଏତ୍ଥ ୟସ୍ସ କାୟଡାହୋ ୱା ପିତ୍ତକୋପୋ ୱା ହୋତି, ଚକ୍ଖୁ ୱା ଦୁବ୍ବଲଂ, ଅଞ୍ଞୋ ୱା କୋଚି ଆବାଧୋ ୱିନା ଛତ୍ତେନ

ଉପ୍ପଜ୍ଜତି, ତସ୍ସ ଗାମେ ୱା ଅରଞ୍ଞେ ୱା ଛଡ୍ଡଂ ୱଟ୍ଟତି। ୱସ୍ସେ ପନ ଚୀୱରଗୁତ୍ତଙ୍ଗ ୱାଳମିଗଚୋରଭୟେସୁ ଚ ଅତ୍ତଗୁତ୍ତଥମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଏକପଣ୍ଣଛତ୍ତଂ ପନ ସବ୍ବତ୍ଥେୱ ୱଟ୍ଟତି।

ଅସିସ୍ସାତି ଅସି ଅସ୍ସ। ୱିଜ୍ଜୋତଲତୀତି ୱିଜ୍ଜୋତତି। ଦଣ୍ଡସମ୍ମୁତିନ୍ତି ଏତ୍ଥ ପମାଣଯୁତ୍ତୋ ଚତୁହତ୍ଥୋୟେୱ ଦଣ୍ଡୋ ସମ୍ମନ୍ନିତ୍ୱା ଦାତବ୍ବୋ। ତତୋ ଊନାତିରିତ୍ତୋ ୱିନାପି ସମ୍ମୁତିଯା ସବ୍ବେସଂ ୱଟ୍ଟତି। ସିକ୍କା ପନ ଅଗିଲାନସ୍ସ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଗିଲାନସ୍ସାପି ସମ୍ମନ୍ନିତ୍ୱାୱ ଦାତବ୍ବା।

୨୭୩।ରୋମନ୍ଥକସ୍ସାତି ଏତ୍ଥ ଠପେତ୍ୱା ରୋମନ୍ଥକଂ ସେସାନଂ ଆଗତଂ ଉଗ୍ଗାରଂ ମୁଖେ ସନ୍ଧାରେତ୍ୱା ଗିଲନ୍ତାନଂ ଆପତ୍ତି। ସଚେ ପନ ଅସନ୍ଧାରିତମେୱ ପରଗଲଂ ଗଚ୍ଛତି, ୱଟ୍ଟତି।

ଯଂ ଦିଯ୍ୟମାନନ୍ତି ଯଂ ଦାଯକେହି ଦିଯ୍ୟମାନଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଭାଜନତୋ ବହି ପତିତଂ, ତଂ ଭିକ୍ଖୁନା ସାମଂ ଗହେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଅନୁଜାନାମୀତି ଅତ୍ଥୋ। ଇଦଂ ଭୋଜନୱଗ୍ଗେ ୱଣ୍ଣିତମେୱ।

୨୭୪।କୁପ୍ପଂ କରିସ୍ସାମୀତି ସବ୍ବଂ କରିସ୍ସାମି। ନଖାଦୀହି ନଖଚ୍ଛେଦନେ ଆପତ୍ତି ନତ୍ଥି, ଅନୁରକ୍ଖଣତ୍ଥଂ ପନ ନଖଚ୍ଛେଦନଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ୱୀସତିମଟ୍ଠନ୍ତି ୱୀସତିପି ନଖେ ଲିଖିତମଟ୍ଠେ କାରାପେନ୍ତି। ମଲମତ୍ତନ୍ତି ନଖତୋ ମଲମତ୍ତଂ ଅପକଡ୍ଢିତୁଂ ଅନୁଜାନାମୀତି ଅତ୍ଥୋ।

୨୭୫।ଖୁରସିପାଟିକନ୍ତି ଖୁରକୋସକଂ । ମସ୍ସୁଂ କପ୍ପାପେନ୍ତୀତି କତ୍ତରିଯା ମସ୍ସୁଂ ଛେଦାପେନ୍ତି। ମସ୍ସୁଂ ୱଡ୍ଢାପେନ୍ତୀତି ମସ୍ସୁଂ ଦୀଘଂ କାରେନ୍ତି। ଗୋଲୋମିକନ୍ତି ହନୁକମ୍ହି ଦୀଘଂ କତ୍ୱା ଠପିତଂ ଏଳକମସ୍ସୁ ୱୁଚ୍ଚତି। ଚତୁରସ୍ସକନ୍ତି ଚତୁକୋଣଂ। ପରିମୁଖନ୍ତି ଉରେ ଲୋମସଂହରଣଂ। ଅଡ୍ଢଦୁକନ୍ତି ଉଦରେ ଲୋମରାଜିଟ୍ଠପନଂ। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି ମସ୍ସୁକପ୍ପାପନାଦୀସୁ ସବ୍ବତ୍ଥ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଆବାଧପ୍ପଚ୍ଚଯା ସମ୍ବାଧେ ଲୋମନ୍ତି ଗଣ୍ଡୱଣରୁଧିଆଦିଆବାଧପ୍ପଚ୍ଚଯା। କତ୍ତରିକାଯାତି ଗଣ୍ଡୱଣରୁଧିସୀସରୋଗାବାଧପ୍ପଚ୍ଚଯା। ସକ୍ଖରାଦୀହି ନାସିକାଲୋମଗ୍ଗାହାପନେ ଆପତ୍ତି ନତ୍ଥି। ଅନୁରକ୍ଖଣତ୍ଥଂ ପନ ସଣ୍ଡାସୋ ଅନୁଞ୍ଞାତୋ। ନ ଭିକ୍ଖୱେ ପଲିତଂ ଗାହାପେତବ୍ବନ୍ତି ଏତ୍ଥ ଯଂ ଭମୁକାଯ ୱା ନଲାଟେ ୱା ଦାଠିକାଯ ୱା ଉଗ୍ଗନ୍ତ୍ୱା ବୀଭଚ୍ଛଂ ଠିତଂ, ତାଦିସଂ ଲୋମଂ ପଲିତଂ ୱା ଅପଲିତଂ ୱା ଗାହାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୨୭୭।କଂସପତ୍ଥରିକାତି କଂସଭଣ୍ଡୱାଣିଜା। ବନ୍ଧନମତ୍ତନ୍ତି ୱାସିକତ୍ତରଯଟ୍ଠିଆଦୀନଂ ବନ୍ଧନମତ୍ତଂ।

୨୭୮।ନଭିକ୍ଖୱେ ଅକାଯବନ୍ଧନେନାତି ଏତ୍ଥ ଅବନ୍ଧିତ୍ୱା ନିକ୍ଖମନ୍ତେନ ଯତ୍ଥ ସରତି, ତତ୍ଥ ବନ୍ଧିତବ୍ବଂ। ଆସନସାଲାଯ ବନ୍ଧିସ୍ସାମୀତି ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସରିତ୍ୱା ଯାୱ ନ ବନ୍ଧତି, ନ ତାୱ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତବ୍ବଂ। କଲାବୁକଂ ନାମ ବହୁରଜ୍ଜୁକଂ। ଦେଡ୍ଡୁଭକଂ ନାମ ଉଦକସପ୍ପସୀସସଦିସଂ। ମୁରଜଂ ନାମ ମୁରଜୱଟ୍ଟିସଣ୍ଠାନଂ ୱେଠେତ୍ୱା କତଂ। ମଦ୍ଦୱୀଣଂ ନାମ ପାମଙ୍ଗସଣ୍ଠାନଂ। ଇଦିସଞ୍ହି ଏକମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି, ପଗେୱ ବହୂନି। ପଟ୍ଟିକଂ ସୂକରନ୍ତକନ୍ତି ଏତ୍ଥ ପକତିୱୀତା ୱା ମଚ୍ଛକଣ୍ଟକୱାଯିମା ୱା ପଟ୍ଟିକା ୱଟ୍ଟତି, ସେସା କୁଞ୍ଜରଚ୍ଛିକାଦିଭେଦା ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ସୂକରନ୍ତକଂ ନାମ କୁଞ୍ଜିକାକୋସକସଣ୍ଠାନଂ ହୋତି। ଏକରଜ୍ଜୁକଂ ପନ ମୁଦ୍ଦିକକାଯବନ୍ଧନଞ୍ଚ ସୂକରନ୍ତକଂ ଅନୁଲୋମେତି। ଅନୁଜାନାମି ଭିକ୍ଖୱେ ମୁରଜଂ ମଦ୍ଦୱୀଣନ୍ତି ଇଦଂ ଦସାସୁୟେୱ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ । ପାମଙ୍ଗଦସା ଚେତ୍ଥ ଚତୁନ୍ନଂ ଉପରି ନ ୱଟ୍ଟତି। ସୋଭଣଂ ନାମ ୱେଠେତ୍ୱା ମୁଖୱଟ୍ଟିସିବ୍ବନଂ। ଗୁଣକଂ ନାମ ମୁଦିଙ୍ଗସଣ୍ଠାନେନ ସିବ୍ବନଂ; ଏୱଂ ସିବ୍ବିତା ହି ଅନ୍ତା ଥିରା ହୋନ୍ତି। ପୱନନ୍ତୋତି ପାସନ୍ତୋ ୱୁଚ୍ଚତି।

୨୮୦।ହତ୍ଥିସୋଣ୍ଡକଂ ନାମ ନାଭିମୂଲତୋ ହତ୍ଥିସୋଣ୍ଡସଣ୍ଠାନଂ ଓଲମ୍ବକଂ କତ୍ୱା ନିୱତ୍ଥଂ ଚୋଳିକୈତ୍ଥୀନଂ ନିୱାସନଂ ୱିଯ। ମଚ୍ଛୱାଳକଂ ନାମ ଏକତୋ ଦସନ୍ତଂ ଏକତୋ ପାସନ୍ତଂ ଓଲମ୍ବେତ୍ୱା ନିୱତ୍ଥଂ। ଚତୁକଣ୍ଣକଂ ନାମ ଉପରି ଦ୍ୱେ, ହେଟ୍ଠତୋ ଦ୍ୱେତି ଏୱଂ ଚତ୍ତାରୋ କଣ୍ଣେ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ନିୱତ୍ଥଂ। ତାଲୱଣ୍ଟକଂ ନାମ ତାଲୱଣ୍ଟାକାରେନ ସାଟକଂ ଓଲମ୍ବେତ୍ୱା ନିୱାସନଂ। ସତୱଲିକଂ ନାମ ଦୀଘସାଟକଂ ଅନେକକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଓଭଞ୍ଜିତ୍ୱା ଓୱଟ୍ଟିକଂ କରୋନ୍ତେନ ନିୱତ୍ଥଂ, ୱାମଦକ୍ଖିଣପସ୍ସେସୁ ୱା ନିରନ୍ତରଂ ୱଲିଯୋ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ନିୱତ୍ଥଂ। ସଚେ ପନ ଜାଣୁତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଏକା ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ୱଲିଯୋ ପଞ୍ଞାଯନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି।

ସଂୱେଲ୍ଲିଯଂ ନିୱାସେନ୍ତୀତି ମଲ୍ଲକମ୍ମକାରାଦଯୋ ୱିଯ କଚ୍ଛଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ନିୱାସେନ୍ତି; ଏୱଂ ନିୱାସେତୁଂ ଗିଲାନସ୍ସପି ମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନସ୍ସପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯମ୍ପି ମଗ୍ଗଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତା ଏକଂ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା କୋଣେ ଉକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଅନ୍ତରୱାସକସ୍ସ ଉପରି ଲଗ୍ଗେନ୍ତି, ଅନ୍ତୋ ୱା ଏକଂ କାସାୱଂ ତଥା ନିୱାସେତ୍ୱା ବହି ଅପରଂ ନିୱାସେନ୍ତି, ସବ୍ବଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଗିଲାନୋ ପନ ଅନ୍ତୋ କାସାୱସ୍ସ ଓୱଟ୍ଟିକଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ଅପରଂ ଉପରି ନିୱାସେତୁଂ ଲଭତି। ଅଗିଲାନେନ ଦ୍ୱେ ନିୱାସେନ୍ତେନ ସଗୁଣଂ କତ୍ୱା ନିୱାସେତବ୍ବାନି। ଇତି ଯଞ୍ଚ ଇଧ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ଯଞ୍ଚ ସେଖିଯୱଣ୍ଣନାଯଂ; ତଂ ସବ୍ବଂ ୱଜ୍ଜେତ୍ୱା ନିବ୍ବିକାରଂ ତିମଣ୍ଡଲଂ ପଟିଚ୍ଛାଦେନ୍ତେନ ପରିମଣ୍ଡଲଂ ନିୱାସେତବ୍ବଂ। ଯଂକିଞ୍ଚି ୱିକାରଂ କରୋନ୍ତୋ ଦୁକ୍କଟା ନ ମୁଚ୍ଚତି। ନ ଭିକ୍ଖୱେ ଗିହିପାରୁତଂ ପାରୁପିତବ୍ବନ୍ତି ଏୱଂ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ

ଗିହିପାରୁତଂ ଅପାରୁପିତ୍ୱା, ଉଭୋ କଣ୍ଣେ ସମଂ କତ୍ୱା ପାରୁପନଂ ପରିମଣ୍ଡଲପାରୁପନଂ ନାମ, ତଂ ପାରୁପିତବ୍ବଂ।

ତତ୍ଥ ଯଂକିଞ୍ଚି ସେତପଟପାରୁତଂ ପରିବ୍ବାଜକପାରୁତଂ ଏକସାଟକପାରୁତଂ ସୋଣ୍ଡପାରୁତଂ ଅନ୍ତେପୁରିକପାରୁତଂ ମହାଜେଟ୍ଠକପାରୁତଂ କୁଟିପୱେସକପାରୁତଂ ବ୍ରାହ୍ମଣପାରୁତଂ ପାଳିକାରକପାରୁତନ୍ତି ଏୱମାଦି ପରିମଣ୍ଡଲଲକ୍ଖଣତୋ ଅଞ୍ଞଥା ପାରୁତଂ, ସବ୍ବମେତଂ ଗିହିପାରୁତଂ ନାମ। ତସ୍ମା ଯଥା ସେତପଟା ଅଡ୍ଢପାଲକନିଗଣ୍ଠା ପାରୁପନ୍ତି, ଯଥା ଚ ଏକଚ୍ଚେ ପରିବ୍ବାଜକା ଉରଂ ୱିୱରିତ୍ୱା ଦ୍ୱୀସୁ ଅଂସକୂଟେସୁ ପାୱୁରଣଂ ଠପେନ୍ତି, ଯଥା ଚ ଏକସାଟକା ମନୁସ୍ସା ନିୱତ୍ଥସାଟକସ୍ସ ଏକେନନ୍ତେନ ପିଟ୍ଠିଂ ପାରୁପିତ୍ୱା ଉଭୋ କଣ୍ଣେ ଉଭୋସୁ ଅଂସକୂଟେସୁ ଠପେନ୍ତି, ଯଥା ଚ ସୁରାସୋଣ୍ଡାଦୟୋ ସାଟକେନ ଗୀୱଂ ପରିକ୍ଖିପନ୍ତା ଉଭୋ ଅନ୍ତେ ଉଦରେ ୱା ଓଲମ୍ବେନ୍ତି; ପିଟ୍ଠିୟଂ ୱା ଖିପନ୍ତି, ଯଥା ଚ ଅନ୍ତେପୁରିକାୟୋ ଅକ୍ଖିତାରକମତ୍ତଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ଓଗୁଣ୍ଠିକଂ ପାରୁପନ୍ତି, ଯଥା ଚ ମହାଜେଟ୍ଠା ଦୀଘସାଟକଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ତସ୍ସେୱ ଏକେନନ୍ତେନ ସକଲସରୀରଂ ପାରୁପନ୍ତି, ଯଥା ଚ କସ୍ସକା ଖେତ୍ତକୁଟିଂ ପୱିସନ୍ତା ସାଟକଂ ପଲିୱେଠେତ୍ୱା ଉପକଚ୍ଛକେ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ତସ୍ସେୱ ଏକେନନ୍ତେନ ସରୀରଂ ପାରୁପନ୍ତି, ଯଥା ଚ ବ୍ରାହ୍ମଣା ଉଭିନ୍ନଂ ଉପକଚ୍ଛକାନଂ ଅନ୍ତରେନ ସାଟକଂ ପୱେସେତ୍ୱା ଅଂସକୂଟେସୁ ପକ୍ଖିପନ୍ତି, ଯଥା ଚ ପାଳିକାରକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏକଂସପାରୁପନେନ ପାରୁତଂ ୱାମବାହୁଂ ୱିୱରିତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ଅଂସକୂଟଂ ଆରୋପେତି; ଏୱଂ ଅପାରୁପିତ୍ୱା ସବ୍ବେପି ଏତେ ଅଞ୍ଞେ ଚ ଏୱରୂପେ ପାରୁପନଦୋସେ ୱଜ୍ଜେତ୍ୱା ନିବ୍ବିକାରଂ ପରିମଣ୍ଡଲଂ ପାରୁପିତବ୍ବଂ। ତଥା ଅପାରୁପିତ୍ୱା ଆରାମେ ୱା ଅନ୍ତରଘରେ ୱା ଅନାଦରେନ ଯଂକିଞ୍ଚି ୱିକାରଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ।

୨୮୧।ମୁଣ୍ଡୱଟ୍ଟୀତି ଯଥା ରଞ୍ଞୋ କୁହିଞ୍ଚି ଗଚ୍ଛତୋ ପରିକ୍ଖାରଭଣ୍ଡୱହନମନୁସ୍ସାତି ଅଧିପ୍ପାୟୋ। ଅନ୍ତରାକାଜନ୍ତି ମଜ୍ଝେ ଲଗ୍ଗେତ୍ୱା ଦ୍ୱୀହି ୱହିତବ୍ବଭାରଂ।

୨୮୨।ଅଚକ୍ଖୁସ୍ସନ୍ତି ଚକ୍ଖୂନଂ ହିତଂ ନ ହୋତି; ପରିହାନିଂ ଜନେତି। ନଚ୍ଛାଦେତୀତି ନ ରୁଚ୍ଚତି। ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲପରମନ୍ତି ମନୁସ୍ସାନଂ ପମାଣଙ୍ଗୁଲେନ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲପରମଂ। ଅତିମଟାହକନ୍ତି ଅତିଖୁଦ୍ଦକଂ।

୨୮୩।ଦାୟଂ ଆଳିମ୍ପେନ୍ତୀତି ତିଣୱନାଦୀସୁ ଅଗ୍ଗିଂ ଦେନ୍ତି। ପଟଗ୍ଗିନ୍ତି ପଟିଅଗ୍ଗିଂ। ପରିତ୍ତନ୍ତି ଅପ୍ପହରିତକରଣେନ ୱା ପରିଖାଖଣନେନ ୱା ପରିତ୍ତାଣଂ। ଏତ୍ଥ ପନ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେ ସତି ସୟଂ ଅଗ୍ଗିଂ ଦାତୁଂ ନ ଲଭତି, ଅସତି ଅଗ୍ଗିମ୍ପି ଦାତୁଂ ଲଭତି, ଭୂମିଂ ତଚ୍ଛେତ୍ୱା ତିଣାନିପି ହରିତୁଂ, ପରିଖମ୍ପି ଖଣିତୁଂ, ଅଲ୍ଲସାଖଂ ଭଞ୍ଜିତ୍ୱାପି ଅଗ୍ଗିଂ ନିବ୍ବାପେତୁଂ ଲଭତି, ସେନାସନଂ ପତ୍ତଂ ୱା ଅପ୍ପତ୍ତଂ ୱା ତଥା ନିବ୍ବାପେତୁଂ ଲଭତିଯେୱ। ଉଦକେନ ପନ କପ୍ପିୟେନେୱ ଲଭତି, ନ ଇତରେନ।

୨୮୪।ସତି କରଣୀୟେତି ସୁକ୍ଖକଟ୍ଠାଦିଗ୍ଗହଣକିଚ୍ଚେ ସତି। ପୋରିସିୟନ୍ତି ପୁରିସପ୍ପମାଣଂ। ଆପଦାସୂତି ୱାଳମିଗାଦୟୋ ୱା ଦିସ୍ୱା ମଗ୍ଗମୂଳ୍ହୋ ୱା ଦିସା ଓଲୋକେତୁକାମୋ ହୁତ୍ୱା ଦୱଡାହଂ ୱା ଉଦକୋଘଂ ୱା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ ଦିସ୍ୱା ଏୱରୂପାସୁ ଆପଦାସୁ ଅତିଉଚ୍ଚମ୍ପି ରୁକ୍ଖଂ ଆରୋହିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୨୮୫।କଲ୍ୟାଣୱାକ୍କରଣାତି ମଧୁରସଦ୍ଦା। ଛନ୍ଦସୋ ଆରୋପେମାତି ୱେଦଂ ୱିୟ ସକ୍କତଭାସାୟ ୱାଚନାମଗ୍ଗଂ ଆରୋପେମ। ସକାୟ ନିରୁତ୍ତିୟାତି ଏତ୍ଥ ସକା ନିରୁତ୍ତି ନାମ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ୱୁତ୍ତପ୍ପକାରୋ ମାଗଧିକୋ ୱୋହାରୋ।

୨୮୬।ଲୋକାୟତଂ ନାମ ସବ୍ବଂ ଉଚ୍ଛିଟ୍ଠଂ, ସବ୍ବଂ ଅନୁଚ୍ଛିଟ୍ଠଂ, ସେତୋ କାକୋ, କାଳୋ ବକୋ; ଇମିନା ଚ ଇମିନା ଚ କାରଣେନାତି ଏୱମାଦିନିରତ୍ଥକକାରଣପଟିସଂୟୁତ୍ତଂ ତିତ୍ଥିୟସତ୍ଥଂ।

୨୮୮।ଅନ୍ତରା ଅହୋସୀତି ଅନ୍ତରିତା ଅହୋସି ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା।

୨୮୯।ଆବାଧପ୍ପଚ୍ଚୟାତି ୟସ୍ସ ଆବାଧସ୍ସ ଲସୁଣଂ ଭେସଜ୍ଜଂ; ତପ୍ପଚ୍ଚୟାତି ଅତ୍ଥୋ।

୨୯୦।ପସ୍ସାୱପାଦୁକନ୍ତି ଏତ୍ଥ ପାଦୁକା ଇଟ୍ଠକାହିପି ସିଲାହିପି ଦାରୂହିପି କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ୱଚ୍ଚପାଦୁକାୟପି ଏସେୱ ନୟୋ। ପରିୱେଣନ୍ତି ୱଚ୍ଚକୁଟିପରିକ୍ଖେପବ୍ଭନ୍ତରଂ।

୨୯୩।ଯଥାଧମ୍ମୋକାରେତବ୍ବୋତି ଦୁକ୍କଟୱତ୍ଥୁମ୍ହି ଦୁକ୍କଟେନ ପାଚିତ୍ତିୟୱତ୍ଥୁମ୍ହି ପାଚିତ୍ତିୟେନ କାରେତବ୍ବୋ। ପହରଣିଚ୍ଛନ୍ତି କତଂ ପହରଣୀତି ୱୁଚ୍ଚତି, ୟସ୍ସ କସ୍ସଚି ଆୱୁଧସଙ୍ଖାତସ୍ସେତଂ ଅଧିୱଚନଂ, ତଂ ଠପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଂ ସବ୍ବଂ ଲୋହଭଣ୍ଡଂ ଅନୁଜାନାମୀତି ଅତ୍ଥୋ। କତକଞ୍ଚ କୁମ୍ଭକାରିକଞ୍ଚାତି ଏତ୍ଥ କତକଂ ୱୁତ୍ତମେୱ। କୁମ୍ଭକାରିକଞ୍ଚାତି ଧନିୟସ୍ସେୱ ସବ୍ବମତ୍ତିକାମୟକୁଟି ୱୁଚ୍ଚତି। ସେସଂ ସବ୍ବତ୍ଥ ଉତ୍ତାନମେୱାତି।

ଖୁଦ୍ଦକଵତ୍ଥୁକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଖୁଦ୍ଦକଵତ୍ଥୁକ୍ଖନ୍ଧକଵଣ୍ଣନା ନିଟ୍ଠିତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୬। ସେନାସନକ୍ଖନ୍ଧକଂ

ୱିହାରାନୁଜାନନକଥା

୨୯୪। ସେନାସନକ୍ଖନ୍ଧକେ – ଅପଞ୍ଞତ୍ତଂ ହୋତୀତି ଅନନୁଞ୍ଞାତଂ ହୋତି। ୱିହାରୋ ନାମ ଅଡ୍ଢଯୋଗାଦିମୁତ୍ତକୋ ଅୱସେସାୱାସୋ। ଅଡ୍ଢଯୋଗୋତି ସୁପଣ୍ଣୱଙ୍କଗେହଂ। ପାସାଦୋତି ଦୀଘପାସାଦୋ। ହମ୍ମିଯନ୍ତି ଉପରିଆକାସତଲେ ପତିଟ୍ଠିତକୂଟାଗାରୋ ପାସାଦୋୟେୱ। ଗୁହାତି ଇଟ୍ଠକାଗୁହା ସିଲାଗୁହା ଦାରୁଗୁହା ପଂସୁଗୁହା। ଆଗତାନାଗତସ୍ସ ଚାତୁଦ୍ଦିସସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସାତି ଆଗତସ୍ସ ଚ ଅନାଗତସ୍ସ ଚ ଚତୂସୁ ଦିସାସୁ ଅପ୍ପଟିହତଚାରସ୍ସ ଚାତୁଦ୍ଦିସସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ।

୨୯୫। ଅନୁମୋଦନଗାଥାସୁ – ସୀତଂ ଉଣ୍ହନ୍ତି ଉତୁୱିସଭାଗୱସେନ ୱୁତ୍ତଂ। ସିସିରେ ଚାପି ୱୁଟ୍ଠିୟୋତି ଏତ୍ଥ ସିସିରୋତି ସମ୍ଫୁସିତକୱାତୋ ୱୁଚ୍ଚତି। ୱୁଟ୍ଠିୟୋତି ଉଜୁକମେଘୱୁଟ୍ଠିୟୋ ଏୱ। ଏତାନି ସବ୍ବାନି ପଟିହନ୍ତୀତି ଇମିନାୱ ପଦେନ ୟୋଜେତବ୍ବାନି।

ପଟିହଞ୍ଞତୀତି ୱିହାରେନ ପଟିହଞ୍ଞତି। ଲେଣତ୍ଥନ୍ତି ନିଲୀୟନତ୍ଥଂ। ସୁଖତ୍ଥନ୍ତି ସୀତାଦିପରିସ୍ସୟାଭାୱେନ ସୁଖୱିହାରତ୍ଥଂ। ଝାୟିତୁଞ୍ଚ ୱିପସ୍ସିତୁନ୍ତି ଇଦମ୍ପି ପଦଦ୍ୱୟଂ ''ସୁଖତ୍ଥଞ୍ଚା''ତି ଇମିନାୱ ପଦେନ ୟୋଜେତବ୍ବଂ। ଇଦଞ୍ହି ୱୁତ୍ତଂ ହୋତି – ସୁଖତ୍ଥଞ୍ଚ ୱିହାରଦାନଂ, କତମଂ ସୁଖତ୍ଥଂ? ଝାୟିତୁଂ ୱିପସ୍ସିତୁଞ୍ଚ ୟଂ ସୁଖଂ, ତଦତ୍ଥଂ। ଅଥ ୱା ପରପଦେନପି ୟୋଜେତବ୍ବଂ – ଝାୟିତୁଞ୍ଚ ୱିପସ୍ସିତୁଞ୍ଚ ୱିହାରଦାନଂ; ଇଧ ଝାୟିସ୍ସନ୍ତି ୱିପସ୍ସିସ୍ସନ୍ତୀତି ଦଦତୋ ୱିହାରଦାନଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅଗ୍ଗଂ ବୁଦ୍ଧେନ ୱଣ୍ଣିତଂ। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ – ''ସୋ ଚ ସବ୍ବଦଦୋ ହୋତି, ୟୋ ଦଦାତି ଉପସ୍ସୟ''ନ୍ତି (ସଂ। ନି। ୧।୪୨)।

ୟସ୍ମା ଚ ଅଗ୍ଗଂ ୱଣ୍ଣିତଂ , ''ତସ୍ମା ହି ପଣ୍ଡିତୋ ପୋସୋ''ତି ଗାଥା। ୱାସୟେତ୍ଥ ବହୁସ୍ସୁତେତି ଏତ୍ଥ ୱିହାରେ ପରିୟତ୍ତିବହୁସ୍ସୁତେ ଚ ପଟିୱେଧବହୁସ୍ସୁତେ ଚ ୱାସେୟ୍ୟ। ତେସଂ ଅନ୍ନଞ୍ଚାତି ୟଂ ତେସଂ ଅନୁଚ୍ଛୱିକଂ ଅନ୍ନଞ୍ଚ ପାନଞ୍ଚ ୱତ୍ଥାନି ଚ ମଞ୍ଚପୀଠାଦିସେନାସନାନି ଚ, ତଂ ସବ୍ବଂ ତେସୁ ଉଜୁଭୂତେସୁ ଅକୁଟିଲଚିତ୍ତେସୁ। ଦଦେୟ୍ୟାତି ନିଦହେୟ୍ୟ। ତଞ୍ଚ ଖୋ ୱିପ୍ପସନ୍ନେନ ଚେତସା ନ ଚିତ୍ତପ୍ପସାଦଂ ୱିରାଧେତ୍ୱା, ଏୱଂ ୱିପ୍ପସନ୍ନଚିତ୍ତସ୍ସ ହି ତେ ତସ୍ସ ଧମ୍ମଂ ଦେସେନ୍ତି…ପେ… ପରିନିବ୍ବାତି ଅନାସୱୋତି।

୨୯୬।ଆୱିଞ୍ଛନଚ୍ଛିଦ୍ଦଂ ଆୱିଞ୍ଛନରଜ୍ଜୁନ୍ତି ଏତ୍ଥ ରଜ୍ଜୁ ନାମ ସଚେପି ଦୀପିନଙ୍ଗୁଟ୍ଠେନ କତା ହୋତି, ୱଟ୍ଟତିୟେୱ; ନ କାଚି ନ ୱଟ୍ଟତି। ତୀଣି ତାଳାନୀତି ତିସ୍ସୋ କୁଞ୍ଚିକାୟୋ। ୟନ୍ତକଂ ସୂଚିକନ୍ତି ଏତ୍ଥ ୟଂ ୟଂ ଜାନାତି ତଂ ତଂ ୟନ୍ତକଂ, ତସ୍ସ ୱିୱରଣସୂଚିକଞ୍ଚ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ୱେଦିକାୱାତପାନଂ ନାମ ଚେତିୟେ ୱେଦିକାସଦିସଂ। ଜାଲୱାତପାନଂ ନାମ ଜାଲକବଦ୍ଧଂ। ସଲାକୱାତପାନଂ ନାମ ଥମ୍ଭକୱାତପାନଂ। ଚକ୍କଲିକନ୍ତି ଏତ୍ଥ ଚୋଳକପାଦପୁଞ୍ଛନଂ ବନ୍ଧିତୁଂ ଅନୁଜାନାମୀତି ଅତ୍ଥୋ। ୱାତପାନଭିସୀତି ୱାତପାନପ୍ପମାଣେନ ଭିସିଂ କତ୍ୱା ବନ୍ଧିତୁଂ ଅନୁଜାନାମୀତି ଅତ୍ଥୋ। ମିଡ୍ଢିନ୍ତି ମିଡ୍ଢକଂ। ବିଦଲମଞ୍ଚକନ୍ତି ୱେତ୍ତମଞ୍ଚଂ; ୱେଳୁୱିଲୀୱେହି ୱା ୱୀତଂ।

୨୯୭।ଆସନ୍ଦିକୋତି ଚତୁରସ୍ସପୀଠଂ ୱୁଚ୍ଚତି। ଉଚ୍ଚକମ୍ପି ଆସନ୍ଦିକନ୍ତି ୱଚନତୋ ଏକତୋଭାଗେନ ଦୀଘପୀଠମେୱ ହି ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲପାଦକଂ ୱଟ୍ଟତି, ଚତୁରସ୍ସଆସନ୍ଦିକୋ ପନ ପମାଣାତିକ୍କନ୍ତୋପି ୱଟ୍ଟତୀତି ୱେଦିତବ୍ବୋ। ସତ୍ତଙ୍ଗୋ ନାମ ତୀସୁ ଦିସାସୁ ଅପସ୍ସୟଂ କତ୍ୱା କତମଞ୍ଚୋ, ଅୟମ୍ପି ପମାଣାତିକ୍କନ୍ତୋ ୱଟ୍ଟତି। ଭଦ୍ଦପୀଠନ୍ତି ୱେତ୍ତମୟଂ ପୀଠଂ ୱୁଚ୍ଚତି। ପୀଠିକାତି ପିଲୋତିକାବଦ୍ଧପୀଠମେୱ। ଏଳକପାଦପୀଠଂ ନାମ ଦାରୁପଟ୍ଟିକାୟ ଉପରି ପାଦେ ଠପେତ୍ୱା ଭୋଜନଫଲକଂ ୱିୟ କତପୀଠଂ ୱୁଚ୍ଚତି। ଆମଲକୱଟ୍ଟିକପୀଠଂ ନାମ ଆମଲକାକାରେନ ୟୋଜିତଂ ବହୁପାଦକପୀଠଂ। ଇମାନି ତାୱ ପାଳିୟଂ ଆଗତପୀଠାନି। ଦାରୁମୟଂ ପନ ସବ୍ବଂ ପୀଠଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ଅୟମେତ୍ଥ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ। କୋଚ୍ଛନ୍ତି ଉସିରମୟଂ ୱା ମୁଞ୍ଜପବ୍ବଜମୟଂ ୱା।

ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲପରମଂ ମଞ୍ଚପଟିପାଦକନ୍ତି ଏତ୍ଥ ମନୁସ୍ସାନଂ ପମାଣଙ୍ଗୁଲମେୱ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲଂ। ଚିମିଲିକା ନାମ ପରିକମ୍ମକତାୟ ଭୂମିୟା ଛୱିସଂରକ୍ଖଣତ୍ଥାୟ ଅତ୍ଥରଣଂ ୱୁଚ୍ଚତି। ରୁକ୍ଖତୂଲନ୍ତି ସିମ୍ବଲିରୁକ୍ଖାଦୀନଂ ୟେସଂ କେସଞ୍ଚି ରୁକ୍ଖାନଂ ତୂଲଂ। ଲତାତୂଲନ୍ତି ଖୀରୱଲ୍ଲିଆଦୀନଂ ୟାସଂ କାସଞ୍ଚି ୱଲ୍ଲୀନଂ ତୂଲଂ। ପୋଟକିତୂଲନ୍ତି ପୋଟକିତିଣାଦୀନଂ ୟେସଂ କେସଞ୍ଚି ତିଣଜାତିକାନଂ ଅନ୍ତମସୋ ଉଚ୍ଛୁନଳାଦୀନମ୍ପି ତୂଲଂ। ଏତେହି ତୀହି ସବ୍ବଭୂତଗାମା ସଙ୍ଗହିତା ହୋନ୍ତି। ରୁକ୍ଖୱଲ୍ଲିତିଣଜାତିୟୋ ହି ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞୋ ଭୂତଗାମୋ ନାମ ନତ୍ଥି, ତସ୍ମା ୟସ୍ସ କସ୍ସଚି ଭୂତଗାମସ୍ସ ତୂଲଂ ବିମ୍ବୋହନେ ୱଟ୍ଟତି, ଭିସିଂ ପନ ପାପୁଣିତ୍ୱା ସବ୍ବମ୍ପେତଂ ଅକପ୍ପିୟତୂଲନ୍ତି ୱୁଚ୍ଚତି। ନ କେୱଲଞ୍ଚ ବିମ୍ବୋହନେ ଏତଂ ତୂଲମେୱ, ହଂସମୋରାଦୀନଂ ସବ୍ବସକୁଣାନଂ ସୀହାଦୀନଂ ସବ୍ବଚତୁପ୍ପଦାନଞ୍ଚ ଲୋମମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ପିୟଙ୍ଗୁପୁପ୍ଫବକୁଳପୁପ୍ଫାଦି ପନ ୟଂକିଞ୍ଚି ପୁପ୍ଫଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ତମାଲପତ୍ତଂ ସୁଦ୍ଧମେୱ ନ ୱଟ୍ଟତି, ମିସ୍ସକଂ ପନ ୱଟ୍ଟତି।

ଭିସୀନଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ପଞ୍ଚୱିଧଂ ଉଣ୍ଣାଦିତୂଲମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି।

ଅଦ୍ଧକାୟିକାନୀତି ଉପଡ୍ଢକାୟପ୍ପମାଣାନି, ଯେସୁ କଟିତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଯାୱ ସୀସଂ ଉପଦହନ୍ତି। ସୀସପ୍ପମାଣଂ ନାମ ଯସ୍ସ ୱିତ୍ଥାରତୋ ତୀସୁ କଣ୍ଣେସୁ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ କଣ୍ଣାନଂ ଅନ୍ତରଂ ମିନୀୟମାନଂ ୱିଦତ୍ଥି ଚେୱ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲଞ୍ଚ ହୋତି, ମଜ୍ଝଟ୍ଠାନଂ ମୁଟ୍ଠିରତନଂ ହୋତି। ଦୀଘତୋ ପନ ଦିୟଡ୍ଢରତନଂ ୱା ଦ୍ୱିରତନଂ ୱାତି କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଅୟଂ ସୀସପ୍ପମାଣସ୍ସ ଉକ୍କଟ୍ଠପରିଚ୍ଛେଦୋ। ଇତୋ ଉଦ୍ଧଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ହେଟ୍ଠା ପନ ୱଟ୍ଟତି। ଅଗିଲାନସ୍ସ ସୀସୁପଧାନଞ୍ଚ ପାଦୁପଧାନଞ୍ଚାତି ଦ୍ୱୟମେୱ ୱଟ୍ଟତି । ଗିଲାନସ୍ସ ବିମ୍ବୋହନାନି ସନ୍ଥରିତ୍ୱା ଉପରି ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ଦତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜିତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ''ଯାନି ପନ ଭିସୀନଂ ଅନୁଞ୍ଞାତାନି ପଞ୍ଚ କପ୍ପିୟତୂଲାନି, ତେହି ବିମ୍ବୋହନଂ ମହନ୍ତମ୍ପି ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ଫୁସ୍ସଦେୱତ୍ଥେରୋ ଆହ। ୱିନୟଧରୌପତିସ୍ସତ୍ଥେରୋ ପନ ''ବିମ୍ବୋହନଂ କରିସ୍ସାମୀ'ତି କପ୍ପିୟତୂଲଂ ୱା ଅକପ୍ପିୟତୂଲଂ ୱା ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା କରୋନ୍ତସ୍ସ ପମାଣମେୱ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ଆହ।

ପଞ୍ଚ ଭିସିୟୋତି ପଞ୍ଚହି ଉଣ୍ଣାଦୀହି ପୂରିତଭିସିୟୋ। ତୂଲଗଣନାଯ ହି ଏତାସଂ ଗଣନା ୱୁତ୍ତା। ତତ୍ଥ ଉଣ୍ଣଗ୍ଗହଣେନ ନ କେୱଲଂ ଏଳକଲୋମମେୱ ଗହିତଂ, ଠପେତ୍ୱା ମନୁସ୍ସଲୋମଂ ଯଂକିଞ୍ଚି କପ୍ପିୟାକପ୍ପିୟମଂସଜାତୀନଂ ପକ୍ଖିଚତୁପ୍ପଦାନଂ ଲୋମଂ, ସବ୍ବଂ ଇଧ ଉଣ୍ଣଗ୍ଗହଣେନେୱ ଗହିତଂ। ତସ୍ମା ଛନ୍ନଂ ଚୀୱରାନଂ ଛନ୍ନଂ ଅନୁଲୋମଚୀୱରାନଞ୍ଚ ଅଞ୍ଞତରେନ ଭିସିଚ୍ଛୱିଂ କତ୍ୱା ତଂ ସବ୍ବଂ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଭିସିଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏଳକଲୋମାନି ପନ ଅପକ୍ଖିପିତ୍ୱା କମ୍ବଲମେୱ ଚତୁଗ୍ଗୁଣଂ ୱା ପଞ୍ଚଗୁଣଂ ୱା ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା କତାପି ଉଣ୍ଣଭିସିସଙ୍ଖ୍ୟମେୱ ଗଚ୍ଛତି।

ଚୋଳଭିସିଆଦୀସୁ ଯଂକିଞ୍ଚି ନୱଚୋଳଂ ୱା ପୁରାଣଚୋଳଂ ୱା ସଂହରିତ୍ୱା ୱା ଅନ୍ତୋ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ୱା କତା ଚୋଳଭିସି, ଯଂକିଞ୍ଚି ୱାକଂ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା କତା ୱାକଭିସି, ଯଂକିଞ୍ଚି ତିଣଂ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା କତା ତିଣଭିସି, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସୁଦ୍ଧତମାଲପତ୍ତଂ ଯଂକିଞ୍ଚି ପଣ୍ଣଂ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା କତା ପଣ୍ଣଭିସୀତି ୱେଦିତବ୍ବା। ତମାଲପତ୍ତଂ ପନ ଅଞ୍ଞେନ ମିସ୍ସମେୱ ୱଟ୍ଟତି, ସୁଦ୍ଧଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଭିସିୟା ପମାଣନିୟମୋ ନତ୍ଥି, ମଞ୍ଚଭିସି ପୀଠଭିସି ଭୂମତ୍ଥରଣଭିସି ଚଙ୍କମନଭିସି ପାଦପୁଞ୍ଛନଭିସୀତି ଏତାସଂ ଅନୁରୂପତୋ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ରୁଚିୱସେନ ପମାଣଂ କାତବ୍ବଂ। ଯଂ ପନେତଂ ଉଣ୍ଣାଦିପଞ୍ଚୱିଧତୂଲମ୍ପି ଭିସିୟଂ ୱଟ୍ଟତି, ତଂ ''ମସୂରକେପି ୱଟ୍ଟତୀ''ତି କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଏତେନ ମସୂରକଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ସିଦ୍ଧଂ ହୋତି।

ମଞ୍ଚଭିସିଂ ପୀଠେ ସନ୍ଥରନ୍ତୀତି ମଞ୍ଚଭିସିଂ ପୀଠେ ଅତ୍ଥରନ୍ତି; ଅତ୍ଥରଣତ୍ଥାଯ ହରନ୍ତୀତି ଯୁଜ୍ଜତି। ଉଲ୍ଲୋକଂ ଅକରିତ୍ୱାତି ହେଟ୍ଠା ଚିମିଲିକଂ ଅଦତ୍ୱା। ଫୋସିତୁନ୍ତି ରଜନେନ ୱା ହଲିଦ୍ଦିୟା ୱା ଉପରି ଫୁସିତାନି ଦାତୁଂ। ଭତ୍ତିକମ୍ମନ୍ତି ଭିସିଚ୍ଛୱିୟା ଉପରି ଭତ୍ତିକମ୍ମଂ। ହତ୍ଥଭତ୍ତିନ୍ତି ପଞ୍ଚଙ୍ଗୁଲିଭତ୍ତିଂ।

୨୯୮।ଇକ୍କାସନ୍ତି ରୁକ୍ଖନିୟ୍ୟାସଂ ୱା ସିଲେସଂ ୱା। ପିଟ୍ଠମଦ୍ଦନ୍ତି ପିଟ୍ଠଖଲିଂ। କୁଣ୍ଡକମତ୍ତିକନ୍ତି କୁଣ୍ଡକମିସ୍ସକମତ୍ତିକଂ। ସାସପକୁଟ୍ଟନ୍ତି ସାସପପିଟ୍ଠଂ। ସିତ୍ଥତେଲକନ୍ତି ୱିଲୀନମଧୁସିତ୍ଥକଂ। ଅଚ୍ଚୁସ୍ସନ୍ନଂ ହୋତୀତି ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ହୁତ୍ୱା ତିଟ୍ଠତି। ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରିତୁନ୍ତି ପୁଞ୍ଛିତୁଂ। ଗଣ୍ଡୁମତ୍ତିକନ୍ତି ଗଣ୍ଡୁପ୍ପାଦଗୂଥମତ୍ତିକଂ। କସାୱନ୍ତି ଆମଲକହରୀତକାନଂ କସାୱଂ।

୨୯୯।ନ ଭିକ୍ଖୱେ ପଟିଭାନଚିତ୍ତନ୍ତି ଏତ୍ଥ ନ କେୱଲଂ ଇତ୍ଥିପୁରିସରୂପମେୱ, ତିରଚ୍ଛାନରୂପମ୍ପି ଅନ୍ତମସୋ ଗଣ୍ଡୁପ୍ପାଦରୂପମ୍ପି ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୟଂ କାତୁଂ ୱା ''କରୋହୀ''ତି ୱତ୍ତୁଂ ୱା ନ ୱଟ୍ଟତି, ''ଉପାସକ ଦ୍ୱାରପାଲଂ କରୋହୀ''ତି ୱତ୍ତୁମ୍ପି ନ ଲବ୍ଭତି। ଜାତକପକରଣଅସଦିସଦାନାଦୀନି ପନ ପସାଦନୀୟାନି ନିବ୍ବିଦାପଟିସଂଯୁତ୍ତାନି ୱା ୱତ୍ଥୂନି ପରେହି କାରାପେତୁଂ ଲବ୍ଭତି। ମାଲାକମ୍ମାଦୀନି ସୟମ୍ପି କାତୁଂ ଲବ୍ଭତି।

୩୦୦।ଅଳକମନ୍ଦାତି ଏକଙ୍ଗଣା ମନୁସ୍ସାଭିକିଣ୍ଣା। ତୟୋ ଗବ୍ଭେତି ଏତ୍ଥ ସିୱିକାଗବ୍ଭୋତି ଚତୁରସ୍ସଗବ୍ଭୋ। ନାଳିକାଗବ୍ଭୋତି ୱିତ୍ଥାରତୋ ଦିଗୁଣତିଗୁଣାୟାମୋ ଦୀଘଗବ୍ଭୋ। ହମ୍ମିୟଗବ୍ଭୋତି ଆକାସତଲେ କୂଟାଗାରଗବ୍ଭୋ ୱା ମୁଣ୍ଡଚ୍ଛଦନଗବ୍ଭୋ ୱା।

କଲଙ୍କପାଦକନ୍ତି ରୁକ୍ଖଂ ୱିଜ୍ଝିତ୍ୱା ତତ୍ଥ ଖାଣୁକେ ଆକୋଟେତ୍ୱା କତଂ, ତଂ ଆହରିମଂ ଭିତ୍ତିପାଦଂ ଜିଣ୍ଣକୁଟ୍ଟପାଦସ୍ସ ଉପତ୍ଥମ୍ଭନତ୍ଥଂ ଭୂମିୟଂ ପତିଟ୍ଠାପେତୁଂ ଅନୁଜାନାମୀତି ଅତ୍ଥୋ। ପରିତ୍ତାଣକିଟିକନ୍ତି ୱସ୍ସପରିତ୍ତାଣତ୍ଥଂ କିଟିକଂ। ଉଦ୍ଦସୁଧନ୍ତି ୱଚ୍ଛକଗୋମୟେନ ଚେୱ ଛାରିକାଯ ଚ ସଦ୍ଧିଂ ମଦ୍ଦିତମତ୍ତିକଂ।

ଆଳିନ୍ଦୋ ନାମ ପମୁଖଂ ୱୁଚ୍ଚତି। ପଘନଂ ନାମ ଯଂ ନିକ୍ଖମନ୍ତା ଚ ପୱିସନ୍ତା ଚ ପାଦେହି ହନନ୍ତି, ତସ୍ସ ୱିହାରଦ୍ୱାରେ ଉଭତୋ କୁଟ୍ଟଂ ନୀହରିତ୍ୱା କତପଦେସସ୍ସେତଂ ଅଧିୱଚନଂ, ''ପଘାନ''ନ୍ତିପି ୱୁଚ୍ଚତି। ପକୁଟ୍ଟନ୍ତି ମଜ୍ଝେ ଗବ୍ଭସ୍ସ ସମନ୍ତା ପରିୟାଗାରୋ ୱୁଚ୍ଚତି। ''ପକୁଟ''ନ୍ତିପି ପାଠୋ। ଓସାରକନ୍ତି ଅନାଳିନ୍ଦକେ ୱିହାରେ ୱଂସଂ ଦତ୍ୱା ତତୋ ଦଣ୍ଡକେ ଓସାରେତ୍ୱା କତଛଦନପମୁଖଂ। ସଂସାରଣକିଟିକୋ ନାମ ଚକ୍କଲୟୁତ୍ତୋ କିଟିକୋ।

୩୦୧।ପାନୀୟଭାଜନନ୍ତି ପିୱନ୍ତାନଂ ପାନୀୟଦାନଭାଜନଂ। ଉଲ୍ଲୁଙ୍କୋ ଚ ଥାଲକଞ୍ଚ ପାନୀୟସଙ୍ଖସ୍ସ ଅନୁଲୋମାନି।

୩୦୩।ଅପେସୀତି ଦୀଘଦାରୁମ୍ହି ଖାଣୁକେ ପଓେସେତ୍ୱା କଣ୍ଟକସାଖାହି ୱିନନ୍ଧିତ୍ୱା କତଂ ଦ୍ୱାରଥକନକଂ। ପଲିଘୋତି ଗାମଦ୍ୱାରେସୁ ୱିୟ ଚକ୍କଯୁତ୍ତଂ ଦ୍ୱାରଥକନକଂ।

୩୦୫। ଅସ୍ସତରୀହି ଯୁତ୍ତା ରଥା ଅସ୍ସତରୀରଥା। ଆମୁତ୍ତମଣିକୁଣ୍ଡଲାତି ଆମୁତ୍ତମଣିକୁଣ୍ଡଲାନି।

ପରିନିବ୍ବୁତୋତି କିଲେସପରିନିବ୍ବାନେନ ପରିନିବ୍ବୁତୋ। ସୀତିଭୂତୋତି କିଲେସାତପାଭାୱେନ ସୀତିଭୂତୋ। ନିରୂପଧୀତି କିଲେସୁପଧିଅଭାୱେନ ନିରୂପଧୀତି ୱୁଚ୍ଚତି।

ସବ୍ବା ଆସତ୍ତିଯୋ ଛେତ୍ୱାତି ରୂପାଦୀସୁ ୱା ୱିସୟେସୁ ସବ୍ବଭୱେସୁ ୱା ପତ୍ଥନାଯୋ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା। ହଦୟେ ଦରନ୍ତି ଚିତ୍ତେ କିଲେସଦରଥଂ ୱିନେତ୍ୱା। ୱେୟ୍ୟାଯିକନ୍ତି ୱୟକରଣଂ ୱୁଚ୍ଚତି।

୩୦୭।ଆଦେୟ୍ୟୱାଚୋତି ତସ୍ସ ୱଚନଂ ବହୂ ଜନା ଆଦିୟିତବ୍ବଂ ସୋତବ୍ବଂ ମଞ୍ଞନ୍ତୀତି ଅତ୍ଥୋ। ଆରାମେ ଅକଂସୂତି ଯେ ସଧନା, ତେ ଅତ୍ତନୋ ଧନେନ ଅକଂସୁ। ଯେ ମନ୍ଦଧନା ତେୱ ଅଧନା ଚ, ତେସଂ ଧନଂ ଅଦାସି। ଇତି ସୋ ସତସହସ୍ସକହାପଣେ ସତସହସ୍ସଗ୍ଘନକଞ୍ଚ ଭଣ୍ଡଂ ଦତ୍ୱା ପଞ୍ଚଚତ୍ତାଲୀସୟୋଜନିକେ ଅଦ୍ଧାନେ ଯୋଜନେ ଯୋଜନେ ୱିହାରପତିଟ୍ଠାନଂ କତ୍ୱା ସାୱତ୍ଥିଂ ଅଗମାସି।

କୋଟିସନ୍ଥରଂସନ୍ଥରାପେସୀତି କହାପଣକୋଟିଯା କହାପଣକୋଟିଂ ପଟିପାଦେତ୍ୱା ସନ୍ଥରି। ଯେ ତତ୍ଥ ରୁକ୍ଖା ୱା ପୋକ୍ଖରଣିଯୋ ୱା ତେସଂ ପରିକ୍ଖେପପ୍ପମାଣଂ ଗହେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଠାନେ ସନ୍ଥରିତ୍ୱା ଅଦାସି। ଏୱମସ୍ସ ଅଟ୍ଠାରସକୋଟିକଂ ନିଧାନଂ ପରିକ୍ଖୟଂ ଅଗମାସି।

କୁମାରସ୍ସଏତଦହୋସୀତି ଗହପତିନୋ ଏୱଂ ବହୁଧନଂ ଚଜନ୍ତସ୍ସାପି ମୁଖସ୍ସ ୱିପ୍ପସନ୍ନାକାରଂ ଦିସ୍ୱା ଏତଂ ଅହୋସି। କୋଟ୍ଠକଂ ମାପେସୀତି ସତ୍ତଭୂମିକଂ ଦ୍ୱାରକୋଟ୍ଠକପାସାଦଂ ମାପେସି।

ଅଥ ଖୋ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକୋ ଗହପତି ଜେତୱନେ ୱିହାରେ କାରାପେସି…ପେ… ମଣ୍ଡପେ କାରାପେସୀତି ଅପରାହିପି ଅଟ୍ଠାରସହି କୋଟୀହି ଏତେ ୱିହାରାଦୟୋ କାରାପେସି ଅଟ୍ଠକରୀସପ୍ପମାଣାୟ ଭୂମିୟା। ୱିପସ୍ସିସ୍ସ ହି ଭଗୱତୋ ପୁନବ୍ବସୁମିତ୍ତୋ ଗହପତି ଯୋଜନପ୍ପମାଣଂ ଭୂମିଂ ସୁୱଣ୍ଣିଟ୍ଠକାସନ୍ଥରେନ କିଣିତ୍ୱା ୱିହାରଂ କାରାପେସି। ସିଖିସ୍ସ ପନ ସିରିୱଡ୍ଢୋ ଗହପତି ତିଗାୱୁତପ୍ପମାଣଂ ସୁୱଣ୍ଣୟଟ୍ଠିସନ୍ଥରେନ, ୱେସ୍ସଭୁସ୍ସ ସୋତ୍ଥିଜୋ ଗହପତି ଅଡ୍ଢୟୋଜନପ୍ପମାଣଂ ସୁୱଣ୍ଣଫାଲସନ୍ଥରେନ, କକୁସନ୍ଧସ୍ସ ପନ ଅଚ୍ଚୁତୋ ଗହପତି ଗାୱୁତପ୍ପମାଣଂ ସୁୱଣ୍ଣହତ୍ଥିପଦସନ୍ଥରେନ, କୋଣାଗମନସ୍ସ ଉଗ୍ଗୋ ଗହପତି ଅଡ୍ଢଗାୱୁତପ୍ପମାଣଂ ସୁୱଣ୍ଣିଟ୍ଠକାସନ୍ଥରେନ, କସ୍ସପସ୍ସ ସୁମଙ୍ଗଲୋ ଗହପତି ୱୀସତିଉସଭପ୍ପମାଣଂ ସୁୱଣ୍ଣକଚ୍ଛପସନ୍ଥରେନ, ଅମ୍ହାକଂ ଭଗୱତୋ ସୁଦତ୍ତୋ ଗହପତି ଅଟ୍ଠକରୀସପ୍ପମାଣଂ ଭୂମିଂ କହାପଣସନ୍ଥରେନ କିଣିତ୍ୱା ୱିହାରଂ କାରାପେସୀତି; ଏୱଂ ଅନୁପୁବ୍ବେନ ପରିହାୟନ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତିଯୋତି ଅଲମେୱ ସବ୍ବସମ୍ପତ୍ତୀସୁ ୱିରଜ୍ଜିତୁଂ ଅଲଂ ୱିମୁଚ୍ଚିତୁନ୍ତି।

୩୦୮।ଖଣ୍ଡନ୍ତି ଭିନ୍ନୋକାସୋ। ଫୁଲ୍ଲନ୍ତି ଫଲିତୋକାସୋ। ପଟିସଙ୍ଖରିସ୍ସତୀତି ପାକତିକଂ କରିସ୍ସତି। ଲଦ୍ଧନୱକମ୍ମେନ ପନ ଭିକ୍ଖୁନା ୱାସିଫରସୁନିଖାଦନାଦୀନି ଗହେତ୍ୱା ସୟଂ ନ କାତବ୍ବଂ, କତାକତଂ ଜାନିତବ୍ବଂ।

୩୧୦।ପିଟ୍ଠିତୋ ପିଟ୍ଠିତୋ ଗନ୍ତ୍ୱାତି ଥେରୋ କିର ଗିଲାନେ ପଟିଜଗ୍ଗନ୍ତୋ ଜିଣ୍ଣେ ୱୁଡ୍ଢେ ସଙ୍ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ସବ୍ବପଚ୍ଛତୋ ଆଗଚ୍ଛତି। ଇଦମସ୍ସ ଚାରିତ୍ତଂ। ତେନ ୱୁତ୍ତଂ – ''ପିଟ୍ଠିତୋ ପିଟ୍ଠିତୋ ଗନ୍ତ୍ୱା''ତି। ଅଗ୍ଗାସନନ୍ତି ଥେରାସନଂ। ଅଗ୍ଗୋଦକନ୍ତି ଦକ୍ଖିଣୋଦକଂ। ଅଗ୍ଗପିଣ୍ଡନ୍ତି ସଙ୍ଘଥେରପିଣ୍ଡଂ। ଅନ୍ତରା ସତ୍ଥୀନଂ କରିତ୍ୱାତି ଚତୁନ୍ନଂ ପାଦାନଂ ଅନ୍ତରେ କରିତ୍ୱା।

୩୧୫।ପତିଟ୍ଠାପେସୀତି ଅଟ୍ଠାରସକୋଟିପରିଚ୍ଚାଗଂ କତ୍ୱା ପତିଟ୍ଠାପେସି। ଏୱଂ ସବ୍ବାପି ଚତୁପଣ୍ଣାସକୋଟିଯୋ ପରିଚ୍ଚଜି।

ୱିହାରାନୁଜାନନକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଆସନପ୍ପଟିବାହନାଦିକଥା

୩୧୬।ୱିପ୍ପକତଭୋଜନୋତି ଅନ୍ତରଘରେ ୱା ୱିହାରେ ୱା ଅରଞ୍ଞେ ୱା ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଭୁଞ୍ଜମାନୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନିଟ୍ଠିତେ ଭୋଜନେ ନ ୱୁଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଅନ୍ତରଘରେ ପଚ୍ଛା ଆଗତେନ ଭିକ୍ଖୁଂ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ମନୁସ୍ସା ୱା ଭିକ୍ଖୂ ୱା ''ପୱିସଥା''ତି ୱଦନ୍ତି, ''ମୟି ପୱିସନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଉଟ୍ଠହିସ୍ସନ୍ତୀ''ତି

ଓଉଙ୍କଂ। ‘‘ଏଥ, ଭନ୍ତେ, ଆସନଂ ଅଞ୍ଜୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେନ ପନ ପଓିସିତଙ୍କଂ। ସଚେ କୋଚି କିଞ୍ଚି ନ ୱଦତି, ଆସନସାଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଅତିସମୀପଂ ଅଗନ୍ତ୍ୱା ସଭାଗଟ୍ଠାନେ ଠାତଙ୍କଂ। ଓକାସେ କତେ ‘‘ପଓିସଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେନ ପନ ପଓିସିତଙ୍କଂ। ସଚେ ପନ ଯଂ ଆସନଂ ତସ୍ସ ପାପୁଣାତି, ତତ୍ଥ ଅଭୁଞ୍ଜନ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁ ନିସିନ୍ନୋ ହୋତି, ତଂ ଉଟ୍ଠାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯାଗୁଖଜ୍ଜକାଦୀସୁ ପନ ଯଂକିଞ୍ଚି ପିୱିତ୍ୱା ୱା ଖାଦିତ୍ୱା ୱା ଯାୱ ଅଞ୍ଜଞ୍ଜୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ତାୱ ନିସିନ୍ନଂ ରିତ୍ତହତ୍ଥମ୍ପି ୱୁଟ୍ଠାପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ୱିପ୍ପକତଭୋଜନୋଯେୱ ହି ସୋ ହୋତି।

ସଚେ ୱୁଟ୍ଠାପେତୀତି ସଚେ ଆପତ୍ତିଂ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱାପି ୱୁଟ୍ଠାପେତିଯେୱ। ପୱାରିତୋ ଚ ହୋତୀତି ଯଂ ସୋ ୱୁଟ୍ଠାପେତି, ଅଯଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁ ପୱାରିତୋ ଚ ହୋତି, ତେନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ‘‘ଗଚ୍ଛ ଉଦକଂ ଆହରାହୀ’’ତି। ୱୁତ୍ତତରଞ୍ଚି ଭିକ୍ଖୁଂ ଆଣାପେତୁଂ ଇଦମେୱ ଏକଂ ଠାନନ୍ତି। ସଚେ ସୋ ଉଦକମ୍ପି ନ ଆହରତି, ତତୋ ଯଞ୍ଚ ନୱକତରେନ କତ୍ତବ୍ବଂ, ତଂ ଦସ୍ସେନ୍ତୋ ‘‘ସାଧୁକଂ ସିତ୍ଥାନୀ’’ତିଆଦିମାହ।

ଗିଲାନସ୍ସ ପତିରୂପଂ ସେଯ୍ୟନ୍ତି ଏତ୍ଥ ଯୋ କାସଭଗନ୍ଦରାତିସାରାଦୀହି ଗିଲାନୋ ହୋତି, ଖେଳମଲ୍ଲକଓଚ୍ଚକପାଲାଦୀନି ଠପେତବ୍ବାନି ହୋନ୍ତି। କୁଟ୍ଠି ୱା ହୋତି, ସେନାସନଂ ଦୂସେତି; ଏୱରୂପସ୍ସ ହେଟ୍ଠାପାସାଦପଣ୍ଣସାଲାଦୀସୁ ଅଞ୍ଜଞ୍ଜତରଂ ଏକମନ୍ତଂ ସେନାସନଂ ଦାତଙ୍କଂ। ଯସ୍ମିଂ ୱସନ୍ତେ ସେନାସନଂ ନ ଦୁସ୍ସତି, ତସ୍ସ ୱରସେଯ୍ୟାପି ଦାତବ୍ବାୱ। ଯୋପି ସିନେହପାନୱିରେଚନନତ୍ଥୁକମ୍ମାଦୀସୁ ଯଂକିଞ୍ଚି ଭେସଜ୍ଜଂ କରୋତି, ସବ୍ବୋ ସୋ ଗିଲାନୋଯେୱ, ତସ୍ସାପି ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ପତିରୂପଂ ସେନାସନଂ ଦାତଙ୍କଂ । ଲେସକପ୍ପେନାତି ଅପ୍ପକେନ ସୀସାବାଧାଦିମତ୍ତେନ। ଭିକ୍ଖୂଗଣେତ୍ୱାତି ‘‘ଏତ୍ତକା ନାମ ଭିକ୍ଖୂ’’ତି ୱିହାରେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପରିଚ୍ଛେଦଂ ଞତ୍ୱା।

ଆସନପ୍ପଟିବାହନାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସେନାସନଗ୍ଗାହକଥା

୩୧୮।ସେଯ୍ୟାତି ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନାନି ୱୁଚ୍ଚନ୍ତି। ସେଯ୍ୟଗ୍ଗେନାତି ସେଯ୍ୟାପରିଚ୍ଛେଦେନ, ୱସ୍ସୂପନାଯିକଦିୱସେ କାଲଂ ଘୋସେତ୍ୱା ଏକମଞ୍ଚଟ୍ଠାନଂ ଏକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଗାହେତୁଂ ଅନୁଜାନାମୀତି ଅତ୍ଥୋ। ସେଯ୍ୟଗ୍ଗେନ ଗାହେନ୍ତାତି ସେଯ୍ୟାପରିଚ୍ଛେଦେନ ଗାହିଯମାନା। ସେଯ୍ୟା ଉସ୍ସାରଯିଂସୂତି ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନାନି ଅତିରେକାନି ଅହେସୁଂ। ୱିହାରଗ୍ଗାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଅନୁଭାଗମ୍ପି ପୁନ ଅପରମ୍ପି ଭାଗଂ ଦାତୁଂ। ଅତିମନ୍ଦେସୁ ହି ଭିକ୍ଖୁସୁ ଏକେକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦ୍ୱେ ତୀଣି ପରିୱେଣାନି ଦାତବ୍ବାନି। ନ ଅକାମା ଦାତବ୍ବୋତି ଅନିଚ୍ଛାଯ ନ ଦାତବ୍ବୋ। ତତ୍ଥ ୱସ୍ସୂପନାଯିକଦିୱସେ ଗହିତେ ଅନୁଭାଗେ ପଚ୍ଛା ଆଗତାନଂ ନ ଅତ୍ତନୋ ଅରୁଚିଯା ସୋ ଅନୁଭାଗୋ ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ଯେନ ଗହିତୋ, ସୋ ଚ ଅତ୍ତନୋ ରୁଚିଯା ତଂ ଅନୁଭାଗଂ ୱା ପଠମଭାଗଂ ୱା ଦେତି, ୱଟ୍ଟତି।

ନିସ୍ସୀମେ ଠିତସ୍ସାତି ଉପଚାରସୀମତୋ ବହି ଠିତସ୍ସ। ଅନ୍ତୋ ଉପଚାରସୀମାଯ ପନ ଦୂରେ ଠିତସ୍ସାପି ଲବ୍ଭତିଯେୱ। ସେନାସନଂ ଗହେତ୍ୱାତି ୱସ୍ସୂପନାଯିକଦିୱସେ ଗହେତ୍ୱା। ସବ୍ବକାଲଂ ପଟିବାହନ୍ତୀତି ଚତୁମାସଚ୍ଚଯେନ ଉତୁକାଲେପି ପଟିବାହନ୍ତି। ତୀସୁ ସେନାସନଗ୍ଗାହେସୁ ପୁରିମକୋ ଚ ପଚ୍ଛିମକୋ ଚାତି ଇମେ ଦ୍ୱେ ଗାହା ଥାୱରା।

ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକେ ଅଯଂ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ – ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ମହାଲାଭସେନାସନଂ ହୋତି। ସେନାସନସାମିକା ୱସ୍ସୂପଗତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ସଙ୍ଘପଚ୍ଚଯେହି ସଙ୍ଗଣ୍ହଂ ଉପଟ୍ଠହିତ୍ୱା ପୱାରେତ୍ୱା ଗମନକାଲେ ବହୁଂ ସମଣପରିକ୍ଖାରଂ ଦେନ୍ତି। ମହାଥେରା ଦୂରତୋପି ଆଗନ୍ତ୍ୱା ୱସ୍ସୂପନାଯିକଦିୱସେ ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଫାସୁଂ ୱସିତ୍ୱା ୱୁତ୍ଥୱସ୍ସା ଲାଭଂ ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ପକ୍କମନ୍ତି। ଆୱାସିକା ‘‘ମଯଂ ଏତ୍ଥୁପ୍ପନ୍ନଂ ଲାଭଂ ନ ଲଭାମ, ନିଚ୍ଚଂ ଆଗନ୍ତୁକମହାଥେରାୱ ଲଭନ୍ତି, ତେଯେୱ ନଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ପଟିଜଗ୍ଗିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି ପଲୁଜ୍ଜନ୍ତମ୍ପି ନ ଓଲୋକେନ୍ତି। ଭଗୱା ତସ୍ସ ପଟିଜଗ୍ଗନତ୍ଥଂ ‘‘ଅପରଜ୍ଜୁଗତାଯ ପୱାରଣାଯ ଆଯତିଂ ୱସ୍ସାୱାସତ୍ଥାଯ ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକୋ ଗାହେତବ୍ବୋ’’ତି ଆହ।

ତଂ ଗାହେନ୍ତେନ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ‘‘ଭନ୍ତେ ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକସେନାସନଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି। ସଚେ ଗଣ୍ହାତି, ଦାତଙ୍କଂ; ନୋ ଚେ ଏତେନେୱ ଉପାଯେନ ଅନୁଥେରଂ ଆଦିଂ କତ୍ୱା ଯୋ ଗଣ୍ହାତି, ତସ୍ସ ଅନ୍ତମସୋ ସାମଣେରସ୍ସାପି ଦାତଙ୍କଂ। ତେନ ତଂ ସେନାସନଂ ଅଟ୍ଠମାସେ ପଟିଜଗ୍ଗିତଙ୍କଂ। ଛଦନଭିତ୍ତିଭୂମୀସୁ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଖଣ୍ଡଂ ୱା ଫୁଲ୍ଲଂ ୱା ହୋତି, ତଂ ସଙ୍ଘଂ ପଟିସଙ୍ଖରିତଙ୍କଂ। ଉଦ୍ଦେସପରିପୁଚ୍ଛାଦୀହି ଦିୱସଂ ଖେପେତ୍ୱା ରତ୍ତିଂ ତତ୍ଥ ୱସିତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ରତ୍ତିଂ ପରିୱେଣେ ୱସିତ୍ୱା ତତ୍ଥ ଦିୱସଂ ଖେପେତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ରତ୍ତିନ୍ଦିୱଂ ତତ୍ଥେୱ ୱସିତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଉତୁକାଲେ ଆଗତାନଂ ୱୁଡ୍ଢାନଂ ନ ପଟିବାହିତଙ୍କଂ। ୱସ୍ସୂପନାଯିକଦିୱସେ ପନ ସମ୍ପତ୍ତେ ସଚେ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ ‘‘ମଯ୍ହଂ ଇଦଂ ସେନାସନଂ ଦେଥା’’ତି ୱଦତି, ନ ଲଭତି। ‘‘ଭନ୍ତେ, ଇଦଂ ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକଂ ଗହେତ୍ୱା ଅଟ୍ଠମାସେ ଏକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିଜଗ୍ଗିତ’’ନ୍ତି ୱତ୍ୱା ନ ଦାତଙ୍କଂ। ଅଟ୍ଠମାସେ ପଟିଜଗ୍ଗକଭିକ୍ଖୁସ୍ସେୱ ଗହିତଂ ହୋତି।

ୟସ୍ମିଂ ପନ ସେନାସନେ ଏକସଂୱଚ୍ଛରେ ଦ୍ୱିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ପଚ୍ଚୟେ ଦେନ୍ତି ଛମାସଚ୍ଚୟେନ ଛମାସଚ୍ଚୟେନ, ତଂ ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକଂ ନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ୟସ୍ମିଂ ୱା ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଦେନ୍ତି ଚତୁମାସଚ୍ଚୟେନ ଚତୁମାସଚ୍ଚୟେନ, ୟସ୍ମିଂ ୱା ଚତୁକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଦେନ୍ତି ତେମାସଚ୍ଚୟେନ ତେମାସଚ୍ଚୟେନ, ତଂ ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକଂ ନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ପଚ୍ଚୟେନେୱ ହି ତଂ ପଟିଜଗ୍ଗନଂ ଲଭିସ୍ସତି। ୟସ୍ମିଂ ପନ ଏକସଂୱଚ୍ଛରେ ସକିଦେୱ ବହୁପଚ୍ଚୟେ ଦେନ୍ତି, ଏତଂ ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକଂ ଗାହେତବ୍ବନ୍ତି। ଅୟଂ ତାୱ ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେ ୱସ୍ସୂପନାୟିକଦିୱସେନ ପାଳିୟଂ ଆଗତସେନାସନଗ୍ଗାହକଥା।

ଅୟଂ ପନ ସେନାସନଗ୍ଗାହୋ ନାମ ଦୁୱିଧୋ ହୋତି – ଉତୁକାଲେ ଚ ୱସ୍ସାୱାସେ ଚ। ତତ୍ଥ ଉତୁକାଲେ ତାୱ କେଚି ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, କେଚି ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ପଠମୟାମଂ ୱା ମଜ୍ଝିମୟାମଂ ୱା ପଚ୍ଛିମୟାମଂ ୱା ୟେ ୟଦା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେସଂ ତଦାୱ ଭିକ୍ଖୂ ଉଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ସେନାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଅକାଲୋ ନାମ ନତ୍ଥି। ସେନାସନପଞ୍ଞାପକେନ ପନ ପଣ୍ଡିତେନ ଭୱିତବ୍ବଂ, ଏକଂ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନାନି ଠପେତବ୍ବାନି। ସଚେ ୱିକାଲେ ଏକୋ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ଥେରା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେ ୱତ୍ତବ୍ବା – ''ଭନ୍ତେ, ଆଦିତୋ ପଟ୍ଠାୟ ୱୁଟ୍ଠାପିୟମାନେ ସବ୍ବେପି ଭିକ୍ଖୂ ଉବ୍ଭଣ୍ଡିକା ଭୱିସ୍ସନ୍ତି, ତୁମ୍ହେ ଅମ୍ହାକଂ ୱସନଟ୍ଠାନେୟେୱ ୱସଥା''ତି।

ବହୂସୁ ପନ ଆଗତେସୁ ୱୁଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ପଟିପାଟିୟା ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଏକେକଂ ପରିୱେଣଂ ପହୋତି, ଏକେକଂ ପରିୱେଣଂ ଦାତବ୍ବଂ। ତତ୍ଥ ଅଗ୍ଗିସାଲଦୀଘସାଲମଣ୍ଡଲମାଳାଦୟୋ ସବ୍ବେପି ତସ୍ସେୱ ପାପୁଣନ୍ତି । ଏୱଂ ଅପ୍ପହୋନ୍ତେ ପାସାଦଗ୍ଗେନ ଦାତବ୍ବଂ। ପାସାଦେସୁ ଅପ୍ପହୋନ୍ତେସୁ ଓୱରକଗ୍ଗେନ ଦାତବ୍ବଂ। ଓୱରକେସୁ ଅପ୍ପହୋନ୍ତେସୁ ସେୟ୍ୟଗ୍ଗେନ ଦାତବ୍ବଂ। ସେୟ୍ୟଗ୍ଗେସୁ ଅପ୍ପହୋନ୍ତେସୁ ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନେନ ଦାତବ୍ବଂ। ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନେ ଅପ୍ପହୋନ୍ତେ ଏକପୀଠକଟ୍ଠାନୱସେନ ଦାତବ୍ବଂ। ଭିକ୍ଖୁନୋ ପନ ଠିତୋକାସମତ୍ତଂ ନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଏତଞ୍ହି ସେନାସନଂ ନାମ ନ ହୋତି। ପୀଠକଟ୍ଠାନେ ପନ ଅପ୍ପହୋନ୍ତେ ଏକଂ ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନଂ ୱା ପୀଠକଟ୍ଠାନଂ ୱା ୱାରେନ ୱାରେନ ଗହେତ୍ୱା ''ଭନ୍ତେ, ୱିସ୍ସମଥା''ତି ତିଣ୍ଣଂ ଜନାନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ନ ହି ସକ୍କା ସୀତସମୟେ ସବ୍ବରତ୍ତିଂ ଅବ୍ଭୋକାସେ ୱସିତୁଂ। ମହାଥେରେନ ପଠମୟାମଂ ୱିସ୍ସମିତ୍ୱା ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ଦୁତିୟତ୍ଥେରସ୍ସ ୱତ୍ତବ୍ବଂ – ''ଆୱୁସୋ, ଇଧ ପୱିସାହୀ''ତି। ସଚେ ମହାଥେରୋ ନିଦ୍ଦାଗରୁକୋ ହୋତି, କାଲଂ ନ ଜାନାତି, ଉକ୍କାସିତ୍ୱା ଦ୍ୱାରଂ ଆକୋଟେତ୍ୱା ''ଭନ୍ତେ, କାଲୋ ଜାତୋ, ସୀତଂ ଅନୁଦହତୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ତେନ ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ଓକାସୋ ଦାତବ୍ବୋ, ଅଦାତୁଂ ନ ଲଭତି। ଦୁତିୟତ୍ଥେରେନପି ମଜ୍ଝିମୟାମଂ ୱିସ୍ସମିତ୍ୱା ପୁରିମନୟେନେୱ ଇତରସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ। ନିଦ୍ଦାଗରୁକୋ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ୱୁଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଏୱଂ ଏକରତ୍ତିଂ ଏକମଞ୍ଚଟ୍ଠାନଂ ତିଣ୍ଣଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଜମ୍ବୁଦୀପେ ପନ ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ''ସେନାସନଂ ନାମ ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନଂ ୱା ପୀଠଟ୍ଠାନଂ ୱା କିଞ୍ଚିଦେୱ କସ୍ସଚି ସପ୍ପାୟଂ ହୋତି, କସ୍ସଚି ଅସପ୍ପାୟ''ନ୍ତି ଆଗନ୍ତୁକା ହୋନ୍ତୁ ୱା ମା ୱା, ଦେୱସିକଂ ସେନାସନଂ ଗାହେନ୍ତି। ଅୟଂ ଉତୁକାଲେ ସେନାସନଗ୍ଗାହୋ ନାମ।

ୱସ୍ସାୱାସେ ପନ ଅତ୍ଥି ଆଗନ୍ତୁକୱତ୍ତଂ, ଅତ୍ଥି ଆୱାସିକୱତ୍ତଂ, ଆଗନ୍ତୁକେନ ତାୱ ସକଟ୍ଠାନଂ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ୱସିତୁକାମେନ ୱସ୍ସୂପନାୟିକଦିୱସମେୱ ତତ୍ଥ ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ୱସନଟ୍ଠାନଂ ୱା ହି ତତ୍ର ସମ୍ବାଧଂ ଭୱେୟ୍ୟ, ଭିକ୍ଖାଚାରୋ ୱା ନ ସମ୍ପଜ୍ଜେୟ୍ୟ, ତେନ ନ ଫାସୁଂ ୱିହରେୟ୍ୟ। ତସ୍ମା ''ଇଦାନି ମାସମତ୍ତେନ ୱସ୍ସୂପନାୟିକା ଭୱିସ୍ସତୀ''ତି ତଂ ୱିହାରଂ ପୱିସିତବ୍ବଂ। ତତ୍ଥ ମାସମତ୍ତଂ ୱସନ୍ତୋ ସଚେ ଉଦ୍ଦେସତ୍ଥିକୋ ଉଦ୍ଦେସସମ୍ପତ୍ତିଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା, ସଚେ କମ୍ମଟ୍ଠାନିକୋ କମ୍ମଟ୍ଠାନସପ୍ପାୟତଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା, ସଚେ ପଚ୍ଚୟତ୍ଥିକୋ ପଚ୍ଚୟଲାଭଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେ ସୁଖଂ ୱସିସ୍ସତି।

ସକଟ୍ଠାନତୋ ଚ ତତ୍ଥ ଗଚ୍ଛନ୍ତେନ ନ ଗୋଚରଗାମୋ ଘଟ୍ଟେତବ୍ବୋ, ନ ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ୱତ୍ତବ୍ବା – ''ତୁମ୍ହେ ନିସ୍ସାୟ ସଲାକଭତ୍ତାଦୀନି ୱା ୟାଗୁଖଜ୍ଜକାଦୀନି ୱା ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ୱା ନତ୍ଥି, ଅୟଂ ଚେତିୟସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ, ଅୟଂ ଉପୋସଥାଗାରସ୍ସ, ଇଦଂ ତାଲଞ୍ଚେୱ ସୂଚି ଚ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛଥ ତୁମ୍ହାକଂ ୱିହାର''ନ୍ତି। ସେନାସନଂ ପନ ଜଗ୍ଗିତ୍ୱା ଦାରୁଭଣ୍ଡମତ୍ତିକାଭଣ୍ଡାନି ପଟିସାମେତ୍ୱା ଗମିୟୱତ୍ତଂ ପୂରେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଏୱଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତେନାପି ଦହରେହି ପତ୍ତଚୀୱରଭଣ୍ଡିକାୟୋ ଉକ୍ଖିପାପେତ୍ୱା ତେଲନାଳିକତ୍ତରଦଣ୍ଡାଦୀନି ଗାହାପେତ୍ୱା ଛତ୍ତଂ ପଗ୍ଗୟ୍ହ ଅତ୍ତାନଂ ଦସ୍ସେନ୍ତେନ ଗାମଦ୍ୱାରେନେୱ ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନେନ ଅଟୱିମଗ୍ଗେନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଅଟୱିମଗ୍ଗେ ଅସତି ଗୁମ୍ବାଦୀନି ମଦ୍ଦନ୍ତେନ ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଗମିୟୱତ୍ତଂ ପନ ପୂରେତ୍ୱା ୱିତକ୍କଂ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ସୁଦ୍ଧଚିତ୍ତେନ ଗମନୱତ୍ତେନେୱ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଗାମଦ୍ୱାରେନ ମଗ୍ଗୋ ହୋତି, ଗଚ୍ଛନ୍ତଞ୍ଚ ନଂ ସପରିୱାରଂ ଦିସ୍ୱା ମନୁସ୍ସା ''ଅମ୍ହାକଂ ଥେରୋ ୱିୟା''ତି ଉପଧାୱିତ୍ୱା ''କୁହିଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘପରିକ୍ଖାରେ ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛଥା''ତି ୱଦନ୍ତି, ତେସୁ ଚେ ଏକୋ ଏୱଂ ୱଦତି – ''ୱସ୍ସୂପନାୟିକକାଲୋ ନାମାୟଂ, ୟତ୍ଥ ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେ ନିବଦ୍ଧଭିକ୍ଖାଚାରୋ ଭଣ୍ଡପଟିଚ୍ଛାଦନଞ୍ଚ ଲବ୍ଭତି, ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୀ''ତି। ତସ୍ସ ଚେ ସୁତ୍ୱା ତେ ମନୁସ୍ସା ''ଭନ୍ତେ, ଇମସ୍ମିମ୍ପି ଗାମେ ଜନୋ ଭୁଞ୍ଜତି ଚେୱ ନିୱାସେତି ଚ, ମା ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ଗଚ୍ଛଥା''ତି ୱତ୍ୱା ମିତ୍ତାମଚ୍ଚେ ପକ୍କୋସାପେତ୍ୱା ସବ୍ବେ ସମ୍ମନ୍ତୟିତ୍ୱା ୱିହାରେ ନିବଦ୍ଧୱତ୍ତଞ୍ଚ ସଲାକଭତ୍ତାଦୀନି ଚ ୱସ୍ସାୱାସିକଞ୍ଚ ପଟ୍ଠପେତ୍ୱା ''ଇଧେୱ ଭନ୍ତେ ୱସଥା''ତି ୟାଚନ୍ତି, ସଙ୍ଘଂ ସାଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଙ୍ଘଞ୍ହେତଂ କପ୍ପିୟଞ୍ଚେୱ ଅନୱଜ୍ଜଞ୍ଚ। କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ପନ '''କୁହିଂ ଗଚ୍ଛଥା'ତି ୱୁତ୍ତେ 'ଅସୁକଟ୍ଠାନ'ନ୍ତି ୱତ୍ୱା, 'କସ୍ମା ତତ୍ଥ ଗଚ୍ଛଥା'ତି ୱୁତ୍ତେ 'କାରଣଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବ'''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଉଭୟମ୍ପି ପନେତ୍ଥ ସୁଦ୍ଧଚିତ୍ତତ୍ତାୱ ଅନୱଜ୍ଜଂ। ଇଦଂ ଆଗନ୍ତୁକୱତ୍ତଂ ନାମ।

ଇଦଂ ପନ ଆୱାସିକୱତ୍ତଂ – ପଟିକଚ୍ଚେୱ ହି ଆୱାସିକେହି ୱିହାରୋ ଜଗ୍ଗିତବ୍ବୋ। ଖଣ୍ଡଫୁଲ୍ଲପଟିସଙ୍ଖରଣପରିଭଣ୍ଡାନି କାତବ୍ବାନି।
ରତ୍ତିଟ୍ଠାନଦିୱାଟ୍ଠାନୱଚ୍ଚକୁଟିପସ୍ସାୱଟ୍ଠାନାନି ପଧାନଘରୱିହାରମଗ୍ଗୋତି ଇମାନି ସବ୍ବାନି ପଟିଜଗ୍ଗିତବ୍ବାନି, ଚେତିଯେ ସୁଧାକମ୍ମଂ ମୁଦ୍ଦୱେଦିକାଯ ତେଲମକ୍ଖନଂ ମଞ୍ଚପୀଠପଟିଜଗ୍ଗନନ୍ତି ଇଦମ୍ପି ସବ୍ବଂ କାତବ୍ବଂ – ‘‘ୱସ୍ସଂ ୱସିତୁକାମା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଉଦ୍ଦେସପରିପୁଚ୍ଛାକମ୍ମଟ୍ଠାନାନୁଯୋଗାଦୀନି କରୋନ୍ତା ସୁଖଂ ୱସିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। କତପରିକମ୍ମେହି ଆସାଳ୍ହିଜୁଣ୍ହପଞ୍ଚମିତୋ ପଟ୍ଠାଯ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। କତ୍ଥ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ? ଯତୋ ପକତିଯା ଲବ୍ଭତି। ଯେହି ପନ ନ ଦିନ୍ନପୁବ୍ବଂ, ତେ ପୁଚ୍ଛିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। କସ୍ମା ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ? କଦାଚି ହି ମନୁସ୍ସା ଦେନ୍ତି, କଦାଚି ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖାଦୀହି ଉପଦ୍ଦୁତା ନ ଦେନ୍ତି। ତତ୍ଥ ଯେ ନ ଦସ୍ସନ୍ତି, ତେ ଅପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ୱସ୍ସାୱାସିକେ ଗାହିତେ ଗାହିତଭିକ୍ଖୂନଂ ଲାଭନ୍ତରାଯୋ ହୋତି, ତସ୍ମା ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ଗାହେତବ୍ବଂ, ପୁଚ୍ଛନ୍ତେନ ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଗ୍ଗାହକକାଲୋ ଉପକଟ୍ଠୋ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱଦନ୍ତି ‘‘ଭନ୍ତେ, ଇମଂ ସଂୱଚ୍ଛରଂ ଛାତକାଦୀହି ଉପଦ୍ଦୁତମ୍ହ, ନ ସକ୍କୋମ ଦାତୁ’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ଯଂ ମଯଂ ପୁବ୍ବେ ଦେମ, ତତୋ ଊନତରଂ ଦସ୍ସାମା’’ତି ୱା ‘‘ଇଦାନି କପ୍ପାସୋ ସୁଲଭୋ, ଯଂ ପୁବ୍ବେ ଦେମ, ତତୋ ବହୁତରଂ ଦସ୍ସାମା’’ତି ୱା ୱଦନ୍ତି, ତଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ତଦନୁରୂପେନ ନଯେନ ତେସଂ ତେସଂ ସେନାସନେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଗାହେତବ୍ବଂ।

ସଚେ ମନୁସ୍ସା ୱଦନ୍ତି – ‘‘ଯସ୍ସ ଅମ୍ହାକଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ପାପୁଣାତି, ସୋ ତେମାସଂ ପାନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତୁ, ୱିହାରମଗ୍ଗଂ ଜଗ୍ଗତୁ, ଚେତିଯଙ୍ଗଣବୋଧିଯଙ୍ଗଣାନି ଜଗ୍ଗତୁ, ବୋଧିରୁକ୍ଖେ ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚତୂ’’ତି, ଯସ୍ସ ତଂ ପାପୁଣାତି, ତସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ଯୋ ପନ ଗାମୋ ପଟିକ୍କମ୍ମ ଯୋଜନଦ୍ୱିଯୋଜନନ୍ତରେ ହୋତି, ତତ୍ର ଚେ କୁଲାନି ଉପନିକ୍ଖେପଂ ଠପେତ୍ୱା ୱିହାରେ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଦେନ୍ତିଯେୱ, ତାନି କୁଲାନି ଅପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାପି ତେସଂ ସେନାସନେ ୱତ୍ତଂ କତ୍ୱା ୱସନ୍ତସ୍ସ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ତେସଂ ସେନାସନେ ପଂସୁକୂଲିକୋ ୱସତି, ଆଗତଞ୍ଚ ତଂ ଦିସ୍ୱା ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଦେମା’’ତି ୱଦନ୍ତି, ତେନ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ସଚେ ତାନି କୁଲାନି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦାତୁଂ ନ ଇଚ୍ଛନ୍ତି, ‘‘ତୁମ୍ହାକଂଯେୱ ଦେମା’’ତି ୱଦନ୍ତି, ସଭାଗୋ ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ୱତ୍ତଂ କତ୍ୱା ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ପଂସୁକୂଲିକସ୍ସ ପନେତଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଇତି ସଦ୍ଧାଦେଯ୍ୟେ ଦାଯକମନୁସ୍ସା ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା।

ତତ୍ରୁପ୍ପାଦେ ପନ କପ୍ପିଯକାରକା ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା। କଥଂ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା? ‘‘କିଂ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡପଟିଚ୍ଛାଦନଂ ଭୱିସ୍ସତୀ’’ତି। ସଚେ ୱଦନ୍ତି – ‘‘ଭୱିସ୍ସତି, ଭନ୍ତେ, ଏକେକସ୍ସ ନୱହତ୍ଥଂ ସାଟକଂ ଦସ୍ସାମ, ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଗାହେଥା’’ତି, ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେପି ୱଦନ୍ତି – ‘‘ସାଟକଂ ନତ୍ଥି; ୱତ୍ଥୁ ପନ ଅତ୍ଥି, ଗାହେଥ, ଭନ୍ତେ’’ତି, ୱତ୍ଥୁମ୍ହି ସନ୍ତେପି ଗାହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। କପ୍ପିଯକାରକାନଞ୍ହି ହତ୍ଥେ ‘‘କପ୍ପିଯଭଣ୍ଡଂ ପରିଭୁଞ୍ଜଥା’’ତି ଦିନ୍ନୱତ୍ଥୁତୋ ଯଂ ଯଂ କପ୍ପଂ, ତଂ ତଂ ସବ୍ବଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ।

ଯଂ ପନେତ୍ଥ ପିଣ୍ଡପାତତ୍ଥାଯ ଗିଲାନପଚ୍ଚଯତ୍ଥାଯ ୱା ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଦିନ୍ନଂ, ତଂ ଚୀୱରେ ଉପନାମେନ୍ତେହି ସଙ୍ଘସୁଟ୍ଠୁତାଯ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଉପନାମେତବ୍ବଂ। ସେନାସନତ୍ଥାଯ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଦିନ୍ନଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତି, ଚୀୱରୱସେନେୱ ଚତୁପଚ୍ଚଯୱସେନ ୱା ଦିନ୍ନଂ ଚୀୱରେ ଉପନାମେନ୍ତାନଂ ଅପଲୋକନକମ୍ମକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି, ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତେହି ଚ ପୁଗ୍ଗଲୱସେନେୱ କାତବ୍ବଂ, ସଙ୍ଘୱସେନ ନ କାତବ୍ବଂ। ଜାତରୂପରଜତୱସେନାପି ଆମକଧଞ୍ଞୱସେନ ୱା ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। କପ୍ପିଯଭଣ୍ଡୱସେନ ଚୀୱରତଣ୍ଡୁଲାଦିୱସେନେୱ ଚ ୱଟ୍ଟତି। ତଂ ପନ ଏୱଂ କତ୍ତବ୍ବଂ – ‘‘ଇଦାନି ସୁଭିକ୍ଖଂ ସୁଲଭପିଣ୍ଡଂ, ଭିକ୍ଖୂ ଚୀୱରେନ କିଲମନ୍ତି, ଏତ୍ତକଂ ନାମ ତଣ୍ଡୁଲଭାଗଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚୀୱରଂ କାତୁଂ ରୁଚ୍ଚତୀ’’ତି। ‘‘ଗିଲାନପଚ୍ଚଯୋ ସୁଲଭୋ ଗିଲାନୋ ୱା ନତ୍ଥି, ଏତ୍ତକଂ ନାମ ତଣ୍ଡୁଲଭାଗଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚୀୱରଂ କାତୁଂ ରୁଚ୍ଚତୀ’’ତି।

ଏୱଂ ଚୀୱରପଚ୍ଚଯଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ସେନାସନସ୍ସ କାଲେ ଘୋସିତେ ସନ୍ନିପତିତେ ସଙ୍ଘେ ସେନାସନଗ୍ଗାହକୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ। ସମ୍ମନ୍ନନ୍ତେନ ଚ ଦ୍ୱେ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବାତି ୱୁତ୍ତଂ। ଏୱଞ୍ହି ନୱକୋ ୱୁଡ୍ଢତରସ୍ସ, ୱୁଡ୍ଢୋ ଚ ନୱକସ୍ସ ଗାହେସ୍ସତି। ମହନ୍ତେ ପନ ମହାୱିହାରସଦିସେ ୱିହାରେ ତଯୋ ଚତ୍ତାରୋ ଜନା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ‘‘ଅଟ୍ଠପି ସୋଳସପି ଜନେ ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ତେସଂ ସମ୍ମୁତି କମ୍ମୱାଚାଯପି ଅପଲୋକନେନପି ୱଟ୍ଟତିଯେୱ।

ତେହି ସମ୍ମତେହି ଭିକ୍ଖୂହି ସେନାସନଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତବ୍ବଂ, ଚେତିଯଘରଂ ବୋଧିଘରଂ ଆସନଘରଂ ସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଅଟ୍ଟୋ ଦାରୁଅଟ୍ଟୋ ୱଚ୍ଚକୁଟି ଇଟ୍ଠକସାଲା ୱଡ୍ଢକିସାଲା ଦ୍ୱାରକୋଟ୍ଠକୋ ପାନୀଯମାଲୋ ମଗ୍ଗୋ ପୋକ୍ଖରଣୀତି ଏତାନି ହି ଅସେନାସନାନି, ୱିହାରୋ ଅଡ୍ଢଯୋଗୋ ପାସାଦୋ ହମ୍ମିଯଂ ଗୁହା ମଣ୍ଡପୋ ରୁକ୍ଖମୂଲଂ ୱେଳୁଗୁମ୍ବୋତି ଇମାନି ସେନାସନାନି, ତାନି ଗାହେତବ୍ବାନି। ଗାହେନ୍ତେନ ଚ ‘‘ପଠମଂ ଭିକ୍ଖୂ ଗଣେତୁଂ, ଭିକ୍ଖୂ ଗଣେତ୍ୱା ସେଯ୍ୟା ଗଣେତୁ’’ନ୍ତି ଏତ୍ଥ ୱୁତ୍ତନଯେନ ଗାହେତବ୍ବାନି। ସଚେ ସଙ୍ଘିକୋ ଚ ସଦ୍ଧାଦେଯ୍ୟୋ ଚାତି ଦ୍ୱେ ଚୀୱରପଚ୍ଚଯା ହୋନ୍ତି, ତେସୁ ଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ପଠମଂ ଗଣ୍ହିତୁଂ ଇଚ୍ଛନ୍ତି, ତଂ ଗାହେତ୍ୱା ତସ୍ସ ଠିତିକତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଇତରୋ ଗାହେତବ୍ବୋ।

ସଚେ ପନ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅପ୍ପତାଯ ପରିୱେଣଗ୍ଗେନ ସେନାସନେ ଗାହିଯମାନେ ଏକଂ ପରିୱେଣଂ ମହାଲାଭଂ ହୋତି, ଦସ ୱା ଦ୍ୱାଦସ ୱା ଚୀୱରାନି ଲଭନ୍ତି, ତଂ ୱିଜଟେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞେସୁ ଅଲାଭକେସୁ ଆୱାସେସୁ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞେସମ୍ପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗାହେତବ୍ବନ୍ତି ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନାହ – ‘‘ନ ଏୱଂ କାତବ୍ବଂ, ମନୁସ୍ସା ହି ଅତ୍ତନୋ ଆୱାସଜଗ୍ଗନତ୍ଥାଯ ପଚ୍ଚଯଂ ଦେନ୍ତି, ତସ୍ମା ଅଞ୍ଞେହି ଭିକ୍ଖୂହି ତତ୍ଥ

ପଓିସିତବ୍ବ’’ନ୍ତି। ସଚେ ପନେଝ ମହାଥେରୋ ପଟିକ୍କୋସତି – ‘‘ମାଓ୍ଵୁସୋ, ଏଓ୍ଵଂ ଗାହେଥ, ଭଗଓ୍ଵତୋ ଅନୁସିଟ୍ଠିଂ କରୋଥ, ଓ୍ଵୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ ଭଗଓ୍ଵତା – ‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଓ୍ଵେ, ପରିଓ୍ଵେଣଗ୍ଗେନ ଗାହେତୁ’’’ନ୍ତି ତସ୍ସ ପଟିକ୍କୋସନାଯ ଅଟ୍ଠତ୍ଵା ‘‘ଭନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୁ ବହୂ, ପଚ୍ଚଯୋ ମନ୍ଦୋ, ସଙ୍ଗହଂ କାତୁଂ ଓ୍ଵଟ୍ଟତୀ’’ତି ତଂ ସଞ୍ଞାପେତ୍ଵା ଗାହେତବ୍ବମେଓ୍ଵ।

ଗାହେନ୍ତେନ ଚ ସମ୍ମତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ମହାଥେରସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ଗନ୍ତ୍ଵା ଏଓ୍ଵଂ ଓ୍ଵତ୍ତବ୍ବଂ – ‘‘ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହାକଂ ସେନାସନଂ ପାପୁଣାତି, ଗଣ୍ହଥ ପଚ୍ଚଯଂ ଧାରେଥା’’ତି। ‘‘ଅସୁକକୁଲସ୍ସ ପଚ୍ଚଯୋ ଅସୁକସେନାସନଞ୍ଚ ମଯ୍ହଂ ପାପୁଣାତି, ଆଓ୍ଵୁସୋ’’ତି, ‘‘ପାପୁଣାତି, ଭନ୍ତେ, ଗଣ୍ହଥ ନ’’ନ୍ତି, ‘‘ଗଣ୍ହାମି, ଆଓ୍ଵୁସୋ’’ତି, ଗହିତଂ ହୋତି। ସଚେ ପନ ‘‘ଗହିତଂ ଓ୍ଵୋ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଓ୍ଵୁତ୍ତେ ‘‘ଗହିତଂ ମେ’’ତି ଓ୍ଵା ‘‘ଗଣ୍ହିସ୍ସଥ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଓ୍ଵୁତ୍ତେ ‘‘ଗଣ୍ହିସ୍ସାମୀ’’ତି ଓ୍ଵା ଓ୍ଵଦତି, ‘‘ଅଗହିତଂ ହୋତୀ’’ତି ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନାହ – ‘‘ଅତୀତାନାଗତଓ୍ଵଚନଂ ଓ୍ଵା ହୋତୁ, ଓ୍ଵତ୍ତମାନଓ୍ଵଚନଂ ଓ୍ଵା, ସତ୍ତୁପ୍ପାଦମତ୍ତଆଲଯକରଣମତ୍ତମେଓ୍ଵ ଚେତ୍ଥ ପମାଣଂ, ତସ୍ମା ଗହିତମେଓ୍ଵ ହୋତୀ’’ତି।

ଯୋପି ପଂସୁକୂଲିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସେନାସନଂ ଗହେତ୍ଵା ପଚ୍ଚଯଂ ଓ୍ଵିସ୍ସଜ୍ଜେତି, ଅଯମ୍ପି ନ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଆଓ୍ଵାସେ ପକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ତସ୍ମିଂଯେଓ୍ଵ ପରିଓ୍ଵେଣେ ଅଗ୍ଗିସାଲାଯ ଓ୍ଵା ଦୀଘସାଲାଯ ଓ୍ଵା ରୁକ୍ଖମୂଲେ ଓ୍ଵା ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଗାହେତୁଂ ଓ୍ଵଟ୍ଟତି। ପଂସୁକୂଲିକୋ ‘‘ଓ୍ଵସାମୀ’’ତି ସେନାସନଂ ଜଗ୍ଗିସ୍ସତି, ଇତରୋ ‘‘ପଚ୍ଚଯଂ ଗଣ୍ହାମୀ’’ତି, ଏଓ୍ଵଂ ଦ୍ଵୀହି କାରଣେହି ସେନାସନଂ ସୁଜଗ୍ଗିତତରଂ ଭଓ୍ଵିସ୍ସତି। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ଓ୍ଵୁତ୍ତଂ – ‘‘ପଂସୁକୂଲିକେ ଓ୍ଵାସତ୍ଥାଯ ସେନାସନଂ ଗଣ୍ହନ୍ତେ ସେନାସନଗ୍ଗାହାପକେନ ଓ୍ଵତ୍ତବ୍ବଂ – ‘ଭନ୍ତେ, ଇଧ ପଚ୍ଚଯୋ ଅତ୍ଥି, ସୋ କିଂ କାତବ୍ବୋ’ତି। ତେନ ‘ହେଟ୍ଠା ଅଞ୍ଞଂ ଗାହାପେହୀ’ତି ଓ୍ଵତ୍ତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ କିଞ୍ଚି ଅଓ୍ଵତ୍ଵାଓ୍ଵ ଓ୍ଵସତି, ଓ୍ଵୁଡ୍ଢଓ୍ଵସ୍ସସ୍ସ ଚ ପାଦମୂଲେ ଠପେତ୍ଵା ସାଟକଂ ଦେନ୍ତି, ଓ୍ଵଟ୍ଟତି। ଅଥ ଓ୍ଵସ୍ସାଓ୍ଵାସିକଂ ଦେମାତି ଓ୍ଵଦନ୍ତି, ତସ୍ମିଂ ସେନାସନେ ଓ୍ଵସ୍ସଂଓ୍ଵୁତ୍ଥଭିକ୍ଖୂନଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି। ଯେସଂ ପନ ସେନାସନଂ ନତ୍ଥି; କେଓ୍ଵଲଂ ପଚ୍ଚଯମେଓ୍ଵ ଦେନ୍ତି, ତେସଂ ପଚ୍ଚଯଂ ଅଓ୍ଵସ୍ସାଓ୍ଵାସିକେ ସେନାସନେ ଗାହେତୁଂ ଓ୍ଵଟ୍ଟତି।

ମନୁସ୍ସା ଥୂପଂ କତ୍ଵା ଓ୍ଵସ୍ସାଓ୍ଵାସିକଂ ଗାହାପେନ୍ତି, ଥୂପୋ ନାମ ଅସେନାସନଂ, ତସ୍ସ ସମୀପେ ରୁକ୍ଖେ ଓ୍ଵା ମଣ୍ଡପେ ଓ୍ଵା ଉପନିବନ୍ଧିତ୍ଵା ଗାହାପେତବ୍ବଂ। ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଚେତିଯଂ ପଟିଜଗ୍ଗିତବ୍ବଂ।
ବୋଧିରୁକ୍ଖବୋଧିଘରଆସନଘରସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଅଟ୍ଟଦାରୁଅଟ୍ଟଓ୍ଵଚ୍ଚକୁଟିଦ୍ଵାରକୋଟ୍ଠକପାନୀଯମାଳକଦନ୍ତକଟ୍ଠମାଳକେସୁପି ଏସେଓ୍ଵ ନଯୋ। ଭୋଜନସାଲା ପନ ସେନାସନମେଓ୍ଵ, ତସ୍ମା ତଂ ଏକସ୍ସ ଓ୍ଵା ବହୂନଂ ଓ୍ଵା ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ଵା ଗାହେତୁଂ ଓ୍ଵଟ୍ଟତୀତି ସବ୍ବମିଦଂ ଓ୍ଵିତ୍ଥାରେନ ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ଓ୍ଵୁତ୍ତଂ।

ସେନାସନଗ୍ଗାହାପକେନ ପନ ପାଟିପଦଅରୁଣତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଯାଓ୍ଵ ପୁନ ଅରୁଣଂ ନ ଭିଜ୍ଜତି ତାଓ୍ଵ ଗାହେତବ୍ବଂ, ଇଦଞ୍ହି ସେନାସନଗ୍ଗାହସ୍ସ ଖେତ୍ତଂ। ସଚେ ପାତୋଓ୍ଵ ଗାହିତେ ସେନାସନେ ଅଞ୍ଞୋ ଓ୍ଵିତକ୍କଚାରିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆଗନ୍ତ୍ଵା ସେନାସନଂ ଯାଚତି, ‘‘ଗହିତଂ, ଭନ୍ତେ, ସେନାସନଂ, ଓ୍ଵସ୍ସୂପଗତୋ ସଙ୍ଘୋ, ରମଣୀଯୋ ଓ୍ଵିହାରୋ, ରୁକ୍ଖମୂଲାଦୀସୁ ଯତ୍ଥ ଇଚ୍ଛଥ ତତ୍ଥ ଓ୍ଵସଥା’’ତି ଓ୍ଵତ୍ତବ୍ବୋ। ଓ୍ଵସ୍ସୂପଗତେହି ଅନ୍ତୋଓ୍ଵସ୍ସେ ନିବଦ୍ଧଓ୍ଵତ୍ତଂ ଠପେତ୍ଵା ଓ୍ଵସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ‘‘ସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଯୋ ବନ୍ଧଥା’’ତି ଓ୍ଵତ୍ତବ୍ବା। ସୁଲଭା ଚେ ଦଣ୍ଡକା ଚେଓ୍ଵ ସଲାକାଯୋ ଚ ହୋନ୍ତି, ଏକେକେନ ଛ ପଞ୍ଚ ମୁଟ୍ଠିସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଯୋ, ଦ୍ଵେ ତିସ୍ସୋ ଯଟ୍ଠିସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଯୋ ଓ୍ଵା ବନ୍ଧିତବ୍ବା। ଦୁଲ୍ଲଭା ଚେ ହୋନ୍ତି, ଦ୍ଵେ ତିସ୍ସୋ ମୁଟ୍ଠିସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଯୋ ଏକା ଯଟ୍ଠିସମ୍ମୁଞ୍ଜନୀ ବନ୍ଧିତବ୍ବା। ସାମଣେରେହି ପଞ୍ଚ ପଞ୍ଚ ଉକ୍କା କୋଟ୍ଟେତବ୍ବା। ଓ୍ଵସନଟ୍ଠାନେ କସାଓ୍ଵପରିଭଣ୍ଡଂ କାତବ୍ବଂ।

ଓ୍ଵତ୍ତଂ କରୋନ୍ତେହି ପନ ‘‘ନ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ, ନ ଉଦ୍ଦିସାପେତବ୍ବଂ, ନ ସଜ୍ଝାଯୋ କାତବ୍ବୋ, ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବଂ, ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ଧମ୍ମସଓ୍ଵନଂ କାତବ୍ବଂ, ସବ୍ବେଓ୍ଵ ହି ଏତେ ପପଞ୍ଚା। ନିପ୍ପପଞ୍ଚା ହୁତ୍ଵା ସମଣଧମ୍ମମେଓ୍ଵ କରିସ୍ସାମା’’ତି ଓ୍ଵା ‘‘ସବ୍ବେ ତେରସ ଧୁତଙ୍ଗାନି ସମାଦିଯନ୍ତୁ, ସେଯ୍ୟଂ ଅକପ୍ପେତ୍ଵା ଠାନଚଙ୍କମେହି ଓ୍ଵୀତିନାମେନ୍ତୁ, ମୂଗବ୍ବତଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୁ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ଗତାପି ଭାଜନୀଯଭଣ୍ଡଂ ଲଭନ୍ତୂ’’ତି ଓ୍ଵା ଏଓ୍ଵରୂପଂ ଅଧମ୍ମିକଓ୍ଵତ୍ତଂ ନ କାତବ୍ବଂ। ଏଓ୍ଵଂ ପନ କାତବ୍ବଂ – ପରିଯତ୍ତିଧମ୍ମୋ ନାମ ତିଓ୍ଵିଧମ୍ପି ସଦ୍ଧମ୍ମଂ ପତିଟ୍ଠାପେତି; ତସ୍ମା ସକ୍କଚ୍ଚଂ ଉଦ୍ଦିସଥ, ଉଦ୍ଦିସାପେଥ, ସଜ୍ଝାଯଂ କରୋଥ, ପଧାନଘରେ ଓ୍ଵସନ୍ତାନଂ ସଙ୍ଘଟ୍ଟନଂ ଅକତ୍ଵା ଅନ୍ତୋଓ୍ଵିହାରେ ନିସୀଦିତ୍ଵା ଉଦ୍ଦିସଥ, ଉଦ୍ଦିସାପେଥ, ସଜ୍ଝାଯଂ କରୋଥ, ଧମ୍ମସଓ୍ଵନଂ ସମିଦ୍ଧଂ କରୋଥ, ପବ୍ବାଜେନ୍ତା ସୋଧେତ୍ଵା ପବ୍ବାଜେଥ, ସୋଧେତ୍ଵା ଉପସମ୍ପାଦେଥ, ସୋଧେତ୍ଵା ନିସ୍ସଯଂ ଦେଥ, ଏକୋପି ହି କୁଲପୁତ୍ତୋ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଉପସମ୍ପଦଞ୍ଚ ଲଭିତ୍ଵା ସକଲସାସନଂ ପତିଟ୍ଠାପେତି, ଅତ୍ତନୋ ଥାମେନ ଯତ୍ତକାନି ସକ୍କୋଥ ତତ୍ତକାନି ଧୁତଙ୍ଗାନି ସମାଦିଯଥ। ଅନ୍ତୋଓ୍ଵସ୍ସଂ ନାମେତଂ ସକଲଦିଓ୍ଵସଂ ରତ୍ତିଯା ଚ ପଠମପଚ୍ଛିମଯାମେସୁ ଅପ୍ପମତ୍ତେହି ଭଓ୍ଵିତବ୍ବଂ, ଓ୍ଵୀରିଯଂ ଆରଭିତବ୍ବଂ। ପୋରାଣକମହାଥେରାପି ସବ୍ବପଲିବୋଧେ ଛିନ୍ଦିତ୍ଵା ଅନ୍ତୋଓ୍ଵସ୍ସେ ଏକଚାରିକଓ୍ଵତ୍ତଂ ପୂରଯିଂସୁ, ଭସ୍ସେ ମତ୍ତଂ ଜାନିତ୍ଵା ଦସଓ୍ଵତ୍ଥୁକକଥଂ ଦସଅସୁଭଦସାନୁସ୍ସତିଅଟ୍ଠତିଂସାରମ୍ମଣକଥଞ୍ଚ କାତୁଂ ଓ୍ଵଟ୍ଟତି, ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଓ୍ଵତ୍ତଂ କାତୁଂ ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ଗତାନଂ ଅପଲୋକେତ୍ଵା ଦାତୁଂ ଓ୍ଵଟ୍ଟତୀତି ଏଓ୍ଵରୂପଂ ଓ୍ଵତ୍ତଂ କାତବ୍ବଂ।

ଅପିଚ ଭିକ୍ଖୂ ଓୱଦିତବ୍ବା – ‘‘ୱିଗ୍ଗାହିକପିସୁଣଫରୁସୱଚନାନି ମା ୱଦଥ, ଦିୱସେ ଦିୱସେ ସୀଲାନି ଆୱଜ୍ଜେନ୍ତା ଚତୁରାରକ୍ଖଂ ଅହାପେନ୍ତା ମନସିକାରବହୁଲା ୱିହରଥା’’ତି। ଦନ୍ତକଟ୍ଠଖାଦନୱତ୍ତଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ଚେତିଯଂ ୱା ବୋଧିଂ ୱା ୱନ୍ଦନ୍ତେନ ଗନ୍ଧମାଲଂ ୱା ପୂଜେନ୍ତେନ ପତ୍ତଂ ୱା ଥୱିକାଯ ପକ୍ଖିପନ୍ତେନ ନ କଥେତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖାଚାରୱତ୍ତଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ – ‘‘ଅନ୍ତୋଗାମେ ମନୁସ୍ସେହି ସଦ୍ଧିଂ ପଚ୍ଚଯସଞ୍ଞୁତ୍ତକଥା ୱା ୱିସଭାଗକଥା ୱା ନ କଥେତବ୍ବା, ରକ୍ଖିତିନ୍ଦ୍ରିଯେହି ଭୱିତବ୍ବଂ, ଖନ୍ଧକୱତ୍ତଞ୍ଚ ସେଖିଯୱତ୍ତଞ୍ଚ ପୂରେତବ୍ବ’’ନ୍ତି ଏୱରୂପା ବହୁକାପି ନିଯ୍ୟାନିକକଥା ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବାତି।

ପଚ୍ଛିମୱସ୍ସୂପନାଯିକଦିୱସେ ପନ ସଚେ କାଲଂ ଘୋସେତ୍ୱା ସନ୍ନିପତିତେ ସଙ୍ଘେ କୋଚି ଦସହତ୍ଥଂ ୱତ୍ଥଂ ଆହରିତ୍ୱା ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଦେତି, ଆଗନ୍ତୁକୋ ସଚେ ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ ହୋତି, ତସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ। ନୱକୋ ଚେ ହୋତି, ସମ୍ମତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ‘‘ସଚେ ଭନ୍ତେ ଇଚ୍ଛଥ, ପଠମଭାଗଂ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଇଦଂ ୱତ୍ଥଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି, ଅମୁଞ୍ଚନ୍ତସ୍ସ ନ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ପୁବ୍ବେ ଗାହିତଂ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଗଣ୍ହାତି, ଦାତବ୍ବଂ। ଏତେନେୱୁପାଯେନ ଦୁତିଯତ୍ଥେରତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା ପତ୍ତଟ୍ଠାନେ ଆଗନ୍ତୁକସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପଠମୱସ୍ସୂପଗତା ଦ୍ୱେ ତୀଣି ଚତ୍ତାରି ପଞ୍ଚ ୱା ୱତ୍ଥାନି ଅଲଭିଂସୁ, ଲଦ୍ଧଂ ଲଦ୍ଧଂ ଏତେନେୱୁପାଯେନ ୱିସ୍ସଜ୍ଜାପେତ୍ୱା ଯାୱ ଆଗନ୍ତୁକସ୍ସ ସମକଂ ହୋତି, ତାୱ ଦାତବ୍ବଂ। ତେନ ପନ ସମକେ ଲଦ୍ଧେ ଅୱସିଟ୍ଠୋ ଅନୁଭାଗୋ ଥେରାସନେ ଦାତବ୍ବୋ। ପଞ୍ଚୁପ୍ପନ୍ନେ ଲାଭେ ସତି ଠିତିକାଯ ଗାହେତୁଂ କତିକଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ସଚେ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖଂ ହୋତି, ଦ୍ୱୀସୁପି ୱସ୍ସୂପନାଯିକାସୁ ୱସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ଭିକ୍ଖାଯ କିଲମନ୍ତା ‘‘ଆୱୁସୋ, ଇଧ ୱସନ୍ତା ସବ୍ବେୱ କିଲମାମ, ସାଧୁ ୱତ ଦ୍ୱେଭାଗା ହୋମ, ଯେସଂ ଞାତିପୱାରିତଟ୍ଠାନାନି ଅତ୍ଥି, ତେ ତତ୍ଥ ୱସିତ୍ୱା ପୱାରଣାଯ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୂ’’ତି ୱଦନ୍ତି, ତେସୁ ଯେ ତତ୍ଥ ୱସିତ୍ୱା ପୱାରଣାଯ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେସଂ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଦାତବ୍ବଂ। ସାଦିଯନ୍ତାପି ହି ତେ ନେୱ ୱସ୍ସାୱାସିକସ୍ସ ସାମିନୋ, ଖୀଯନ୍ତାପି ଚ ଆୱାସିକା ନେୱ ଅଦାତୁଂ ଲଭନ୍ତି। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ୱୁତ୍ତଂ – ‘‘କତିକୱତ୍ତଂ କାତବ୍ବଂ – ‘ସବ୍ବେସଂ ନୋ ଇଧ ଯାଗୁଭତ୍ତଂ ନପ୍ପହୋତି, ସଭାଗଟ୍ଠାନେ ୱସିତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛଥ, ତୁମ୍ହାକଂ ପତ୍ତଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଲଭିସ୍ସଥା’ତି। ତଞ୍ଚେ ଏକୋ ପଟିବାହତି, ସୁପଟିବାହିତଂ; ନୋ ଚେ ପଟିବାହତି, କତିକା ସୁକତା। ପଚ୍ଛା ତେସଂ ତତ୍ଥ ୱସିତ୍ୱା ଆଗତାନଂ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ, ଅପଲୋକନକାଲେ ପଟିବାହିତୁଂ ନ ଲବ୍ଭତୀ’’ତି। ପୁନପି ୱୁତ୍ତଂ – ‘‘ସଚେ ୱସ୍ସୂପଗତେସୁ ଏକଚ୍ଚାନଂ ୱସ୍ସାୱାସିକେ ଅପାପୁଣନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ କତିକଂ କରୋନ୍ତି – ‘ଛିନ୍ନୱସ୍ସାନଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଞ୍ଚ ଇଦାନି ଉପ୍ପଜ୍ଜନକୱସ୍ସାୱାସିକଞ୍ଚ ଇମେସଂ ଦାତୁଂ ରୁଚ୍ଚତୀ’ତି ଏୱଂ କତିକାଯ କତାଯ ଗାହିତସଦିସମେୱ ହୋତି, ଉପ୍ପନ୍ନୁପ୍ପନ୍ନଂ ତେସମେୱ ଦାତବ୍ବ’’ନ୍ତି।

ତେମାସଂ ପାନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ୱିହାରମଗ୍ଗଚେତିଯଙ୍ଗଣବୋଧିଯଙ୍ଗଣାନି ଜଗ୍ଗିତ୍ୱା ବୋଧିରୁକ୍ଖେ ଉଦକଂ ସିଞ୍ଚିତ୍ୱା ପକ୍କନ୍ତୋପି ୱିବ୍ଭନ୍ତୋପି ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଲଭତିଯେୱ। ଭତିନିୱିଟ୍ଠଞ୍ହି ତେନ କତଂ। ସଙ୍ଘିକଂ ପନ ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ଗାହିତଂ ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେ ୱିବ୍ଭନ୍ତୋପି ଲଭତେୱ। ପଚ୍ଚଯୱସେନ ଗାହିତଂ ପନ ନ ଲଭତୀତି ୱଦନ୍ତି।

ସଚେ ୱୁଡ୍ଢୱସ୍ସୋ ଦିସଂଗମିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆୱାସିକସ୍ସ ହତ୍ଥତୋ କିଞ୍ଚିଦେୱ କପ୍ପିଯଭଣ୍ଡଂ ଗହେତ୍ୱା ‘‘ଅସୁକକୁଲେ ମଯ୍ହଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ପତ୍ତଂ, ତଂ ଗଣ୍ହେଯ୍ୟାଥା’’ତି ୱତ୍ୱା ଗତଟ୍ଠାନେ ୱିବ୍ଭମତି, ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ସଙ୍ଘିକଂ ହୋତି। ସଚେ ପନ ମନୁସ୍ସେ ସମ୍ମୁଖା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛାପେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ଲଭତି। ‘‘ଇଦଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଅମ୍ହାକଂ ସେନାସନେ ୱୁଡ୍ଢଭିକ୍ଖୁନୋ ଦେମା’’ତି ୱୁତ୍ତେ, ଯସ୍ସ ଗାହିତଂ ତସ୍ସେୱ ହୋତି। ସଚେ ପନ ସେନାସନସାମିକସ୍ସ ପିଯକମ୍ୟତାଯ ପୁତ୍ତଧୀତାଦଯୋ ବହୂନି ୱତ୍ଥାନି ଆହରିତ୍ୱା ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ସେନାସନେ ଦେମା’’ତି ଦେନ୍ତି, ତତ୍ଥ ୱସ୍ସୂପଗତସ୍ସ ଏକମେୱ ୱତ୍ଥଂ ଦାତବ୍ବଂ, ସେସାନି ସଙ୍ଘିକାନି ହୋନ୍ତି, ୱସ୍ସାୱାସିକଟ୍ଠିତିକାଯ ଗାହେତବ୍ବାନି। ଠିତିକାଯ ଅସତି ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଗାହେତବ୍ବାନି। ସେନାସନେ ୱସ୍ସୂପଗତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ନିସ୍ସାଯ ଉପ୍ପନ୍ନେନ ଚିତ୍ତପ୍ପସାଦେନ ବହୂନି ୱତ୍ଥାନି ଆହରିତ୍ୱା ‘‘ସେନାସନସ୍ସ ଦେମା’’ତି ଦିନ୍ନେସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ। ସଚେ ପନ ପାଦମୂଲେ ଠପେତ୍ୱା ‘‘ଏତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦେମା’’ତି ୱଦନ୍ତି, ତସ୍ସେୱ ହୋନ୍ତି।

ଏକସ୍ସ ଗେହେ ଦ୍ୱେ ୱସ୍ସାୱାସିକାନି – ପଠମଭାଗୋ ସାମଣେରସ୍ସ ଗାହିତୋ ହୋତି, ଦୁତିଯୋ ଥେରାସନେ। ସୋ ଏକଂ ଦସହତ୍ଥଂ, ଏକଂ ଅଟ୍ଠହତ୍ଥଂ ସାଟକଂ ପେସେତି ‘‘ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ପତ୍ତଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେଥା’’ତି ୱିଚିନିତ୍ୱା ୱରଭାଗଂ ସାମଣେରସ୍ସ ଦତ୍ୱା ଅନୁଭାଗୋ ଥେରାସନେ ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ଉଭୋପି ଘରଂ ନେତ୍ୱା ଭୋଜେତ୍ୱା ସଯମେୱ ପାଦମୂଲେ ଠପେତି, ଯଂ ଯସ୍ସ ଦିନ୍ନଂ, ତଦେୱ ତସ୍ସ ହୋତି।

ଇତୋ ପରଂ ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ଆଗତନଯୋ ହୋତି – ‘‘ଏକସ୍ସ ଘରେ ଦହରସାମଣେରସ୍ସ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ପାପୁଣାତି, ସୋ ଚେ ପୁଚ୍ଛତି – ‘ଅମ୍ହାକଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ କସ୍ସ ପତ୍ତ’ନ୍ତି, ‘ସାମଣେରସ୍ସା’ତି ଅୱତ୍ୱା ‘ଦାନକାଲେ ଜାନିସ୍ସସୀ’ତି ୱତ୍ୱା ଦାନଦିୱସେ ଏକଂ ମହାଥେରଂ ପେସେତ୍ୱା ନୀହରାପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଯସ୍ସ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ପତ୍ତଂ, ସୋ ୱିବ୍ଭମତି ୱା କାଲଂ ୱା କରୋତି, ମନୁସ୍ସା ଚେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି – ‘କସ୍ସ ଅମ୍ହାକଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ପତ୍ତ’ନ୍ତି, ତେସଂ ଯଥାଭୂତଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ସଚେ ତେ ୱଦନ୍ତି – ‘ତୁମ୍ହାକଂ ଦେମା’ତି, ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପାପୁଣାତି। ଅଥ ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱା ଗଣସ୍ସ ୱା ଦେନ୍ତି, ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱା ଗଣସ୍ସ ୱା ପାପୁଣାତି। ସଚେ ୱସ୍ସୂପଗତା ସବ୍ବେପଂସୁକୂଲିକାଯେୱ ହୋନ୍ତି, ଆନେତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ସେନାସନପରିକ୍ଖାରଂ ୱା କତ୍ୱା

ଠପେତଙ୍ଙ, ବିମ୍ବୋହନାଦୀନି ୱା କାତଙ୍କାନୀ’’ତି। ଇଦଂ ନେୱାସିକୱତ୍ତଂ।

ସେନାସନଗ୍ଗାହକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଉପନନ୍ଦୱତ୍ଥୁକଥା

୩୧୯। ଉପନନ୍ଦୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ – ତତ୍ଥ ତୟା ମୋଘପୁରିସ ଗହିତଂ ଇଧ ମୁତ୍ତଂ, ଇଧ ତୟା ଗହିତଂ ତତ୍ର ମୁତ୍ତନ୍ତି ଏତ୍ଥ ଅୟମତ୍ଥୋ – ଯଂ ତୟା ତତ୍ଥ ସେନାସନଂ ଗହିତଂ, ତଂ ତେ ଗଣ୍ହନ୍ତେନେୱ ଇଧ ମୁତ୍ତଂ ହୋତି। ‘‘ଇଧ ଦାନାହଂ, ଆୱୁସୋ, ମୁଞ୍ଚାମୀ’’ତି ୱଦନ୍ତେନ ପନ ତଂ ତତ୍ରାପି ମୁତ୍ତଂ। ଏୱଂ ତ୍ୱଂ ଉଭୟତ୍ଥ ପରିବାହିରୋତି।

ଅୟଂ ପନେତ୍ଥ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ – ଗହଣେନ ଗହଣଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ଗହଣେନ ଆଲୟୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ଆଲୟେନ ଗହଣଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ଆଲୟେନ ଆଲୟୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। କଥଂ? ଇଧେକଚ୍ଚୋ ୱସ୍ସୂପନାୟିକଦିୱସେ ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ସେନାସନଂ ଗହେତ୍ୱା ସାମନ୍ତୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ତତ୍ରାପି ଗଣ୍ହାତି, ତସ୍ସ ଇମିନା ଗହଣେନ ପୁରିମଂ ଗହଣଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଅପରୋ ‘‘ଇଧ ୱସିସ୍ସାମୀ’’ତି ଆଲୟମତ୍ତଂ କତ୍ୱା ସାମନ୍ତୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ତତ୍ଥ ସେନାସନଂ ଗଣ୍ହାତି, ତସ୍ସ ଇମିନା ଗହଣେନ ପୁରିମୋ ଆଲୟୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଏକୋ ‘‘ଇଧ ୱସିସ୍ସାମୀ’’ତି ସେନାସନଂ ୱା ଗହେତ୍ୱା ଆଲୟଂ ୱା କତ୍ୱା ସାମନ୍ତୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ‘‘ଇଧେୱ ଦାନି ୱସିସ୍ସାମୀ’’ତି ଆଲୟଂ କରୋତି, ଇଚ୍ଚସ୍ସ ଆଲୟେନ ୱା ଗହଣଂ ଆଲୟେନ ୱା ଆଲୟୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ସବ୍ବତ୍ଥ ପଚ୍ଛିମେ ଗହଣେ ୱା ଆଲୟେ ୱା ତିଟ୍ଠତି। ଯୋ ପନ ‘‘ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ସେନାସନଂ ଗହେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ୱସିସ୍ସାମୀ’’ତି ଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ସ ଉପଚାରସୀମାତିକ୍କମେ ସେନାସନଗ୍ଗାହୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଯଦି ପନ ‘‘ତତ୍ଥ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ୱସିସ୍ସାମି; ନୋ ଚେ, ଆଗମିସ୍ସାମୀ’’ତି ଗନ୍ତ୍ୱା ଅଫାସୁଭାୱଂ ଞତ୍ୱା ପଚ୍ଚାଗଚ୍ଛତି, ୱଟ୍ଟତି।

୩୨୦।ତିୱସ୍ସନ୍ତରେନାତି ଏତ୍ଥ ତିୱସ୍ସନ୍ତରୋ ନାମ ଯୋ ଦ୍ୱୀହି ୱସ୍ସେହି ମହନ୍ତତରୋ ୱା ଦହରତରୋ ୱା ହୋତି। ଯୋ ପନ ଏକେନ ୱସ୍ସେନ ମହନ୍ତତରୋ ୱା ଦହରତରୋ ୱା ହୋତି, ଯୋ ୱା ସମାନୱସ୍ସୋ, ତତ୍ଥ ୱତ୍ତବ୍ବମେୱ ନତ୍ଥି। ଇମେ ସବ୍ବେ ଏକସ୍ମିଂ ମଞ୍ଚେ ୱା ପୀଠେ ୱା ଦ୍ୱେ ଦ୍ୱେ ହୁତ୍ୱା ନିସୀଦିତୁଂ ଲଭନ୍ତି। ଯଂ ତିଣ୍ଣଂ ପହୋତି, ତଂ ସଂହାରିମଂ ୱା ହୋତୁ ଅସଂହାରିମଂ ୱା, ତଥାରୂପେ ଅପି ଫଲକଖଣ୍ଡେ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନାପି ସଦ୍ଧିଂ ନିସୀଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ହତ୍ଥିନଖକନ୍ତି ହତ୍ଥିକୁମ୍ଭେ ପତିଟ୍ଠିତଂ; ଏୱଂ କତସ୍ସ କିରେତଂ ନାମଂ। ସବ୍ବଂ ପାସାଦପରିଭୋଗନ୍ତି ସୁୱଣ୍ଣରଜତାଦିୱିଚିତ୍ରାନି କୱାଟାନି ମଞ୍ଚପୀଠାନି ତାଲୱଣ୍ଟାନି ସୁୱଣ୍ଣରଜତମୟପାନୀୟଘଟପାନୀୟସରାୱାନି ଯଂକିଞ୍ଚି ଚିତ୍ତକମ୍ମକତଂ, ସବ୍ବଂ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ପାସାଦସ୍ସ ଦାସିଦାସଂ ଖେତ୍ତୱତ୍ଥୁଂ ଗୋମହିଂସଂ ଦେମା’’ତି ୱଦନ୍ତି, ପାଟେକ୍କଂ ଗହଣକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି, ପାସାଦେ ପଟିଗ୍ଗହିତେ ପଟିଗ୍ଗହିତମେୱ ହୋତି। ଗୋନକାଦୀନି ସଙ୍ଘିକୱିହାରେ ୱା ପୁଗ୍ଗଲିକୱିହାରେ ୱା ମଞ୍ଚପୀଠକେସୁ ଅତ୍ଥରିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ଧମ୍ମାସନେ ପନ ଗିହିୱିକଟନିହାରେନ ଲବ୍ଭନ୍ତି, ତତ୍ରାପି ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

ଉପନନ୍ଦୱତ୍ଥୁକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଅୱିସ୍ସଜ୍ଜିୟୱତ୍ଥୁକଥା

୩୨୧।ପଞ୍ଚିମାନୀତି ରାସିୱସେନ ପଞ୍ଚ, ସରୂପୱସେନ ପନେତାନି ବହୂନି ହୋନ୍ତି। ତତ୍ଥ ଆରାମୋ ନାମ ପୁପ୍ଫାରାମୋ ୱା ଫଲାରାମୋ ୱା। ଆରାମୱତ୍ଥୁ ନାମ ତେସଂୟେୱ ଆରାମାନଂ ଅତ୍ଥାୟ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଠପିତୋକାସୋ; ତେସୁ ୱା ଆରାମେସୁ ୱିନଟ୍ଠେସୁ ତେସଂ ପୋରାଣକଭୂମିଭାଗୋ। ୱିହାରୋ ନାମ ଯଂକିଞ୍ଚି ପାସାଦାଦିସେନାସନଂ। ୱିହାରୱତ୍ଥୁ ନାମ ତସ୍ସ ପତିଟ୍ଠାନୋକାସୋ। ମଞ୍ଚୋ ନାମ – ମସାରକୋ, ବୁନ୍ଦିକାବଦ୍ଧୋ, କୁଳୀରପାଦକୋ ଆହଚ୍ଚପାଦକୋତି ଇମେସଂ ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତାନଂ ଚତୁନ୍ନଂ ମଞ୍ଚାନଂ ଅଞ୍ଞତରୋ । ପୀଠଂ ନାମ ମସାରକାଦୀନଂୟେୱ ଚତୁନ୍ନଂ ପୀଠାନଂ ଅଞ୍ଞତରଂ। ଭିସି ନାମ ଉଣ୍ଣଭିସିଆଦୀନଂ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଅଞ୍ଞତରା। ବିମ୍ବୋହନଂ ନାମ ୱୁତ୍ତପ୍ପକାରାନଂ ବିମ୍ବୋହନାନଂ ଅଞ୍ଞତରଂ। ଲୋହକୁମ୍ଭୀ ନାମ କାଳଲୋହେନ ୱା ତମ୍ବଲୋହେନ ୱା ଯେନ କେନଚି ଲୋହେନ କତା କୁମ୍ଭୀ। ଲୋହଭାଣକାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ। ଏତ୍ଥ ପନ ଭାଣକନ୍ତି ଅରଞ୍ଜରୋ ୱୁଚ୍ଚତି। ୱାରକୋତି ଘଟୋ। କଟାହଂ କଟାହମେୱ। ୱାସିଆଦୀସୁ ୱଲ୍ଲିଆଦୀସୁ ଚ ଦୁୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟଂ ନାମ ନତ୍ଥି। ଏୱଂ –

ଦ୍ୱିସଙ୍ଗହାନି ଦ୍ୱେ ହୋନ୍ତି, ତତିୟଂ ଚତୁସଙ୍ଗହଂ;

ଚତୁତ୍ଥଂ ନୱକୋଟ୍ଠାସଂ, ପଞ୍ଚମଂ ଅଟ୍ଠଭେଦନଂ।

ଇତି ପଞ୍ଚହି ରାସୀହି, ପଞ୍ଚନିମ୍ମଲଲୋଚନୋ;

ପଞ୍ଚୱୀସୱିଧଂ ନାଥୋ, ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ପକାସୟି।

ତତ୍ରାୟଂ ୱିନିଚ୍ଛୟକଥା – ଇଦଞ୍ହି ସବ୍ବମ୍ପି ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ଇଧ ଅୱିସ୍ସଜ୍ଜିୟଂ, କୀଟାଗିରିୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଅୱେଭଙ୍ଗିୟ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। ପରିୱାରେ ପନ –

''ଅୱିସ୍ସଜ୍ଜିୟଂ ଅୱେଭଙ୍ଗିୟଂ, ପଞ୍ଚ ୱୁତ୍ତା ମହେସିନା;

ୱିସ୍ସଜ୍ଜେନ୍ତସ୍ସ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି,

ପଞ୍ହା ମେସା କୁସଲେହି ଚିନ୍ତିତା''ତି। (ପରି। ୪୭୯) –

ଆଗତଂ। ତସ୍ମା ମୂଲଚ୍ଛେଜ୍ଜୱସେନ ଅୱିସ୍ସଜ୍ଜିୟଂ ଅୱେଭଙ୍ଗିୟଞ୍ଚ ପରିୱତ୍ତନୱସେନ ପନ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେନ୍ତସ୍ସ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଚ ଅନାପତ୍ତୀତି ଏୱମେତ୍ଥ ଅଧିପ୍ପାୟୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ।

ତତ୍ରାୟଂ ଅନୁପୁବ୍ବିକଥା – ଇଦଂ ତାୱ ପଞ୍ଚୱିଧମ୍ପି ଚୀୱରପିଣ୍ଡପାତଭେସଜ୍ଜତ୍ଥାୟ ଉପନେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଥାୱରେନ ଚ ଥାୱରଂ ଗରୁଭଣ୍ଡେନ ଚ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ପରିୱତ୍ତେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଥାୱରେ ପନ ଖେତ୍ତଂ ୱତ୍ଥୁ ତଳାକଂ ମାତିକାତି ଏୱରୂପଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ୱିଚାରେତୁଂ ୱା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱା ଅଧିୱାସେତୁଂ ୱା ନ ୱଟ୍ଟତି, କପ୍ପିୟକାରକେହେୱ ୱିଚାରିତତୋ କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡଂ ୱଟ୍ଟତି। ଆରାମେନ ପନ ଆରାମଂ ଆରାମୱତ୍ଥୁଂ ୱିହାରଂ ୱିହାରୱତ୍ଥୁନ୍ତି ଇମାନି ଚତ୍ତାରି ପରିୱତ୍ତେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ତତ୍ରାୟଂ ପରିୱତ୍ତନନୟୋ – ସଙ୍ଘସ୍ସ ନାଳିକେରାରାମୋ ଦୂରେ ହୋତି, କପ୍ପିୟକାରକା ୱା ବହୁତରଂ ଖାଦନ୍ତି। ୟମ୍ପି ନ ଖାଦନ୍ତି, ତତୋ ସକଟୱେତନଂ ଦତ୍ୱା ଅପ୍ପମେୱ ହରନ୍ତି। ଅଞ୍ଞେସଂ ପନ ତସ୍ସ ଆରାମସ୍ସ ଅୱିଦୂରଗାମୱାସୀନଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ୱିହାରସ୍ସ ସମୀପେ ଆରାମୋ ହୋତି, ତେ ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ସକେନ ଆରାମେନ ତଂ ଆରାମଂ ୟାଚନ୍ତି, ସଙ୍ଘେନ ''ରୁଚ୍ଚତି ସଙ୍ଘସ୍ସା''ତି ଅପଲୋକେତ୍ୱା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ସଚେପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ରୁକ୍ଖସହସ୍ସଂ ହୋତି, ମନୁସ୍ସାନଂ ପଞ୍ଚ ସତାନି, ''ତୁମ୍ହାକଂ ଆରାମୋ ଖୁଦ୍ଦକୋ''ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। କିଞ୍ଚାପି ହି ଅୟଂ ଖୁଦ୍ଦକୋ, ଅଥ ଖୋ ଇତରତୋ ବହୁତରଂ ଆୟଂ ଦେତି। ସଚେପି ସମକମେୱ ଦେତି; ଏୱମ୍ପି ଇଚ୍ଛିତିଚ୍ଛିତକ୍ଖଣେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ସକ୍କାତି ଗହେତବ୍ବମେୱ। ସଚେ ପନ ମନୁସ୍ସାନଂ ବହୁତରା ରୁକ୍ଖା ହୋନ୍ତି, ''ନନୁ ତୁମ୍ହାକଂ ବହୁତରା ରୁକ୍ଖା''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ''ଅତିରେକଂ ଅମ୍ହାକଂ ପୁଞ୍ଞଂ ହୋତୁ, ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମା''ତି ୱଦନ୍ତି, ଜାନାପେତ୍ୱା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଭିକ୍ଖୂନଂ ରୁକ୍ଖା ଫଲଧାରିନୋ, ମନୁସ୍ସାନଂ ରୁକ୍ଖା ନ ତାୱ ଫଲଂ ଗଣ୍ହନ୍ତି, କିଞ୍ଚାପି ନ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ନ ଚିରେନ ଗଣ୍ହିସ୍ସନ୍ତୀତି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତବ୍ବମେୱ। ମନୁସ୍ସାନଂ ରୁକ୍ଖା ଫଲଧାରିନୋ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ନ ତାୱ ଫଲଂ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ''ନନୁ ତୁମ୍ହାକଂ ରୁକ୍ଖା ଫଲଧାରିନୋ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ''ଗଣ୍ହଥ, ଭନ୍ତେ, ଅମ୍ହାକଂ ପୁଞ୍ଞଂ ଭୱିସ୍ସତୀ''ତି ଦେନ୍ତି, ଜାନାପେତ୍ୱା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି; ଏୱଂ ଆରାମେନ ଆରାମୋ ପରିୱତ୍ତେତବ୍ବୋ। ଏତେନେୱ ନୟେନ ଆରାମୱତ୍ଥୁପି ୱିହାରୋପି ୱିହାରୱତ୍ଥୁପି ଆରାମେନ ପରିୱତ୍ତେତବ୍ବଂ। ଆରାମୱତ୍ଥୁନା ଚ ମହନ୍ତେନ ୱା ଖୁଦ୍ଦକେନ ୱା ଆରାମଆରାମୱତ୍ଥୁ ୱିହାରୱିହାରୱତ୍ଥୂନି ।

କଥଂ ୱିହାରେନ ୱିହାରୋ ପରିୱତ୍ତେତବ୍ବୋ? ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନ୍ତୋଗାମେ ଗେହଂ ହୋତି, ମନୁସ୍ସାନଂ ୱିହାରମଜ୍ଝେ ପାସାଦୋ, ଉଭୋପି ଅଗ୍ଘେନ ସମକା, ସଚେ ମନୁସ୍ସା ତେନ ପାସାଦେନ ତଂ ଗେହଂ ୟାଚନ୍ତି, ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚେ ମହଗ୍ଘତରଂ ଗେହଂ ହୋତି, ''ମହଗ୍ଘତରଂ ଅମ୍ହାକଂ ଗେହ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ ''କିଞ୍ଚାପି ମହଗ୍ଘତରଂ, ପବ୍ବଜିତାନଂ ଅସାରୁପ୍ପଂ, ନ ସକ୍କା ତତ୍ଥ ପବ୍ବଜିତେହି ୱସିତୁଂ, ଇଦଂ ପନ ସାରୁପ୍ପଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱଦନ୍ତି; ଏୱମ୍ପି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ମନୁସ୍ସାନଂ ମହଗ୍ଘଂ ହୋତି, ''ନନୁ ତୁମ୍ହାକଂ ଗେହଂ ମହଗ୍ଘ''ନ୍ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ''ହୋତୁ, ଭନ୍ତେ, ଅମ୍ହାକଂ ପୁଞ୍ଞଂ ଭୱିସ୍ସତି, ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏୱଂ ୱିହାରେନ ୱିହାରୋ ପରିୱତ୍ତେତବ୍ବୋ। ଏତେନେୱ ନୟେନ ୱିହାରୱତ୍ଥୁପି ଆରାମୋପି ଆରାମୱତ୍ଥୁପି ୱିହାରେନ ପରିୱତ୍ତେତବ୍ବଂ। ୱିହାରୱତ୍ଥୁନା ଚ ମହଗ୍ଘେନ ୱା ଅପ୍ପଗ୍ଘେନ ୱା ୱିହାରୱିହାରୱତ୍ଥୁଆରାମଆରାମୱତ୍ଥୂନି। ଏୱଂ ତାୱ ଥାୱରେନ ଥାୱରପରିୱତ୍ତନଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ।

ଗରୁଭଣ୍ଡେନ ଗରୁଭଣ୍ଡପରିୱତ୍ତନେ ପନ ମଞ୍ଚପୀଠଂ ମହନ୍ତଂ ୱା ହୋତୁ ଖୁଦ୍ଦକଂ ୱା, ଅନ୍ତମସୋ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲପାଦକଂ ୱା ଗାମଦାରକେହି

ପଂସ୍ୱାଗାରକେସୁ କୀଳନ୍ତେହି କତମ୍ପି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନକାଲତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତି। ସଚେପି ରାଜରାଜମହାମତ୍ତାଦଯୋ ଏକପ୍ପହାରେନେୱ ମଞ୍ଚସତଂ ୱା ମଞ୍ଚସହସ୍ସଂ ୱା ଦେନ୍ତି, ସବ୍ବେ କପ୍ପିଯମଞ୍ଚା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତବ୍ବା, ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତ୍ୱା ୱୁଡ୍ଢପଟିପାଟିଯା ''ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜଥା''ତି ଦାତବ୍ବା, ପୁଗ୍ଗଲିକୱସେନ ନ ଦାତବ୍ବା। ଅତିରେକମଞ୍ଚେ ଭଣ୍ଡାଗାରାଦୀସୁ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ବହିସୀମାଯ ''ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମା''ତି ଦିନ୍ନମଞ୍ଚୋ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରସ୍ସ ୱସନଟ୍ଠାନେ ଦାତବ୍ବୋ। ତତ୍ଥ ଚେ ବହୂ ମଞ୍ଚା ହୋନ୍ତି, ମଞ୍ଚେନ କମ୍ମଂ ନତ୍ଥି; ଯସ୍ସ ୱସନଟ୍ଠାନେ କମ୍ମଂ ଅତ୍ଥି, ତତ୍ଥ ''ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜଥା''ତି ଦାତବ୍ବୋ। ମହଗ୍ଘେନ ସତଗ୍ଘନକେନ ୱା ସହସ୍ସଗ୍ଘନକେନ ୱା ସତସହସ୍ସଗ୍ଘନକେନ ୱା ମଞ୍ଚେନ ଅଞ୍ଞଂ ମଞ୍ଚସତଂ ଲଭତି, ପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବଂ। ନ କେୱଲଂ ମଞ୍ଚେନ ମଞ୍ଚୋଯେୱ, ଆରାମଆରାମୱତ୍ଥୁୱିହାରୱିହାରୱତ୍ଥୁପୀଠଭିସିବିମ୍ବୋହନାନିପି ପରିୱତ୍ତେତୁଂ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ଏସ ନଯୋ ପୀଠଭିସିବିମ୍ବୋହନେସୁପି। ଏତେସୁ ହି କପ୍ପିଯାକପ୍ପିଯଂ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ। ତତ୍ଥ ଅକପ୍ପିଯଂ ନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, କପ୍ପିଯଂ ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଅକପ୍ପିଯଂ ୱା ମହଗ୍ଘଂ କପ୍ପିଯଂ ୱା ପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା ୱୁତ୍ତୱତ୍ଥୂନି ଗହେତବ୍ବାନି। ଅଗରୁଭଣ୍ଡୁପଗଂ ପନ ଭିସିବିମ୍ବୋହନଂ ନାମ ନତ୍ଥି।

ଲୋହକୁମ୍ଭୀ ଲୋହଭାଣକଂ ଲୋହକଟାହନ୍ତି ଇମାନି ତୀଣି ମହନ୍ତାନି ୱା ହୋନ୍ତୁ ଖୁଦ୍ଦକାନି ୱା ଅନ୍ତମସୋ ପସତମତ୍ତୋଦକଗଣ୍ହନକାନିପି ଗରୁଭଣ୍ଡାନିଯେୱ। ଲୋହୱାରକୋ ପନ କାଳଲୋହତମ୍ବଲୋହୱଟ୍ଟଲୋହକଂସଲୋହାନଂ ଯେନ କେନଚି କତୋ ସୀହଳଦୀପେ ପାଦଗଣ୍ହନକୋ ଭାଜେତବ୍ବୋ। ପାଦୋ ଚ ନାମ ମଗଧନାଳିଯା ପଞ୍ଚନାଳିମତ୍ତଂ ଗଣ୍ହାତି, ତତୋ ଅଧିକଗଣ୍ହନକୋ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ। ଇମାନି ତାୱ ପାଳିଯଂ ଆଗତାନି ଲୋହଭାଜନାନି।

ପାଳିଯଂ ପନ ଅନାଗତାନିପି ଭିଙ୍ଗାରପଟିଗ୍ଗହଉଳୁଙ୍କଦବ୍ବିକଟଚ୍ଛୁପାତିତଟ୍ଟକସରକସମୁଗ୍ଗଅଙ୍ଗାରକପଲ୍ଲଧୂମକଟଚ୍ଛୁଆଦୀନି ଖୁଦ୍ଦକାନି ୱା ମହନ୍ତାନି ୱା ସବ୍ବାନି ଗରୁଭଣ୍ଡାନି। ପତ୍ତୋ, ଅଯଥାଲକଂ, ତମ୍ବଲୋହଥାଲକନ୍ତି ଇମାନି ପନ ଭାଜନୀଯାନି। କଂସଲୋହୱଟ୍ଟଲୋହଭାଜନୱିକତି ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ୱା ଗିହିୱିକଟା ୱା ୱଟ୍ଟତି, ପୁଗ୍ଗଲିକପରିଭୋଗେନ ନ ୱଟ୍ଟତି। କଂସଲୋହାଦିଭାଜନଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନମ୍ପି ହି ପାରିହାରିଯଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ''ଗିହିୱିକଟନିହାରେନେୱ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବ''ନ୍ତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ।

ଠପେତ୍ୱା ପନ ଭାଜନୱିକତିଂ ଅଞ୍ଞସ୍ମିମ୍ପି କପ୍ପିଯଲୋହଭଣ୍ଡେ – ଅଞ୍ଜନୀ, ଅଞ୍ଜନିସଲାକା, କଣ୍ଣମଲହରଣୀ, ସୂଚି, ପଣ୍ଣସୂଚି, ଖୁଦ୍ଦକୋ, ପିପ୍ଫଲକୋ, ଖୁଦ୍ଦକଂ, ଆରକଣ୍ଟକଂ, କୁଞ୍ଚିକା, ତାଳଂ, କତ୍ତରଯଟ୍ଠି ୱେଧକୋ, ନତ୍ଥୁଦାନଂ, ଭିନ୍ଦିୱାଲୋ, ଲୋହକୂଟୋ, ଲୋହକୁଟ୍ଟି, ଲୋହଗୁଳୋ, ଲୋହପିଣ୍ଡି, ଲୋହଚକ୍କଲିକଂ, ଅଞ୍ଞମ୍ପି ୱିପ୍ପକତଲୋହଭଣ୍ଡଂ ଭାଜନୀଯଂ। ଧୂମନେତ୍ତଫାଲଦୀପରୁକ୍ଖଦୀପକପଲ୍ଲକଓଲମ୍ବକଦୀପଇତ୍ଥିପୁରିସତିରଚ୍ଛାନଗତରୂପକାନି ପନ ଅଞ୍ଞାନି ୱା ଭିତ୍ତିଚ୍ଛଦନକୱାଟାଦୀସୁ ଉପନେତବ୍ବାନି, ଅନ୍ତମସୋ ଲୋହଖିଲକଂ ଉପାଦାଯ ସବ୍ବାନି ଲୋହଭଣ୍ଡାନି ଗରୁଭଣ୍ଡାନିଯେୱ ହୋନ୍ତି, ଅତ୍ତନା ଲଦ୍ଧାନିପି ପରିହରିତ୍ୱା ପୁଗ୍ଗଲିକପରିଭୋଗେନ ନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବାନି, ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ୱା ଗିହିୱିକଟାନି ୱା ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ତିପୁଭଣ୍ଡେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଖୀରପାସାଣମଯାନି ତଟ୍ଟକସରକାଦୀନି ଗରୁଭଣ୍ଡାନିଯେୱ।

ଘଟକୋ ପନ ତେଲଭାଜନଂ ୱା ପାଦଗଣ୍ହନକତୋ ଅତିରେକମେୱ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ। ସୁୱଣ୍ଣରଜତହାରକୂଟଜାତିଫଲିକଭାଜନାନି ଗିହିୱିକଟାନିପି ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ପଗେୱ ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ୱା ପୁଗ୍ଗଲିକପରିଭୋଗେନ ୱା। ସେନାସନପରିଭୋଗେ ପନ ଆମାସମ୍ପି ଅନାମାସମ୍ପି ସବ୍ବଂ ୱଟ୍ଟତି।

ୱାସିଆଦୀସୁ ଯାଯ ୱାସିଯା ଠପେତ୍ୱା ଦଣ୍ଡକଟ୍ଠଚ୍ଛେଦନଂ ୱା ଉଚ୍ଛୁତଚ୍ଛନଂ ୱା ଅଞ୍ଞଂ ମହାକମ୍ମଂ କାତୁଂ ନ ସକ୍କା, ଅଯଂ ଭାଜନୀଯା। ତତୋ ମହତ୍ତରୀ ଯେନ କେନଚି ଆକାରେନ କତା ୱାସି ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ। ଫରସୁ ପନ ଅନ୍ତମସୋ ୱେଜ୍ଜାନଂ ସିରାୱେଧନଫରସୁପି ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ। କୁଠାରିଯଂ ଫରସୁସଦିସୋ ଏୱ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ। ଯା ପନ ଆୱୁଧସଙ୍ଖେପେନ କତା, ଅଯଂ ଅନାମାସା। କୁଦାଲୋ ଅନ୍ତମସୋ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲମତ୍ତୋପି ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ। ନିଖାଦନଂ ଚତୁରସ୍ସମୁଖଂ ୱା ହୋତୁ ଦୋଣିମୁଖଂ ୱା ୱଙ୍କଂ ୱା ଉଜୁକଂ ୱା, ଅନ୍ତମସୋ ସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଦଣ୍ଡକୱେଧନମ୍ପି ଦଣ୍ଡବଦ୍ଧଂ ଚେ, ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ। ସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଦଣ୍ଡଖଣନକଂ ପନ ଅଦଣ୍ଡକଂ ଫଲମତ୍ତମେୱ, ଯଂ ସକ୍କା ସିପାଟିକାଯ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପରିହରିତୁଂ, ତଂ ଭାଜନୀଯଂ। ସିଖରମ୍ପି ନିଖାଦନେନେୱ ସଙ୍ଗହିତଂ। ଯେହି ମନୁସ୍ସେହି ୱିହାରେ ୱାସିଆଦୀନି ଦିନ୍ନାନି ହୋନ୍ତି, ତେ ଚ ଘରେ ଦଡ୍ଢେ ୱା ଚୋରେହି ୱା ୱିଲୁତ୍ତେ ''ଦେଥ ନୋ, ଭନ୍ତେ, ଉପକରଣେ, ପୁନ ପାକତିକେ କରିସ୍ସାମା''ତି ୱଦନ୍ତି, ଦାତବ୍ବା। ସଚେ ଆହରନ୍ତି , ନ ୱାରେତବ୍ବା; ଅନାହରନ୍ତାପି ନ ଚୋଦେତବ୍ବା।

କମ୍ମାରତଟ୍ଟକାରଚୁନ୍ଦକାରନଳକାରମଣିକାରପତ୍ତବନ୍ଧକାନଂ ଅଧିକରଣିମୁଟ୍ଠିକସଣ୍ଡାସତୁଲାଦୀନି ସବ୍ବାନି ଲୋହମଯୌପକରଣାନି ସଙ୍ଘେ ଦିନ୍ନକାଲତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଗରୁଭଣ୍ଡାନି। ତିପୁକୋଟ୍ଟକସୁୱଣ୍ଣକାରଚମ୍ମକାରୌପକରଣେସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଅଯଂ ପନ ୱିସେସୋ – ତିପୁକୋଟ୍ଟକୌପକରଣେସୁପି ତିପୁଚ୍ଛେଦନସତ୍ଥକଂ, ସୁୱଣ୍ଣକାରୌପକରଣେସୁ ସୁୱଣ୍ଣଚ୍ଛେଦନସତ୍ଥକଂ, ଚମ୍ମକାରୌପକରଣେସୁ କତପରିକମ୍ମଚମ୍ମଛିନ୍ଦନକଂ ଖୁଦ୍ଦକସତ୍ଥକନ୍ତି ଇମାନି ଭାଜନୀଯଭଣ୍ଡାନି। ନହାପିତତୁନ୍ନକାରୌପକରଣେସୁପି ଠପେତ୍ୱା ମହାକତ୍ତରିଂ ମହାସଣ୍ଡାସଂ

ମହାପିପ୍ଫଲକଞ୍ଚ ସବ୍ବଂ ଭାଜନୀୟଂ। ମହାକତ୍ତରିଆଦୀନି ଗରୁଭଣ୍ଡାନି।

ୱଲ୍ଲିଆଦୀସୁ ୱେତ୍ତୱଲ୍ଲିଆଦିକା ଯା କାଚି ଅଡ୍ଢବାହୁପ୍ପମାଣା ୱଲ୍ଲି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନା ୱା ତତ୍ଥଜାତକା ୱା ରକ୍ଖିତଗୋପିତା ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତି, ସା ସଙ୍ଘକମ୍ମେ ଚ ଚେତିୟକମ୍ମେ ଚ କତେ ସଚେ ଅତିରେକା ହୋତି, ପୁଗ୍ଗଲିକକମ୍ମେପି ଉପନେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି; ଅରକ୍ଖିତା ପନ ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ ନ ହୋତି। ସୁତ୍ତମକଚିୱାକନାଳିକେରହୀରଚମ୍ମମୟା ରଜ୍ଜୁକା ୱା ଯୋତ୍ତାନି ୱା ୱାକେ ଚ ନାଳିକେରହୀରେ ଚ ୱଟ୍ଟେତ୍ୱା କତା ଏକୱଟ୍ଟା ୱା ଦ୍ୱିୱଟ୍ଟା ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନକାଲତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ। ସୁତ୍ତଂ ପନ ଅୱଟ୍ଟେତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ମକଚିୱାକନାଳିକେରହୀରା ଚ ଭାଜନୀୟା। ଯେହି ପନେତାନି ରଜ୍ଜୁକଯୋତ୍ତାଦୀନି ଦିନ୍ନାନି ହୋନ୍ତି, ତେ ଅତ୍ତନୋ କରଣୀୟେନ ହରନ୍ତା ନ ୱାରେତବ୍ବା।

ଯୋ କୋଚି ଅନ୍ତମସୋ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲସୂଚିଦଣ୍ଡମତ୍ତୋପି ୱେଳୁ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନୋ ୱା ତତ୍ଥଜାତକୋ ୱା ରକ୍ଖିତଗୋପିତୋ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ, ସୋପି ସଙ୍ଘକମ୍ମେ ଚ ଚେତିୟକମ୍ମେ ଚ କତେ ଅତିରେକୋ ପୁଗ୍ଗଲିକକମ୍ମେ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପାଦଗଣ୍ଠିକତେଲନାଳି ପନ କତ୍ତରୟଟ୍ଠି, ଉପାହନଦଣ୍ଡକୋ, ଛତ୍ତଦଣ୍ଡୋ, ଛତ୍ତସଲାକାତି ଇଦମେତ୍ଥ ଭାଜନୀୟଭଣ୍ଡଂ। ଦଡ୍ଢଗେହମନୁସ୍ସା ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତା ନ ୱାରେତବ୍ବା। ରକ୍ଖିତଗୋପିତଂ ୱେଳୁଂ ଗଣ୍ହନ୍ତେନ ସମକଂ ୱା ଅତିରେକଂ ୱା ଥାୱରଂ ଅନ୍ତମସୋ ତଂଅଗ୍ଘନକମ୍ପି ଫାତିକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବୋ । ଫାତିକମ୍ମଂ ଅକତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତେନ ତତ୍ଥେୱ ୱଳଞ୍ଜେତବ୍ବୋ , ଗମନକାଲେ ସଙ୍ଘିକାୱାସେ ଠପେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଅସତିୟା ଗହେତ୍ୱା ଗତେନ ପହିଣିତ୍ୱା ଦାତବ୍ବୋ। ଦେସନ୍ତରଂ ଗତେନ ସମ୍ପତ୍ତୱିହାରେ ସଙ୍ଘିକାୱାସେ ଠପେତବ୍ବୋ।

ତିଣନ୍ତି ମୁଞ୍ଜଂ ପବ୍ବଜଞ୍ଚ ଠପେତ୍ୱା ଅୱସେସଂ ଯଂକିଞ୍ଚି ତିଣଂ। ଯତ୍ଥ ପନ ତିଣଂ ନତ୍ଥି, ତତ୍ଥ ପଣ୍ଣେହି ଛାଦେନ୍ତି; ତସ୍ମା ପଣ୍ଣମ୍ପି ତିଣେନେୱ ସଙ୍ଗହିତଂ। ଇତି ମୁଞ୍ଜାଦୀସୁ ଯଂକିଞ୍ଚି ମୁଟ୍ଠିପ୍ପମାଣମ୍ପି ତିଣଂ ତାଲପଣ୍ଣାଦୀସୁ ଚ ଏକଂ ପଣ୍ଣମ୍ପି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନଂ ୱା ତତ୍ଥଜାତକଂ ୱା ବହାରାମେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ତିଣୱତ୍ଥୁତୋ ଜାତତିଣଂ ୱା ରକ୍ଖିତଗୋପିତଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତି, ତମ୍ପି ସଙ୍ଘକମ୍ମେ ଚ ଚେତିୟକମ୍ମେ ଚ କତେ ଅତିରେକଂ ପୁଗ୍ଗଲିକକମ୍ମେ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଦଡ୍ଢଗେହମନୁସ୍ସା ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତା ନ ୱାରେତବ୍ବା। ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲପ୍ପମାଣୋପି ରିତ୍ତପୋତ୍ଥକୋ ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ।

ମତ୍ତିକା ପକତିମତ୍ତିକା ୱା ହୋତୁ ପଞ୍ଚୱଣ୍ଣା ୱା ସୁଧା ୱା ସଜ୍ଜୁରସକଙ୍ଗୁଟ୍ଠସିଲେସାଦୀସୁ ୱା ଯଂକିଞ୍ଚି, ଦୁଲ୍ଲଭଟ୍ଠାନେ ଆନେତ୍ୱା ୱା ଦିନ୍ନଂ ତତ୍ଥଜାତକଂ ୱା ରକ୍ଖିତଗୋପିତଂ ତାଲଫଲପକ୍କମତ୍ତଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତି। ତମ୍ପି ସଙ୍ଘକମ୍ମେ ଚ ଚେତିୟକମ୍ମେ ଚ ନିଟ୍ଠିତେ ଅତିରେକଂ ପୁଗ୍ଗଲିକକମ୍ମେ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ହିଙ୍ଗୁହିଙ୍ଗୁଲକହରିତାଲମନୋସିଲଞ୍ଜନାନି ପନ ଭାଜନୀୟଭଣ୍ଡାନି।

ଦାରୁଭଣ୍ଡେ ଯୋ କୋଚି ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲସୂଚିଦଣ୍ଡମତ୍ତୋପି ଦାରୁଭଣ୍ଡକୋ ଦାରୁଦୁଲ୍ଲଭଟ୍ଠାନେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନୋ ୱା ତତ୍ଥଜାତକୋ ୱା ରକ୍ଖିତଗୋପିତୋ, ଅୟଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତୀତି କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ। ମହାଅଟ୍ଠକଥାୟଂ ପନ ସବ୍ବମ୍ପି ଦାରୁୱେଳୁଚମ୍ମପାସାଣାଦିୱିକତିଂ ଦାରୁଭଣ୍ଡେନ ସଙ୍ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ''ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଆସନ୍ଦିକୋ ଉପ୍ପନ୍ନୋ ହୋତୀ''ତି ଇତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଦାରୁଭଣ୍ଡୱିନିଚ୍ଛୟୋ ୱୁତ୍ତୋ।

ତତ୍ରାୟଂ ଅତ୍ଥୁଦ୍ଧାରୋ, ଆସନ୍ଦିକୋ, ସତ୍ତଙ୍ଗୋ, ଭଦ୍ଦପୀଠଂ, ପୀଠିକା, ଏଳକପାଦକପୀଠଂ, ଆମଲକୱଟ୍ଟକପୀଠଂ, ଫଲକଂ, କୋଚ୍ଛଂ, ପଲାଲପୀଠକନ୍ତି ଇମେସୁ ତାୱ ଯଂକିଞ୍ଚି ଖୁଦ୍ଦକଂ ୱା ହୋତୁ ମହନ୍ତଂ ୱା, ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତି। ପଲାଲପୀଠେନ ଚେତ୍ଥ କଦଲିପତ୍ତାଦିପୀଠାନିପି ସଙ୍ଗହିତାନି। ବ୍ଯଗ୍ଘଚମ୍ମଓନଦ୍ଧମ୍ପି ୱାଳରୂପପରିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ରତନପରିସିବ୍ବିତଂ, କୋଚ୍ଛକଂ ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ।

ୱଙ୍କଫଲକଂ, ଦୀଘଫଲକଂ, ଚୀୱରଧୋୱନଫଲକଂ, ଘଟ୍ଟନଫଲକଂ, ଘଟ୍ଟନମୁଗ୍ଗରୋ, ଦନ୍ତକଟ୍ଠଛେଦନଗଣ୍ଡିକା, ଦଣ୍ଡମୁଗ୍ଗରୋ, ଅମ୍ବଣଂ, ରଜନଦୋଣି, ଉଦକପଟିଚ୍ଛକୋ, ଦାରୁମୟୋ ୱା ଦନ୍ତମୟୋ ୱା ୱେଳୁମୟୋ ୱା ସପାଦକୋପି ଅପାଦକୋପି ସମୁଗ୍ଗୋ, ମଞ୍ଜୂସା, ପାଦଗଣ୍ଠିକତୋ ଅତିରେକପ୍ପମାଣୋ କରଣ୍ଡୋ, ଉଦକଦୋଣି, ଉଦକକଟାହଂ, ଉଳୁଙ୍କୋ, କଟଚ୍ଛୁ, ପାନୀୟସରାୱଂ, ପାନୀୟସଙ୍ଖୋତି ଏତେସୁପି ଯଂକିଞ୍ଚି ସଙ୍ଘେ ଦିନ୍ନଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ। ସଙ୍ଖଥାଲକଂ ପନ ଭାଜନୀୟଂ, ତଥା ଦାରୁମୟୋ ଉଦକତୁମ୍ବୋ।

ପାଦକଥଲିକମଣ୍ଡଲଂ ଦାରୁମୟଂ ୱା ହୋତୁ ଚୋଳପଣ୍ଣାଦିମୟଂ ୱା ସବ୍ବଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ। ଆଧାରକୋ ପତ୍ତପିଧାନଂ, ତାଲୱଣ୍ଟଂ, ବୀଜନୀ, ଚଙ୍କୋଟକଂ, ପଚ୍ଛି, ୟଟ୍ଠିସମ୍ମୁଞ୍ଜନୀ ମୁଟ୍ଠିସମ୍ମୁଞ୍ଜନୀତି ଏତେସୁପି ଯଂକିଞ୍ଚି ଖୁଦ୍ଦକଂ ୱା ମହନ୍ତଂ ୱା ଦାରୁୱେଳୁପଣ୍ଣଚମ୍ମାଦୀସୁ ଯେନ କେନଚି କତଂ ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ।

ଥମ୍ଭତୁଲାସୋପାନଫଲକାଦୀସୁ ଦାରୁମୟଂ ୱା ପାସାଣମୟଂ ୱା ଯଂକିଞ୍ଚି ଗେହସମ୍ଭାରରୂପଂ, ଯୋ କୋଚି କଟସାରକୋ, ଯଂକିଞ୍ଚି ଭୂମତ୍ଥରଣଂ, ଯଂକିଞ୍ଚି ଅକପ୍ପିୟଚମ୍ମଂ, ସବ୍ବଂ ସଙ୍ଘେ ଦିନ୍ନଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ, ଭୂମତ୍ଥରଣଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏଳକଚମ୍ମଂ ପନ ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଗତିକଂ ହୋତି, ତମ୍ପି ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ। କପ୍ପିୟଚମ୍ମାନି ଭାଜନୀୟାନି। କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ପନ ''ସବ୍ବଂ ମଞ୍ଚପ୍ପମାଣଂ ଚମ୍ମଂ ଗରୁଭଣ୍ଡ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ।

ଉଦୁକ୍ଖଲଂ, ମୁସଲଂ, ସୁପ୍ପଂ, ନିସଦଂ, ନିସଦପୋତୋ, ପାସାଣଦୋଣି, ପାସାଣକଟାହଂ, ତୁରିୱେମଭସ୍ତାଦି ସଙ୍ଗଂ ପେସକାରାଦିଭଣ୍ଡଂ, ସଙ୍ଗଂ କସିଭଣ୍ଡଂ, ସଙ୍ଗଂ ଚକ୍କଯୁତ୍ତକଯାନଂ ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ। ମଞ୍ଚପାଦୋ , ମଞ୍ଚଅଟନୀ, ପୀଠପାଦୋ, ପୀଠଅଟନୀ, ୱାସିଫରସୁଆଦୀନଂ ଦଣ୍ଡାତି ଏତେସୁ ଯଂକିଞ୍ଚି ୱିପ୍ପକତତଚ୍ଛନକମ୍ମଂ ଅନିଟ୍ଠିତମେୱ ଭାଜନୀଯଂ, ତଚ୍ଛିତମଟ୍ଠଂ ପନ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତି। ଅନୁଞ୍ଞାତୱାସିଯା ପନ ଦଣ୍ଡୋ ଛତ୍ତମୁଟ୍ଠିପଣ୍ଣଂ କତ୍ତରଯଟ୍ଠି ଉପାହନା ଅରଣିସହିତଂ ଧମ୍ମକରଣୋ ପାଦଗଣ୍ହନକତୋ ଅନତିରିତ୍ତଂ ଆମଲକତୁମ୍ବଂ ଆମଲକଘଟୋ ଲାବୁକତୁମ୍ବଂ ଲାବୁଘଟୋ ୱିସାଣକତୁମ୍ବନ୍ତି ସବ୍ବମେତଂ ଭାଜନୀଯଂ, ତତୋ ମହନ୍ତତରଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ।

ହତ୍ଥିଦନ୍ତୋ ୱା ଯଂକିଞ୍ଚି ୱିସାଣଂ ୱା ଅତଚ୍ଛିତଂ ଯଥାଜାତମେୱ ଭାଜନୀଯଂ, ତେହି କତମଞ୍ଚପାଦାଦୀସୁ ପୁରିମସଦିସୋୱେୱ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ। ତଚ୍ଛିତନିଟ୍ଠିତୋପି ହିଙ୍ଗୁକରଣ୍ଡକୋ ଅଞ୍ଜନକରଣ୍ଡକୋ ଗଣ୍ଠିକା ୱିଧୋ ଅଞ୍ଜନୀ ଅଞ୍ଜନିସଲାକା ଉଦକପୁଞ୍ଛନୀତି ଇଦଂ ସଙ୍ଗଂ ଭାଜନୀଯମେୱ।

ମତ୍ତିକାଭଣ୍ଡେ ସଙ୍ଗଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉପଭୋଗପରିଭୋଗଂ ଘଟପିଠରାଦିକୁଲାଲଭାଜନଂ ପତ୍ତକଟାହଂ ଅଙ୍ଗାରକଟାହଂ ଧୂମଦାନକଂ ଦୀପରୁକ୍ଖକୋ ଦୀପକପଲ୍ଲିକା ଚଯନିଟ୍ଠକା ଛଦନିଟ୍ଠକା ଥୂପିକାତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନକାଲତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ, ପାଦଗଣ୍ହନକତୋ ଅନତିରିତ୍ତପ୍ପମାଣୋ ପନ ଘଟକୋ ପତ୍ତଂ ଥାଲକଂ କଞ୍ଚନକୋ କୁଣ୍ଡିକାତି ଇଦମେତ୍ଥ ଭାଜନୀଯଭଣ୍ଡଂ। ଯଥା ଚ ମତ୍ତିକାଭଣ୍ଡେ; ଏୱଂ ଲୋହଭଣ୍ଡେପି କୁଣ୍ଡିକା ଭାଜନୀଯକୋଟ୍ଠାସମେୱ ଭଜତୀତି ଅଯମେତ୍ଥ ଅନୁପୁବ୍ବିକଥା।

ଅୱିସ୍ସଜ୍ଜିଯୱତ୍ଥୁକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ନୱକମ୍ମଦାନକଥା

୩୨୩।ଭଣ୍ଡିକାଟ୍ଠପନମତ୍ତେନାତି ଦ୍ୱାରବାହାନଂ ଉପରି କପୋତଭଣ୍ଡିକଯୋଜନମତ୍ତେନ। ପରିଭଣ୍ଡକରଣମତ୍ତେନାତି
ଗୋମଯପରିଭଣ୍ଡକସାୱପରିଭଣ୍ଡକରଣମତ୍ତେନ। ଧୂମକାଲିକନ୍ତି ଇଦଂ ଯାୱସ୍ସ ଚିତକଧୂମୋ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ତାୱ ଅଯଂ ୱିହାରୋ ଏତସ୍ସେୱାତି ଏୱଂ ଧୂମକାଲେ ଅପଲୋକେତ୍ୱା କତପରିଯୋସିତଂ ୱିହାରଂ ଦେନ୍ତି। ୱିପ୍ପକତନ୍ତି ଏତ୍ଥ ୱିପ୍ପକତୋ ନାମ ଯାୱ ଗୋପାନସିଯୋ ନ ଆରୋହନ୍ତି। ଗୋପାନସୀସୁ ପନ ଆରୁଳ୍ହାସୁ ବହୁକତୋ ନାମ ହୋତି, ତସ୍ମା ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ନ ଦାତବ୍ବୋ, କିଞ୍ଚିଦେୱ ସମାଦପେତ୍ୱା କାରେସ୍ସତି। ଖୁଦ୍ଦକେ ୱିହାରେ କମ୍ମଂ ଓଲୋକେତ୍ୱା ଛପ୍ପଞ୍ଚୱସ୍ସିକନ୍ତି କମ୍ମଂ ଓଲୋକେତ୍ୱା ଚତୁହତ୍ଥୱିହାରେ ଚତୁୱସ୍ସିକଂ, ପଞ୍ଚହତ୍ଥେ ପଞ୍ଚୱସ୍ସିକଂ, ଛହତ୍ଥେ ଛୱସ୍ସିକଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଅଡ୍ଢଯୋଗୋ ପନ ଯସ୍ମା ସତ୍ତଟ୍ଠହତ୍ଥୋ ହୋତି, ତସ୍ମା ଏତ୍ଥ ''ସତ୍ତଟ୍ଠୱସ୍ସିକ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। ସଚେ ପନ ସୋ ନୱହତ୍ଥୋ ହୋତି ନୱୱସ୍ସିକମ୍ପି ଦାତବ୍ବଂ। ମହଲ୍ଲକେ ପନ ଦସହତ୍ଥେ ଏକାଦସହତ୍ଥେ ୱିହାରେ ୱା ପାସାଦେ ୱା ଦସୱସ୍ସିକଂ ୱା ଏକାଦସୱସ୍ସିକଂ ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ଦ୍ୱାଦସହତ୍ଥେ ପନ ତତୋ ଅଧିକେ ୱା ଲୋହପାସାଦସଦିସେପି ଦ୍ୱାଦସୱସ୍ସିକମେୱ ଦାତବ୍ବଂ, ନ ତତୋ ଉତ୍ତରି।

ନୱକମ୍ମିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେ ତଂ ଆୱାସଂ ଲଭତି, ଉତୁକାଲେ ପଟିବାହିତୁଂ ନ ଲଭତି। ସଚେ ସୋ ଆୱାସୋ ଜୀରତି, ଆୱାସସାମିକସ୍ସ ୱା ତସ୍ସ ୱଂସେ ଉପ୍ପନ୍ନସ୍ସ ୱା କସ୍ସଚି କଥେତବ୍ବଂ – ''ଆୱାସୋ ତେ ନସ୍ସତି, ଜଗ୍ଗଥ ଏତଂ ଆୱାସ''ନ୍ତି। ସଚେ ସୋ ନ ସକ୍କୋତି, ଭିକ୍ଖୂହି ଞାତୀ ୱା ଉପଟ୍ଠାକେ ୱା ସମାଦପେତ୍ୱା ଜଗ୍ଗିତବ୍ବୋ। ସଚେ ତେପି ନ ସକ୍କୋନ୍ତି, ସଙ୍ଘିକେନ ପଚ୍ଚଯେନ ଜଗ୍ଗିତବ୍ବୋ। ତସ୍ମିମ୍ପି ଅସତି ଏକଂ ଆୱାସଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ୱା ଅୱସେସା ଜଗ୍ଗିତବ୍ବା। ବହୂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ୱା ଏକଂ ସଣ୍ଠାପେତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତିଯେୱ।

ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପକ୍କନ୍ତେସୁ ସବ୍ବେ ଆୱାସା ନସ୍ସନ୍ତି, ତସ୍ମା ଏକଂ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ତଯୋ ୱା ଆୱାସେ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ୱା ତତୋ ଯାଗୁଭତ୍ତଚୀୱରାଦୀନି ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତେହି ସେସାୱାସା ଜଗ୍ଗିତବ୍ବାଯେୱ। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ୱୁତ୍ତଂ ''ସଙ୍ଘିକେ ପଚ୍ଚଯେ ଅସତି ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ 'ତୁଯ୍ହଂ ଏକଂ ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନଂ ଗହେତ୍ୱା ଜଗ୍ଗାହୀ'ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ସଚେ ବହୁତରଂ ଇଚ୍ଛତି, ତିଭାଗଂ ୱା ଉପଡ୍ଢଭାଗଂ ୱା ଦତ୍ୱାପି ଜଗ୍ଗାପେତବ୍ବଂ। ଅଥ 'ଥମ୍ଭମତ୍ତମେୱେତ୍ଥ ଅୱସିଟ୍ଠଂ, ବହୁକମ୍ମଂ କାତବ୍ବ'ନ୍ତି ନ ଇଚ୍ଛତି, 'ତୁଯ୍ହଂ ପୁଗ୍ଗଲିକମେୱ କତ୍ୱା ଜଗ୍ଗ; ଏୱମ୍ପି ହି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡକଟ୍ଠପନଟ୍ଠାନଂ ନୱକାନଞ୍ଚ ୱସନଟ୍ଠାନଂ ଲଭିସ୍ସତୀ'ତି ଜଗ୍ଗାପେତବ୍ବୋ। ଏୱଂ ଜଗ୍ଗିତୋ ପନ ତସ୍ମିଂ ଜୀୱନ୍ତେ ପୁଗ୍ଗଲିକୋ ହୋତି, ମତେ ସଙ୍ଘିକୋଯେୱ । ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକାନଂ ଦାତୁକାମୋ ହୋତି, କମ୍ମଂ ଓଲୋକେତ୍ୱା ତିଭାଗଂ ୱା ଉପଡ୍ଢଂ ୱା ପୁଗ୍ଗଲିକଂ କତ୍ୱା ଜଗ୍ଗାପେତବ୍ବୋ। ଏୱଞ୍ହି ସଦ୍ଧିୱିହାରିକାନଂ ଦାତୁଂ ଲଭତି। ଏୱଂ ଜଗ୍ଗନକେ ପନ ଅସତି 'ଏକଂ ଆୱାସଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ୱା'ତିଆଦିନା ନଯେନ ଜଗ୍ଗାପେତବ୍ବୋ''ତି।

ଇଦମ୍ପି ଚ ଅଞ୍ଞଂ ତତ୍ଥେୱ ୱୁତ୍ତଂ – ଦ୍ୱେ ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘିକଂ ଭୂମିଂ ଗହେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ସଙ୍ଘିକଂ ସେନାସନଂ କରୋନ୍ତି। ଯେନ ସା ଭୂମି ପଠମଂ ଗହିତା, ସୋ ସାମୀ। ଉଭୋପି ପୁଗ୍ଗଲିକଂ କରୋନ୍ତି, ସୋଯେୱ ସାମୀ। ସୋ ସଙ୍ଘିକଂ କରୋତି, ଇତରୋ ପୁଗ୍ଗଲିକଂ କରୋତି, ଅଞ୍ଞଂ ଚେ ବହୁଂ

ସେନାସନଟ୍ଠାନଂ ଅତ୍ଥି , ପୁଗ୍ଗଲିକଂ କରୋନ୍ତୋପି ନ ୱାରେତବ୍ବୋ। ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ପନ ତାଦିସେ ପଟିରୂପେ ଠାନେ ଅସତି ତଂ ପଟିବାହିତ୍ୱା ସଙ୍ଘିକଂ କରୋନ୍ତେନେୱ କାତବ୍ବଂ। ଯଂ ପନ ତସ୍ସ ତତ୍ଥ ୱଯକମ୍ମଂ କତଂ, ତଂ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ କତାୱାସେ ୱା ଆୱାସକରଣଟ୍ଠାନେ ୱା ଛାଯୂପଗଫଲୂପଗରୁକ୍ଖା ହୋନ୍ତି, ଅପଲୋକେତ୍ୱା ହାରେତବ୍ବା। ପୁଗ୍ଗଲିକା ଚେ ହୋନ୍ତି, ସାମିକା ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା; ନୋ ଚେ ଦେନ୍ତି, ଯାୱତତିଯଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ''ରୁକ୍ଖଅଗ୍ଘନକମୂଲଂ ଦସ୍ସାମା''ତି ହାରେତବ୍ବା।

ଯୋ ପନ ସଙ୍ଘିକୱଲ୍ଲିମତ୍ତମ୍ପି ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଆହରିମେନ ଉପକରଣେନ ସଙ୍ଘିକାଯ ଭୂମିଯା ପୁଗ୍ଗଲିକୱିହାରଂ କାରେତି, ଉପଡ୍ଢଂ ସଙ୍ଘିକଂ ହୋତି; ଉପଡ୍ଢଂ ପୁଗ୍ଗଲିକଂ। ପାସାଦୋ ଚେ ହୋତି, ହେଟ୍ଠାପାସାଦୋ ସଙ୍ଘିକୋ; ଉପରି ପୁଗ୍ଗଲିକୋ। ସଚେ ସୋ ହେଟ୍ଠାପାସାଦଂ ଇଚ୍ଛତି, ତସ୍ସ ହୋତି। ଅଥ ହେଟ୍ଠା ଚ ଉପରି ଚ ଇଚ୍ଛତି, ଉଭଯତ୍ଥ ଉପଡ୍ଢଂ ଲଭତି। ଦ୍ୱେ ସେନାସନାନି କାରେତି – ଏକଂ ସଙ୍ଘିକଂ, ଏକଂ ପୁଗ୍ଗଲିକଂ। ସଚେ ୱିହାରେ ଉଟ୍ଠିତେନ ଦବ୍ବସମ୍ଭାରେନ କାରେତି, ତତିଯଭାଗଂ ଲଭତି। ସଚେ ଅକତଟ୍ଠାନେ ଚଯଂ ୱା ପମୁଖଂ ୱା କରୋତି, ବହିକୁଟ୍ଟେ ଉପଡ୍ଢଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ, ଉପଡ୍ଢଂ ତସ୍ସ। ଅଥ ମହନ୍ତଂ ୱିସମଂ ପୂରେତ୍ୱା ଅପଦେ ପଦଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା କତଂ ହୋତି, ଅନିସ୍ସରୋ ତତ୍ଥ ସଙ୍ଘୋ।

ଏକଂୱରସେଯ୍ୟନ୍ତି ଏତ୍ଥ ନୱକମ୍ମଦାନଟ୍ଠାନେ ୱା ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ପତ୍ତଟ୍ଠାନେ ୱା ଯଂ ଇଚ୍ଛତି, ତଂ ଏକଂ ୱରସେଯ୍ୟଂ ଅନୁଜାନାମୀତି ଅତ୍ଥୋ।

ପରିଯୋସିତେ ପଞ୍ଚମତି ତସ୍ସେୱେତନ୍ତି ପୁନ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ୱସନ୍ତସ୍ସ ଅନ୍ତୋୱସ୍ସଂ ତସ୍ସେୱ ତଂ; ଅନାଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ପନ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକାଦଯୋ ଗହେତୁଂ ନ ଲଭନ୍ତି।

ନୱକମ୍ମଦାନକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଅଞ୍ଞତ୍ରପଟିଭୋଗପଟିକ୍ଖେପାଦିକଥା

୩୨୪।ନାତିହରନ୍ତୀତି ଅଞ୍ଞତ୍ର ହରିତ୍ୱା ନ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ଗୁତ୍ତତ୍ଥାଯାତି ଯଂ ତତ୍ଥ ମଞ୍ଚପୀଠାଦି, ତସ୍ସ ଗୁତ୍ତତ୍ଥାଯ, ତଂ ଅଞ୍ଞତ୍ର ହରିତୁଂ ଅନୁଜାନାମୀତି ଅତ୍ଥୋ। ତସ୍ମା ତଂ ଅଞ୍ଞତ୍ର ହରିତ୍ୱା ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ନଟ୍ଠଂ ସୁନଟ୍ଠଂ, ଜିଣ୍ଣଂ ସୁଜିଣ୍ଣଂ। ସଚେ ଅରୋଗଂ ତସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ପଟିସଙ୍ଖତେ ପୁନ ପାକତିକଂ କାତବ୍ବଂ। ପୁଗ୍ଗଲିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜତୋ ନଟ୍ଠଂ ୱା ଜିଣ୍ଣଂ ୱା ଗୀୱା ହୋତି, ତସ୍ମିଂ ପଟିସଙ୍ଖତେ ଦାତବ୍ବମେୱ। ସଚେ ତତୋ ଗୋପାନସିଆଦୀନି ଗହେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ସଙ୍ଘିକାୱାସେ ଯୋଜେନ୍ତି, ସୁଯୋଜିତାନି। ପୁଗ୍ଗଲିକାୱାସେ ଯୋଜେନ୍ତେହି ପନ ମୂଲଂ ୱା ଦାତବ୍ବଂ, ପଟିପାକତିକଂ ୱା କାତବ୍ବଂ ଛଡ୍ଡିତୱିହାରତୋ ମଞ୍ଚପୀଠାଦୀନି ଥେଯ୍ୟଚିତ୍ତେନ ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ଉଦ୍ଧାରେଯେୱ ଭଣ୍ଡଗ୍ଘେନ କାରେତବ୍ବୋ। ପୁନ ଆୱାସିକକାଲେ ଦସ୍ସାମୀତି ଗହେତ୍ୱା ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ନଟ୍ଠଂ ସୁନଟ୍ଠଂ, ଜିଣ୍ଣଂ ସୁଜିଣ୍ଣଂ। ଅରୋଗଞ୍ଚେ ପାକତିକଂ କାତବ୍ବଂ । ପୁଗ୍ଗଲିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ନଟ୍ଠଂ ଗୀୱା ହୋତି। ତତୋ ଦ୍ୱାରୱାତପାନାଦୀନି ସଙ୍ଘିକାୱାସେ ୱା ପୁଗ୍ଗଲିକାୱାସେ ୱା ଯୋଜିତାନି ପଟିଦାତବ୍ବାନିଯେୱ।

ଫାତିକମ୍ମତ୍ଥାଯାତି ୱଡ୍ଢିକମ୍ମତ୍ଥାଯ। ଫାତିକମ୍ମଞ୍ଚେତ୍ଥ ସମକଂ ୱା ଅତିରେକଂ ୱା ଅଗ୍ଘନକଂ ମଞ୍ଚପୀଠାଦିସେନାସନମେୱ ୱଟ୍ଟତି।

ଚକ୍କଲିକନ୍ତି କମ୍ବଲାଦୀହି ୱେଠେତ୍ୱା କତଚକ୍କଲିକଂ। ଅଲ୍ଲେହି ପାଦେହୀତି ଯେହି ଅକ୍କନ୍ତଟ୍ଠାନେ ଉଦକଂ ପଞ୍ଞାଯତି, ଏୱରୂପେହି ପାଦେହି ପରିଭଣ୍ଡକତଭୂମି ୱା ସେନାସନଂ ୱା ନ ଅକ୍କମିତବ୍ବଂ । ସଚେ ପନ ଉଦକସିନେହମତ୍ତମେୱ ପଞ୍ଞାଯତି, ନ ଉଦକଂ, ୱଟ୍ଟତି। ପାଦପୁଞ୍ଛନିଂ ପନ ଅଲ୍ଲପାଦେହିପି ଅକ୍କମିତୁଂ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ସୌପାହନେନେ ଧୋତପାଦେହି ଅକ୍କମିତବ୍ବଟ୍ଠାନେଯେୱ ନ ୱଟ୍ଟତି।

ଚୋଳକେନ ପଲିୱେଠେନ୍ତୁନ୍ତି ସୁଧାଭୂମିଯଂ ୱା ପରିଭଣ୍ଡଭୂମିଯଂ ୱା ସଚେ ତଟ୍ଟିକା ୱା କଟସାରକୋ ୱା ନତ୍ଥି, ଚୋଳକେନ ପାଦା ୱେଠେତବ୍ବା, ତସ୍ମିଂ ଅସତି ପଣ୍ଣମ୍ପି ଅତ୍ଥରିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କିଞ୍ଚି ଅନତ୍ଥରିତ୍ୱା ଠପେନ୍ତସ୍ସ ପନ ଦୁକ୍କଟଂ। ଯଦି ପନ ତତ୍ଥ ନେୱାସିକା ଅନତ୍ଥତାଯପି ଭୂମିଯା ଠପେନ୍ତି, ଅଧୋତପାଦେହିପି ୱଳଞ୍ଜେନ୍ତି, ତଥେୱ ୱଳଞ୍ଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ନ ଭିକ୍ଖୱେ ପରିକମ୍ମକତା ଭିତ୍ତୀତି ସେତଭିତ୍ତି ୱା ଚିତ୍ତକମ୍ମକତା ୱା। ନ କେୱଲଞ୍ଚ ଭିତ୍ତିମେୱ, ଦ୍ୱାରମ୍ପି ୱାତପାନମ୍ପି ଅପସ୍ସେନଫଲକମ୍ପି ପାସାଣତ୍ଥମ୍ଭମ୍ପି ରୁକ୍ଖତ୍ଥମ୍ଭମ୍ପି ଚୀୱରେନ ୱା କେନଚି ୱା ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଅପସ୍ସଯିତୁଂ ନ ଲବ୍ଭତିଯେୱ।

ଧୋତପାଦକାତି ଧୋତପାଦକା ହୁତ୍ୱା ଧୋତେହି ପାଦେହି ଅକ୍କମିତବ୍ବଟ୍ଠାନେ ନିପଜ୍ଜିତୁଂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯନ୍ତି। ''ଧୋତପାଦକେ''ତିପି ପାଠୋ। ଧୋତେହି

ପାଦେହି ଅକ୍କମିତଦ୍ଦ୍ଭାନସ୍ସେଭଂ ଅଧିଓଚନଂ । ପଚ୍ଚତ୍ଥରିତ୍ୱାତି ପରିଭଣ୍ଡକତଂ ଭୂମିଂ ୱା ଭୂମତ୍ଥରଣସେନାସନଂ ୱା ସଙ୍ଘିକମଞ୍ଚପୀଠଂ ୱା ଅନ୍ତନୋ ସନ୍ତକେନ ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣେନ ପଚ୍ଚତ୍ଥରିତ୍ୱାୱ ନିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ନିଦ୍ଦାୟତୋପି ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣେ ସଙ୍କୁଚିତେ କୋଚି ସରୀରାୱୟୱୋ ମଞ୍ଚଂ ୱା ପୀଠଂ ୱା ଫୁସତି, ଆପତ୍ତିୟେୱ। ଲୋମେସୁ ପନ ଲୋମଗଣନାୟ ଆପତ୍ତିୟୋ। ପରିଭୋଗସୀସେନ ଅପସ୍ସୟନ୍ତସ୍ସାପି ଏସେୱ ନୟୋ। ହତ୍ଥତଲପାଦତଲେହି ପନ ଫୁସିତୁଂ ୱା ଅକ୍କମିତୁଂ ୱା ୱଟ୍ଟତି। ମଞ୍ଚପୀଠଂ ନୀହରନ୍ତସ୍ସ କାୟେ ପଟିହଞ୍ଞତି, ଅନାପତ୍ତି।

ଅଞ୍ଞତ୍ରପରିଭୋଗପଟିକ୍ଖେପାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସଙ୍ଘଭତ୍ତାଦିଅନୁଜାନନକଥା

୩୨୫।ନସକ୍କୋନ୍ତି ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ କାତୁନ୍ତି ସକଲସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭତ୍ତଂ କାତୁଂ ନ ସକ୍କୋନ୍ତି। ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତନ୍ତିଆଦୀସୁ ''ଏକଂ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା…ପେ… ଦସ ୱା ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଦେଥା''ତି ଏୱଂ ଉଦ୍ଦେସେନ ଲଦ୍ଧଭିକ୍ଖୂନଂ ଭତ୍ତଂ କାତୁଂ ଇଚ୍ଛନ୍ତି। ଅପରେ ତଥେୱ ଭିକ୍ଖୂ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ନିମନ୍ତେତ୍ୱା ତେସଂ ଭତ୍ତଂ କାତୁଂ ଇଚ୍ଛନ୍ତି। ଅପରେ ସଲାକାୟୋ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା, ଅପରେ ପକ୍ଖିକଂ ଉପୋସଥିକଂ ପାଟିପଦିକନ୍ତି ଏୱଂ ନିୟାମେତ୍ୱା, ଏକସ୍ସ ୱା ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ୱା…ପେ… ଦସନ୍ନଂ ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଭତ୍ତଂ କାତୁଂ ଇଚ୍ଛନ୍ତି। ଇତି ଏତାନି ଭତ୍ତାନି ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ନିମନ୍ତନନ୍ତି ଇମଂ ୱୋହାରଂ ପତ୍ତାନି। ୟସ୍ମା ପନ ତେ ସଚେପି ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ନ ସକ୍କୋନ୍ତି, ସୁଭିକ୍ଖେ ଜାତେ ପନ ପୁନ ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ କାତୁଂ ସକ୍ଖିସ୍ସନ୍ତି, ତସ୍ମା ଭଗୱା ତମ୍ପି ଅନ୍ତୋ କତ୍ୱା ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତ''ନ୍ତିଆଦିମାହ।

ତତ୍ଥ ସଙ୍ଘଭତ୍ତେ ଠିତିକା ନାମ ନତ୍ଥି, ତସ୍ମା ''ଅମ୍ହାକଂ ଅଜ୍ଜ ଦସ ଦ୍ୱାଦସ ଦିୱସା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତାନଂ ଇଦାନି ଅଞ୍ଞତୋ ଭିକ୍ଖୂ ଆନେଥା''ତି ନ ଏୱଂ ତତ୍ଥ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ''ପୁରିମଦିୱସେସୁ ଅମ୍ହେହି ନ ଲଦ୍ଧଂ, ଇଦାନି ତଂ ଅମ୍ହାକଂ ଗାହେଥା''ତି ଏୱମ୍ପି ୱତ୍ତୁଂ ନ ଲବ୍ଭତି। ତଞ୍ହି ଆଗତାଗତାନଂ ପାପୁଣାତିୟେୱ।

ସଙ୍ଘଭତ୍ତାଦିଅନୁଜାନନକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତକଥା

ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତାଦୀସୁ ପନ ଅୟଂ ନୟୋ – ରଞ୍ଞା ୱା ରାଜମହାମତ୍ତେନ ୱା ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ''ଏତ୍ତକେ ଭିକ୍ଖୂ ଆନେଥା''ତି ପହିତେ କାଲଂ ଘୋସେତ୍ୱା ଠିତିକା ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା। ସଚେ ଅତ୍ଥି, ତତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଗାହେତବ୍ବଂ; ନୋ ଚେ, ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକେନ ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ନ ଅତିକ୍କାମେତବ୍ବଂ। ତେ ପନ ଧୁତଙ୍ଗଂ ରକ୍ଖନ୍ତା ସୟମେୱ ଅତିକ୍କମିସ୍ସନ୍ତି; ଏୱଂ ଗାହିୟମାନେ ଅଲସଜାତିକା ମହାଥେରା ପଚ୍ଛା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ''ଭନ୍ତେ, ୱୀସତିୱସ୍ସାନଂ ଗାହିୟତି, ତୁମ୍ହାକଂ ଠିତିକା ଅତିକ୍କନ୍ତା''ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବା, ଠିତିକଂ ଠପେତ୍ୱା ତେସଂ ଗାହେତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଠିତିକାୟ ଗାହେତବ୍ବଂ। ''ଅସୁକୱିହାରେ ବହୁଂ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ଉପ୍ପନ୍ନ''ନ୍ତି ସୁତ୍ୱା ୟୋଜନନ୍ତରିକୱିହାରତୋପି ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ସମ୍ପତ୍ତସମ୍ପତ୍ତାନଂ ଠିତଟ୍ଠାନତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଅସମ୍ପତ୍ତାନମ୍ପି ଉପଚାରସୀମଂ ପୱିଟ୍ଠାନଂ ଅନ୍ତେୱାସିକାଦୀସୁ ଗଣ୍ହନ୍ତେସୁ ଗାହେତବ୍ବମେୱ। ବହିଉପଚାରସୀମାୟ ଠିତାନଂ ଗାହେଥାତି ୱଦନ୍ତି, ନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଉପଚାରସୀମଂ ଓକ୍କନ୍ତେହି ଏକାବଦ୍ଧା ହୁତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ୱିହାରଦ୍ୱାରେ ୱା ଅନ୍ତୋୱିହାରେୟେୱ ୱା ହୋନ୍ତି, ପରିସାୱସେନ ୱଡ୍ଢିତା ନାମ ସୀମା ହୋତି, ତସ୍ମା ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଙ୍ଘନୱକସ୍ସ ଦିନ୍ନେପି ପଚ୍ଛା ଆଗତାନଂ ଗାହେତବ୍ବମେୱ । ଦୁତିୟଭାଗେ ପନ ଥେରାସନଂ ଆରୁଳ୍ହେ ପୁନ ଆଗତାନଂ ପଠମଭାଗୋ ନ ପାପୁଣାତି, ଦୁତିୟଭାଗତୋ ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ଗାହେତବ୍ବଂ।

ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଏକଂ ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସଟ୍ଠାନଂ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଗାୱୁତପ୍ପମାଣାୟପି ଉପଚାରସୀମାୟ ୟତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଆରୋଚିତଂ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ, ତସ୍ମିଂୟେୱ ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସଟ୍ଠାନେ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଏକୋ ଏକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପହିଣାତି ''ସ୍ୱେପି ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଦସ ଭିକ୍ଖୂ ପହିଣଥା''ତି, ତେନ ସୋ ଅତ୍ଥୋ ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକସ୍ସ ଆରୋଚେତବ୍ବୋ। ସଚେ ତଂ ଦିୱସଂ ପମୁସ୍ସତି, ଦୁତିୟଦିୱସେ ପାତୋୱ ଆରୋଚେତବ୍ବୋ। ଅଥ ପମୁସ୍ସିତ୍ୱାୱ ପିଣ୍ଡାୟ ପୱିସନ୍ତୋ ସରତି, ୟାୱ ଉପଚାରସୀମଂ ନାତିକ୍କମତି, ତାୱ ୟା ଭୋଜନସାଲାୟ ପକତିଟ୍ଠିତିକା, ତସ୍ସାୟେୱ ୱସେନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେପି ଉପଚାରସୀମଂ ଅତିକ୍କନ୍ତା ଭିକ୍ଖୂ ଚ ଉପଚାରସୀମଟ୍ଠକେହି ଏକାବଦ୍ଧା ହୋନ୍ତି, ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଦ୍ୱାଦସହତ୍ଥନ୍ତରଂ ଅୱିଜହିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ପକତିଟ୍ଠିତିକାୟ ୱସେନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଭିକ୍ଖୂନଂ ପନ ତାଦିସେ ଏକାବଦ୍ଧେ ଅସତି ବହିଉପଚାରସୀମାୟ ୟସ୍ମିଂ ଠାନେ ସରତି, ତତ୍ଥ ନୱଂ ଠିତିକଂ କତ୍ୱା ଗାହେତବ୍ବଂ। ଅନ୍ତୋଗାମେ ଆସନସାଲାୟ ସରନ୍ତେନ ଆସନସାଲାୟ ଠିତିକାୟ ଗାହେତବ୍ବଂ। ୟତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ସରିତ୍ୱା ଗାହେତବ୍ବମେୱ, ଅଗାହେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ନ ହି ଏତଂ ଦୁତିୟଦିୱସେ ଲବ୍ଭତୀତି।

ସଚେ ସକୱିହାରତୋ ଅଞ୍ଞଂ ୱିହାରଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଦିସ୍ୱା କୋଚି ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ଉଦ୍ଦିସାପେତି, ୟାୱ ଅନ୍ତୋଉପଚାରେ ୱା ଉପଚାରସୀମଟ୍ଠକେହି

ସଦ୍ଧିଂ ୱୁତ୍ତନୟେନ ଏକାବଦ୍ଧା ୱା ହୋନ୍ତି, ତାୱ ସକୱିହାରେ ଠିତିକାୱସେନେୱ ଗାହେତଙ୍ଗ। ବହିଉପଚାରେ ଠିତାନଂ ଦିନ୍ନଂ ପନ ‘‘ସଙ୍ଘତୋ ଭନ୍ତେ ଏତ୍ତକେ ନାମ ଭିକ୍ଖୂ ଉଦ୍ଦିସଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ସମ୍ପତ୍ତାନଂ ଗାହେତଙ୍ଗ। ତତ୍ଥ ଦ୍ୱାଦସହତ୍ଥନ୍ତରଂ ଅୱିଜହିତ୍ୱା ଏକାବଦ୍ଧନୟେନ ଦୂରେ ଠିତାପି ସମ୍ପତ୍ତାୟେୱାତି ୱେଦିତଙ୍ଗ। ସଚେ ୟଂ ୱିହାରଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତତ୍ଥ ପୱିଟ୍ଠାନଂ ଆରୋଚେନ୍ତି, ତସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ ଠିତିକାୱସେନ ଗାହେତଙ୍ଗ। ସଚେପି ଗାମଦ୍ୱାରେ ୱା ୱୀଥିୟଂ ୱା ଚତୁକ୍କେ ୱା ଅନ୍ତରଘରେ ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଦିସ୍ୱା କୋଚି ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସଂ ଆରୋଚେତି, ତସ୍ମିଂ ତସ୍ମିଂ ଠାନେ ଅନ୍ତୋଉପଚାରଗତାନଂ ଗାହେତଙ୍ଗ।

ଘରୂପଚାରୋ ଚେତ୍ଥ ‘‘ଏକଂ ଘରଂ ଏକୂପଚାରଂ, ଏକଂ ଘରଂ ନାନୂପଚାରଂ, ନାନାଘରଂ ଏକୂପଚାରଂ, ନାନାଘରଂ ନାନୂପଚାର’’ନ୍ତି ଇମେସଂ ୱସେନ ୱେଦିତଙ୍ଗୋ। ତତ୍ଥ ୟଂ ଏକକୁଲସ୍ସ ଘରଂ ଏକୱଳଞ୍ଜଂ ହୋତି, ତଂ ସୁପ୍ପପାତପରିଚ୍ଛେଦସ୍ସ ଅନ୍ତୋ ଏକୂପଚାରଂ ନାମ। ତତ୍ଥୁପ୍ପନ୍ନୋ ଉଦ୍ଦେସଲାଭୋ ତସ୍ମିଂ ଉପଚାରେ ଭିକ୍ଖାଚାରୱତ୍ତେନପି ଠିତାନଂ ସବ୍ବେସଂ ପାପୁଣାତି, ଏତଂ ‘‘ଏକଂ ଘରଂ ଏକୂପଚାରଂ’’ ନାମ।

ୟଂ ପନ ଏକଂ ଘରଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଭରିୟାନଂ ସୁଖୱିହାରତ୍ଥାୟ ମଜ୍ଝେ ଭିତ୍ତିଂ ଉଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ନାନାଦ୍ୱାରୱଳଞ୍ଜଂ କତଂ, ତତ୍ଥୁପ୍ପନ୍ନୋ ଉଦ୍ଦେସଲାଭୋ ଭିତ୍ତିଅନ୍ତରିକସ୍ସ ନ ପାପୁଣାତି, ତସ୍ମିଂ ତସ୍ମିଂ ଠାନେ ନିସିନ୍ନସ୍ସେୱ ପାପୁଣାତି, ଏତଂ ‘‘ଏକଂ ଘରଂ ନାନୂପଚାରଂ’’ ନାମ।

ୟସ୍ମିଂ ପନ ଘରେ ବହୂ ଭିକ୍ଖୂ ନିମନ୍ତେତ୍ୱା ଅନ୍ତୋଗେହତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଏକାବଦ୍ଧେ କତ୍ୱା ପଟିୱିସ୍ସକଘରାନିପି ପୂରେତ୍ୱା ନିସୀଦାପେନ୍ତି, ତତ୍ଥୁପ୍ପନ୍ନୋ ଉଦ୍ଦେସଲାଭୋ ସବ୍ବେସଂ ପାପୁଣାତି। ୟମ୍ପି ନାନାକୁଲସ୍ସ ନିୱେସନଂ ମଜ୍ଝେ ଭିତ୍ତିଂ ଅକତ୍ୱା ଏକଦ୍ୱାରେନେୱ ୱଳଞ୍ଜନ୍ତି, ତତ୍ରାପି ଏସେୱ ନୟୋ। ଏତଂ ‘‘ନାନାଘରଂ ଏକୂପଚାରଂ’’ ନାମ।

ୟୋ ପନ ନାନାନିୱେସନେସୁ ନିସିନ୍ନାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଉଦ୍ଦେସଲାଭୋ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି, କିଞ୍ଚାପି ଭିତ୍ତିଚ୍ଛିଦ୍ଦେନ ଭିକ୍ଖୂ ଦିସ୍ସନ୍ତି, ତସ୍ମିଂ ତସ୍ମିଂ ନିୱେସନେ ନିସିନ୍ନାନଂୟେୱ ପାପୁଣାତି, ଏତଂ ‘‘ନାନାଘରଂ ନାନୂପଚାରଂ’’ ନାମ।

ୟୋ ପନ ଗାମଦ୍ୱାରୱୀଥିଚତୁକ୍କେସୁ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଠାନେ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ଲଭିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଭିକ୍ଖୁସ୍ମିଂ ଅସତି ଅତ୍ତନୋୱ ପାପୁଣାପେତ୍ୱା ଦୁତିୟଦିୱସେପି ତସ୍ମିଂୟେୱ ଠାନେ ଅଞ୍ଞଂ ଲଭତି, ତେନ ୟଂ ଅଞ୍ଞଂ ନୱକଂ ୱା ୱୁଡ୍ଢଂ ୱା ଭିକ୍ଖୁଂ ପସ୍ସତି, ତସ୍ସ ଗାହେତଙ୍ଗ। ସଚେ କୋଚି ନତ୍ଥି, ଅତ୍ତନୋୱ ପାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତଙ୍ଗ।

ସଚେ ଆସନସାଲାୟ ନିସୀଦିତ୍ୱା କାଲଂ ପଟିମାନେନ୍ତେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ କୋଚି ଆଗନ୍ତ୍ୱା ‘‘ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ଦେଥ, ଉଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ଦେଥ, ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ଦେଥ, ସଙ୍ଘିକଂ ପତ୍ତଂ ଦେଥା’’ତି ୱା ୱଦତି, ଉଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ଠିତିକାୟ ଗାହେତ୍ୱା ଦାତଙ୍ଗ। ‘‘ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସଭିକ୍ଖୁଂ ଦେଥ, ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁଂ ଦେଥ, ସଙ୍ଘିକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଦେଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ଏସେୱ ନୟୋ।

ଉଦ୍ଦେସକୋ ପନେତ୍ଥ ପେସଲୋ ଲଜ୍ଜୀ ମେଧାୱୀ ଇଚ୍ଛିତଙ୍ଗୋ, ତେନ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଠିତିକଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ସଚେ କୋଚି ଠିତିକଂ ଜାନନ୍ତୋ ନତ୍ଥି, ଥେରାସନତୋ ଗାହେତଙ୍ଗ। ସଚେ ପନ ‘‘ଅହଂ ଜାନାମି, ଦସୱସ୍ସେନ ଲଦ୍ଧ’’ନ୍ତି କୋଚି ଭଣତି, ‘‘ଅତ୍ଥାୱୁସୋ, ଦସୱସ୍ସା ଭିକ୍ଖୂ’’ତି ପୁଚ୍ଛିତଙ୍ଗ। ସଚେ ତସ୍ସ ସୁତ୍ୱା ‘‘ଦସୱସ୍ସମ୍ହ ଦସୱସ୍ସମ୍ହା’’ତି ବହୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ‘‘ତୁୟ୍ହଂ ପାପୁଣାତି, ତୁୟ୍ହଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ଅୱତ୍ୱା ‘‘ସବ୍ବେ ଅପ୍ପସଦ୍ଦା ହୋଥା’’ତି ୱତ୍ୱା ପଟିପାଟିୟା ଠପେତଙ୍ଗା। ଠପେତ୍ୱା ‘‘କତି ଇଚ୍ଛଥା’’ତି ଉପାସକୋ ପୁଚ୍ଛିତଙ୍ଗୋ। ‘‘ଏତ୍ତକେ ନାମ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘ତୁୟ୍ହଂ ପାପୁଣାତି, ତୁୟ୍ହଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ଅୱତ୍ୱା ସଙ୍କନୱକସ୍ସ ୱସ୍ସଗ୍ଗଞ୍ଚ ଉତୁ ଚ ଦିୱସଭାଗୋ ଚ ଛାୟା ଚ ପୁଚ୍ଛିତଙ୍ଗା। ସଚେ ଛାୟାୟପି ପୁଚ୍ଛିୟମାନାୟ ଅଞ୍ଞୋ ୱୁଡ୍ଢତରୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ସ ଦାତଙ୍ଗ। ଅଥ ଛାୟଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ‘‘ତୁୟ୍ହଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ୱୁଡ୍ଢତରୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ନ ଲଭତି। କଥାପପଞ୍ଚେନ ହି ନିସିନ୍ନସ୍ସାପି ନିଦ୍ଦାୟନ୍ତସ୍ସାପି ଗାହିତଂ ସୁଗ୍ଗାହିତଂ, ଅତିକ୍କନ୍ତଂ ସୁଅତିକ୍କନ୍ତଂ, ଭାଜନୀୟଭଣ୍ଡଞ୍ହି ନାମେତଂ ସମ୍ପତ୍ତସ୍ସେୱ ପାପୁଣାତି, ତତ୍ଥ ସମ୍ପତ୍ତଭାୱୋ ଉପଚାରେନ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତଙ୍ଗୋ। ଆସନସାଲାୟ ଚ ଅନ୍ତୋପରିକ୍ଖେପୋ ଉପଚାରୋ, ତସ୍ମିଂ ଠିତସ୍ସ ଲାଭୋ ପାପୁଣାତୀତି।

କୋଚି ଆସନସାଲତୋ ଅଟ୍ଠ ଉଦ୍ଦେସପତ୍ତେ ଆହରାପେତ୍ୱା ସତ୍ତ ପତ୍ତେ ପଣୀତଭୋଜନାନଂ ଏକଂ ଉଦକସ୍ସ ପୂରେତ୍ୱା ଆସନସାଲାୟଂ ପହିଣାତି, ଗହେତ୍ୱା ଆଗତା କିଞ୍ଚି ଅୱତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ହତ୍ଥେସୁ ପତିଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ପକ୍କମନ୍ତି। ୟେନ ୟଂ ଲଦ୍ଧଂ, ତସ୍ସେୱ ତଂ ହୋତି। ୟେନ ପନ ଉଦକଂ ଲଦ୍ଧଂ, ତସ୍ସ ଅତିକ୍କନ୍ତମ୍ପି ଠିତିକଂ ଠପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଂ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ଗାହେତଙ୍ଗ। ତଞ୍ଚ ଲୂଖଂ ୱା ଲଭତୁ ପଣୀତଂ ୱା ତିଚୀୱରପରିୱାରଂ ୱା, ତସ୍ସେୱେତଂ। ଇଦିସୋ ହିସ୍ସ ପୁଞ୍ଞୱିସେସୋ। ଉଦକଂ ପନ ୟସ୍ମା ଆମିସଂ ନ ହୋତି, ତସ୍ମା ଅଞ୍ଞଂ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ଲଭତି।

ସଚେ ପନ ତେ ଗହେତ୍ୱା ଆଗତା ‘‘ଇଦଂ କିର ଭନ୍ତେ ସବ୍ବଂ ଭାଜେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜଥା’’ତି ୱତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ସବ୍ବେହି ଭାଜେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ଉଦକଂ ପାତଙ୍ଗ। ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ‘‘ଅଟ୍ଠ ମହାଥେରେ ଦେଥ, ମଜ୍ଝିମେ ଦେଥ, ନୱକେ ଦେଥ, ପରିପୁଣ୍ଣୱସ୍ସସାମଣେରେ ଦେଥ, ମଜ୍ଝିମଭାଣକାଦୟୋ ଦେଥ,

ମଯ୍ହଂ ଞାତିଭିକ୍ଖୁ ଦେଥା’’ତି ୱଦନ୍ତସ୍ସ ପନ ‘‘ଉପାସକ, ତ୍ୱଂ ଏୱଂ ୱଦସି, ଠିତିକାଯ ପନ ତେସଂ ନ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ଠିତିକାୱସେନେୱ ଦାତବ୍ବା। ଦହରସାମଣେରେହି ପନ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତେସୁ ଲଦ୍ଧେସୁ ସଚେ ଦାଯକାନଂ ଘରେ ମଙ୍ଗଲଂ ହୋତି, ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯେ ପେସେଥା’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ।

ଯସ୍ମିଂ ପନ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତେ ପଠମଭାଗୋ ସାମଣେରାନଂ ପାପୁଣାତି, ଅନୁଭାଗୋ ମହାଥେରାନଂ, ନ ତତ୍ଥ ସାମଣେରା ‘‘ମଯଂ ପଠମଭାଗଂ ଲଭିମ୍ହା’’ତି ପୁରତୋ ଗନ୍ତୁଂ ଲଭନ୍ତି, ଯଥାପଟିପାଟିଯା ଏୱ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ‘‘ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ‘ତୁମ୍ହେ ଏଥା’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘ମଯ୍ହଂ ଅଜ୍ଜଦାପି ଜାନିସ୍ସସି, ଠିତିକା ପନ ଏୱଂ ଗଚ୍ଛତୀ’’’ତି ଠିତିକାୱସେନେୱ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଅଥ ‘‘ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ଦେଥା’’ତି ୱତ୍ୱା ଅଗାହିତେଯେୱ ପତ୍ତେ ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ପୂରେତ୍ୱା ଆହରତି, ଆହଟମ୍ପି ଠିତିକାଯ ଏୱ ଗାହେତବ୍ବଂ।

ଏକୋ ‘‘ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ଆହରା’’ତି ପେସିତୋ ‘‘ଭନ୍ତେ, ଏକଂ ପତ୍ତଂ ଦେଥ, ନିମନ୍ତନଭତ୍ତଂ ଆହରିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱଦତି, ସୋ ଚେ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଘରତୋ ଅଯଂ ଆଗତୋତି ଞତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂହି ‘‘ନନୁ ତ୍ୱଂ ଅସୁକଘରତୋ ଆଗତୋ’’ତି ୱୁତ୍ତୋ ‘‘ଆମ, ଭନ୍ତେ, ନ ନିମନ୍ତନଭତ୍ତଂ, ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତ’’ନ୍ତି ଭଣତି, ଠିତିକାଯ ଗହେତବ୍ବଂ। ଯୋ ପନ ‘‘ଏକଂ ପତ୍ତଂ ଆହରା’’ତି ୱୁତ୍ତୋ ‘‘‘କି’ନ୍ତି ୱତ୍ୱା ଆହରାମୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ‘‘ଯଥା ତେ ରୁଚ୍ଚତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ଅଯଂ ୱିସ୍ସଟ୍ଠଦୂତୋ ନାମ। ଉଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ୱା ପଟିପାଟିପତ୍ତଂ ୱା ପୁଗ୍ଗଲିକପତ୍ତଂ ୱା ଯଂ ଇଚ୍ଛତି, ତଂ ତସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ। ଏକୋ ବାଲୋ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ‘‘ଉଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ଆହରା’’ତି ପେସିତୋ ୱତ୍ତୁଂ ନ ଜାନାତି, ତୁଣ୍ହୀଭୂତୋ ତିଟ୍ଠତି, ସୋ ‘‘କସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ଆଗତୋସୀ’’ତି ୱା ‘‘କସ୍ସ ପତ୍ତଂ ହରିସ୍ସସୀ’’ତି ୱା ନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ଏୱଞ୍ହି ୱୁତ୍ତୋ ପୁଚ୍ଛାସଭାଗେନ ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ସନ୍ତିକଂ ଆଗତୋମ୍ହୀ’’ତି ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ପତ୍ତଂ ହରିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱା ୱଦେଯ୍ଯ, ତତୋ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ଜିଗୁଚ୍ଛନ୍ତା ନ ଓଲୋକେଯ୍ଯୁଂ। ‘‘କୁହିଂ ଗଚ୍ଛସି, କିଂ କରୋନ୍ତୋ ଆହିଣ୍ଡସୀ’’ତି ପନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ତସ୍ସ ‘‘ଉଦ୍ଦେସପତ୍ତତ୍ଥାଯ ଆଗତୋମ୍ହୀ’’ତି ୱଦନ୍ତସ୍ସ ଗାହେତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ଦାତବ୍ବୋ।

ଏକା କୂଟଟ୍ଠିତିକା ନାମ ହୋତି। ରଞ୍ଞୋ ୱା ହି ରାଜମହାମତ୍ତସ୍ସ ୱା ଗେହେ ଅତିପଣୀତାନି ଅଟ୍ଠ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତାନି ନିଚ୍ଚଂ ଦିଯ୍ଯନ୍ତି, ତାନି ଏକଚାରିକଭତ୍ତାନି କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ୱିସୁଂ ଠିତିକାଯ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ‘‘ସ୍ୱେ ଦାନି ଅମ୍ହାକଂ ପାପୁଣିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି ଅତ୍ତନୋ ଠିତିକଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଗତା, ତେସୁ ଅନାଗତେସୁଯେୱ ଅଞ୍ଞେ ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଆସନସାଲାଯ ନିସୀଦନ୍ତି; ତଙ୍ଖଣଞ୍ଞେୱ ରାଜପୁରିସା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ‘‘ପଣୀତଭତ୍ତପତ୍ତେ ଦେଥା’’ତି ୱଦନ୍ତି। ଆଗନ୍ତୁକା ଠିତିକଂ ଅଜାନନ୍ତା ଗାହେନ୍ତି। ତଙ୍ଖଣଞ୍ଞେୱ ଚ ଠିତିକଂ ଜାନନକଭିକ୍ଖୂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ‘‘କିଂ ଗାହେଥା’’ତି ୱଦନ୍ତି। ‘‘ରାଜଗେହେ ପଣୀତଭତ୍ତ’’ନ୍ତି। ‘‘କତିୱସ୍ସତୋ ପଟ୍ଠାଯା’’ତି? ‘‘ଏତ୍ତକୱସ୍ସତୋ ନାମା’’ତି। ‘‘ମା ଗାହେଥା’’ତି ନିୱାରେତ୍ୱା ଠିତିକାଯ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଗାହିତେ ଆଗତେହିପି ପତ୍ତଦାନକାଲେ ଆଗତେହିପି ଦିନ୍ନକାଲେ ଆଗତେହିପି ରାଜଗେହତୋ ପତ୍ତେ ପୂରେତ୍ୱା ଆହଟକାଲେ ଆଗତେହିପି ରାଜା ‘‘ଅଜ୍ଜ ଭିକ୍ଖୂଯେୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୂ’’ତି ପେସେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂଯେୱ ହତ୍ଥେ ପିଣ୍ଡପାତଂ ଦେତି; ଏୱଂ ଦିନ୍ନପିଣ୍ଡପାତଂ ଗହେତ୍ୱା ଆଗତକାଲେ ଆଗତେହିପି ଠିତିକଂ ଜାନନକଭିକ୍ଖୂହି ‘‘ମା ଭୁଞ୍ଜିତ୍ଥା’’ତି ୱାରେତ୍ୱା ଠିତିକାଯମେୱ ଗାହେତବ୍ବଂ।

ଅଥ ନେ ରାଜା ଭୋଜେତ୍ୱା ପତ୍ତେପି ନେସଂ ପୂରେତ୍ୱା ଦେତି, ଯଂ ଆହଟଂ ତଂ ଠିତିକାଯ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ‘‘ମା ତୁଚ୍ଛହତ୍ଥା ଗଚ୍ଛନ୍ତୂ’’ତି ଥୋକମେୱ ପତ୍ତେସୁ ପକ୍ଖିତ୍ତଂ ହୋତି, ତଂ ନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଅଥ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ତୁଚ୍ଛପତ୍ତାୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଯଂ ତେହି ଭୁତ୍ତଂ, ତଂ ନେସଂ ଗୀୱା ହୋତୀତି ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନାହ – ‘‘ଗୀୱାକିଚ୍ଚଂ ଏତ୍ଥ ନତ୍ଥି, ଠିତିକଂ ପନ ଅଜାନନ୍ତେହି ଯାୱ ଜାନନକା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତାୱ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ ସିଯା; ଏୱଂ ସନ୍ତେପି ଭୁତ୍ତଂ ସୁଭୁତ୍ତଂ, ଇଦାନି ପତ୍ତଟ୍ଠାନେନ ଗାହେତବ୍ବ’’ନ୍ତି।

ଏକୋ ତିଚୀୱରପରିୱାରୋ ସତଗ୍ଘନକୋ ପିଣ୍ଡପାତୋ ଅୱସ୍ସିକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପତ୍ତୋ, ୱିହାରେ ଚ ‘‘ଏୱରୂପୋ ପିଣ୍ଡପାତୋ ଅୱସ୍ସିକସ୍ସ ପତ୍ତୋ’’ତି ଲିଖିତ୍ୱା ଠପେସୁଂ। ଅଥ ସଟ୍ଠିୱସ୍ସିକଯେନ ଅଞ୍ଞୋ ତଥାରୂପୋ ପିଣ୍ଡପାତୋ ଉପ୍ପନ୍ନୋ, ଅଯଂ କିଂ ଅୱସ୍ସିକଟ୍ଠିତିକାଯ ଗାହେତବ୍ବୋ, ଉଦାହୁ ସଟ୍ଠିୱସ୍ସିକଟ୍ଠିତିକାଯାତି। ସଟ୍ଠିୱସ୍ସିକଟ୍ଠିତିକାଯାତି ୱୁତ୍ତଂ, ଅଯଞ୍ହି ଭିକ୍ଖୁ ଠିତିକଂ ଗହେତ୍ୱାୱେୱ ୱଡ୍ଢିତୋତି।

ଏକୋ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ସାମଣେରୋ ଜାତୋ, ପୁନ ତଂ ଭତ୍ତଂ ସାମଣେରଟ୍ଠିତିକାଯ ପତ୍ତଂ ଗଣ୍ହିତୁଂ ଲଭତି। ଅଯଂ କିର ଅନ୍ତରାଭଟ୍ଠକୋ ନାମ। ଯୋ ପନ ପରିପୁଣ୍ଣୱସ୍ସୋ ସାମଣେରୋ ‘‘ସ୍ୱେ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ଲଭିସ୍ସତୀ’’ତି ଅଜ୍ଜେୱ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜତି, ଅତିକ୍କନ୍ତା ତସ୍ସ ଠିତିକା। ଏକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ପତ୍ତଂ, ପତ୍ତୋ ଚସ୍ସ ନ ତୁଚ୍ଛୋ ହୋତି, ସୋ ଅଞ୍ଞସ୍ସ ସମୀପେ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ପତ୍ତଂ ଦାପେତି, ତଞ୍ଚେ ଥେଯ୍ଯାଯ ହରନ୍ତି, ଗୀୱା ହୋତି । ସଚେ ପନ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ମଯ୍ହଂ ପତ୍ତଂ ଦମ୍ମୀ’’ତି ସଯମେୱ ଦେତି, ଅସ୍ସ ଗୀୱା ନ ହୋତି। ଅଥାପି ତେନ ଭତ୍ତେନ ଅନତ୍ଥିକୋ ହୁତ୍ୱା ‘‘ଅଲଂ ମଯ୍ହଂ, ତୱେତଂ ଭତ୍ତଂ ଦମ୍ମି, ପତ୍ତଂ ପେସେତ୍ୱା ଆହରାପେହୀ’’ତି ଅଞ୍ଞଂ ୱଦତି, ଯଂ ତତୋ ଆହରୀଯତି ସବ୍ବଂ ପତ୍ତସାମିକସ୍ସ ହୋତି। ପତ୍ତଞ୍ଚେ ଥେଯ୍ଯାଯ ହରନ୍ତି, ସୁହଟୋ; ଭତ୍ତସ୍ସ ଦିନ୍ନତ୍ତା ଗୀୱା ନ ହୋତି।

ୱିହାରେ ଦସ ଭିକ୍ଖୂ ହୋନ୍ତି, ତେସୁ ନୱ ପିଣ୍ଡପାତିକା, ଏକୋ ସାଦିଯନକୋ। ‘‘ଦସ ଉଦ୍ଦେସପତ୍ତେ ଦେଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପିଣ୍ଡପାତିକା ଗହେତୁଂ ନ ଇଚ୍ଛନ୍ତି। ଇତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ସବ୍ବାନି ମଯ୍ହଂ ପାପୁଣନ୍ତୀ’’ତି ଗଣ୍ହାତି, ଠିତିକା ନ ହୋତି। ଏକେକଂ ଚେ ପାପେତ୍ୱା ଗଣ୍ହାତି, ଠିତିକା ତିଟ୍ଠତି। ଏୱଂ ଗହେତ୍ୱା ଦସହିପି ପତ୍ତେହି ଆହରାପେତ୍ୱା ‘‘ଭନ୍ତେ, ମଯ୍ହଂ ସଙ୍ଗହଂ କରୋଥା’’ତି ନୱ ପତ୍ତେ ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ଦେତି, ଭିକ୍ଖୁଦତ୍ତିଯଂ ନାମେତଂ, ଗଣ୍ହିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ସଚେ ସୋ ଉପାସକୋ ‘‘ଭନ୍ତେ, ଘରଂ ଆଗନ୍ତବ୍ବ’’ନ୍ତି ୱଦତି, ସୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ‘‘ଏଥ, ଭନ୍ତେ, ମଯ୍ହଂ ସହାଯା ହୋଥା’’ତି ତସ୍ସ ଘରଂ ଗଚ୍ଛତି। ଯଂ ତତ୍ଥ ଲଭତି, ସବ୍ବଂ ତସ୍ସେୱ ହୋତି। ଇତରେ ତେନ ଦିନ୍ନଂ ଲଭନ୍ତି। ଅଥ ନେସଂ ଘରେଯେୱ ନିସୀଦାପେତ୍ୱା ଦକ୍ଖିଣୋଦକଂ ଦତ୍ୱା ଯାଗୁଖଜ୍ଜକାଦୀନି ଦେନ୍ତି, ‘‘ଭନ୍ତେ, ଯଂ ମନୁସ୍ସା ଦେନ୍ତି, ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ୱଚନେନେୱ ଇତରେସଂ ୱଟ୍ଟତି। ଭୁତ୍ତାୱୀନଂ ପତ୍ତେ ପୂରେତ୍ୱା ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ଗମନତ୍ଥାଯ ଦେନ୍ତି, ସବ୍ବଂ ତସ୍ସେୱ ଭିକ୍ଖୁନୋ ହୋତି, ତେନ ଦିନ୍ନଂ ଇତରେସଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଯଦି ପନ ତେ ୱିହାରେଯେୱ ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ‘‘ଭନ୍ତେ, ମଯ୍ହଂ ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହଥ, ମନୁସ୍ସାନଞ୍ଚ ୱଚନଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଯଂ ତତ୍ଥ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଚେୱ ନୀହରନ୍ତି ଚ, ସବ୍ବଂ ତଂ ତସ୍ସେୱ ସନ୍ତକଂ। ଅଥାପି ‘‘ମଯ୍ହଂ ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ଅୱୁତ୍ତା ‘‘ମନୁସ୍ସାନଂ ୱଚନଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତତ୍ର ଚେ ଏକସ୍ସ ମଧୁରେନ ସରେନ ଅନୁମୋଦନଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ସୁତ୍ୱା ଥେରାନଞ୍ଚ ଉପସମେ ପସୀଦିତ୍ୱା ବହୁଂ ସମଣପରିକ୍ଖାରଂ ଦେନ୍ତି, ଅଯଂ ଥେରେସୁ ପସାଦେନ ଉପ୍ପନ୍ନୋ ‘‘ଅକତଭାଗୋ’’ ନାମ, ତସ୍ମା ସବ୍ବେସଂ ପାପୁଣାତି।

ଏକୋ ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସାପେତ୍ୱା ଠିତିକାଯ ଗାହିତଂ ପତ୍ତଂ ହରିତ୍ୱା ପଣୀତସ୍ସ ଖାଦନୀଯଭୋଜନୀଯସ୍ସ ପୂରେତ୍ୱା ଆହରିତ୍ୱା ‘‘ଇମଂ, ଭନ୍ତେ, ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ପରିଭୁଞ୍ଜତୂ’’ତି ଦେତି, ସବ୍ବେହି ଭାଜେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ପତ୍ତସାମିକସ୍ସ ପନ ଅତିକ୍କନ୍ତମ୍ପି ଠିତିକଂ ଠପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଂ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଅଥ ‘‘ପଠମଂଯେୱ ସବ୍ବଂ ସଙ୍ଘିକଂ ପତ୍ତଂ ଦେଥା’’ତି ୱଦତି, ଏକସ୍ସ ଲଜ୍ଜିଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ତକୋ ପତ୍ତୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଆହରିତ୍ୱା ଚ ‘‘ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ପରିଭୁଞ୍ଜତୂ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ଭାଜେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ଏକୋ ପାତିଯା ଭତ୍ତଂ ଆହରିତ୍ୱା ‘‘ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସଂ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱଦତି, ଏକେକଂ ଆଲୋପଂ ଅଦତ୍ୱା ଠିତିକାଯ ଏକସ୍ସ ଯାପନମତ୍ତଂ କତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ଅଥ ସୋ ଭତ୍ତଂ ଆହରିତ୍ୱା କିଞ୍ଚି ୱତ୍ତୁଂ ଅଜାନନ୍ତୋ ତୁଣ୍ହୀଭୂତୋ ଅଚ୍ଛତି, ‘‘କସ୍ସ ତେ ଆନୀତଂ, କସ୍ସ ଦାତୁକାମୋସୀ’’ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ପୁଚ୍ଛାସଭାଗେନ ହି ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ଆନୀତଂ, ତୁମ୍ହାକଂ ଦାତୁକାମୋମ୍ହୀ’’ତି ୱଦେଯ୍ଯ, ତତୋ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ଜିଗୁଚ୍ଛନ୍ତା ଗୀୱଂ ପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା ଓଲୋକେତବ୍ବମ୍ପି ନ ମଞ୍ଞେଯ୍ଯୁଂ। ସଚେ ପନ ‘‘କୁହିଂ ଯାସି, କିଂ କରୋନ୍ତୋ ଆହିଣ୍ଡସୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଆଗତୋମ୍ହୀ’’ତି ୱଦତି, ଏକେନ ଲଜ୍ଜିଭିକ୍ଖୁନା ଠିତିକାଯ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆଭତଂ ବହୁ ହୋତି, ସବ୍ବେସଂ ପହୋତି, ଠିତିକାକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି, ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପତ୍ତଂ ପୂରେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ।

‘‘ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ଦେଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘କିଂ ଆହରିସ୍ସସୀ’’ତି ଅୱତ୍ୱା ପକତିଟ୍ଠିତିକାଯ ଏୱ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଯୋ ପନ ପାଯାସୋ ୱା ରସପିଣ୍ଡପାତୋ ୱା ନିଚ୍ଚଂ ଲବ୍ଭତି; ଏୱରୂପାନଂ ପଣୀତଭୋଜନାନଂ ଆୱେଣିକା ଠିତିକା କାତବ୍ବା, ତଥା ସପରିୱାରାଯ ଯାଗୁଯା ମହଗ୍ଘାନଂ ଫଲାନଂ ପଣୀତାନଞ୍ଚ ଖଜ୍ଜକାନଂ। ପକତିଭତ୍ତଯାଗୁଫଲଖଜ୍ଜକାନଂ ପନ ଏକାୱ ଠିତିକା କାତବ୍ବା। ‘‘ସପ୍ପିଂ ଆହରିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ସବ୍ବସପ୍ପୀନଂ ଏକାୱ ଠିତିକା ୱଟ୍ଟତି, ତଥା ସବ୍ବତେଲାନଂ। ‘‘ମଧୁଂ ଆହରିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ମଧୁନୋ ଏକାୱ ଠିତିକା ୱଟ୍ଟତି, ତଥା ଫାଣିତସ୍ସ ଲଟ୍ଠିମଧୁକାଦୀନଞ୍ଚ ଭେସଜ୍ଜାନଂ। ସଚେ ପନ ଗନ୍ଧମାଲଂ ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସଂ ଦେନ୍ତି, ପିଣ୍ଡପାତିକସ୍ସ ୱଟ୍ଟତି, ନ ୱଟ୍ଟତୀତି। ଆମିସସ୍ସେୱ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତତ୍ତା ୱଟ୍ଟତି, ସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଦିନ୍ନତ୍ତା ପନ ନ ଗହେତବ୍ବନ୍ତି ୱଦନ୍ତି।

ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ନିମନ୍ତନଭତ୍ତକଥା

ନିମନ୍ତନଂ ପୁଗ୍ଗଲିକଞ୍ଚେ, ସଯମେୱ ଇସ୍ସରୋ। ସଙ୍ଘିକଂ ପନ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନେତ୍ଥ ଦୂତୋ ବ୍ଯତ୍ତୋ ହୋତି, ‘‘ଭନ୍ତେ , ରାଜଗେହେ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ଅୱତ୍ୱା ‘‘ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦତି, ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଅଥ ଦୂତୋ ଅବ୍ଯତ୍ତୋ ‘‘ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦତି, ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକୋ ବ୍ଯତ୍ତୋ ‘‘ଭତ୍ତ’’ନ୍ତି ଅୱତ୍ୱା ‘‘ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହେ ଯାଥା’’ତି ୱଦତି; ଏୱମ୍ପି ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ତୁମ୍ହାକଂ ପଟିପାଟିଯା ‘‘ଭତ୍ତଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ନିମନ୍ତେତୁଂ ଆଗତମନୁସ୍ସୋ ଆସନସାଲଂ ପୱିସିତ୍ୱା ‘‘ଅଟ୍ଠ ଭିକ୍ଖୂ ଦେଥା’’ତି ୱା ‘‘ଅଟ୍ଠ ପତ୍ତେ ଦେଥା’’ତି ୱା ୱଦତି; ଏୱମ୍ପି ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ୱଟ୍ଟତି, ‘‘ତୁମ୍ହେ ଚ ତୁମ୍ହେ ଚ ଗଚ୍ଛଥା’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ‘‘ଅଟ୍ଠ ଭିକ୍ଖୂ ଦେଥ; ଭତ୍ତଂ

ଗଣ୍ହଥ, ଅଟ୍ଠ ପତ୍ତେ ଦେଥ; ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦତି, ପଟିପାଟିଯା ଗାହେତବ୍ବଂ। ଗାହେନ୍ତେନ ପନ ୱିଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ‘‘ଭତ୍ତ’’ନ୍ତି ଅୱଦନ୍ତେନ ‘‘ତୁମ୍ହେ ଚ ତୁମ୍ହେ ଚ ଗଚ୍ଛଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହାକଂ ପତ୍ତଂ ଦେଥ, ତୁମ୍ହେ ଏଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ‘‘ସାଧୁ, ଉପାସକା’’ତି ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ‘‘ତୁମ୍ହେ ଏଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ଯଥାଠିତିକାଯ ଗାହେତବ୍ବଂ।

ନିମନ୍ତନଭତ୍ତଘରତୋ ପନ ପତ୍ତତ୍ଥାଯ ଆଗତସ୍ସ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ଠିତିକାଯ ପତ୍ତୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଏକୋ ‘‘ସଙ୍ଘତୋ ପଟିପାଟିଯା ପତ୍ତ’’ନ୍ତି ଅୱତ୍ୱା କେୱଲଂ ‘‘ଏକଂ ପତ୍ତଂ ଦେଥା’’ତି ୱତ୍ୱା ଅଗାହିତେଯେୱ ପତ୍ତେ ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ପୂରେତ୍ୱା ଆହରତି, ତଂ ପତ୍ତସାମିକସ୍ସେୱ ହୋତି, ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତେ ୱିଯ ଠିତିକାଯ ନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଇଧାପି ଯୋ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ତୁଣ୍ହୀଭୂତୋ ତିଟ୍ଠତି, ସୋ ‘‘କସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ଆଗତୋସୀ’’ତି ୱା ‘‘କସ୍ସ ପତ୍ତଂ ହରିସ୍ସସୀ’’ତି ୱା ନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ।

ପୁଚ୍ଛାସଭାଗେନ ହି ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ସନ୍ତିକଂ ଆଗତୋ, ତୁମ୍ହାକଂ ପତ୍ତଂ ହରିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱଦେଯ୍ଯ, ତତୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୂହି ଜିଗୁଚ୍ଛନୀଯୋ ଅସ୍ସ। ‘‘କୁହିଂ ଗଚ୍ଛସି, କିଂ କରୋନ୍ତୋ ଆହିଣ୍ଡସୀ’’ତି ପନ ୱୁତ୍ତେ ‘‘ତସ୍ସ ପତ୍ତତ୍ଥାଯ ଆଗତୋମ୍ହୀ’’ତି ୱଦନ୍ତସ୍ସ ପଟିପାଟିଯା ଭତ୍ତଟ୍ଠିତିକାଯ ଗାହେତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ଦାତବ୍ବୋ। ‘‘ଭତ୍ତାହରଣକପତ୍ତଂ ଦେଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ପଟିପାଟିଯା ଭତ୍ତଟ୍ଠିତିକାଯ ଏୱ ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେ ଆହରିତ୍ୱା ‘‘ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ଭୁଞ୍ଜତୂ’’ତି ୱଦତି, ଭାଜେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ପତ୍ତସାମିକସ୍ସ ଅତିକ୍କନ୍ତମ୍ପି ଠିତିକଂ ଠପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଂ ପଟିପାଟିଭତ୍ତଂ ଗାହେତବ୍ବଂ।

ଏକୋ ପାତିଯା ଭତ୍ତଂ ଆହରିତ୍ୱା ‘‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱଦତି, ଆଲୋପଭତ୍ତଟ୍ଠିତିକତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଆଲୋପସଙ୍ଖେପେନ ଭାଜେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ତୁଣ୍ହୀଭୂତୋ ଅଚ୍ଛତି, ‘‘କସ୍ସ ତେ ଆଭତଂ, କସ୍ସ ଦାତୁକାମୋସୀ’’ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ‘‘କୁହିଂ ଗଚ୍ଛସି, କିଂ କରୋନ୍ତୋ ଆହିଣ୍ଡସୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ମେ ଭତ୍ତଂ ଆଭତଂ, ଥେରାନଂ ମେ ଭତ୍ତଂ ଆଭତ’’ନ୍ତି ୱଦତି, ଗହେତ୍ୱା ଆଲୋପଭତ୍ତଟ୍ଠିତିକାଯ ଭାଜେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଏୱଂ ଆଭତଂ ବହୁଂ ହୋତି, ସକଲସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ବହୁ ହୋତି, ଅଭିହଟଭିକ୍ଖା ନାମ ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ଠିତିକାପୁଚ୍ଛନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି, ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପତ୍ତଂ ପୂରେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ।

ଉପାସକୋ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରସ୍ସ ୱା ଗନ୍ଥଧୁତଙ୍ଗୱସେନ ଅଭିଞ୍ଞାତସ୍ସ ୱା ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକସ୍ସ ୱା ପହିଣାତି ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ଭତ୍ତଗହଣତ୍ଥାଯ ଅଟ୍ଠ ଭିକ୍ଖୂ ଗହେତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛଥା’’ତି, ସଚେପି ଞାତିଉପଟ୍ଠାକେହି ପେସିତଂ ହୋତି, ଇମେ ତଯୋ ଜନା ପୁଚ୍ଛିତୁଂ ନ ଲଭନ୍ତି, ଆରୁଳ୍ହାଯେୱ ମାତିକଂ, ସଙ୍ଘତୋ ଅଟ୍ଠ ଭିକ୍ଖୂ ଉଦ୍ଦିସାପେତ୍ୱା ଅତ୍ତନଅଟ୍ଠମେହି ଗନ୍ତବ୍ବଂ। କସ୍ମା? ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ହି ଏତେ ଭିକ୍ଖୂ ନିସ୍ସାଯ ଲାଭୋ ଉପ୍ପଜ୍ଜତୀତି। ଗନ୍ଥଧୁତଙ୍ଗାଦୀହି ପନ ଅନଭିଞ୍ଞାତୋ ଆୱାସିକଭିକ୍ଖୁ ପୁଚ୍ଛିତୁଂ ଲଭତି, ତସ୍ମା ତେନ ‘‘କିଂ ସଙ୍ଘତୋ ଗଣ୍ହାମି, ଉଦାହୁ ଯେ ଜାନାମି, ତେହି ସଦ୍ଧିଂ ଆଗଚ୍ଛାମୀ’’ତି ମାତିକଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ଯଥା ଦାଯକା ୱଦନ୍ତି, ତଥା ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ନିସ୍ସିତକେ ୱା ଯେ ୱା ଜାନାଥ, ତେ ଗହେତ୍ୱା ଏଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ଯେ ଇଚ୍ଛନ୍ତି, ତେହି ସଦ୍ଧିଂ ଗନ୍ତୁଂ ଲଭତି। ସଚେ ‘‘ଅଟ୍ଠ ଭିକ୍ଖୂ ପହିଣଥା’’ତି ପେସେନ୍ତି, ସଙ୍ଘତୋୱ ପେସେତବ୍ବା। ଅତ୍ତନା ସଚେ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଗାମେ ସକ୍କା ହୋତି ଭିକ୍ଖା ଲଭିତୁଂ, ଅଞ୍ଞୋ ଗାମୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ। ନ ସକ୍କା ଚେ ହୋତି ଲଭିତୁଂ, ସୋଯେୱ ଗାମୋ ପିଣ୍ଡାଯ ପୱିସିତବ୍ବୋ।

ନିମନ୍ତିତଭିକ୍ଖୂ ଆସନସାଲାଯ ନିସିନ୍ନା ହୋନ୍ତି, ତତ୍ର ଚେ ମନୁସ୍ସା ‘‘ପତ୍ତେ ଦେଥା’’ତି ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଅନିମନ୍ତିତେହି ନ ଦାତବ୍ବା। ‘‘ଏତେ ନିମନ୍ତିତଭିକ୍ଖୂ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ‘‘ତୁମ୍ହେପି ଦେଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଉସ୍ସୱାଦୀସୁ ମନୁସ୍ସା ସଯମେୱ ପରିୱେଣାନି ଚ ପଧାନଘରାନି ଚ ଗନ୍ତ୍ୱା ତିପିଟକେ ଚ ଧମ୍ମକଥିକେ ଚ ଭିକ୍ଖୁସତେନପି ସଦ୍ଧିଂ ନିମନ୍ତେନ୍ତି। ତଦା ଯେପି ଜାନନ୍ତି, ତେ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କସ୍ମା? ନ ହି ମହାଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ଅତ୍ଥିକା ମନୁସ୍ସା ପରିୱେଣାନି ଚ ପଧାନଘରାନି ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ସନ୍ନିପାତଟ୍ଠାନତୋୱ ଯଥାସତ୍ତି ଯଥାବଲଂ ଭିକ୍ଖୂ ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତୀତି।

ସଚେ ପନ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ ୱା ଗନ୍ଥଧୁତଙ୍ଗୱସେନ ଅଭିଞ୍ଞାତକୋ ୱା ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକୋ ୱା ଅଞ୍ଞତ୍ର ୱା ୱସ୍ସଂ ୱସିତ୍ୱା କତ୍ଥଚି ୱା ଗନ୍ତ୍ୱା ପୁନ ସକଟ୍ଠାନଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ମନୁସ୍ସା ଚ ଆଗନ୍ତୁକସ୍ସ ସକ୍କାରଂ କରୋନ୍ତି, ଏକୱାରଂ ଯେ ଜାନନ୍ତି, ତେ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ପଟିବଦ୍ଧକାଲତୋ ପନ ପଟ୍ଠାଯ ଦୁତିଯୱାରେ ଆରଦ୍ଧେ ସଙ୍ଘତୋୟେୱ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଅଭିନୱଆଗନ୍ତୁକାୱ ହୁତ୍ୱା ଞାତୀ ୱା ଉପଟ୍ଠାକେ ୱା ପସ୍ସିସ୍ସାମାତି ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତତ୍ର ତେସଂ ଞାତୀ ଚ ଉପଟ୍ଠାକା ଚ ସକ୍କାରଂ କରୋନ୍ତି। ଏତ୍ଥ ପନ ଯେ ଜାନନ୍ତି, ତେ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଯୋ ପନ ଅତିଲାଭୀ ହୋତି, ସକଟ୍ଠାନଞ୍ଚ ଆଗନ୍ତୁକଟ୍ଠାନଞ୍ଚ ଏକସଦିସଂ, ସବ୍ବତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ ସଜ୍ଜେତ୍ୱାୱ ନିସୀଦନ୍ତି, ତେନ ସଙ୍ଘତୋୱ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବନ୍ତି ଅଯଂ ନିମନ୍ତନେ ୱିସେସୋ। ଅୱସେସୋ ସବ୍ବପଞ୍ହୋ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବୋ। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ‘‘ଅଟ୍ଠ ମହାଥେରେ ଦେଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘ଅଟ୍ଠ ମହାଥେରାୱ ଦାତବ୍ବା’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଏସ ନଯୋ ମଜ୍ଝିମାଦୀସୁ। ସଚେ ପନ ଅୱିସେସେତ୍ୱା ‘‘ଅଟ୍ଠ ଭିକ୍ଖୂ ଦେଥା’’ତି ୱଦତି, ସଙ୍ଘତୋ ଦାତବ୍ବା।

ନିମନ୍ତନଭତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସଲାକଭତ୍ତକଥା

ସଲାକଭତ୍ତେ ପନ ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଲାକାଯ ୱା ପଟ୍ଟିକାଯ ୱା ଉପନିବନ୍ଧିତ୍ୱା ଓପୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ଉଦ୍ଦିସିତୁ’’ନ୍ତି ୱଚନତୋ ରୁକ୍ଖସାରମଯାଯ ସଲାକାଯ ୱା ୱେଲୁୱିଲୀୱତାଲପଣ୍ଣାଦିମଯାଯ ପଟ୍ଟିକାଯ ୱା ‘‘ଅସୁକସ୍ସ ନାମ ସଲାକଭତ୍ତ’’ନ୍ତି ଏୱଂ ଅକ୍ଖରାନି ଉପନିବନ୍ଧିତ୍ୱା ପଚ୍ଛିଯଂ ୱା ଚୀୱରଭୋଗେ ୱା କତ୍ୱା ସବ୍ବା ସଲାକାଯୋ ଓପୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ପୁନପ୍ପୁନଂ ହେଟ୍ଠୁପରିୱସେନେୱ ଆଲୋଲେତ୍ୱା ପଞ୍ଚଙ୍ଗସମନ୍ନାଗତେନ ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକେନ ସଚେ ଠିତିକା ଅତ୍ଥି, ଠିତିକତୋ ପଟ୍ଠାଯ; ନୋ ଚେ ଅତ୍ଥି, ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ସଲାକା ଦାତବ୍ବା। ପଚ୍ଛା ଆଗତାନମ୍ପି ଏକାବଦ୍ଧୱସେନ ଦୂରେ ଠିତାନମ୍ପି ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ଦାତବ୍ବା।

ସଚେ ୱିହାରସ୍ସ ସମନ୍ତତୋ ବହୂ ଗୋଚରଗାମା, ଭିକ୍ଖୂ ପନ ନ ବହୁକା, ଗାମୱସେନପି ସଲାକାଯୋ ପାପୁଣନ୍ତି, ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ଅସୁକଗାମେ ସଲାକଭତ୍ତଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ଗାମୱସେନେୱ ଗାହେତବ୍ବା। ଏୱଂ ଗାହେନ୍ତେନ ସଚେପି ଏକେକସ୍ମିଂ ଗାମେ ନାନପ୍ପକାରାନି ସଟ୍ଠିସଲାକଭତ୍ତାନି, ସବ୍ବାନି ଗାହିତାନେୱ ହୋନ୍ତି, ତସ୍ସ ପତ୍ତଗାମସମୀପେ ଅଞ୍ଞାନିପି ଦ୍ୱେ ତୀଣି ସଲାକଭତ୍ତାନି ହୋନ୍ତି, ତାନିପି ତସ୍ସେୱ ଦାତବ୍ବାନି। ନ ହି ସକ୍କା ତେସଂ କାରଣା ଅଞ୍ଞଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ପହିଣିତୁନ୍ତି।

ସଚେ ଏକଚ୍ଚେସୁ ଗାମେସୁ ବହୂନି ସଲାକଭତ୍ତାନି ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ସତ୍ତନ୍ନମ୍ପି ଅଟ୍ଠନ୍ନମ୍ପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦାତବ୍ବାନି। ଦଦନ୍ତେନ ପନ ଚତୁନ୍ନଂ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଭତ୍ତାନଂ ସଲାକାଯୋ ଏକତୋ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଦାତବ୍ବା। ସଚେ ତଂ ଗାମଂ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞୋ ଗାମୋ ହୋତି, ତସ୍ମିଞ୍ଚ ଏକମେୱ ସଲାକଭତ୍ତଂ, ତଂ ପନ ପାତୋୱ ଦେନ୍ତି, ତମ୍ପି ଏତେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ଏକସ୍ସ ନିଗ୍ଗହେନ ଦତ୍ୱା ‘‘ପାତୋୱ ତଂ ଗହେତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଓରିମଗାମେ ଇତରାନି ଭତ୍ତାନି ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ସଚେ ଓରିମଗାମେ ସଲାକଭତ୍ତେସୁ ଅଗାହିତେସ୍ୱେୱ ଗାହିତସଞ୍ଞାଯ ଗଚ୍ଛତି, ପରଭାଗଗାମେ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଗାହେତ୍ୱା ପୁନ ୱିହାରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଇତରାନି ଗାହେତ୍ୱା ଓରିମଗାମୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ। ‘‘ନ ହି ବହିସୀମାଯ ସଙ୍ଘଲାଭୋ ଗାହେତୁଂ ଲବ୍ଭତୀ’’ତି ଅଯଂ ନଯୋ କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତୋ।

ସଚେ ପନ ଭିକ୍ଖୂ ବହୂ ହୋନ୍ତି, ଗାମୱସେନ ସଲାକା ନ ପାପୁଣନ୍ତି, ୱୀଥିୱସେନ ୱା ୱୀଥିଯଂ ଏକଗେହୱସେନ ୱା କୁଲୱସେନ ୱା ଗାହେତବ୍ବା। ୱୀଥିଆଦୀସୁ ଚ ଯତ୍ଥ ବହୂନି ଭତ୍ତାନି, ତତ୍ଥ ଗାମେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ବହୂନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗାହେତବ୍ବାନି। ସଲାକାସୁ ଅସତି ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱାପି ଗାହେତବ୍ବାନି।

ସଲାକଦାଯକେନ ପନ ୱତ୍ତଂ ଜାନିତବ୍ବଂ। ତେନ ହି କାଲସ୍ସେୱ ୱୁଟ୍ଠାଯ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ଭୋଜନସାଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଅସମ୍ମଟ୍ଠଟ୍ଠାନଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ‘‘ଇଦାନି ଭିକ୍ଖୂହି ୱତ୍ତଂ କତଂ ଭୱିସ୍ସତୀ’’ତି କାଲଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂସୁ ସନ୍ନିପତିତେସୁ ପଠମମେୱ ୱାରଗାମେ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଗାହେତବ୍ବଂ। ‘‘ତୁଯ୍ହଂ ଅସୁକସ୍ମିଂ ନାମ ୱାରଗାମେ ସଲାକା ପାପୁଣାତି ତତ୍ର ଗଚ୍ଛା’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ।

ସଚେ ଅତିରେକଗାୱୁତେ ଗାମୋ ହୋତି, ତଂ ଦିୱସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତା କିଲମନ୍ତି, ‘‘ସ୍ୱେ ତୁଯ୍ହଂ ୱାରଗାମେ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ଅଜ୍ଜେୱ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଯୋ ୱାରଗାମଂ ପେସିଯମାନୋ ନ ଗଚ୍ଛତି, ଅଞ୍ଞଂ ସଲାକଂ ମଗ୍ଗତି, ନ ଦାତବ୍ବା। ସଦ୍ଧାନଞ୍ହି ମନୁସ୍ସାନଂ ପୁଞ୍ଞହାନି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ଲାଭଚ୍ଛେଦୋ ହୋତି, ତସ୍ମା ତସ୍ସ ଦୁତିଯେପି ତତିଯେପି ଦିୱସେ ଅଞ୍ଞା ସଲାକା ନ ଦାତବ୍ବା, ‘‘ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତଟ୍ଠାନଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜାହୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ, ତୀଣି ପନ ଦିୱସାନି ଅଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ୱାରଗାମତୋ ଓରିମୱାରଗାମେ ସଲାକା ଗାହେତବ୍ବା। ତଞ୍ଚେ ନ ଗଣ୍ହାତି, ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ତସ୍ସ ଅଞ୍ଞଂ ସଲାକଂ ଦାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ ପନ ଗାଲ୍ହଂ କାତବ୍ବଂ, ସଟ୍ଠିତୋ ୱା ପଣ୍ଣାସତୋ ୱା ନ ପରିହାପେତବ୍ବଂ। ୱାରଗାମେ ଗାହେତ୍ୱା ୱିହାରୱାରୋ ଗାହେତବ୍ବୋ, ‘‘ତୁଯ୍ହଂ ୱିହାରୱାରୋ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ୱିହାରୱାରିକସ୍ସ ଦ୍ୱେ ତିସ୍ସୋ ଯାଗୁସଲାକାଯୋ ତିସ୍ସୋ ଚତସ୍ସୋ ୱା ଭତ୍ତସଲାକାଯୋ ଚ ଦାତବ୍ବା, ନିବଦ୍ଧଂ କତ୍ୱା ପନ ନ ଦାତବ୍ବା। ଯାଗୁଭତ୍ତଦାଯକା ହି ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ଯାଗୁଭତ୍ତଂ ୱିହାରଗୋପକାୱ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୀ’’ତି ଅଞ୍ଞଥତ୍ତଂ ଆପଜ୍ଜେଯ୍ୟୁଂ, ତସ୍ମା ଅଞ୍ଞେସୁ କୁଲେସୁ ଦାତବ୍ବା।

ସଚେ ୱିହାରୱାରିକାନଂ ସଭାଗା ଆହରିତ୍ୱା ଦେନ୍ତି, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ; ନୋ ଚେ, ୱାରଂ ଗାହେତ୍ୱା ତେସଂ ଯାଗୁଭତ୍ତଂ ଆହରାପେତବ୍ବଂ। ତାୱ ନେସଂ ସଲାକା ଫାତିକମ୍ମମେୱ ଭୱନ୍ତି, ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ପତ୍ତଟ୍ଠାନେ ପନ ଅଞ୍ଞମ୍ପି ପଣୀତଭତ୍ତସଲାକଂ ଗଣ୍ହିତୁଂ ଲଭନ୍ତିଯେୱ। ଅତିରେକୌତ୍ତରିଭଙ୍ଗସ୍ସ ଏକଚାରିକଭତ୍ତସ୍ସ ୱିସୁଂ ଠିତିକଂ କତ୍ୱା ସଲାକା ଦାତବ୍ବା।

ସଚେ ଯେନ ସଲାକା ଲଦ୍ଧା, ସୋ ତଂଦିୱସଂ ତଂ ଭତ୍ତଂ ନ ଲଭତି, ପୁନଦିୱସେ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଭତ୍ତମେୱ ଲଭତି, ନ ଉତ୍ତରିଭଙ୍ଗଂ; ଏୱମ୍ପି ପୁନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଖୀରଭତ୍ତସ୍ସ ସଲାକାଯପି ଏସେୱ ନଯୋ। ସଚେ ପନ ଖୀରମେୱ ଲଭତି, ନ ଭତ୍ତଂ; ଖୀରଲାଭତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପୁନ ନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଦ୍ୱେ

ତୀଣି ଏକଚାରିକଭତ୍ତାନି ଏକସ୍ସେୱ ପାପୁଣନ୍ତି, ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖସମଯେ ସଙ୍ଘନୱକେନ ଲଦ୍ଧକାଲେ ୱିଜଟେତ୍ୱା ୱିସୁଂ ଗାହେତବ୍ବାନି, ପାକତିକସଲାକଭତ୍ତଂ ଅଲଦ୍ଧସ୍ସାପି ପୁନଦିୱସେ ଗାହେତବ୍ବଂ।

ସଚେ ଖୁଦ୍ଦକୋ ୱିହାରୋ ହୋତି, ସବ୍ବେ ଭିକ୍ଖୂ ଏକସମ୍ଭୋଗା, ଉଚ୍ଛୁସଲାକଂ ଗାହେନ୍ତେନ ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ସମ୍ମୁଖୀଭୂତସ୍ସ ପାପେତ୍ୱା ମହାଥେରାଦୀନଂ ଦିୱା ତଚ୍ଛେତ୍ୱା ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ରସସଲାକଂ ପାପେତ୍ୱା ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ପରିସ୍ସାୱେତ୍ୱା ୱା ଫାଣିତଂ ୱା କାରେତ୍ୱା ପିଣ୍ଡପାତିକାଦୀନମ୍ପି ଦାତବ୍ବଂ । ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଆଗତାନାଗତଭାୱଂ ଞତ୍ୱା ଗାହେତବ୍ବା, ମହାଆୱାସେ ଠିତିକଂ କତ୍ୱା ଗାହେତବ୍ବା।

ତକ୍କସଲାକମ୍ପି ସଭାଗଟ୍ଠାନେ ପାପେତ୍ୱା ୱା ପଚାପେତ୍ୱା ୱା ଧୂମାପେତ୍ୱା ୱା ଥେରାନଂ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମହାଆୱାସେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ ଫଲସଲାକପୂୱସଲାକଭେସଜ୍ଜଗନ୍ଧମାଲସଲାକାଯୋପି ୱିସୁଂ ଠିତିକାଯ ଗାହେତବ୍ବା। ଭେସଜ୍ଜାଦିସଲାକାଯୋ ଚେତ୍ଥ କିଞ୍ଚାପି ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ସଲାକୱସେନ ଗାହିତତ୍ତା ପନ ନ ସାଦିତବ୍ବା। ଅଗ୍ଗଭିକ୍ଖାମତ୍ତଂ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଦେନ୍ତି, ଠିତିକଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଗାହେତବ୍ବଂ। ଅସତିଯା ଠିତିକାଯ ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ତାଦିସାନି ଭତ୍ତାନି ବହୂନି ହୋନ୍ତି, ଏକେକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦ୍ୱେ ତୀଣି ଦାତବ୍ବାନି; ନୋ ଚେ, ଏକେକମେୱ ଦତ୍ୱା ପଟିପାଟିଯା ଗତାଯ ପୁନ ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅନ୍ତରାୱ ଉପଚ୍ଛିଜ୍ଜତି, ଠିତିକା ସଲ୍ଲକ୍ଖେତବ୍ବା। ଯଦି ପନ ତାଦିସଂ ଭତ୍ତଂ ନିବଦ୍ଧମେୱ ହୋତି, ଯସ୍ସ ପାପୁଣାତି, ସୋ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ''ଲଦ୍ଧା ୱା ଅଲଦ୍ଧା ୱା ସ୍ୱେପି ଗଣ୍ହେୟ୍ୟାସୀ''ତି। ଏବଂ ଅନିବଦ୍ଧଂ ହୋତି, ଲଭନଦିୱସେ ପନ ଯାୱଦତ୍ଥଂ ଲଭତି, ଅଲଭନଦିୱସା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ତଂ ଯସ୍ସ ପାପୁଣାତି, ସୋ ଅଲଭିତ୍ୱା ''ସ୍ୱେ ଗଣ୍ହେୟ୍ୟାସୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ।

ଯୋ ସଲାକାସୁ ଗାହିତାସୁ ପଚ୍ଛା ଆଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ସ ଅତିକ୍କନ୍ତାୱ ସଲାକା ନ ଉପଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବା। ସଲାକଂ ନାମ ଘଣ୍ଟିପ୍ପହରଣତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ହତ୍ଥଂ ପସାରେନ୍ତୋୱ ଲଭତି। ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ସମୀପେ ଠିତସ୍ସାପି ଅତିକ୍କନ୍ତା ଅତିକ୍କନ୍ତାୱ ହୋତି। ସଚେ ପନସ୍ସ ଅଞ୍ଞୋ ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ଅତ୍ଥି, ସଯଂ ଅନାଗତୋପି ଲଭତି। ସଭାଗଟ୍ଠାନେ ଅସୁକୋ ଅନାଗତୋତି ଞତ୍ୱା ''ଅଯଂ ତସ୍ସ ସଲାକା''ତି ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ''ଅନାଗତସ୍ସ ନ ଦାତବ୍ବା''ତି କତିକଂ କରୋନ୍ତି, ଅଧମ୍ମିକା ହୋତି। ଅନ୍ତୋଉପଚାରେ ଠିତସ୍ସ ହି ଭାଜନୀଯଭଣ୍ଡଂ ପାପୁଣାତି। ସଚେ ପନ ''ଅନାଗତସ୍ସ ଦେଥା''ତି ମହାସଦ୍ଦଂ କରୋନ୍ତି, ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ ଠପେତବ୍ବଂ, ''ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତୂ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ।

ଛପ୍ପଞ୍ଚସଲାକା ନଟ୍ଠା ହୋନ୍ତି, ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକୋ ଦାଯକାନଂ ନାମଂ ନସ୍ସରତି, ସୋ ଚେ ନଟ୍ଠସଲାକା ମହାଥେରସ୍ସ ୱା ଅତ୍ତନୋ ୱା ପାପେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ୱଦେୟ୍ୟ, ''ମଯା ଅସୁକଗାମେ ସଲାକଭତ୍ତଂ ମଯ୍ହଂ ପାପିତଂ, ତୁମ୍ହେ ତତ୍ଥ ଲଦ୍ଧଂ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜେୟ୍ୟାଥା''ତି, ୱଟ୍ଟତି। ୱିହାରେ ଅପାପିତଂ ପନ ଆସନସାଲାଯ ତଂ ଭତ୍ତଂ ଲଭିତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ପାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ''ଅଜ୍ଜ ପଟ୍ଠାଯ ମଯ୍ହଂ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱୁତ୍ତେ ତତ୍ର ଆସନସାଲାଯ ଗାହେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ୱିହାରଂ ଆନେତ୍ୱା ଗାହେତବ୍ବଂ। ''ସ୍ୱେ ପଟ୍ଠାଯା''ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ ''ସ୍ୱେ ପଟ୍ଠାଯ ଅସୁକକୁଲଂ ନାମ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଦେତି, ସଲାକଗ୍ଗାହଣକାଲେ ସରେୟ୍ୟାସୀ''ତି। ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ସଲାକଭତ୍ତଂ ପଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ସୁଭିକ୍ଖେ ଜାତେ କିଞ୍ଚି ଦିସ୍ୱା ''ଅଜ୍ଜ ପଟ୍ଠାଯ ଅମ୍ହାକଂ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ପୁନ ପଟ୍ଠପେନ୍ତି, ଅନ୍ତୋଗାମେ ଅଗାହେତ୍ୱା ୱିହାରଂ ଆନେତ୍ୱାୱ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଇଦଞ୍ହି ''ସଲାକଭତ୍ତଂ'' ନାମ। ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତସଦିସଂ ନ ହୋତି, ୱିହାରମେୱ ସନ୍ଧାଯ ଦିଯ୍ୟତି, ତସ୍ମା ବହିଉପଚାରେ ଗାହେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ''ସ୍ୱେ ପଟ୍ଠାଯା''ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ୱିହାରେ ଗାହେତବ୍ବମେୱ।

ଗମିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଯଂ ଦିସାଭାଗଂ ଗନ୍ତୁକାମୋ, ତତ୍ଥ ଅଞ୍ଞେନ ୱାରଗାମସଲାକା ଲଦ୍ଧା ହୋତି, ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଇତରଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ''ମଯ୍ହଂ ପତ୍ତସଲାକଂ ତ୍ୱଂ ଗଣ୍ହାହୀ''ତି ୱତ୍ୱା ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ତେନ ପନ ଉପଚାରସୀମଂ ଅନତିକ୍କନ୍ତେଯେୱ ତସ୍ମିଂ ତସ୍ସ ସଲାକା ଗାହେତବ୍ବା।

ଛଡ୍ଡିତୱିହାରେ ମନୁସ୍ସା ବୋଧିଚେତିଯାଦୀନି ଜଗ୍ଗିତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୂତି ସଲାକଭତ୍ତଂ ପଟ୍ଠପେନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୂ ସକଟ୍ଠାନେସୁ ୱସିତ୍ୱା କାଲସ୍ସେୱ ଗନ୍ତ୍ୱା ତତ୍ଥ ୱତ୍ତଂ କରିତ୍ୱା ତଂ ଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ତେସୁ ସ୍ୱାତନାଯ ଅତ୍ତନୋ ପାପେତ୍ୱା ଗତେସୁ ଆଗନ୍ତୁକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଛଡ୍ଡିତୱିହାରେ ୱସିତ୍ୱା କାଲସ୍ସେୱ ୱତ୍ତଂ କତ୍ୱା ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ସଲାକଭତ୍ତଂ ଅତ୍ତନୋ ପାପେତ୍ୱା ଆସନସାଲଂ ଗଚ୍ଛତି, ସୋୱ ତସ୍ସ ଭତ୍ତସ୍ସ ଇସ୍ସରୋ। ଯୋ ପନ ଭିକ୍ଖୂସୁ ୱତ୍ତଂ କରୋନ୍ତେସୁଯେୱ ଭୂମିଯଂ ଦ୍ୱେ ତଯୋ ସମ୍ମୁଞ୍ଜନିପ୍ପହାରେ ଦତ୍ୱା ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ''ଧୁରଗାମେ ସଲାକଭତ୍ତଂ ମଯ୍ହଂ ପାପୁଣାତୀ''ତି ଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ସ ତଂ ଚୋରିକାଯ ଗହିତତ୍ତା ନ ପାପୁଣାତି, ୱତ୍ତଂ କତ୍ୱା ପାପେତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଗତଭିକ୍ଖୂନଂଯେୱ ହୋତି।

ଏକୋ ଗାମୋ ଅତିଦୂରେ ହୋତି, ଭିକ୍ଖୂ ନିଚ୍ଚଂ ଗନ୍ତୁଂ ନ ଇଚ୍ଛନ୍ତି, ମନୁସ୍ସା ''ମଯଂ ପୁଞ୍ଞେନ ପରିବାହିରା ହୋମା''ତି ୱଦନ୍ତି, ଯେ ତସ୍ସ ଗାମସ୍ସ ଆସନ୍ନୱିହାରେ ସଭାଗଭିକ୍ଖୂ, ତେ ୱତ୍ତବ୍ବା ''ଇମେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନାଗତଦିୱସେ ତୁମ୍ହେ ଭୁଞ୍ଜଥା''ତି। ସଲାକା ପନ ଦେୱସିକଂ ପାପେତବ୍ବା, ତା ଚ ଖୋ ପନ ଘଣ୍ଟିପ୍ପହରଣମତ୍ତେନ ୱା ପଚ୍ଛିଚାଲନମତ୍ତେନ ୱା ପାପିତା ନ ହୋନ୍ତି, ପଚ୍ଛିଂ ପନ ଗହେତ୍ୱା ସଲାକା ପୀଠକେ ଆକିରିତବ୍ବା, ପଚ୍ଛି ପନ

ମୁଖଓଚିଯଂ ନ ଗହେତବ୍ବା। ସଚେ ହି ତତ୍ଥ ଅହି ୱା ୱିଚ୍ଛିକୋ ୱା ଭୱେୟ୍ୟ, ଦୁକ୍ଖଂ ଉପ୍ପାଦେୟ୍ୟ; ତସ୍ମା ହେଟ୍ଠା ଗହେତ୍ୱା ପଚ୍ଛିଂ ପରମ୍ମୁଖଂ କତ୍ୱା ସଲାକା ଆକିରିତବ୍ବା "ସଚେପି ସପ୍ପୋ ଭୱିସ୍ସତି, ଏତ୍ତୋୱ ପଲାଯିସ୍ସତୀ"ତି। ଏୱଂ ସଲାକା ଆକିରିତ୍ୱା ଗାମାଦିୱସେନ ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ଗାହେତବ୍ବା। ଅପିଚ ଏକଂ ମହାଥେରସ୍ସ ପାପେତ୍ୱା "ଅୱସେସା ମଯ୍ହଂ ପାପୁଣନ୍ତୀ"ତି ଅତ୍ତନୋ ପାପେତ୍ୱା ୱତ୍ତଂ କତ୍ୱା ଚେତିଯଂ ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ୱିତକ୍କମାଳକେ ଠିତେହି ଭିକ୍ଖୂହି "ପାପିତା, ଆୱୁସୋ, ସଲାକା"ତି ୱୁତ୍ତେ "ଆମ, ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହେ ଗତଗତଗାମେ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା"ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ; ଏୱଂ ପାପିତାପି ହି ସୁପାପିତାୱ ହୋନ୍ତି।

ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘରତ୍ତିଂ ଧମ୍ମସୱନତ୍ଥଂ ଅଞ୍ଞଂ ୱିହାରଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତା "ମଯଂ ତତ୍ଥ ଦାନଂ ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱାୱ ଅମ୍ହାକଂ ଗୋଚରଗାମେୱ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତ୍ୱା ଆଗମିସ୍ସାମା"ତି ସଲାକା ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱାୱ ଗତା, ୱିହାରେ ଥେରସ୍ସ ପତ୍ତସଲାକଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ଅଥ ମହାଥେରୋପି "ଅହଂ ଇଧ କିଂ କରୋମୀ"ତି ତେହିଯେୱ ସଦ୍ଧିଂ ଗଚ୍ଛତି, ତେହି ଗତୱିହାରେ ଅଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱାୱ ଗୋଚରଗାମଂ ଅନୁପ୍ପତ୍ତେହି "ଦେଥ, ଭନ୍ତେ, ପତ୍ତେ ସଲାକଯାଗୁଆଦୀନି ଆହରିସ୍ସାମା"ତି ୱୁତ୍ତେ ପତ୍ତା ନ ଦାତବ୍ବା। "କସ୍ମା, ଭନ୍ତେ, ନ ଦେଥା"ତି "ୱିହାରଟ୍ଠକଂ ଭତ୍ତଂ ୱିହାରେ ୱୁତ୍ତାନଂ ପାପୁଣାତି, ମଯଂ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ୱୁତ୍ଥା"ତି। "ଦେଥ, ଭନ୍ତେ, ନ ମଯଂ ୱିହାରେ ପାଳିକାଯ ଦେମ, ତୁମ୍ହାକଂ ଦେମ, ଗଣ୍ହଥ ଅମ୍ହାକଂ ଭିକ୍ଖା"ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ୱଟ୍ଟତି।

ସଲାକଭତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ପକ୍ଖିକଭତ୍ତାଦିକଥା

ପକ୍ଖିକାଦୀସୁ ପନ ଯଂ ଅଭିଲକ୍ଖିତେସୁ ଚାତୁଦ୍ଦସୀ ପଞ୍ଚଦସୀ ପଞ୍ଚମୀ ଅଟ୍ଠମୀତି ଇମେସୁ ପକ୍ଖେସୁ କମ୍ମପ୍ପସୁତେହି ଉପୋସଥଂ କାତୁଂ ସତିକରଣତ୍ଥାଯ ଦିଯ୍ୟତି, ତଂ ପକ୍ଖିକଂ ନାମ। ତଂ ସଲାକଭତ୍ତଗତିକମେୱ ହୋତି, ଗାହେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସଲାକଭତ୍ତମ୍ପି ପକ୍ଖିକଭତ୍ତମ୍ପି ବହୁ ସବ୍ବେସଂ ୱିନିୱିଜ୍ଝିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ଦ୍ୱେପି ଭତ୍ତାନି ୱିସୁଂ ୱିସୁଂ ଗାହେତବ୍ବାନି। ସଚେ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ମହା, ପକ୍ଖିକଂ ଗାହେତ୍ୱା ତସ୍ସ ଠିତିକାଯ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଗାହେତବ୍ବଂ , ସଲାକଭତ୍ତଂ ୱା ଗାହାପେତ୍ୱା ତସ୍ସ ଠିତିକାଯ ପକ୍ଖିକଂ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଯେସଂ ନ ପାପୁଣାତି, ତେ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିସ୍ସନ୍ତି। ସଚେ ଦ୍ୱେପି ଭତ୍ତାନି ବହୂନି, ଭିକ୍ଖୂ ମନ୍ଦା; ସଲାକଭତ୍ତଂ ନାମ ଦେୱସିକଂ ଲବ୍ଭତି, ତସ୍ମା ତଂ ଠପେତ୍ୱା "ପକ୍ଖିକଂ ଆୱୁସୋ ଭୁଞ୍ଜଥା"ତି ପକ୍ଖିକମେୱ ଗାହେତବ୍ବଂ। ପକ୍ଖିକଂ ପଣୀତଂ ଦେନ୍ତି, ୱିସୁଂ ଠିତିକା କାତବ୍ବା। "ସ୍ୱେ ପକ୍ଖୋ"ତି ଅଜ୍ଜ ପକ୍ଖିକଂ ନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଦାଯକା ୱଦନ୍ତି "ସ୍ୱେ ଅମ୍ହାକଂ ଘରେ ଲୂଖଭତ୍ତଂ ଭୱିସ୍ସତି, ଅଜ୍ଜେୱ ପକ୍ଖିକଭତ୍ତଂ ଉଦ୍ଦିସଥା"ତି, ଏୱଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଉପୋସଥିକଂ ନାମ ଅନ୍ୱଡ୍ଢମାସେ ଉପୋସଥଙ୍ଗାନି ସମାଦିଯିତ୍ୱା ଯଂ ଅତ୍ତନା ଭୁଞ୍ଜତି, ତଦେୱ ଦିଯ୍ୟତି। ପାଟିପଦିକଂ ନାମ "ଉପୋସଥେ ବହୂ ସଦ୍ଧା ପସନ୍ନା ଭିକ୍ଖୂନଂ ସକ୍କାରଂ କରୋନ୍ତି, ପାଟିପଦେ ପନ ଭିକ୍ଖୂ କିଲମନ୍ତି, ପାଟିପଦେ ଦିନ୍ନଂ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖଦାନସଦିସଂ ମହପ୍ଫଲଂ ହୋତି, ଉପୋସଥକମ୍ମେନ ୱା ପରିସୁଦ୍ଧସୀଲାନଂ ଦୁତିଯଦିୱସେ ଦିନ୍ନଂ ମହପ୍ଫଲଂ ହୋତୀ"ତି ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ପାଟିପଦେ ଦିଯ୍ୟନକଦାନଂ, ତମ୍ପି ଉଭଯଂ ସଲାକଭତ୍ତଗତିକମେୱ। ଇତି ଇମାନି ସତ୍ତପି ଭତ୍ତାନି ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ଧୁତଙ୍ଗଭେଦଂ କରୋନ୍ତିଯେୱ।

ଅପରାନିପି ଚୀୱରକ୍ଖନ୍ଧକେ ୱିସାଖାଯ ୱରଂ ଯାଚିତ୍ୱା ଦିନ୍ନାନି ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତଂ ଗମିଯଭତ୍ତଂ ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତନ୍ତି ଚତ୍ତାରି ଭତ୍ତାନି ପାଳିଯଂ ଆଗତାନେୱ, ତତ୍ଥ ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଦିନ୍ନଂ ଭତ୍ତଂ "ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତଂ"। ଏସ ନଯୋ ସେସେସୁ। ସଚେ ପନେତ୍ଥ ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତାନିପି ଆଗନ୍ତୁକାପି ବହୂ ହୋନ୍ତି, ସବ୍ବେସଂ ଏକେକଂ ଗାହେତବ୍ବଂ, ଭତ୍ତେସୁ ଅପ୍ପହୋନ୍ତେସୁ ଠିତିକାଯ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଏକୋ ଆଗନ୍ତୁକୋ ପଠମମେୱ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ସବ୍ବଂ ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତଂ ଅତ୍ତନୋ ଗାହେତ୍ୱା ନିସୀଦତି, ସବ୍ବଂ ତସ୍ସେୱ ହୋତି, ପଚ୍ଛା ଆଗତେହି ଆଗନ୍ତୁକେହି ତେନ ଦିନ୍ନାନି ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବାନି। ତେନପି ଏକଂ ଅତ୍ତନୋ ଗହେତ୍ୱା ସେସାନି ଦାତବ୍ବାନି। ଅଯଂ ଉଳାରୋ।

ସଚେ ପନ ଯୋ ପଠମଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱାପି ଅତ୍ତନୋ ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱା ତୁଣ୍ହୀଭୂତୋ ନିସୀଦତି, ପଚ୍ଛା ଆଗତେହି ସଦ୍ଧିଂ ପଟିପାଟିଯା ଗଣ୍ହିତବ୍ବଂ। ସଚେ ନିଚ୍ଚଂ ଆଗନ୍ତୁକା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଆଗତଦିୱସେଯେୱ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ଅନ୍ତରନ୍ତରା ଚେ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଦ୍ୱେ ତୀଣି ଦିୱସାନି ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ "ସତ୍ତ ଦିୱସାନି ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ"ତି ୱୁତ୍ତଂ।

ଆୱାସିକୋ କତ୍ଥଚି ଗନ୍ତ୍ୱା ଆଗତୋ, ତେନାପି ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ତଂ ୱିହାରେ ନିବନ୍ଧାପିତଂ ହୋତି, ୱିହାରେ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଅଥ ୱିହାରୋ ଦୂରେ ହୋତି, ଆସନସାଲାଯ ନିବନ୍ଧାପିତଂ ଆସନସାଲାଯ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଦାଯକା "ଆଗନ୍ତୁକେସୁ ଅସତି ଆୱାସିକାପି ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତୂ"ତି ୱଦନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି।

ଗମିଯଭତ୍ତେପି ଅଯମେଵ କଥାମଗ୍ଗୋ। ଅଯଂ ପନ ଵିସେସୋ – ଆଗନ୍ତୁକୋ ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତମେଵ ଲଭତି, ଗମିକୋ ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତମ୍ପି ଗମିଯଭତ୍ତମ୍ପି। ଆଵାସିକୋପି ପକ୍କମିତୁକାମୋ ଗମିକୋ ହୋତି; ଗମିଯଭତ୍ତଂ ଲଭତି। ଯଥା ପନ ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତଂ; ଏଵମିଦଂ ଦ୍ଵେ ଵା ତୀଣି ଵା ସତ୍ତ ଵା ଦିଵସାନି ନ ଲବ୍ଭତି। ''ଗମିସ୍ସାମୀ''ତି ଭୁତ୍ତୋ ତଂଦିଵସଂ କେନଚିଦେଵ କାରଣେନ ନ ଗତୋ, ପୁନଦିଵସେପି ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ସୌସ୍ସାହତ୍ତା। ''ଗମିସ୍ସାମୀ''ତି ଭୁତ୍ତସ୍ସ ଚୋରା ଵା ପନ୍ଥଂ ରୁନ୍ଧନ୍ତି ଉଦକଂ ଵା, ଦେଵୋ ଵା ଵସ୍ସତି, ସତ୍ଥୋ ଵା ନ ଗଚ୍ଛତି, ସୌସ୍ସାହେନ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଏତେ ଉପଦ୍ଦଵେ ଓଲୋକେନ୍ତେନ ''ଦ୍ଵେ ତଯୋ ଦିଵସେ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଵଟ୍ଟତୀ''ତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ଵୁତ୍ତଂ। ''ଗମିସ୍ସାମୀ''ତି ପନ ଲେସଂ ଓଡ୍ଡେତ୍ଵା ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ନ ଲଭତି।

ଗିଲାନଭତ୍ତମ୍ପି ସଚେ ସଙ୍ଘେସଂ ଗିଲାନାନଂ ପହୋତି, ସଙ୍ଘେସଂ ଦାତବ୍ବଂ; ନୋ ଚେ, ଠିତିକଂ କତ୍ଵା ଗାହେତବ୍ବଂ। ଏକୋ ଗିଲାନୋ ଅରୋଗରୂପୋ ସକ୍କୋତି ଅନ୍ତୋଗାମଂ ଗନ୍ତୁଂ, ଏକୋ ନ ସକ୍କୋତି, ଅଯଂ ''ମହାଗିଲାନୋ'' ନାମ। ଏତସ୍ସ ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଦ୍ଵେ ମହାଗିଲାନା – ଏକୋ ଲାଭୀ ଅଭିଞ୍ଞାତୋ ବହୁଂ ଖାଦନୀଯଂ ଭୋଜନୀଯଂ ଲଭତି, ଏକୋ ଅନାଥୋ ଅପ୍ପଲାଭତାଯ ଅନ୍ତୋଗାମଂ ପଵିସତି – ଏତସ୍ସ ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଗିଲାନଭତ୍ତେ ପନ ଦିଵସପରିଚ୍ଛେଦୋ ନତ୍ଥି। ଯାଵ ରୋଗୋ ନ ଵୂପସମ୍ମତି, ସପ୍ପାଯଭୋଜନଂ ଅଭୁଞ୍ଜନ୍ତୋ ନ ଯାପେତି, ତାଵ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯଦା ପନ ମିସ୍ସକଯାଗୁଂ ଵା ମିସ୍ସକଭତ୍ତଂ ଵା ଭୁତ୍ତସ୍ସାପି ରୋଗୋ ନ କୁପ୍ପତି, ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ନ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତମ୍ପି ଯଂ ସଙ୍ଘେସଂ ପହୋତି, ତଂ ସଙ୍ଘେସଂ ଦାତବ୍ବଂ; ନୋ ଚେ ପହୋତି, ଠିତିକଂ କତ୍ଵା ଗାହେତବ୍ବଂ। ଇଦମ୍ପି ଦ୍ଵୀସୁ ଗିଲାନେସୁ ମହାଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକସ୍ସ ଗାହେତବ୍ବଂ, ଦ୍ଵୀସୁ ମହାଗିଲାନେସୁ ଅନାଥଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକସ୍ସ। ଯଂ କୁଲଂ ଗିଲାନଭତ୍ତମ୍ପି ଦେତି ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତମ୍ପି, ତତ୍ଥ ଯସ୍ସ ଗିଲାନସ୍ସ ଭତ୍ତଂ ପାପୁଣାତି ତଦୁପଟ୍ଠାକସ୍ସାପି ତତ୍ଥେଵ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତେପି ଦିଵସପରିଚ୍ଛେଦୋ ନତ୍ଥି, ଯାଵ ଗିଲାନୋ ଲଭତି, ତାଵସ୍ସ ଉପଟ୍ଠାକୋପି ଲଭତୀତି। ଇମାନି ଚତ୍ତାରି ଭତ୍ତାନି ସଚେ ଏଵଂ ଦିନ୍ନାନି ହୋନ୍ତି ''ଆଗନ୍ତୁକଗମିକଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକା ମମ ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୂ''ତି, ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ଵଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ଆଗନ୍ତୁକାଦୀନଂ ଭତ୍ତଂ ନିବନ୍ଧାପେମି, ''ମମ ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୂ''ତି ଏଵଂ ଦିନ୍ନାନି ହୋନ୍ତି, ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ନ ଵଟ୍ଟତି।

ଅପରାନିପି ''ଧୁରଭତ୍ତଂ, କୁଟିଭତ୍ତଂ, ଵାରଭତ୍ତ''ନ୍ତି ତୀଣି ଭତ୍ତାନି। ତତ୍ଥ ଧୁରଭତ୍ତନ୍ତି ନିଚ୍ଚଭତ୍ତଂ ଵୁଚ୍ଚତି, ତଂ ଦୁଵିଧଂ – ସଙ୍ଘିକଂ ପୁଗ୍ଗଲିକଞ୍ଚ। ତତ୍ଥ ଯଂ ''ସଙ୍ଘସ୍ସ ଧୁରଭତ୍ତଂ ଦେମା''ତି ନିବନ୍ଧାପିତଂ, ତଂ ସଲାକଭତ୍ତଗତିକଂ। ''ମମ ନିବଦ୍ଧଂ ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୂ''ତି ଵତ୍ଵା ଦିନ୍ନଂ ପନ ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ଵଟ୍ଟତି। ପୁଗ୍ଗଲିକେପି ''ତୁମ୍ହାକଂ ଧୁରଭତ୍ତଂ ଦମ୍ମୀ''ତି ଵୁତ୍ତେ ପିଣ୍ଡପାତିକୋ ଚେ, ନ ଵଟ୍ଟତି। ''ମମ ନିବଦ୍ଧଂ ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ଵୁତ୍ତେ ପନ ଵଟ୍ଟତି, ସାଦିତବ୍ବଂ। ସଚେପି ପଚ୍ଛା କତିପାହେ ଵୀତିଵତ୍ତେ ''ଧୁରଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ଵଦତି, ମୂଲେ ସୁଟ୍ଠୁ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତତ୍ତା ଵଟ୍ଟତି।

କୁଟିଭତ୍ତଂ ନାମ ଯଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଆଵାସଂ କାରେତ୍ଵା ''ଅମ୍ହାକଂ ସେନାସନଵାସିନୋ ଅମ୍ହାକଂଯେଵ ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୂ''ତି ଏଵଂ ନିବନ୍ଧାପିତଂ, ତଂ ସଲାକଭତ୍ତଗତିକମେଵ ହୋତି, ଗହେତ୍ଵା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ''ଅମ୍ହାକଂ ସେନାସନଵାସିନୋ ଅମ୍ହାକଂଯେଵ ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୂ''ତି ଵୁତ୍ତେ ପନ ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ଵଟ୍ଟତି । ଯଂ ପନ ପୁଗ୍ଗଲେ ପସୀଦିତ୍ଵା ତସ୍ସ ଵା ଆଵାସଂ କତ୍ଵା ''ତୁମ୍ହାକଂ ଦେମା''ତି ଦିନ୍ନଂ, ତଂ ତସ୍ସେଵ ହୋତି, ତସ୍ମିଂ କତ୍ଥଚି ଗତେ ନିସ୍ସିତକେହି ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ଵାରଭତ୍ତଂ ନାମ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖସମଯେ ''ଵାରେନ ଭିକ୍ଖୂ ଜଗ୍ଗିସ୍ସାମା''ତି ଧୁରଗେହତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦିନ୍ନଂ, ତମ୍ପି ଭିକ୍ଖାଵଚନେନ ଦିନ୍ନଂ ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ଵଟ୍ଟତି। ''ଵାରଭତ୍ତ''ନ୍ତି ଵୁତ୍ତେ ପନ ସଲାକଭତ୍ତଗତିକଂ ହୋତି। ସଚେ ତଣ୍ଡୁଲାଦୀନି ପେସେନ୍ତି, ''ସାମଣେରା ପଚିତ୍ଵା ଦେନ୍ତୂ''ତି, ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ଵଟ୍ଟତି। ଇତି ଇମାନି ଚ ତୀଣି ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତାଦୀନି ଚ ଚତ୍ତାରୀତି ସତ୍ତ, ତାନି ସଙ୍ଘଭତ୍ତାଦୀହି ସହ ଚୁଦ୍ଦସ ଭତ୍ତାନି ହୋନ୍ତି।

ଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ପନ ଵିହାରଭତ୍ତଂ, ଅଟ୍ଠକଭତ୍ତଂ, ଚତୁକ୍କଭତ୍ତଂ, ଗୁଳ୍ହକଭତ୍ତନ୍ତି ଅଞ୍ଞାନିପି ଚତ୍ତାରି ଭତ୍ତାନି ଵୁତ୍ତାନି। ତତ୍ଥ ଵିହାରଭତ୍ତଂ ନାମ ଵିହାରେ ତତ୍ରୁପ୍ପାଦଭତ୍ତଂ, ତଂ ସଙ୍ଘଭତ୍ତେନ ଗହିତଂ। ତଂ ପନ ତିସ୍ସମହାଵିହାରଚିତ୍ତଲପବ୍ବତାଦୀସୁ ପଟିସନ୍ଥାରପତ୍ତେହି ଖୀଣାସଵେହି ଯଥା ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ସକ୍କା ହୋତି ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ, ତଥା ପଟିଗ୍ଗହିତତ୍ତା ତାଦିସେସୁ ଠାନେସୁ ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ଵଟ୍ଟତି। ''ଅଟ୍ଠନ୍ନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେମ, ଚତୁନ୍ନଂ ଦେମା''ତି ଏଵଂ ଦିନ୍ନଂ ପନ ଅଟ୍ଠକଭତ୍ତଞ୍ଚେଵ ଚତୁକ୍କଭତ୍ତଞ୍ଚ; ତମ୍ପି ଭିକ୍ଖାଵଚନେନ ଦିନ୍ନଂ ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ଵଟ୍ଟତି। ମହାଭିସଙ୍ଖାରିକେନ ଅତିରସକପୂଵେନ ପତ୍ତଂ ପୂରେତ୍ଵା ଥକେତ୍ଵା ଦିନ୍ନଂ ଗୁଳ୍ହକଭତ୍ତଂ ନାମ। ଇମାନି ତୀଣି ସଲାକଭତ୍ତଗତିକାନେଵ।

ଅପରମ୍ପି ଗୁଳକଭତ୍ତଂ ନାମ ଅତ୍ଥି, ଇଧେକଚ୍ଚେ ମନୁସ୍ସା ମହାଧମ୍ମସଵନଞ୍ଚ ଵିହାରପୂଜଞ୍ଚ କାରେତ୍ଵା ସକଲସଙ୍ଘସ୍ସ ଦାତୁଂ ନ ସକ୍କୋମାତି, ''ଦ୍ଵେ ତୀଣି ଭିକ୍ଖୁସତାନି ଅମ୍ହାକଂ ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୂ''ତି ଭିକ୍ଖୁପରିଚ୍ଛେଦଜାନନତ୍ଥଂ ଗୁଳକେ ଦେନ୍ତି, ଇଦଂ ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ଵଟ୍ଟତି। ଇତି ଚୀଵରକ୍ଖନ୍ଧକେ ଚୀଵରଭାଜନୀଯଂ, ଇମସ୍ମିଂ ପନ ସେନାସନକ୍ଖନ୍ଧକେ ସେନାସନଭାଜନୀଯଞ୍ଚେଵ ପିଣ୍ଡପାତଭାଜନୀଯଞ୍ଚ ଵୁତ୍ତଂ।

ଗିଲାନପଚ୍ଚଯଭାଜନୀଯଂ ପନ ଏୱଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ – ସପ୍ପିଆଦୀସୁ ଭେସଜ୍ଜେସୁ ରାଜରାଜମହାମତ୍ତା ସପ୍ପିସ୍ସ ତାୱ କୁମ୍ଭସତମ୍ପି କୁମ୍ଭସହସ୍ସମ୍ପି ୱିହାରଂ ପେସେନ୍ତି, ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଗହିତଭାଜନଂ ପୂରେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ , ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଅଲସଜାତିକା ମହାଥେରା ପଚ୍ଛା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ''ଭନ୍ତେ, ୱୀସତିୱସ୍ସାନଂ ଦିଯ୍ୟତି, ତୁମ୍ହାକଂ ଠିତିକା ଅତିକ୍କନ୍ତା''ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବା, ଠିତିକଂ ଠପେତ୍ୱା ତେସଂ ଦତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଠିତିକାଯ ଦାତବ୍ବଂ।

''ଅସୁକୱିହାରେ ବହୁ ସପ୍ପି ଉପ୍ପନ୍ନ''ନ୍ତି ସୁତ୍ୱା ଯୋଜନନ୍ତରୱିହାରତୋପି ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ସମ୍ପତ୍ତସମ୍ପତ୍ତାନଂ ଠିତଟ୍ଠାନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦାତବ୍ବଂ। ଅସମ୍ପତ୍ତାନମ୍ପି ଉପଚାରସୀମଂ ପୱିଟ୍ଠାନଂ ଅନ୍ତେୱାସିକାଦୀସୁ ଗଣ୍ହନ୍ତେସୁ ଦାତବ୍ବମେୱ। ''ବହିଉପଚାରସୀମାଯ ଠିତାନଂ ଦେଥା''ତି ୱଦନ୍ତି, ନ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଉପଚାରସୀମଂ ଓକ୍କନ୍ତେହି ଏକାବଦ୍ଧା ହୁତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ୱିହାରଦ୍ୱାରେ ୱା ଅନ୍ତୋୱିହାରେଯେୱ ୱା ହୋନ୍ତି, ପରିସାୱସେନ ୱଡ୍ଢିତା ନାମ ସୀମା ହୋତି, ତସ୍ମା ଦାତବ୍ବଂ। ସଙ୍ଘନୱକସ୍ସ ଦିନ୍ନେପି ପଚ୍ଛା ଆଗତାନଂ ଦାତବ୍ବମେୱ। ଦୁତିଯଭାଗେ ପନ ଥେରାସନଂ ଆରୁଳ୍ହେ ପଚ୍ଛା ଆଗତାନଂ ପଠମଭାଗୋ ନ ପାପୁଣାତି, ଦୁତିଯଭାଗତୋ ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ଦାତବ୍ବଂ। ଉପଚାରସୀମଂ ପୱିସିତ୍ୱା ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଦିନ୍ନଂ ହୋତି, ସବ୍ବସନ୍ନିପାତଟ୍ଠାନେଯେୱ ଭାଜେତବ୍ବଂ।

ଯସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଦସ ଭିକ୍ଖୂ, ଦସେୱ ଚ ସପ୍ପିକୁମ୍ଭା ଦିଯ୍ୟନ୍ତି, ଏକେକକୁମ୍ଭୱସେନେୱ ଭାଜେତବ୍ବଂ। ଏକୋ ସପ୍ପିକୁମ୍ଭୋ ହୋତି, ଦସ ଭିକ୍ଖୂହି ଭାଜେତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଯଥାଠିତଂଯେୱ ''ଅମ୍ହାକଂ ପାପୁଣାତୀ''ତି ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଦୁଗ୍ଗହିତଂ; ଗତଗତଟ୍ଠାନେ ସଙ୍ଘିକମେୱ ହୋତି। କୁମ୍ଭଂ ପନ ଆୱଜ୍ଜେତ୍ୱା ଥାଲକେ ଥୋକଂ ସପ୍ପିଂ କତ୍ୱା ''ଇଦଂ ମହାଥେରସ୍ସ ପାପୁଣାତି, ଅୱସେସଂ ଅମ୍ହାକଂ ପାପୁଣାତୀ''ତି ୱତ୍ୱା ତମ୍ପି କୁମ୍ଭେଯେୱ ଆକିରିତ୍ୱା ଯଥିଚ୍ଛିତଂ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଥିନଂ ସପ୍ପି ହୋତି, ଲେଖଂ କତ୍ୱା ''ଲେଖତୋ ପରଭାଗୋ ମହାଥେରସ୍ସ ପାପୁଣାତି, ଅୱସେସଂ ଅମ୍ହାକ''ନ୍ତି ଗହିତମ୍ପି ସୁଗ୍ଗହିତଂ, ୱୁତ୍ତପରିଚ୍ଛେଦତୋ ଊନାଧିକେସୁପି ଭିକ୍ଖୂସୁ ଚ ସପ୍ପିକୁମ୍ଭେସୁ ଚ ଏତେନେୱୁପାଯେନ ଭାଜେତବ୍ବଂ।

ସଚେ ପନେକୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଏକୋପି କୁମ୍ଭୋ ହୋତି, ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ''ଅଯଂ ମଯ୍ହଂ ପାପୁଣାତୀ''ତିପି ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ''ଅଯଂ ପଠମଭାଗୋ ମଯ୍ହଂ ପାପୁଣାତି, ଅଯଂ ଦୁତିଯଭାଗୋ''ତି ଏୱଂ ଥୋକଂ ଥୋକମ୍ପି ପାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏସ ନଯୋ ନୱନୀତାଦୀସୁପି। ଯସ୍ମିଂ ପନ ୱିପ୍ପସନ୍ନେ ତିଲତେଲାଦିମ୍ହି ଲେଖା ନ ସନ୍ତିଟ୍ଠତି, ତଂ ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଭାଜେତବ୍ବଂ। ସିଙ୍ଗିୱେରମରିଚାଦିଭେସଜ୍ଜମ୍ପି ଅୱସେସପତ୍ତଥାଲକାଦିସମଣପରିକ୍ଖାରୋପି ସବ୍ବୋ ୱୁତ୍ତାନୁରୂପେନେୱ ନଯେନ ସୁଟ୍ଠୁ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଭାଜେତବ୍ବୋତି।

ପାଳିଂ ଅଟ୍ଠକଥଞ୍ଚେୱ, ଓଲୋକେତ୍ୱା ୱିଚକ୍ଖଣୋ;

ସଙ୍ଘିକେ ପଚ୍ଚଯେ ଏୱଂ, ଅପ୍ପମତ୍ତୋୱ ଭାଜଯେତି।

ଇତି ସବ୍ବାକାରେନ ପଚ୍ଚଯଭାଜନୀଯକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସମ୍ମନ୍ନିତ୍ୱା ଠପିତଯାଗୁଭାଜକାଦୀହି ଭାଜନୀଯଟ୍ଠାନଂ ଆଗତମନୁସ୍ସାନଂ ଅନାପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ଉପଡ୍ଢଭାଗୋ ଦାତବ୍ବୋ, ଅସମ୍ମତେହି ପନ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବୋ। ସମ୍ମତେନ ଅପ୍ପମତ୍ତକୱିସ୍ସଜ୍ଜକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଚୀୱରକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ''ସୂଚିଂ ଦେହୀ''ତି ୱଦତୋ ଏକା ଦୀଘା, ଏକା ରସ୍ସାତି ଦ୍ୱେ ସୂଚିଯୋ ଦାତବ୍ବା। ''ଅୱିଭତ୍ତଂ ସଙ୍ଘିକଂ ଭଣ୍ଡ''ନ୍ତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ପିପ୍ଫଲକତ୍ଥିକସ୍ସ ଏକୋ ପିପ୍ଫଲକୋ, ଅଦ୍ଧାନକନ୍ତାରଂ ପଟିପଜ୍ଜିତୁକାମସ୍ସ ଉପାହନଯୁଗଳଂ, କାଯବନ୍ଧନତ୍ଥିକସ୍ସ କାଯବନ୍ଧନଂ, ''ଅଂସବଦ୍ଧକୋ ମେ ଜିଣ୍ଣୋ''ତି ଆଗତସ୍ସ ଅଂସବଦ୍ଧକୋ, ପରିସ୍ସାୱନତ୍ଥିକସ୍ସ ପରିସ୍ସାୱନଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଧମ୍ମକରଣତ୍ଥିକସ୍ସ ଧମ୍ମକରଣୋ। ସଚେ ପଟକୋ ନ ହୋତି, ଧମ୍ମକରଣୋ ପଟକେନ ସଦ୍ଧିଂ ଦାତବ୍ବୋ। ''ଆଗନ୍ତୁକପଟ୍ଟଂ ଆରୋପେସ୍ସାମୀ''ତି ଯାଚନ୍ତସ୍ସ କୁସିଯା ଚ ଅଡ୍ଢକୁସିଯା ଚ ପହୋନକଂ ଦାତବ୍ବଂ। ''ମଣ୍ଡଲଂ ନପ୍ପହୋତୀ''ତି ଆଗତସ୍ସ ମଣ୍ଡଲଂ ଏକଂ ଦାତବ୍ବଂ, ଅଡ୍ଢମଣ୍ଡଲାନି ଦ୍ୱେ ଦାତବ୍ବାନି। ଦ୍ୱେ ମଣ୍ଡଲାନି ଯାଚନ୍ତସ୍ସ ନ ଦାତବ୍ବାନି। ଅନୁୱାତପରିଭଣ୍ଡତ୍ଥିକସ୍ସ ଏକସ୍ସ ଚୀୱରସ୍ସ ପହୋନକଂ ଦାତବ୍ବଂ। ସପ୍ପିନୱନୀତାଦିଅତ୍ଥିକସ୍ସ ଗିଲାନସ୍ସ ଏକଂ ଭେସଜ୍ଜଂ ନାଳିମତ୍ତଂ କତ୍ୱା ତତୋ ତତିଯକୋଟ୍ଠାସୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଏୱଂ ତୀଣି ଦିୱସାନି ଦତ୍ୱା ନାଳିଯା ପରିପୁଣ୍ଣାଯ ଚତୁତ୍ଥଦିୱସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ସଙ୍ଘଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ଗୁଳପିଣ୍ଡେପି ଏକଦିୱସଂ ତତିଯଭାଗୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଏୱଂ ତୀହି ଦିୱସେହି ନିଟ୍ଠିତେ ପିଣ୍ଡେ ତତୋ ପରଂ ସଙ୍ଘଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ସେସଂ ସବ୍ବତ୍ଥ ଉତ୍ତାନମେୱାତି।

ପକ୍କିଣ୍ଣକଭତ୍ତାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସେନାସନକ୍ଖନ୍ଧକୱଣ୍ଣନା ନିଟ୍ଠିତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୭। ସଙ୍ଘଭେଦକକ୍ଖନ୍ଧକଂ

ଛସକ୍ୟପବ୍ବଜ୍ଜାକଥା

୩୩୦। ସଙ୍ଘଭେଦକକ୍ଖନ୍ଧକେ ଅଭିଞ୍ଞାତା ଅଭିଞ୍ଞାତାତି ପାକଟା ପାକଟା। ସକ୍ୟକୁମାରା ନାମ କାଳୁଦାଯିପ୍ପଭୁତଯୋ ଦସ ଦୂତା ସଦ୍ଧିଂ ପରିୱାରେହି ଅଞ୍ଞେ ଚ ବହୂ ଜନା। ଅମ୍ହାକନ୍ତି ଅମ୍ହେସୁ; ଅମ୍ହାକଂ କୁଲତୋତି ୱା ୱୁତ୍ତଂ ହୋତି। ଘରାୱାସତ୍ଥଂ ଅନୁସାସିସ୍ସାମୀତି ଘରାୱାସେ ଯଂ କତ୍ତବ୍ବଂ, ତଂ ଜାନାପେସ୍ସାମି। ଉଦକଂ ନିନ୍ନେତବ୍ବନ୍ତି ଯଥା ଉଦକଂ ସବ୍ବଟ୍ଠାନେ ସମଂ ହୋତି, ଏୱଂ କାତବ୍ବଂ। ନିଦ୍ଧାପେତବ୍ବନ୍ତି ତିଣାନି ଉଦ୍ଧରିତବ୍ବାନି। ଭୁସିକା ଉଦ୍ଧରାପେତବ୍ବାତି ସୁଖୁମପଲାଲମିସ୍ସଧଞ୍ଞା ପଲାଲିକା ପଲାପେତବ୍ବା। ଓପୁନାପେତବ୍ବନ୍ତି ସୁଖୁମପଲାଲଂ ଅପନେତବ୍ବଂ। ତ୍ୱଞ୍ଞେୱ ଘରାୱାସତ୍ଥେନ ଉପଜାନାହୀତି ତ୍ୱଞ୍ଞେୱ ଘରାୱାସତ୍ଥଂ ଜାନାହି। ଅହଂ ତଯା ଯଥାସୁଖଂ ପବ୍ବଜାହୀତି ଏତ୍ଥ ଅହଂ ତଯା ସଦ୍ଧିଂ ପବ୍ବଜିସ୍ସାମୀତି ସହାଯସିନେହେନ ସହସା ୱତ୍ତୁକାମୋ ହୁତ୍ୱା ପୁନ ରଜ୍ଜସିରିଲୋଭେନ ପରିକଡ୍ଢିଯମାନହଦଯୋ ‘‘ଅହଂ ତଯା’’ତି ଏତ୍ତକମେୱ ୱତ୍ୱା ସେସଂ ୱତ୍ତୁଂ ନାସକ୍ଖୀତି ଏୱମତ୍ଥୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ ।

୩୩୧ ।ନିପ୍ପାତିତାତି ନିକ୍ଖମିତା। ମାନସ୍ସିନୋତି ମାନସ୍ସଯିନୋ; ମାନନିସ୍ସିତାତି ୱୁତ୍ତଂ ହୋତି।

୩୩୨ ।ଯସ୍ସନ୍ତରତୋ ନ ସନ୍ତି କୋପାତି ତତିଯମଗ୍ଗେନ ସମୂହତତ୍ତା ଯସ୍ସ ଚିତ୍ତେ କୋପା ନ ସନ୍ତି। ଯସ୍ମା ପନ ଭୱୋତି ସମ୍ପତ୍ତି, ୱିଭୱୋତି ୱିପତ୍ତି; ତଥା ଭୱୋତି ୱୁଡ୍ଢି, ୱିଭୱୋତି ହାନି; ଭୱୋତି ସସ୍ସତଂ, ୱିଭୱୋତି ଉଚ୍ଛେଦୋ; ଭୱୋତି ପୁଞ୍ଞଂ, ୱିଭୱୋତି ପାପଂ; ୱିଭୱୋତି ଚ ଅଭୱୋତି ଚ ଅତ୍ଥତୋ ଏକମେୱ, ତସ୍ମା ଇତିଭୱାଭୱତଞ୍ଚ ୱୀତିୱତ୍ତୋତି ଏତ୍ଥ ଯା ଏସା ସମ୍ପତ୍ତିୱିପତ୍ତିୱୁଡ୍ଢିହାନିସସ୍ସତୁଚ୍ଛେଦପୁଞ୍ଞପାପୱସେନ ଇତି ଅନେକପ୍ପକାରା ଭୱାଭୱତା ୱୁଚ୍ଚତି; ଚତୂହିପି ମଗ୍ଗେହି ଯଥାସମ୍ଭୱଂ ତେନ ତେନ ନଯେନ ତଂ ଇତିଭୱାଭୱତଞ୍ଚ ୱୀତିୱତ୍ତୋତି ଏୱମତ୍ଥୋ ଦଟ୍ଠବ୍ବୋ। ନାନୁଭୱନ୍ତୀତି ନ ସମ୍ପାପୁଣନ୍ତି; ତସ୍ସ ଦସ୍ସନଂ ଦେୱାନମ୍ପି ଦୁଲ୍ଲଭନ୍ତି ଅଧିପ୍ପାଯୋ।

୩୩୩।ଅହିମେଖଲିକାତି ଅହିଂ କଟିଯଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା। ଉଚ୍ଛଙ୍ଗେତି ଅଙ୍କେ।

୩୩୪ ।ସମ୍ମନ୍ନତୀତି ସମ୍ମାନେତି। ଯଂ ତୁମୋ କରିସ୍ସତୀତି ଯଂ ସୋ କରିସ୍ସତି।

ଛସକ୍ୟପବ୍ବଜ୍ଜାକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ପକାସନୀଯକମ୍ମାଦିକଥା

୩୩୬ ।ଖେଳାସକସ୍ସାତି ଏତ୍ଥ ମିଚ୍ଛାଜୀୱେନ ଉପ୍ପନ୍ନପଚ୍ଚଯା ଅରିଯେହି ୱନ୍ତବ୍ବା ଖେଳସଦିସା, ତଥାରୂପେ ପଚ୍ଚଯେ ଅଯଂ ଅଜ୍ଝୋହରତୀତି କତ୍ୱା ଖେଳାସକୋତି ଭଗୱତା ୱୁତ୍ତୋ।

୩୪୦ ।ପତ୍ଥଦ୍ଧେନ କାଯେନାତି ପୋତ୍ଥକରୂପସଦିସେନ ନିଚ୍ଚଲେନ କାଯେନ।

୩୪୨ ।ମଯଂ ଖୋ ଭଣେ ରାଜଞ୍ଞାତକା ନାମାତି ରାଜା ଅମ୍ହେ ଜାନାତୀତି ରାଜଞ୍ଞାତକସ୍ସ ଭାୱେନ ଅତ୍ତାନଂ ଉକ୍କଂସନ୍ତୋ ଆହ। ପହଟ୍ଠକଣ୍ଣୱାଲୋତି ବନ୍ଧନେ ନିଚ୍ଚଲେ କତ୍ୱା।

ଦୁକ୍ଖଞ୍ହି କୁଞ୍ଜର ନାଗମାସଦୋତି ଭୋ କୁଞ୍ଜର ବୁଦ୍ଧନାଗଂ ଆସାଦନଂ ୱଧକଚିତ୍ତେନ ଉପଗମନଂ ନାମ ଦୁକ୍ଖଂ। ନାଗହତସ୍ସାତି ବୁଦ୍ଧନାଗଂ ଘାତକସ୍ସ।

ପଟିକୁଟିଯୋୱ ଓସକ୍କୀତି ତଥାଗତାଭିମୁଖୋଯେୱ ପିଟ୍ଠିମେହି ପାଦେହି ଅପସକ୍କି। ଅଲକ୍ଖିକୋତି ଏତ୍ଥ ନ ଲକ୍ଖେତୀତି ଅଲକ୍ଖିକୋ; ନ ଜାନାତୀତି ଅତ୍ଥୋ , ଅହଂ ପାପକମ୍ମଂ କରୋମୀତି ନ ଜାନାତି। ନ ଲକ୍ଖିତବ୍ବୋତି ୱା ଅଲକ୍ଖିକୋ; ନ ପସ୍ସିତବ୍ବୋତି ଅତ୍ଥୋ।

୩୪୩।ତିକଭୋଜନନ୍ତି ଏତ୍ଥ ତୀହି ଜନେହି ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଭୋଜନଂ। ତଂ ପଞ୍ଞାପେସ୍ସାମୀତି ତଂ ଅନୁଜାନିସ୍ସାମି । ଗଣଭୋଜନେ ପନ ଯଥାଧମ୍ମୋ

କାରେତବ୍ବୋତି। ପଞ୍ଚୱତ୍ଥୁଯାଚନକଥା ସଙ୍ଘାଦିସେସୱଣ୍ଣନାଯଂ ୱୁତ୍ତା। କପ୍ପନ୍ତି ଆଯୁକପ୍ପଂ। ବ୍ରହ୍ମଂ ପୁଞ୍ଞଞ୍ଚନ୍ତି ସେଟ୍ଠଂ ପୁଞ୍ଞଂ। କପ୍ପଂ ସଗ୍ଗମ୍ହୀତି ଆଯୁକପ୍ପମେୱ।

ପକାସନୀଯକମ୍ମାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସଙ୍ଘଭେଦକକଥା

୩୪୪।ଅଥ ଖୋ ଦେୱଦତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଭିନ୍ଦିତ୍ୱାତି ସୋ କିର ଏୱଂ ସଲାକଂ ଗାହେତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ଆୱେଣିକଂ ଉପୋସଥଂ କତ୍ୱା ଗତୋ, ତେନେତଂ ୱୁତ୍ତଂ।

୩୪୫।ପିଟ୍ଠିମେ ଆଗିଲାଯତୀତି ଚିରନିସଜ୍ଜାଯ ୱେଦନାଭିଭୂତା ବାଧତି। ତମହଂ ଆଯମିସ୍ସାମୀତି ତଂ ଅହଂ ପସାରେସ୍ସାମି। ଆଦେସନାପାଟିହାରିଯାନୁସାସନୀ ନାମ ‘‘ଏୱମ୍ପି ତେ ମନୋ, ତଥାପି ତେ ମନୋ’’ତି ଏୱଂ ପରସ୍ସ ଚିତ୍ତଂ ଜାନିତ୍ୱା ତଦନୁରୂପା ଧମ୍ମଦେସନା।

୩୪୬।ମମାନୁକୁବ୍ବନ୍ତି ମମାନୁକିରିଯଂ କୁରୁମାନୋ। କପଣୋତି ଦୁକ୍ଖିତୋ। ମହାୱରାହସ୍ସାତି ମହାନାଗସ୍ସ। ମହିଂ ୱିକୁବ୍ବତୋତି ପଥୱିଂ ପଦାଲେନ୍ତସ୍ସ। ଭିସଂ ଘସମାନସ୍ସାତି ଭିସଂ ଖାଦନ୍ତସ୍ସ। ନଦୀସୁ ଜଗ୍ଗତୋତି ଏତ୍ଥ ସୋ କିର ହତ୍ଥିନାଗୋ ସାଯନ୍ହସମଯଂ ତଂ ନଦିନାମକଂ ପୋକ୍ଖରଣିଂ ଓଗାହେତ୍ୱା କିଳନ୍ତୋ ସଙ୍ଖରତ୍ତିଂ ୱୀତିନାମେସି, ଜାଲିକଂ କରୋତି, ତେନ ୱୁତ୍ତଂ ‘‘ନଦୀସୁ ଜଗ୍ଗତୋ’’ତି।

୩୪୭।ସୁତାତି ସୋତା। ଅସନ୍ଦିଦ୍ଧୋ ଚ ଅକ୍ଖାତୀତି ନିସ୍ସନ୍ଦେହୋ ହୁତ୍ୱା ଅକ୍ଖାତି ଅନୁସନ୍ଧିୱସେନ ଯୋଜେତ୍ୱା ଯୋଜେତ୍ୱା।

୩୫୦। ଅପାଯେ ନିଦ୍ଧତ୍ତିସ୍ସତୀତି ଆପାଯିକୋ। ଏୱଂ ନେରଯିକୋ। କପ୍ପଂ ଠସ୍ସତୀତି କପ୍ପଟ୍ଠୋ। ଇଦାନି ବୁଦ୍ଧସହସ୍ସେନାପି ତିକିଚ୍ଛିତୁଂ ନ ସକ୍କାତି ଅତେକିଚ୍ଛୋ।

ମା ଜାତୁ କୋଚି ଲୋକସ୍ମିନ୍ତି ମା କଦାଚିପି କୋଚି ସତ୍ତୋ ଲୋକସ୍ମିଂ। ଉଦପଜ୍ଜଥାତି ଉପପଜ୍ଜଥ । ଜଲଂୱ ଯସସା ଅଟ୍ଠାତି ଯସସା ଜଲନ୍ତୋ ୱିଯ ଠିତୋ। ଦେୱଦତ୍ତୋତି ମେ ସୁତନ୍ତି ‘‘ଇଦିସୋ ଦେୱଦତ୍ତୋ’’ତି ଭଗୱତା ସୁତମ୍ପି ଅତ୍ଥି, ତଦେୱ ଗହେତ୍ୱା ଇଦଂ ୱୁତ୍ତଂ। ସୋ ପମାଦମନୁଚିଣ୍ଣୋତି ଏତ୍ଥ ପମାଦଂ ଅନୁଚିନାତୀତି ଅନୁଚିଣ୍ଣୋ, ପମାଦୋ ଅପ୍ପହୀନୋତି ଅତ୍ଥୋ। ଆସଜ୍ଜ ନନ୍ତି ପାପକେନ ଚିତ୍ତେନ ପତ୍ୱା, ୱିସୋସେତ୍ୱାତି ୱା ଅତ୍ଥୋ। ଅୱୀଚିନିରଯଂ ପତ୍ତୋତି ଇଦଂ ପନ ଆସୀସାଯଂ ଅତୀତୱଚନଂ। ଭେସ୍ମାତି ଭଯାନକୋ।

ସଙ୍ଘଭେଦକକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଉପାଲିପଞ୍ହାକଥା

୩୫୧।ଏକତୋ ଉପାଲି ଏକୋତି ଧମ୍ମୱାଦିପକ୍ଖେ ଏକୋ। ଏକତୋ ଦ୍ୱେତି ଅଧମ୍ମୱାଦିପକ୍ଖେ ଦ୍ୱେ। ଚତୁତ୍ଥୋ ଅନୁସ୍ସାୱେତୀତି ସଙ୍ଘଂ ଭିନ୍ଦିସ୍ସାମୀତି ଅଧମ୍ମୱାଦିଚତୁତ୍ଥୋ ହୁତ୍ୱା ଅନୁସ୍ସାୱେତି; ଅନୁନଯନ୍ତୋ ସାୱେତି ‘‘ନ ତୁମ୍ହାକଂୟେୱ ନରକଭଯଂ ଅତ୍ଥି, ଅମ୍ହାକମ୍ପି ଅତ୍ଥି, ନ ଅମ୍ହାକଂ ଅୱୀଚିମଗ୍ଗୋ ପିହିତୋ, ନ ମଯଂ ଅକୁସଲା ନ ଭାଯାମ। ଯଦି ହି ଅଯଂ ଅଧମ୍ମୋ ଅୱିନଯୋ ଅସତ୍ଥୁସାସନଂ ୱା ଭୱେଯ୍ଯ, ନ ମଯଂ ଗଣ୍ହେଯ୍ଯାମା’’ତିଆଦିନା ନଯେନ ‘‘ଅଧମ୍ମଂ ଧମ୍ମୋ’’ତି ଏୱଂ ଅଟ୍ଠାରସ ଭେଦକରୱତ୍ଥୂନି ବୋଧେତୀତି ଅତ୍ଥୋ। ସଲାକଂ ଗାହେତୀତି ଏୱଂ ଅନୁସ୍ସାୱେତ୍ୱା ପନ ‘‘ଇଦଂ ଗଣ୍ହଥ, ଇଦଂ ରୋଚେଥା’’ତି ୱଦନ୍ତୋ ସଲାକଂ ଗାହେତି।

ଏକତୋ ଉପାଲି ଦ୍ୱେ ହୋନ୍ତୀତିଆଦୀସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଏୱଂ ଖୋ ଉପାଲି ସଙ୍ଘରାଜି ଚେୱ ହୋତି ସଙ୍ଘଭେଦୋ ଚାତି ଏୱଂ ହୋତି; ନ ପନ ଏତ୍ତାୱତା ସଙ୍ଘୋ ଭିନ୍ନୋ ହୋତି।

ଭିକ୍ଖୁ ଖୋ ଉପାଲି ପକତତ୍ତୋ ସମାନସଂୱାସକୋ ସମାନସୀମାଯଂ ଠିତୋ ସଙ୍ଘଂ ଭିନ୍ଦତୀତି ଏତ୍ଥ ସିଯା ଏୱଂ ‘‘ଦେୱଦତ୍ତୋ କଥଂ ପକତତ୍ତୋ’’ତି। କଥଂ ତାୱ ନ ପକତତ୍ତୋ, ରଞ୍ଞୋ ଘାତାପିତତ୍ତା ରୁହିରୁପ୍ପାଦସ୍ସ ଚ କତତ୍ତାତି? ତତ୍ଥ ୱଦାମ – ଆଣତ୍ତିଯା ତାୱ ୱିରଦ୍ଧତ୍ତା ରଞ୍ଞୋ ଘାତାପନଂ ନତ୍ଥି। ‘‘ତେନ ହି ତ୍ୱଂ, କୁମାର, ପିତରଂ ହନ୍ତ୍ୱା ରାଜା ହୋହି, ଅହଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ହନ୍ତ୍ୱା ବୁଦ୍ଧୋ ଭୱିସ୍ସାମୀ’’ତି ଏୱଞ୍ହି ତସ୍ସ ଆଣତ୍ତି। କୁମାରୋ ପନ ରାଜା ହୁତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ପିତରଂ ମାରେସି; ଏୱଂ ତାୱ ଆଣତ୍ତିଯା ୱିରଦ୍ଧତ୍ତା ରଞ୍ଞୋ ଘାତାପନଂ ନତ୍ଥି। ରୁହିରୁପ୍ପାଦେ ପନ କତମତ୍ତେୟେୱ ରୁହିରୁପ୍ପାଦପଚ୍ଚଯା ଭଗୱତା

ଅଭବ୍ବତା ନ ୱୁତ୍ତା, ନ ଚ ସକ୍କା ଭଗୱତୋ ୱଚନଂ ୱିନାଯେୱ ତସ୍ସ ଅଭବ୍ବତା ଆରୋପେତୁଂ।

‘‘ରୁହିରୁପ୍ପାଦକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ନାସେତବ୍ବୋ’’ତି –

ଇଦଂ ପନ ଭଗୱତା ସଙ୍ଘଭେଦତୋ ପଚ୍ଛା ୱୁତ୍ତଂ, ତସ୍ମା ପକତତ୍ତେନେୱ ତେନ ସଙ୍ଘୋ ଭିନ୍ନୋତି।

ଅଧମ୍ମଂ ଧମ୍ମୋତି ଦୀପେନ୍ତୀତିଆଦୀସୁ ଅଟ୍ଠାରସସୁ ଭେଦକରୱତ୍ଥୂସୁ ସୁତ୍ତନ୍ତପରିଯାଯେନ ତାୱ ଦସ କୁସଲକମ୍ମପଥା ଧମ୍ମୋ, ଦସ ଅକୁସଲକମ୍ମପଥା ଅଧମ୍ମୋ। ତଥା ଚତ୍ତାରୋ ସତିପଟ୍ଠାନା, ଚତ୍ତାରୋ ସମ୍ମପ୍ପଧାନା, ଚତ୍ତାରୋ ଇଦ୍ଧିପାଦା, ପଞ୍ଚିନ୍ଦ୍ରିଯାନି, ପଞ୍ଚ ବଲାନି, ସତ୍ତ ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗା, ଅରିଯୋ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗିକୋ ମଗ୍ଗୋତି ସତ୍ତତିଂସ ବୋଧିପକ୍ଖିଯଧମ୍ମା ଧମ୍ମୋ ନାମ; ତଯୋ ସତିପଟ୍ଠାନା , ତଯୋ ସମ୍ମପ୍ପଧାନା, ତଯୋ ଇଦ୍ଧିପାଦା, ଛ ଇନ୍ଦ୍ରିଯାନି, ଛ ବଲାନି, ଅଟ୍ଠ ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗା, ନୱଙ୍ଗିକୋ ମଗ୍ଗୋତି ଚ ଚତ୍ତାରୋ ଉପାଦାନା, ପଞ୍ଚ ନୀୱରଣା, ସତ୍ତ ଅନୁସଯା, ଅଟ୍ଠ ମିଚ୍ଛତ୍ତାତି ଚ ଅଯଂ ଅଧମ୍ମୋ।

ତତ୍ଥ ଯଂକିଞ୍ଚି ଏକଂ ଅଧମ୍ମକୋଟ୍ଠାସଂ ଗହେତ୍ୱା ‘‘ଇମଂ ଅଧମ୍ମଂ ଧମ୍ମୋତି କରିସ୍ସାମ; ଏୱଂ ଅମ୍ହାକଂ ଆଚରିଯକୁଲଂ ନିଯ୍ୟାନିକଂ ଭୱିସ୍ସତି, ମଯଞ୍ଚ ଲୋକେ ପାକଟା ଭୱିସ୍ସାମା’’ତି ତଂ ଅଧମ୍ମଂ ‘‘ଧମ୍ମୋ ଅଯ’’ନ୍ତି କଥଯନ୍ତା ଅଧମ୍ମଂ ଧମ୍ମୋତି ଦୀପେନ୍ତି ନାମ। ତଥେୱ ଧମ୍ମକୋଟ୍ଠାସେସୁ ଚ ଏକଂ ଗହେତ୍ୱା ଅଯଂ ଅଧମ୍ମୋତି କଥେନ୍ତା ଧମ୍ମଂ ଅଧମ୍ମୋତି ଦୀପେନ୍ତି ନାମ। ୱିନଯପରିଯାଯେନ ପନ ଭୂତେନ ୱତ୍ଥୁନା ଚୋଦେତ୍ୱା ସାରେତ୍ୱା ଯଥାପଟିଞ୍ଞାଯ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମଂ ଧମ୍ମୋ ନାମ, ଅଭୂତେନ ୱତ୍ଥୁନା ଅଚୋଦେତ୍ୱା ଅସାରେତ୍ୱା ଅପଟିଞ୍ଞାଯ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମଂ ଅଧମ୍ମୋ ନାମ।

ସୁତ୍ତନ୍ତପରିଯାଯେନ ରାଗୱିନଯୋ ଦୋସୱିନଯୋ ମୋହୱିନଯୋ ସଂୱରୋ ପହାନଂ ପଟିସଙ୍ଖାତି ଅଯଂ ୱିନଯୋ ନାମ, ରାଗାଦୀନଂ ଅୱିନଯୋ ଅସଂୱରୋ ଅପ୍ପହାନଂ ଅପ୍ପଟିସଙ୍ଖାତି ଅଯଂ ଅୱିନଯୋ ନାମ। ୱିନଯପରିଯାଯେନ ୱତ୍ଥୁସମ୍ପତ୍ତି ଞତ୍ତିସମ୍ପତ୍ତି ଅନୁସ୍ସାୱନସମ୍ପତ୍ତି ସୀମାସମ୍ପତ୍ତି ପରିସାସମ୍ପତ୍ତୀତି ଅଯଂ ୱିନଯୋ ନାମ, ୱତ୍ଥୁୱିପତ୍ତି…ପେ… ପରିସାୱିପତ୍ତୀତି ଅଯଂ ଅୱିନଯୋ ନାମ।

ସୁତ୍ତନ୍ତପରିଯାଯେନ ଚତ୍ତାରୋ ସତିପଟ୍ଠାନା… ଅଟ୍ଠଙ୍ଗିକୋ ମଗ୍ଗୋତି ଇଦଂ ଭାସିତଂ ଲପିତଂ ତଥାଗତେନ ; ତଯୋ ସତିପଟ୍ଠାନା, ତଯୋ ସମ୍ମପ୍ପଧାନା, ତଯୋ ଇଦ୍ଧିପାଦା, ଛ ଇନ୍ଦ୍ରିଯାନି, ଛ ବଲାନି, ଅଟ୍ଠ ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗା, ନୱଙ୍ଗିକୋ ମଗ୍ଗୋତି ଇଦଂ ଅଭାସିତଂ ଅଲପିତଂ ତଥାଗତେନ। ୱିନଯପରିଯାଯେନ ଚତ୍ତାରୋ ପାରାଜିକା, ତେରସ ସଙ୍ଘାଦିସେସା, ଦ୍ୱେ ଅନିଯତା, ତିଂସ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯା ପାଚିତ୍ତିଯାତି ଇଦଂ ଭାସିତଂ ଲପିତଂ ତଥାଗତେନ; ତଯୋ ପାରାଜିକା, ଚୁଦ୍ଦସ ସଙ୍ଘାଦିସେସା, ତଯୋ ଅନିଯତା, ଏକତିଂସ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯା ପାଚିତ୍ତିଯାତି ଇଦଂ ଅଭାସିତଂ ଅଲପିତଂ ତଥାଗତେନ।

ସୁତ୍ତନ୍ତପରିଯାଯେନ ଦେୱସିକଂ ଫଲସମାପତ୍ତିସମାପଜ୍ଜନଂ, ମହାକରୁଣାସମାପତ୍ତିସମାପଜ୍ଜନଂ, ବୁଦ୍ଧଚକ୍ଖୁନା ଲୋକୱୋଲୋକନଂ, ଅଟ୍ଠୁପ୍ପତ୍ତିୱସେନ ସୁତ୍ତନ୍ତଦେସନା, ଜାତକକଥାତି ଇଦଂ ଆଚିଣ୍ଣଂ; ନ ଦେୱସିକଂ ଫଲସମାପତ୍ତିସମାପଜ୍ଜନଂ…ପେ… ନ ଜାତକକଥାତି ଇଦଂ ଅନାଚିଣ୍ଣଂ। ୱିନଯପରିଯାଯେନ ନିମନ୍ତିତସ୍ସ ୱସ୍ସାୱାସଂ ୱସିତ୍ୱା ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଚାରିଯପକ୍କମନଂ, ପୱାରେତ୍ୱା ଚାରିଯପକ୍କମନଂ, ଆଗନ୍ତୁକେହି ସଦ୍ଧିଂ ପଠମଂ ପଟିସନ୍ଥାରକରଣନ୍ତି ଇଦଂ ଆଚିଣ୍ଣଂ; ତସ୍ସେୱ ଆଚିଣ୍ଣସ୍ସ ଅକରଣଂ ଅନାଚିଣ୍ଣଂ ନାମ।

ସୁତ୍ତନ୍ତପରିଯାଯେନ ଚତ୍ତାରୋ ସତିପଟ୍ଠାନା…ପେ… ଅଟ୍ଠଙ୍ଗିକୋ ମଗ୍ଗୋତି ଇଦଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ନାମ; ତଯୋ ସତିପଟ୍ଠାନା…ପେ… ନୱଙ୍ଗିକୋ ମଗ୍ଗୋତି ଇଦଂ ଅପଞ୍ଞତ୍ତଂ ନାମ। ୱିନଯପରିଯାଯେନ ଚତ୍ତାରୋ ପାରାଜିକା…ପେ… ତିଂସ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯା ପାଚିତ୍ତିଯାତି ଇଦଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ନାମ; ତଯୋ ପାରାଜିକା…ପେ… ଏକତିଂସ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯା ପାଚିତ୍ତିଯାତି ଇଦଂ ଅପଞ୍ଞତ୍ତଂ ନାମ।

‘‘ଅନାପତ୍ତି ଅଜାନନ୍ତସ୍ସ, ଅଥେଯ୍ୟଚିତ୍ତସ୍ସ, ନ ମରଣାଧିପ୍ପାଯସ୍ସ, ଅନୁଲ୍ଲପନାଧିପ୍ପାଯସ୍ସ, ନ ମୋଚନାଧିପ୍ପାଯସ୍ସା’’ତି ତତ୍ଥ ତତ୍ଥ ୱୁତ୍ତା ଅନାପତ୍ତି ଅନାପତ୍ତି ନାମ। ‘‘ଜାନନ୍ତସ୍ସ, ଥେଯ୍ୟଚିତ୍ତସ୍ସା’’ତିଆଦିନା ନଯେନ ୱୁତ୍ତା ଆପତ୍ତି ଆପତ୍ତି ନାମ। ପଞ୍ଚାପତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧା ଲହୁକାପତ୍ତି ନାମ, ଦ୍ୱେ ଆପତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧା ଗରୁକାପତ୍ତି ନାମ। ଛ ଆପତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧା ସାୱସେସାପତ୍ତି ନାମ, ଏକୋ ପାରାଜିକାପତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧୋ ଅନୱସେସାପତ୍ତି ନାମ। ଦ୍ୱେ ଆପତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧା ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲାପତ୍ତି ନାମ, ପଞ୍ଚାପତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧା ଅଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲାପତ୍ତି ନାମ।

ପୁରିମନଯେନେୱ ପନେତ୍ଥ ୱୁତ୍ତପ୍ପକାରଂ ଧମ୍ମଂ ‘‘ଅଧମ୍ମୋ ଅଯ’’ନ୍ତି କଥଯନ୍ତା ‘‘ଧମ୍ମଂ ଅଧମ୍ମୋ’’ତି ଦୀପେନ୍ତି ନାମ। ଅୱିନଯଂ ‘‘ୱିନଯୋ ଅଯ’’ନ୍ତି…ପେ… ଅଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲାପତ୍ତିଂ ‘‘ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲାପତ୍ତି ଅଯ’’ନ୍ତି କଥଯନ୍ତା ‘‘ଅଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲାପତ୍ତିଂ ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲାପତ୍ତୀ’’ତି ଦୀପେନ୍ତି ନାମ। ଏୱଂ ‘‘ଅଧମ୍ମଂ ଧମ୍ମୋ’’ତି ୱା…ପେ… ‘‘ଅଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲାପତ୍ତିଂ ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲାପତ୍ତୀ’’ତି ୱା ଦୀପେତ୍ୱା ପକ୍ଖଂ ଲଭିତ୍ୱା ଚତୁନ୍ନଂ ସଙ୍ଘକମ୍ମାନଂ ଅଞ୍ଞତରଂ ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ଏକସୀମାଯଂ ୱିସୁଂ

କରୋନ୍ତେହି ସଙ୍ଘୋ ଭିନ୍ନୋ ନାମ ହୋତି। ତେନ ୱୁତ୍ତଂ – ''ତେ ଇମେହି ଅଟ୍ଠାରସହି ୱତ୍ଥୂହି ଅପକସ୍ସନ୍ତୀ''ତିଆଦି।

ତତ୍ଥ ଅପକସ୍ସନ୍ତୀତି ପରିସଂ ଆକଡ୍ଢନ୍ତି, ୱିଜଟେନ୍ତି, ଏକମନ୍ତଂ ଉସ୍ସାରେନ୍ତି ଚ। ଅୱପକାସନ୍ତୀତି ଅତି ୱିଯ ପକାସେନ୍ତି ଯଥା ୱିସଂସଟ୍ଠା ହୋନ୍ତି, ଏୱଂ କରୋନ୍ତି। ଆୱେନିନ୍ତି ୱିସୁଂ। ଏତ୍ତାୱତା ଖୋ ଉପାଲି ସଙ୍ଘୋ ଭିନ୍ନୋ ହୋତୀତି ଏୱଂ ଅଟ୍ଠାରସସୁ ଭେଦକରୱତ୍ଥୂସୁ ଯଂକିଞ୍ଚି ଏକମ୍ପି ୱତ୍ଥୁଂ ଦୀପେତ୍ୱା ତେନ ତେନ କାରଣେନ ''ଇମଂ ଗଣ୍ହଥ, ଇମଂ ରୋଚେଥା''ତି ସଞ୍ଞାପେତ୍ୱା ସଲାକଂ ଗାହାପେତ୍ୱା ୱିସୁଂ ସଙ୍ଘକମ୍ମେ କତେ ସଙ୍ଘୋ ଭିନ୍ନୋ ହୋତି। ପରିୱାରେ ପନ ''ପଞ୍ଚହି ଉପାଲି ଆକାରେହି ସଙ୍ଘୋ ଭିଜ୍ଜତୀ''ତିଆଦି ୱୁତ୍ତଂ, ତସ୍ସ ଇମିନା ଇଧ ୱୁତ୍ତେନ ସଙ୍ଘଭେଦଲକ୍ଖଣେନ ଅତ୍ଥତୋ ନାନାକରଣଂ ନତ୍ଥି। ତଂ ପନସ୍ସ ନାନାକରଣାଭାୱଂ ତତ୍ଥେୱ ପକାସଯିସ୍ସାମ। ସେସଂ ସବ୍ବତ୍ଥ ଉତ୍ତାନମେୱାତି।

ଉପାଲିପଞ୍ହାକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସଙ୍ଘଭେଦକକ୍ଖନ୍ଧକୱଣ୍ଣନା ନିଟ୍ଠିତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୮। ୱତ୍ତକ୍ଖନ୍ଧକଂ

ଆଗନ୍ତୁକୱତ୍ତକଥା

୩୫୭। ୱତ୍ତକ୍ଖନ୍ଧକେ ଇଦାନି ଆରାମଂ ପୱିସିସ୍ସାମୀତି ଇମିନା ଉପଚାରସୀମସମୀପଂ ଦସ୍ସେତି; ତସ୍ମା ଉପଚାରସୀମଂ ପତ୍ୱା ଉପାହନାଓମୁଞ୍ଚନାଦି ସବ୍ବଂ କାତବ୍ବଂ। ଗହେତ୍ୱାତି ଉପାହନଦଣ୍ଡକେନ ଗହେତ୍ୱା। ପଟିକ୍କମନ୍ତୀତି ସନ୍ନିପତନ୍ତି। ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତବ୍ବନ୍ତି ପତ୍ଥରିତବ୍ବଂ। ଗୋଚରୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋତି ‘‘ଗୋଚରଗାମୋ ଆସନ୍ନେ ଉଦାହୁ ଦୂରେ, କାଲସ୍ସେୱ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତବ୍ବଂ ଉଦାହୁ ଦିୱା’’ତି ଏୱଂ ଭିକ୍ଖାଚାରୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ଅଗୋଚରୋ ନାମ ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠିକାନଂ ୱା ଗାମୋ ପରିଚ୍ଛିନ୍ନଭିକ୍ଖୋ ୱା ଗାମୋ; ଯତ୍ଥ ଏକସ୍ସ ୱା ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ୱା ଭିକ୍ଖା ଦିୟ୍ୟତି, ସୋପି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ପାନୀଯଂ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବନ୍ତି ‘‘କିଂ ଇମିସ୍ସା ପୋକ୍ଖରଣିଯା ପାନୀଯଂଯେୱ ପିୱନ୍ତି, ନହାନାଦିପରିଭୋଗମ୍ପି କରୋନ୍ତୀ’’ତି ଏୱଂ ପାନୀଯଞ୍ଚେୱ ପରିଭୋଜନୀଯଞ୍ଚ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। କେସୁଚି ଠାନେସୁ ୱାଳମିଗା ୱା ଅମନୁସ୍ସା ୱା ହୋନ୍ତି, ତସ୍ମା ‘‘କଂ କାଲଂ ପୱିସିତବ୍ବଂ, କଂ କାଲଂ ନିକ୍ଖମିତବ୍ବ’’ନ୍ତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ।

ବହି ଠିତେନାତି ବହି ନିକ୍ଖମନ୍ତସ୍ସ ଅହିନୋ ୱା ଅମନୁସ୍ସସ୍ସ ୱା ମଗ୍ଗଂ ଦତ୍ୱା ଠିତେନ ନିଲ୍ଲୋକେତବ୍ବୋ। ସଚେ ଉସ୍ସହତି ସୋଧେତବ୍ବୋତି ଯଦି ସକ୍କୋତି, ସବ୍ବୋ ୱିହାରୋ ସୋଧେତବ୍ବୋ। ଅସକ୍କୋନ୍ତେନ ଅତ୍ତନୋ ୱସନୋକାସୋ ଜଗ୍ଗିତବ୍ବୋ। ସବ୍ବଂ ସୋଧେତୁଂ ସକ୍କୋନ୍ତସ୍ସ ପନ ଦସ୍ସିତେ ୱିହାରସୋଧନୱତ୍ତେ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ମହାଖନ୍ଧକେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବୋ।

ଆଗନ୍ତୁକୱତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଆୱାସିକୱତ୍ତକଥା

୩୫୯। ଆୱାସିକୱତ୍ତେ – ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବନ୍ତି ଏୱମାଦି ସବ୍ବଂ ୱୁଡ୍ଢତରେ ଆଗତେ ଚୀୱରକମ୍ମଂ ୱା ନୱକମ୍ମଂ ୱା ଠପେତ୍ୱାପି କାତବ୍ବଂ। ଚେତିଯଙ୍ଗଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜନ୍ତେନ ସମ୍ମଜ୍ଜନିଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ତସ୍ସ ୱତ୍ତଂ କାତୁଂ ଆରଭିତବ୍ବଂ। ପଣ୍ଡିତୋ ହି ଆଗନ୍ତୁକୋ ‘‘ସମ୍ମଜ୍ଜାହି ତାୱ ଚେତିଯଙ୍ଗଣ’’ନ୍ତି ୱକ୍ଖତି। ଗିଲାନଭେସଜ୍ଜଂ କରୋନ୍ତେନ ପନ ସଚେ ନାତିଆତୁରୋ ଗିଲାନୋ ହୋତି, ଭେସଜ୍ଜଂ ଅକତ୍ୱା ୱତ୍ତମେୱ କାତବ୍ବଂ। ମହାଗିଲାନସ୍ସ ପନ ଭେସଜ୍ଜମେୱ କାତବ୍ବଂ। ପଣ୍ଡିତୋ ହି ଆଗନ୍ତୁକୋ ‘‘କରୋହି ତାୱ ଭେସଜ୍ଜ’’ନ୍ତି ୱକ୍ଖତି। ପାନୀଯେନ ପୁଚ୍ଛନ୍ତେନ ସଚେ ସକିଂ ଆନୀତଂ ପାନୀଯଂ ସବ୍ବଂ ପିୱତି , ‘‘ପୁନ ଆନେମୀ’’ତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋଯେୱ। ଅପିଚ ବୀଜନେନପି ବୀଜିତବ୍ବୋ, ବୀଜନ୍ତେନ ସକିଂ ପାଦପିଟ୍ଠିଯଂ ବୀଜିତ୍ୱା ସକିଂ ମଜ୍ଝେ ସକିଂ ସୀସେ ବୀଜିତବ୍ବଂ, ‘‘ଅଲଂ ହୋତୂ’’ତି ୱୁତ୍ତେନ ତତୋ ମନ୍ଦତରଂ ବୀଜିତବ୍ବଂ। ପୁନ ‘‘ଅଲ’’ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେନ ତତୋ ମନ୍ଦତରଂ ବୀଜିତବ୍ବଂ। ତତିଯୱାରଂ ୱୁତ୍ତେନ ବୀଜନୀ ଠପେତବ୍ବା। ପାଦାପିସ୍ସ ଧୋୱିତବ୍ବା, ଧୋୱିତ୍ୱା ସଚେ ଅତ୍ତନୋ ତେଲଂ ଅତ୍ଥି, ତେନ ମକ୍ଖେତବ୍ବା। ନୋ ଚେ ଅତ୍ଥି, ତସ୍ସ ସନ୍ତକେନ ମକ୍ଖେତବ୍ବା। ଉପାହନାପୁଞ୍ଛନଂ ପନ ଅତ୍ତନୋ ରୁଚିୱସେନ କାତବ୍ବଂ। ତେନେୱ ହେତ୍ଥ ‘‘ସଚେ ଉସ୍ସହତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ତସ୍ମା ଉପାହନା ଅପୁଞ୍ଛନ୍ତସ୍ସାପି ଅନାପତ୍ତି। ‘‘କତ୍ଥ ମୟ୍ହଂ ସେନାସନଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ପୁଚ୍ଛିତେନ ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ‘‘ଏତଂ ତୁମ୍ହାକଂ ସେନାସନଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ଏୱଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବନ୍ତି ଅତ୍ଥୋ। ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ହି ପତ୍ଥରିତୁଂ ପନ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ।

ନୱକସ୍ସ ୱତ୍ତେ – ପାନୀଯଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବନ୍ତି ‘‘ଏତଂ ପାନୀଯଂ ଗହେତ୍ୱା ପିୱାହୀ’’ତି ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ପରିଭୋଜନୀଯେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ସେସଂ ପୁରିମସଦିସମେୱ। ମହାଆୱାସେପି ଅତ୍ତନୋ ସନ୍ତିକଂ ସମ୍ପତ୍ତସ୍ସ ଆଗନ୍ତୁକସ୍ସ ୱତ୍ତଂ ଅକାତୁଂ ନ ଲଭତି।

ଆୱାସିକୱତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଗମିକୱତ୍ତକଥା

୩୬୦। ଗମିକୱତ୍ତେସୁ ଦାରୁଭଣ୍ଡନ୍ତି ସେନାସନକ୍ଖନ୍ଧକେ ୱୁତ୍ତଂ ମଞ୍ଚପୀଠାଦି। ମତ୍ତିକାଭଣ୍ଡମ୍ପି ରଜନଭାଜନାଦି ସବ୍ବଂ ତତ୍ଥ ୱୁତ୍ତପ୍ପଭେଦମେୱ। ତଂ ସବ୍ବଂ ଅଗ୍ଗିସାଲାଯ ୱା ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ୱା ଗୁତ୍ତଟ୍ଠାନେ ପଟିସାମେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଅନୋୱସ୍ସକେ ପବ୍ଭାରେପି ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସେନାସନଂ ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବନ୍ତି ଏତ୍ଥ ଯଂ ପାସାଣପିଟ୍ଠିଯଂ ୱା ପାସାଣତ୍ଥମ୍ଭେସୁ ୱା କତସେନାସନଂ, ଯତ୍ଥ ଉପଚିକା ନାରୋହନ୍ତି, ତଂ ଅନାପୁଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସାପି ଅନାପତ୍ତି। ଚତୂସୁ ପାସାଣକେସୂତିଆଦି ଉପଚିକାନଂ ଉପ୍ପତ୍ତିଟ୍ଠାନେ ପଣ୍ଣସାଲାଦିସେନାସନେ କତ୍ତବ୍ବାକାରଦସ୍ସନତ୍ଥଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଅଙ୍ଗାନିପି ସେସେୟ୍ୟୁନ୍ତି ଅଯଂ

ଅଙ୍ଗୋକାସେ ଠପିତମ୍ପି ଆନିସଂସୋ। ଓଓସ୍ସକଗେହେ ପନ ତିଣେସୁ ଚ ମତ୍ତିକାପିଣ୍ଡେସୁ ଚ ଉପରି ପତନ୍ତେସୁ ମଞ୍ଚପୀଠାନଂ ଅଙ୍ଗାନିପି ଓିନସ୍ସନ୍ତି।

ଗମିକଓତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଅନୁମୋଦନଓତ୍ତକଥା

୩୬୨। ଅନୁମୋଦନଓତ୍ତସ୍ମିଂ ଇଦ୍ଧଂ ଅହୋସୀତି ସମ୍ପନ୍ନଂ ଅହୋସି। ଚତୂହି ପଞ୍ଚହୀତି ସଙ୍ଘତ୍ଥେରେନ ଅନୁମୋଦନତ୍ଥାୟ ନିସିନ୍ନେ ହେଟ୍ଠା ପଟିପାଟିୟା ଚତୂହି ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ଅନୁଥେରେ ନିସିନ୍ନେ ମହାଥେରେନ ଚ ହେଟ୍ଠା ଚ ତୀହି ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ପଞ୍ଚମେ ନିସିନ୍ନେ ଉପରି ଚତୂହି ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ସଙ୍ଘତ୍ଥେରେନ ହେଟ୍ଠା ଦହରଭିକ୍ଖୁସ୍ମିଂ ଅଜ୍ଝିଟ୍ଠେପି ସଙ୍ଘତ୍ଥେରତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଚତୂହି ନିସୀଦିତବ୍ବମେଓ। ସଚେ ପନ ଅନୁମୋଦକୋ ଭିକ୍ଖୁ ''ଗଚ୍ଛଥ ଭନ୍ତେ, ଆଗମେତବ୍ବକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥୀ''ତି ଓଦତି, ଗନ୍ତୁଂ ଓଟ୍ଟତି। ମହାଥେରେନ ''ଗଚ୍ଛାମ ଆଓୁସୋ''ତି ଓୁତ୍ତେ ''ଗଚ୍ଛଥା''ତି ଓଦତି, ଏଓମ୍ପି ଓଟ୍ଟତି। ''ବହିଗାମେ ଆଗମେସ୍ସାମା''ତି ଆଭୋଗଂ କତ୍ୱାପି ବହିଗାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ନିସ୍ସିତକେ ''ତୁମ୍ହେ ତସ୍ସ ଆଗମନଂ ଆଗମେଥା''ତି ଓତ୍ୱାପି ଗନ୍ତୁଂ ଓଟ୍ଟତିଯେଓ। ସଚେ ପନ ମନୁସ୍ସା ଅତ୍ତନୋ ରୁଚିକେନ ଏକେନ ଅନୁମୋଦନଂ କାରେନ୍ତି, ନେଓ ତସ୍ସ ଅନୁମୋଦତୋ ଆପତ୍ତି, ନ ମହାଥେରସ୍ସ ଭାରୋ ହୋତି। ଉପନିସିନ୍ନକଥାୟମେଓ ହି ମନୁସ୍ସେସୁ କଥାପେନ୍ତେସୁ ମହାଥେରୋ ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ମହାଥେରେନ ଚ ଅନୁମୋଦନାୟ ଅଜ୍ଝିଟ୍ଠୋଓ ଆଗମେତବ୍ବୋତି ଇଦମେତ୍ଥ ଲକ୍ଖଣଂ। ଓଟ୍ଟତୋତି ସଞ୍ଜାତଓଚ୍ଚୋ; ଓଚ୍ଚପୀଳିତୋତି ଅଧିପ୍ପାୟୋ।

ଅନୁମୋଦନଓତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଭତ୍ତଗ୍ଗଓତ୍ତକଥା

୩୬୪। ଭତ୍ତଗ୍ଗଓତ୍ତେ ''ଅନ୍ତୋଗାମୋ ଓା ହୋତୁ ଓିହାରୋ ଓା, ମନୁସ୍ସାନଂ ପରିଓେସନଟ୍ଠାନଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତେନ ଚୀଓରଂ ପାରୁପିତ୍ୱା କାୟବନ୍ଧନଂ ବନ୍ଧନମେଓ ଓଟ୍ଟତୀ''ତି ଅଟ୍ଠକଥାସୁ ଓୁତ୍ତଂ। ନ ଥେରେ ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପଖଜ୍ଜାତି ଥେରେ ଭିକ୍ଖୂ ଅତିଅଲ୍ଲୀୟିତ୍ୱା ନ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ସଚେ ମହାଥେରସ୍ସ ନିସିନ୍ନାସନେନ ସମକଂ ଆସନଂ ହୋତି, ବହୂସୁ ଆସନେସୁ ସତି ଏକଂ ଦ୍ୱେ ଆସନାନି ଠପେତ୍ୱା ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ଭିକ୍ଖୂ ଗଣେତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତାସନେସୁ ଅନିସୀଦିତ୍ୱା ମହାଥେରେନ ନିସୀଦାତି ଓୁତ୍ତେନ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ମହାଥେରୋ ଓଦତି, ''ଇଦଂ, ଭନ୍ତେ, ଆସନଂ ଉଚ୍ଚ''ନ୍ତି ଓତ୍ତବ୍ବଂ। ''ନିସୀଦା''ତି ଓୁତ୍ତେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଏଓଂ ଆପୁଚ୍ଛିତେପି ନ ଓଦତି, ନିସୀଦନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି; ମହାଥେରସ୍ସେଓ ଆପତ୍ତି। ନଓକୋ ହି ଏଓରୂପେ ଆସନେ ଅନାପୁଚ୍ଛା ନିସୀଦନ୍ତୋ ଆପଜ୍ଜତି, ଥେରୋ ଆପୁଚ୍ଛିତେ ଅନନୁଜାନନ୍ତୋ। ନ ସଙ୍ଘାଟିଂ ଓତ୍ଥରିତ୍ୱାତି ନ ସଙ୍ଘାଟିଂ ଅଓତ୍ଥରିତ୍ୱା ନିସୀଦିତବ୍ବଂ।

ଉଭୋହିହତ୍ଥେହୀତି ପତ୍ତଧୋଓନୋଦକଂ ସନ୍ଧାୟ ଓୁତ୍ତଂ। ଦକ୍ଖିଣୋଦକଂ ପନ ପୁରତୋ ଆଧାରକେ ପତ୍ତଂ ଠପେତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବଂ। ସାଧୁକନ୍ତି ଉଦକସଦ୍ଦଂ ଅକରୋନ୍ତେନ।

ସୂପସ୍ସ ଓକାସୋତି ଯଥା ସୂପସ୍ସ ଓକାସୋ ହୋତି; ଏଓଂ ମତ୍ତାୟ ଓଦନୋ ଗଣ୍ହିତବ୍ବୋତି ଅତ୍ଥୋ। ସମକଂ ସମ୍ପାଦେହୀତି ଇଦଂ ନ କେଓଲଂ ସପ୍ପିଆଦୀସୁଯେଓ ଓଦନେପି ଓତ୍ତବ୍ବଂ। ସପ୍ପିଆଦୀସୁ ପନ ଯଂ ଅପ୍ପଂ ହୋତି ଏକସ୍ସ ଓା ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଓା ଅନୁରୂପକଂ, ତଂ ସବ୍ବେସଂ ସମକଂ ସମ୍ପାଦେହୀତି ଓୁତ୍ତେ ମନୁସ୍ସାନଂ ଓିହେସା ହୋତି, ତସ୍ମା ତାଦିସଂ ସକିଂ ଓା ଦ୍ୱିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଓା ଗହେତ୍ୱା ସେସଂ ନ ଗହେତବ୍ବଂ।

ନ ତାଓ ଥେରେନ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବନ୍ତି ଇଦଂ ଯଂ ପରିଚ୍ଛିନ୍ନଭିକ୍ଖୁକଂ ଭତ୍ତଗ୍ଗଂ, ଯତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ସବ୍ବେସଂ ପାପେତ୍ୱା ଦାତୁକାମା ହୋନ୍ତି, ତଂ ସନ୍ଧାୟ ଓୁତ୍ତଂ। ଯଂ ପନ ମହାଭତ୍ତଗ୍ଗଂ ହୋତି, ଯତ୍ଥ ଏକସ୍ମିଂ ପଦେସେ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ଏକସ୍ମିଂ ପଦେସେ ଉଦକଂ ଦିୟ୍ୟତି, ତତ୍ଥ ଯଥାସୁଖଂ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ନ ତାଓ ଉଦକନ୍ତି ଇଦଂ ହତ୍ଥଧୋଓନୋଦକଂ ସନ୍ଧାୟ ଓୁତ୍ତଂ। ଅନ୍ତରା ପିପାସିତେନ ପନ ଗଲେ ଓିଲଗ୍ଗାମିସେନ ଓା ପାନୀୟଂ ପିଓିତ୍ୱା ହତ୍ଥା ନ ଧୋଓିତବ୍ବା। ସଚେ ମନୁସ୍ସା ''ଧୋଓଥ ଭନ୍ତେ ପତ୍ତଞ୍ଚ ହତ୍ଥେ ଚା''ତି ଓଦନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୂ ଓା ''ତୁମ୍ହେ ଉଦକଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ଓଦନ୍ତି, ଓଟ୍ଟତି।

ନିଓତ୍ତନ୍ତେନାତି ଭତ୍ତଗ୍ଗତୋ ଉଟ୍ଠାୟ ନିଓତ୍ତନ୍ତେନ ସଙ୍ଘେନ ଏଓଂ ନିଓତ୍ତିତବ୍ବନ୍ତି ଦସ୍ସେତି। କଥଂ? ''ନଓକେହୀ''ତି ସବ୍ବଂ ଦଟ୍ଠବ୍ବଂ। ସମ୍ବାଧେସୁ ହି ଘରେସୁ ମହାଥେରାନଂ ନିକ୍ଖମନୋକାସୋ ନ ହୋତି, ତସ୍ମା ଏଓଂ ଓୁତ୍ତଂ। ଏଓଂ ନିଓତ୍ତନ୍ତେହି ପନ ନଓକେହି ଗେହଦ୍ୱାରେ ଠତ୍ୱା ଥେରେସୁ ନିକ୍ଖନ୍ତେସୁ ପଟିପାଟିୟା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ମହାଥେରା ଧୁରେ ନିସିନ୍ନା ହୋନ୍ତି, ନଓକା ଅନ୍ତୋଗେହେ , ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାୟ ପଟିପାଟିୟା ଏଓ ନିକ୍ଖମିତବ୍ବଂ।

କାଯେନ କାଯଂ ଅଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ ଯଥା ଅନ୍ତରେନ ମନୁସ୍ସା ଗନ୍ତୁଂ ସକ୍କୋନ୍ତି, ଏୱଂ ୱିରଳାଯ ପଟିପାଟିଯା ଗନ୍ତବ୍ବଂ।

ଭତ୍ତଗ୍ଗୱତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ପିଣ୍ଡଚାରିକୱତ୍ତକଥା

୩୬୬। ପିଣ୍ଡଚାରିକୱତ୍ତେ – କମ୍ମଂ ୱା ନିକ୍ଖିପତୀତି କପ୍ପାସଂ ୱା ସୁପ୍ପଂ ୱା ମୁସଲଂ ୱା ଯଂ ଗହେତ୍ୱା କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି, ଠିତା ୱା ନିସିନ୍ନା ୱା ହୋନ୍ତି, ତଂ ନିକ୍ଖିପତି । ନ ଚ ଭିକ୍ଖାଦାଯିକାଯାତି ଇତ୍ଥୀ ୱା ହୋତୁ ପୁରିସୋ ୱା, ଭିକ୍ଖାଦାନସମଯେ ମୁଖଂ ନ ଉଲ୍ଲୋକେତବ୍ବଂ।

ପିଣ୍ଡଚାରିକୱତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଆରଞ୍ଞିକୱତ୍ତକଥା

୩୬୮। ଆରଞ୍ଞିକୱତ୍ତେ – ସେନାସନା ଓତରିତବ୍ବନ୍ତି ୱସନଟ୍ଠାନତୋ ନିକ୍ଖମିତବ୍ବଂ।

ପତ୍ତଂ ଥୱିକାଯ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱାତି ଏତ୍ଥ ସଚେ ବହିଗାମେ ଉଦକଂ ନତ୍ଥି, ଅନ୍ତୋଗାମେଯେୱ ଭତ୍ତକିଚ୍ଚଂ କତ୍ୱା ଅଥ ବହିଗାମେ ଅତ୍ଥି, ବହିଗାମେ ଭତ୍ତକିଚ୍ଚଂ କତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ଧୋୱିତ୍ୱା ୱୋଦକୋ କତ୍ୱା ଥୱିକାଯ ପକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ।

ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବନ୍ତି ସଚେ ଭାଜନାନି ନପ୍ପହୋନ୍ତି, ପାନୀଯମେୱ ପରିଭୋଜନୀଯମ୍ପି କତ୍ୱା ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ଭାଜନଂ ଅଲଭନ୍ତେନ ୱେଳୁନାଳିକାଯପି ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ତମ୍ପି ଅଲଭନ୍ତସ୍ସ ଯଥା ସମୀପେ ଉଦକଆୱାଟୋ ହୋତି, ଏୱଂ କାତବ୍ବଂ। ଅରଣିସହିତେ ସତି ଅଗ୍ଗିଂ ଅକାତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି । ଯଥା ଚ ଆରଞ୍ଞିକସ୍ସ, ଏୱଂ କନ୍ତାରପ୍ପଟିପନ୍ନସ୍ସାପି ଅରଣିସହିତଂ ଇଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ଗଣୱାସିନୋ ପନ ତେନ ୱିନାପି ୱଟ୍ଟତି। ନକ୍ଖତ୍ତାନେୱ ନକ୍ଖତ୍ତପଦାନି।

ଆରଞ୍ଞିକୱତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସେନାସନୱତ୍ତକଥା

୩୬୯। ସେନାସନୱତ୍ତେ – ଦ୍ୱାରଂ ନାମ ଯସ୍ମା ମହାୱଳଞ୍ଜଂ, ତସ୍ମା ତତ୍ଥ ଆପୁଚ୍ଛନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି, ସେସାନି ପନ ଉଦ୍ଦେସଦାନାଦୀନି ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ କାତବ୍ବାନି। ଦେୱସିକମ୍ପି ଆପୁଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଥାପି ''ଭନ୍ତେ ଆପୁଚ୍ଛିତମେୱ ହୋତୂ''ତି ୱୁତ୍ତେ ୱୁଡ୍ଢତରୋ ''ସାଧୂ''ତି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛତି, ସଯମେୱ ୱା ''ତ୍ୱଂ ଯଥାସୁଖଂ ୱିହରାହୀ''ତି ୱଦତି; ଏୱମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ସଭାଗସ୍ସ ୱିସ୍ସାସେନାପି ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ଯେନ ୱୁଡ୍ଢୋ ତେନ ପରିୱତ୍ତିତବ୍ବନ୍ତି ୱୁଡ୍ଢାଭିମୁଖେନ ପରିୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ଭୋଜନସାଲାଦୀସୁପି ଏୱମେୱ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ସେନାସନୱତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଜନ୍ତାଘରୱତ୍ତାଦିକଥା

୩୭୧। ଜନ୍ତାଘରୱତ୍ତେ – ପରିଭଣ୍ଡନ୍ତି ବହିଜଗତି।

୩୭୩। ଆଚମନୱଚ୍ଚୁସ୍ମିଂ – ସତି ଉଦକେତି ଏତ୍ଥ ସଚେ ଉଦକଂ ଅତ୍ଥି, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଟ୍ଠାନଂ ପନ ନତ୍ଥି, ଭାଜନେନ ନୀହରିତ୍ୱା ଆଚମିତବ୍ବଂ। ଭାଜନେ ଅସତି ପତ୍ତେନ ନୀହରିତବ୍ବଂ। ପତ୍ତେପି ଅସତି ଅସନ୍ତଂ ନାମ ହୋତି। ''ଇଦଂ ଅତିୱିୱଟଂ ପୁରତୋ ଅଞ୍ଞଂ ଉଦକଂ ଭୱିସ୍ସତୀ''ତି ଗତସ୍ସ ଉଦକଂ ଅଲଭନ୍ତସ୍ସେୱ ଭିକ୍ଖାଚାରୱେଲା ହୋତି, କଟ୍ଠେନ ୱା କେନଚି ୱା ପୁଞ୍ଛିତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭୁଞ୍ଜିତୁମ୍ପି ଅନୁମୋଦନମ୍ପି କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଆଗତପଟିପାଟିଯାତି ୱଚ୍ଚକୁଟିଯଂ ପସ୍ସାୱଟ୍ଠାନେ ନ୍ହାନତିତ୍ଥେତି ତୀସୁପି ଆଗତପଟିପାଟିଯେୱ ପମାଣଂ।

୩୭୪। ୱଚ୍ଚକୁଟିୱତ୍ତେ – ନ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ ଖାଦନ୍ତେନାତି ଅଯଂ ୱଚ୍ଚକୁଟିଯାପି ଅୱଚ୍ଚକୁଟିଯାପି ସବ୍ବତ୍ଥେୱ ପଟିକ୍ଖେପୋ। ନ ଫରୁସେନ କଟ୍ଠେନାତି ଫାଳିତକଟ୍ଠେନ ୱା ଖରେନ ୱା ଗଣ୍ଠିକେନ ୱା କଣ୍ଟକେନ ୱା ସୁସିରେନ ୱା ପୂତିନା ୱା ନ ଅୱଲେଖିତବ୍ବଂ। ଅୱଲେଖନକଟ୍ଠଂ ପନ ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱା

ପଔିଟ୍ଟସ୍ସ ଆପତ୍ତି ନତ୍ଥି।

ନ ଆଚମନସରାଓକେତି ସଵ୍ଵସାଧାରଣଟ୍ଠାନଂ ସନ୍ଧାଯେତଂ ଓ୍ଵୁତ୍ତଂ। ତତ୍ର ହି ଅଞ୍ଞେ ଅଞ୍ଞେ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତସ୍ମା ଉଦକଂ ନ ସେସେତଵ୍ଵଂ। ଯଂ ପନ ସଙ୍ଘିକେପି ଓିହାରେ ଏକଦେସେ ନିବଦ୍ଧଗମନଞ୍ଚାଯ କତଂ ଠାନଂ ହୋତି ପୁଗ୍ଗଲିକଟ୍ଠାନଂ ଓା, ତସ୍ମିଂ ଓଟ୍ଟତି। ଓିରେଚନଂ ପିଓିତ୍ଵା ପୁନପ୍ପୁନଂ ପଔିସନ୍ତସ୍ସାପି ଓଟ୍ଟତିଯେଓ।

ଉହତାତି ଉହଦିତା; ଵହି ଓଚ୍ଚମକ୍ଖିତାତି ଅତ୍ଥୋ। ଧୋଓିତଵ୍ଵାତି ଉଦକଂ ଆହରିତ୍ଵା ଧୋଓିତଵ୍ଵା। ଉଦକଂ ଅତ୍ଥି, ଭାଜନଂ ନତ୍ଥି, ଅସନ୍ତଂ ନାମ ହୋତି। ଭାଜନଂ ଅତ୍ଥି, ଉଦକଂ ନତ୍ଥି, ଏତମ୍ପି ଅସନ୍ତଂ। ଉଭଯେ ପନ ଅସତି ଅସନ୍ତମେଓ, କଟ୍ଠେନ ଓା କେନଚି ଓା ପୁଞ୍ଛିତ୍ଵା ଗନ୍ତଵ୍ଵଂ। ସେସଂ ସଵ୍ଵତ୍ଥ ଉତ୍ତାନମେଓାତି।

ଜନ୍ତାଘରଓତ୍ତାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଓତ୍ତକ୍ଖନ୍ଧକଓଣ୍ଣନା ନିଟ୍ଠିତା।

୯। ପାତିମୋକ୍ଖଟ୍ଠପନକ୍ଖନ୍ଧକଂ

ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସଯାଚନକଥା

୩୮୩। ପାତିମୋକ୍ଖଟ୍ଠପନକ୍ଖନ୍ଧକେ – (ନନ୍ଦିମୁଖିଯା ରତ୍ତିଯାତି ଅରୁଣୁଟ୍ଠିତକାଲେପି ହି ନନ୍ଦିମୁଖା ୱିଯ ରତ୍ତି ଖାଯତି। ତେନାହ ‘‘ନନ୍ଦିମୁଖିଯା ରତ୍ତିଯା’’ତି। ଅନ୍ତୋପୂତିନ୍ତି ଅତ୍ତଚିତ୍ତସନ୍ତାନେ କିଲେସପୂତିଭାୱେନ ଅନ୍ତୋପୂତିଂ। ଅୱସ୍ସୁତନ୍ତି କିଲେସୱସ୍ସନୱସେନ ଅୱସ୍ସୁତଂ। କସମ୍ବୁକଜାତନ୍ତି ଆକିଣ୍ଣଦୋସତାଯ ସଂକିଲିଟ୍ଠଜାତଂ।) ଯାୱ ବାହାଗହଣାପି ନାମାତି ‘‘ଅପରିସୁଦ୍ଧା ଆନନ୍ଦ ପରିସା’’ତି ୱଚନଂ ସୁତ୍ୱାଯେୱ ହି ତେନ ପକ୍କମିତବ୍ବଂ ସିଯା, ଏୱଂ ଅପକ୍କମିତ୍ୱା ଯାୱ ବାହାଗହଣାପି ନାମ ସୋ ମୋଘପୁରିସୋ ଆଗମେସ୍ସତି, ଅଚ୍ଛରିଯମିଦନ୍ତି ଦସ୍ସେତି।

୩୮୪।ନ ଆଯତକେନେୱ ପପାତୋତି ନ ପଠମମେୱ ଗମ୍ଭୀରୋ; ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଗମ୍ଭୀରୋତି ଅତ୍ଥୋ। ଠିତଧମ୍ମୋ ୱେଲଂ ନାତିୱତ୍ତତୀତି ୱୀଚୀନଂ ଓସକ୍କନକନ୍ଦରଂ ମରିଯାଦୱେଲଂ ନାତିକ୍କମତି। ତୀରଂ ୱାହେତୀତି ତୀରତୋ ଅପ୍ପେତି; ଉସ୍ସାରେତୀତି ଅତ୍ଥୋ। ଅଞ୍ଞାପଟିୱେଧୋତି ଅରହତ୍ତପତ୍ତି।

୩୮୫।ଛନ୍ନମତିୱସ୍ସତୀତି ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ପଟିଚ୍ଛାଦେନ୍ତୋ ଅଞ୍ଞଂ ନୱଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜତି ଇଦମେତଂ ସନ୍ଧାଯ ୱୁତ୍ତଂ। ୱିୱଟଂ ନାତିୱସ୍ସତୀତି ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ୱିୱରନ୍ତୋ ଅଞ୍ଞଂ ନାପଜ୍ଜତି ଇଦମେତଂ ସନ୍ଧାଯ ୱୁତ୍ତଂ।

ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସଯାଚନକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ପାତିମୋକ୍ଖସୱନାରହକଥା

୩୮୬।ଠପିତଂହୋତି ପାତିମୋକ୍ଖନ୍ତି ଏତ୍ଥ ପୁରେ ୱା ପଚ୍ଛା ୱା ଠପିତମ୍ପି ଅଟ୍ଠପିତଂ ହୋତି, ଖେତ୍ତେ ଠପିତମେୱ ପନ ଠପିତଂ ନାମ ହୋତି। ତସ୍ମା ‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ ସଙ୍ଘୋ, ଅଜ୍ଜୁପୋସଥୋ ପନ୍ନରସୋ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଉପୋସଥଂ କରେଯ୍ଯା’’ତି ଏତ୍ଥ ଯାୱ ରେ-କାରଂ ଭଣତି, ତାୱ ଠପେତବ୍ବଂ, ଇଦଞ୍ହି ଖେତ୍ତଂ। ଯ୍ଯ-କାରେ ପନ ୱୁତ୍ତେ ଠପେନ୍ତେନ ପଚ୍ଛା ଠପିତଂ ନାମ ହୋତି। ‘‘ସୁଣାତୁ ମେ’’ତି ଅନାରଦ୍ଧେଯେୱ ଠପେନ୍ତେନ ପୁରେ ଠପିତଂ ହୋତି।

ପାତିମୋକ୍ଖସୱନାରହକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଧମ୍ମିକାଧମ୍ମିକପାତିମୋକ୍ଖଟ୍ଠପନକଥା

୩୮୭।ଅମୂଲିକାଯସୀଲୱିପତ୍ତିଯା ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଠପେତି ଅକତାଯାତି ତେନ ପୁଗ୍ଗଲେନ ସା ୱିପତ୍ତି କତା ୱା ହୋତୁ ଅକତା ୱା, ପାତିମୋକ୍ଖଟ୍ଠପନକସ୍ସ ସଞ୍ଞାଅମୂଲିକୱସେନ ଅମୂଲିକା ହୋତି। କତାକତାଯାତି କତଞ୍ଚ ଅକତଞ୍ଚ ଉଭଯଂ ଗହେତ୍ୱା ୱୁତ୍ତଂ।

ଧମ୍ମିକଂ ସାମଗ୍ଗିଂ ନ ଉପେତୀତି କମ୍ମଂ କୋପେତୁକାମତାଯ ସଙ୍ଘସ୍ସ କମ୍ମେ କରୀଯମାନେ ନେୱ ଆଗଚ୍ଛତି, ନ ଛନ୍ଦଂ ଦେତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତୋୱ ପଟିକ୍କୋସତି, ତେନ ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି। ଇଚ୍ଚସ୍ସାପି ସାପତ୍ତିକସ୍ସେୱ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଠପିତଂ ହୋତି। ପଚ୍ଚାଦିଯତୀତି ‘‘ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି ପଚ୍ଚାଦିଯତି, ତେନ ଉକ୍କୋଟନକେନ ପାଚିତ୍ତିଯଂ ଆପଜ୍ଜତି। ଇଚ୍ଚସ୍ସାପି ସାପତ୍ତିକସ୍ସେୱ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଠପିତଂ ହୋତି।

ଧମ୍ମିକାଧମ୍ମିକପାତିମୋକ୍ଖଟ୍ଠପନକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଧମ୍ମିକପାତିମୋକ୍ଖଟ୍ଠପନକଥା

୩୮୮।ଯେହି ଆକାରେହି ଯେହି ଲିଙ୍ଗେହି ଯେହି ନିମିତ୍ତେହୀତି ଏତ୍ଥ ମଗ୍ଗେନମଗ୍ଗପଟିପାଦନାଦୀସୁ ଆକାରାଦିସଞ୍ଞା ୱେଦିତବ୍ବା। ତେନ ଦିଟ୍ଠେନ ତେନ ସୁତେନ ତାଯ ପରିସଙ୍କାଯାତି ଏତ୍ଥ ଦିଟ୍ଠଞ୍ଚ ସୁତଞ୍ଚ ପାଳିଯଂ ଆଗତମେୱ। ସଚେ ପନ ତେହି ଦିଟ୍ଠସୁତେହି ପରିସଙ୍କଂ ଉପ୍ପାଦେଯ୍ଯ, ତଂ ସନ୍ଧାଯ ୱୁତ୍ତଂ ‘‘ତାଯ ପରିସଙ୍କାଯା’’ତି।

ଧମ୍ମିକପାତିମୋକ୍ଖଟ୍ଠପନକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଅତ୍ତାଦାନଅଙ୍ଗକଥା

୩୯୮।ଅତ୍ତାଦାନଂ ଆଦାତୁକାମେନାତି ଏତ୍ଥ ସାସନଂ ସୋଧେତୁକାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ଯଂ ଅଧିକରଣଂ ଅତ୍ତନା ଆଦିଯତି, ତଂ ଅତ୍ତାଦାନନ୍ତି ୱୁଚ୍ଚତି। ଅକାଲୋ ଇମଂ ଅତ୍ତାଦାନଂ ଆଦାତୁନ୍ତି ଏତ୍ଥ ରାଜଭଯଂ ଚୋରଭଯଂ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖଭଯଂ ୱସ୍ସାରତ୍ତୋତି ଅଯଂ ଅକାଲୋ, ୱିପରୀତୋ କାଲୋ।

ଅଭୂତଂ ଇଦଂ ଅତ୍ତାଦାନନ୍ତି ଅସନ୍ତମିଦଂ, ମଯା ଅଧମ୍ମୋ ୱା ଧମ୍ମୋତି, ଧମ୍ମୋ ୱା ଅଧମ୍ମୋତି, ଅୱିନଯୋ ୱା ୱିନଯୋତି, ୱିନଯୋ ୱା ଅୱିନଯୋତି, ଦୁସ୍ସୀଲୋ ୱା ପୁଗ୍ଗଲୋ ସୀଲୱାତି, ସୀଲୱା ୱା ଦୁସ୍ସୀଲୋତି ଗହିତୋତି ଅତ୍ଥୋ; ୱିପରିଯାଯେନ ଭୂତଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ଅନତ୍ଥସଂହିତଂ ଇଦଂ ଅତ୍ତାଦାନନ୍ତି ଏତ୍ଥ ଯଂ ଜୀୱିତନ୍ତରାଯାଯ ୱା ବ୍ରହ୍ମଚରିଯନ୍ତରାଯାଯ ୱା ସଂୱତ୍ତତି, ଇଦଂ ଅନତ୍ଥସଂହିତଂ, ୱିପରୀତଂ ଅତ୍ଥସଂହିତଂ ନାମ।

ନ ଲଭିସ୍ସାମି ସନ୍ଦିଟ୍ଠେ ସମ୍ଭତ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂତି ଅପ୍ପେକଦା ହି ରାଜଭଯାଦୀସୁ ଏୱରୂପା ଅତ୍ତନୋ ପକ୍ଖସ୍ସ ଉପତ୍ଥମ୍ଭକା ଭିକ୍ଖୂ ଲଦ୍ଧୁଂ ନ ସକ୍କା ହୋନ୍ତି, ତଂ ସନ୍ଧାଯ ୱୁତ୍ତଂ ''ନ ଲଭିସ୍ସାମୀ''ତି । ଅପ୍ପେକଦା ପନ ଖେମସୁଭିକ୍ଖାଦୀସୁ ଲଦ୍ଧୁଂ ସକ୍କା ହୋନ୍ତି, ତଂ ସନ୍ଧାଯ ''ଲଭିସ୍ସାମୀ''ତି ୱୁତ୍ତଂ।

ଭୱିସ୍ସତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ତତୋନିଦାନଂ ଭଣ୍ଡନନ୍ତି କୋସମ୍ବକାନଂ ୱିଯ ଭଣ୍ଡନଂ କଲହୋ ୱିଗ୍ଗହୋ ୱିୱାଦୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ଚ ଭୱିସ୍ସତୀତି। ପଚ୍ଛାପି ଅୱିପ୍ପଟିସାରକରଂ ଭୱିସ୍ସତୀତି ସୁଭଦ୍ଦଂ ୱୁଡ୍ଢପବ୍ବଜିତଂ ନିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ପଞ୍ଚସତିକସଙ୍ଗୀତିଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ମହାକସ୍ସପତ୍ଥେରସ୍ସେୱ, ଦସୱତ୍ଥୁକେ ଅଧିକରଣେ ଦସଭିକ୍ଖୁସହସ୍ସାନି ନିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ସତ୍ତସତିକସଙ୍ଗୀତିଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ଆଯସ୍ମତୋ ଯସସ୍ସେୱ, ସଟ୍ଠିଭିକ୍ଖୁସହସ୍ସାନି ନିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ସହସ୍ସିକସଙ୍ଗୀତିଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ମୋଗ୍ଗଲିପୁତ୍ତତିସ୍ସତ୍ଥେରସ୍ସେୱ ଚ ପଚ୍ଛା ସମନୁସ୍ସରଣକରଣଂ ହୋତି, ସାସନସ୍ସ ଚ ୱିଗତୁପକ୍କିଲେସଚନ୍ଦିମସୂରିଯସସ୍ସିରିକତାଯ ସଂୱତ୍ତତି।

ଅତ୍ତାଦାନଅଙ୍ଗକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଚୋଦକେନପଚ୍ଚୱେକ୍ଖିତବ୍ବଧମ୍ମକଥା

୩୯୯।ଅଚ୍ଛିଦ୍ଦେନ ଅପ୍ପଟିମଂସେନାତିଆଦୀସୁ ଯେନ ଗହଟ୍ଠପବ୍ବଜିତେସୁ ଯୋ କୋଚି ପହଟୋ ୱା ହୋତି, ଗିହୀନଂ ଗଣ୍ଡଫାଲନାଦୀନି ୱେଜ୍ଜକମ୍ମାନି ୱା କତାନି, ତସ୍ସ କାଯସମାଚାରୋ ଉପଚିକାହି ଖାଯିତତାଲପଣ୍ଣମିୱ ଛିଦ୍ଦୋ ଚ ପଟିମାସିତୁଂ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଗହେତ୍ୱା ଆକଡ୍ଢିତୁଂ ସକ୍କୁଣେଯ୍ୟତାଯ ସପ୍ପଟିମଂସୋ ଚ ହୋତି, ୱିପରୀତୋ ଅଚ୍ଛିଦ୍ଦୋ ଅପ୍ପଟିମଂସୋତି ୱେଦିତବ୍ବୋତି। ୱଚୀସମାଚାରୋ ପନ ମୁସାୱାଦଓମସୱାଦପେସୁଞ୍ଞଅମୂଲକାନୁଦ୍ଧଂସନାଦୀହି ଛିଦ୍ଦୋ ଚ ସପ୍ପଟିମଂସୋ ଚ ହୋତି, ୱିପରୀତୋ ଅଚ୍ଛିଦ୍ଦୋ ଅପ୍ପଟିମଂସୋ।

ମେତ୍ତଂ ନୁ ଖୋ ମେ ଚିତ୍ତନ୍ତି ପଲିବୋଧେ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା କମ୍ମଟ୍ଠାନଭାୱନାନୁଯୋଗେନ ଅଧିଗତଂ ମେତ୍ତଚିତ୍ତଂ। ଅନାଘାତନ୍ତି ଆଘାତୱିରହିତଂ, ୱିକ୍ଖମ୍ଭନୱସେନ ୱିହତାଘାତନ୍ତି ଅତ୍ଥୋ। ଇଦଂ ପନାୟୁସୋ କତ୍ଥ ୱୁତ୍ତଂ ଭଗୱତାତି ଇଦଂ ସିକ୍ଖାପଦଂ କତରସ୍ମିଂ ନଗରେ ୱୁତ୍ତନ୍ତି ଅତ୍ଥୋ।

ଚୋଦକେନପଚ୍ଚୱେକ୍ଖିତବ୍ବଧମ୍ମକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଚୋଦକେନୌପଟ୍ଠାପେତବ୍ବକଥା

୪୦୦।କାଲେନୱକ୍ଖାମୀତିଆଦୀସୁ ଏକୋ ଏକଂ ଓକାସଂ କାରେତ୍ୱା ଚୋଦେନ୍ତୋ କାଲେନ ୱଦତି ନାମ। ସଙ୍ଘମଜ୍ଝଗଣମଜ୍ଝସଲାକଗ୍ଗଯାଗୁଅଗ୍ଗୱିତକ୍କମାଳକଭିକ୍ଖାଚାରମଗ୍ଗଆସନସାଲାଦୀସୁ ଉପଟ୍ଠାକେହି ପରିୱାରିତକ୍ଖଣେ ୱା ଚୋଦେନ୍ତୋ ଅକାଲେନ ୱଦତି ନାମ। ତଚ୍ଛେନ ୱଦନ୍ତୋ ଭୂତେନ ୱଦତି ନାମ। ''ଅମ୍ଭୋ ମହଲ୍ଲକ, ପରିସାୱଚର, ପଂସୁକୂଲିକ, ଧମ୍ମକଥିକ, ପତିରୂପଂ ତୱ ଇଦ''ନ୍ତି ୱଦନ୍ତୋ ଫରୁସେନ ୱଦତି ନାମ। କାରଣନିସ୍ସିତଂ ପନ କତ୍ୱା ''ଭନ୍ତେ ମହଲ୍ଲକତ୍ଥ, ପରିସାୱଚରା, ପଂସୁକୂଲିକା, ଧମ୍ମକଥିକତ୍ଥ, ପତିରୂପଂ ତୁମ୍ହାକଂ ଇଦ''ନ୍ତି ୱଦନ୍ତୋ ସଣ୍ହେନୱଦତି ନାମ। କାରଣନିସ୍ସିତଂ କତ୍ୱା ୱଦନ୍ତୋ ଅତ୍ଥସଂହିତେନ ୱଦତି ନାମ। ମେତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱକ୍ଖାମି ନୋ ଦୋସନ୍ତରୋତି ମେତ୍ତଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠପେତ୍ୱା ୱକ୍ଖାମି, ନ ଦୁଟ୍ଠଚିତ୍ତୋ ହୁତ୍ୱା।

ଚୋଦକେନୌପଟ୍ଠାପେତବ୍ବକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଚୋଦକଚୁଦିତକପଟିସଂଯୁତ୍ତକଥା

୪୦୧ ।ଅଝ୍ଝତ୍ତଂ ମନସିକରିତ୍ୱାତି ଅତ୍ତନୋ ଚିତ୍ତେ ଉପ୍ପାଦେତ୍ୱା। କାରୁଞ୍ଞତାତି କରୁଣାଭାୱୋ। ଇମିନା କରୁଣଞ୍ଚ କରୁଣାପୁବ୍ବଭାଗଞ୍ଚ ଦସ୍ସେତି। ହିତେସିତାତି ହିତଗୱେସନତା। ଅନୁକମ୍ପିତାତି ତେନ ହିତେନ ସଂଯୋଜନତା। ଦ୍ୱୀହିପି ମେତ୍ତଞ୍ଚ ମେତ୍ତାପୁବ୍ବଭାଗଞ୍ଚ ଦସ୍ସେତି। ଆପତ୍ତିୱୁଟ୍ଠାନତାତି ଆପତ୍ତିତୋ ୱୁଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ସୁଦ୍ଧନ୍ତେ ପତିଟ୍ଠାପନା। ୱତ୍ଥୁଂ ଚୋଦେତ୍ୱା ସାରେତ୍ୱା ପଟିଞ୍ଞଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ଯଥାପଟିଞ୍ଞାୟ କମ୍ମକରଣଂ ୱିନୟପୁରେକ୍ଖାରତା ନାମ। ଇମେ ପଞ୍ଚ ଧମ୍ମେତି ଯେ ଏତେ କାରୁଞ୍ଞତାତିଆଦିନା ନୟେନ ୱୁତ୍ତା, ଇମେ ପଞ୍ଚ ଧମ୍ମେ ଅଝ୍ଝତ୍ତଂ ମନସି କରିତ୍ୱା ପରୋ ଚୋଦେତବ୍ବୋତି।

ସଚ୍ଚେ ଚ ଅକୁପ୍ପେ ଚାତି ୱଚୀସଚ୍ଚେ ଚ ଅକୁପ୍ପନତାୟ ଚ। ଚୁଦିତକେନ ହି ସଚ୍ଚଞ୍ଚ ୱତ୍ତବ୍ବଂ, କୋପୋ ଚ ନ କାତବ୍ବୋ। ନେୱ ଅତ୍ତନା କୁଜ୍ଝିତବ୍ବୋ, ନ ପରୋ ଘଟ୍ଟେତବ୍ବୋତି ଅତ୍ଥୋ। ସେସଂ ସବ୍ବତ୍ଥ ଉତ୍ତାନମେୱାତି।

ଚୋଦକଚୁଦିତକପଟିସଂଯୁତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ପାତିମୋକ୍ଖଟ୍ଠପନକ୍ଖନ୍ଧକୱଣ୍ଣନା ନିଟ୍ଠିତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୦। ଭିକ୍ଖୁନିକ୍ଖନ୍ଧକଂ

ମହାପଜାପତିଗୋତମୀୱତ୍ଥୁକଥା

୪୦୨। ଭିକ୍ଖୁନିକ୍ଖନ୍ଧକେ – ଅଲଂ ଗୋତମି ମା ତେ ରୁଚ୍ଚୀତି କସ୍ମା ପଟିକ୍ଖିପତି, ନନୁ ସବ୍ବେସମ୍ପି ବୁଦ୍ଧାନଂ ଚତସ୍ସୋ ପରିସା ହୋନ୍ତୀତି? କାମଂ ହୋନ୍ତି, କିଲମେତ୍ୱା ପନ ଅନେକକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚିତେନ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ‘‘ଦୁକ୍ଖେନ ଲଦ୍ଧା ଅଯଂ ଅମ୍ହେହୀ’’ତି ସମ୍ମା ପରିପାଲେସ୍ସନ୍ତୀତି ଭଦ୍ଦକଂ କତ୍ୱା ଅନୁଜାନିତୁକାମୋ ପଟିକ୍ଖିପତି। ଅଟ୍ଠଗରୁଧମ୍ମକଥା ମହାୱିଭଙ୍ଗେଯେୱ କଥିତା।

୪୦୩।କୁମ୍ଭଥେନକେହୀତି କୁମ୍ଭେ ଦୀପଂ ଜାଲେତ୍ୱା ତେନ ଆଲୋକେନ ପରଘରେ ଭଣ୍ଡଂ ୱିଚିନିତ୍ୱା ଥେନକଚୋରେହି।

ସେତଟ୍ଠିକା ନାମ ରୋଗଜାତୀତି ଏକୋ ପାଣକୋ ନାଳିମଜ୍ଝଗତଂ କଣ୍ଡଂ ୱିଜ୍ଝତି, ଯେନ ୱିଦ୍ଧତ୍ତା ନିକ୍ଖନ୍ତମ୍ପି ସାଲିସୀସଂ ଖୀରଂ ଗହେତୁଂ ନ ସକ୍କୋତି।

ମଞ୍ଜିଟ୍ଠିକା ନାମ ରୋଗଜାତୀତି ଉଚ୍ଛୂନଂ ଅନ୍ତୋରତ୍ତଭାୱୋ। ମହତୋ ତଳାକସ୍ସ ପଟିକଚ୍ଚେୱ ଆଳିନ୍ତି ଇମିନା ପନ ଏତମତ୍ଥଂ ଦସ୍ସେତି – ଯଥା ମହତୋ ତଳାକସ୍ସ ଆଳିଯା ଅବଦ୍ଧାଯପି କିଞ୍ଚି ଉଦକଂ ତିଟ୍ଠେଯ୍ୟ, ପଠମମେୱ ବଦ୍ଧାଯ ପନ ଯଂ ଅବଦ୍ଧପଚ୍ଚଯା ନ ତିଟ୍ଠେଯ୍ୟ, ତମ୍ପି ତିଟ୍ଠେଯ୍ୟ; ଏୱମେୱ ଯେ ଇମେ ଅନୁପ୍ପନ୍ନେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ପଟିକଚ୍ଚେୱ ଅୱୀତିକ୍କମନତ୍ଥାଯ ଗରୁଧମ୍ମା ପଞ୍ଞତ୍ତା। ତେସୁ ଅପଞ୍ଞତ୍ତେସୁପି ମାତୁଗାମସ୍ସ ପବ୍ବଜିତତ୍ତା ପଞ୍ଚେୱ ୱସ୍ସସତାନି ସଦ୍ଧମ୍ମୋ ତିଟ୍ଠେଯ୍ୟ। ପଟିକଚ୍ଚେୱ ପଞ୍ଞତ୍ତତ୍ତା ପନ ଅପରାନିପି ପଞ୍ଚୱସ୍ସସତାନି ଠସ୍ସତୀତି ଏୱଂ ପଠମଂ ୱୁତ୍ତଂ ୱସ୍ସସହସ୍ସମେୱ ଠସ୍ସତୀତି। ୱସ୍ସସହସ୍ସନ୍ତି ଚେତଂ ପଟିସମ୍ଭିଦାପଭେଦପ୍ପତ୍ତଖୀଣାସୱୱସେନେୱ ୱୁତ୍ତଂ। ତତୋ ପନ ଉତ୍ତରିମ୍ପି ସୁକ୍ଖୱିପସ୍ସକଖୀଣାସୱୱସେନ ୱସ୍ସସହସ୍ସଂ, ଅନାଗାମିୱସେନ ୱସ୍ସସହସ୍ସଂ, ସକଦାଗାମିୱସେନ ୱସ୍ସସହସ୍ସଂ, ସୋତାପନ୍ନୱସେନ ୱସ୍ସସହସ୍ସନ୍ତି ଏୱଂ ପଞ୍ଚୱସ୍ସସହସ୍ସାନି ପଟିୱେଧସଦ୍ଧମ୍ମୋ ଠସ୍ସତି। ପରିଯତ୍ତିଧମ୍ମୋପି ତାନିଯେୱ। ନ ହି ପରିଯତ୍ତିଯା ଅସତି ପଟିୱେଧୋ ଅତ୍ଥି, ନାପି ପରିଯତ୍ତିଯା ସତି ପଟିୱେଧୋ ନ ହୋତି; ଲିଙ୍ଗଂ ପନ ପରିଯତ୍ତିଯା ଅନ୍ତରହିତାଯପି ଚିରଂ ପୱତ୍ତିସ୍ସତୀତି।

ମହାପଜାପତିଗୋତମୀୱତ୍ଥୁକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଭିକ୍ଖୁନୀଉପସମ୍ପଦାନୁଜାନନକଥା

୪୦୪।ଅନୁଜାନାମି ଭିକ୍ଖୱେ ଭିକ୍ଖୂହି ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେତୁନ୍ତି ଇମାଯ ଅନୁପଞ୍ଞତ୍ତିଯା ଭିକ୍ଖୂ ପଞ୍ଚସତା ସାକିଯାନିଯୋ ମହାପଜାପତିଯା ସଦ୍ଧିୱିହାରିନିଯୋ କତ୍ୱା ଉପସମ୍ପାଦେସୁଂ। ଇତି ତା ସବ୍ବାପି ଏକତୋଉପସମ୍ପନ୍ନା ନାମ ଅହେସୁଂ। ଯେ ଖୋ ତ୍ୱଂ ଗୋତମୀତି ଇମିନା ଓୱାଦେନ ଗୋତମୀ ଅରହତ୍ତଂ ପତ୍ତା।

୪୦୯।କମ୍ମଂ ନ କରୀଯତୀତି ତଜ୍ଜନୀଯାଦି ସତ୍ତୱିଧମ୍ପି କମ୍ମଂ ନ କରୀଯତି। ଖମାପେନ୍ତୀତି ନ ପୁନ ଏୱଂ କରିସ୍ସାମୀତି ଖମାପେନ୍ତି।

୪୧୦।ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ କମ୍ମଂ ରୋପେତ୍ୱା ନିଯ୍ୟାଦେତୁନ୍ତି ଏତ୍ଥ ତଜ୍ଜନୀଯାଦୀସୁ ‘‘ଇଦଂ ନାମ କମ୍ମଂ ଏତିସ୍ସା କାତବ୍ବ’’ନ୍ତି ଏୱଂ ରୋପେତ୍ୱା ‘‘ତଂ ଦାନି ତୁମ୍ହେୱ କରୋଥା’’ତି ନିଯ୍ୟାଦେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ରୋପିତେ ଅଞ୍ଞଂ କରୋନ୍ତି, ‘‘ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତୀ’’ତି ଏତ୍ଥ ୱୁତ୍ତନଯେନ କାରେତବ୍ବତଂ ଆପଜ୍ଜନ୍ତି।

୪୧୧।କଦ୍ଦମୋଦକେନାତି ଏତ୍ଥ ନ କେୱଲଂ କଦ୍ଦମୋଦକେନ, ୱିପ୍ପସନ୍ନୋଦକରଜନକଦ୍ଦମାଦୀସୁପି ଯେନ କେନଚି ଓସିଞ୍ଚନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟମେୱ। ଅୱନ୍ଦିଯୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘେନ କାତବ୍ବୋତି ଭିକ୍ଖୁନୁପସ୍ସଯେ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ‘‘ଅସୁକୋ ନାମ ଅଯ୍ୟୋ ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ଅପସାଦନୀଯଂ ଦସ୍ସେତି, ଏତସ୍ସ ଅଯ୍ୟସ୍ସ ଅୱନ୍ଦିଯକରଣଂ ରୁଚ୍ଚତୀ’’ତି ଏୱଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ସାୱେତବ୍ବଂ। ଏତ୍ତାୱତା ଅୱନ୍ଦିଯୋ କତୋ ହୋତି। ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଯଥା ସାମଣେରେ ଦିସ୍ୱା ନ ୱନ୍ଦନ୍ତି; ଏୱମେୱ ଦିସ୍ୱାପି ନ ୱନ୍ଦିତବ୍ବୋ। ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସମ୍ମା ୱତ୍ତନ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନୁପସ୍ସଯଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ୱିହାରେଯେୱ ସଙ୍ଘଂ ୱା ଗଣଂ ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲଂ ୱା ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ‘‘ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘୋ ମଯ୍ହଂ ଖମତୂ’’ତି ଖମାପେତବ୍ବଂ। ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ସନ୍ତିକଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ‘‘ଏସୋ ଭିକ୍ଖୁ ତୁମ୍ହେ ଖମାପେତୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ସୋ ୱନ୍ଦିତବ୍ବୋ। ଅଯମେତ୍ଥ ସଙ୍ଖେପୋ, ୱିତ୍ଥାରଂ ପନ କମ୍ମୱିଭଙ୍ଗେ ୱକ୍ଖାମ।

ଓଭାସେନ୍ତୀତି ଅସଦ୍ଧମ୍ମେନ ଓଭାସେନ୍ତି। ଭିକ୍ଖୁନୀହି ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ପଯୋଜେନ୍ତୀତି ଭିକ୍ଖୁନୀହି ସଦ୍ଧିଂ ପୁରିସେ ଅସଦ୍ଧମ୍ମେନ ସମ୍ପଯୋଜେନ୍ତି। ଅୱନ୍ଦିଯକରଣଂ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ। ଆୱରଣନ୍ତି ୱିହାରପ୍ପୱେସନେ ନିୱାରଣଂ । ଓୱାଦଂ ଠପେତୁନ୍ତି ଏତ୍ଥ ନ ଭିକ୍ଖୁନୁପସ୍ସଯଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଠପେତବ୍ବୋ। ଓୱାଦଟ୍ଠାଯ ପନ ଆଗତା ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ୱତ୍ତବ୍ବା ''ଅସୁକା ନାମ ଭିକ୍ଖୁନୀ ସାପତ୍ତିକା, ତସ୍ସା ଓୱାଦଂ ଠପେମି, ମା ତାଯ ସଦ୍ଧିଂ ଉପୋସଥଂ କରିତ୍ଥା''ତି। କାଯୱିୱରଣାଦୀସୁପି ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ।

୪୧୩।ନ ଭିକ୍ଖୱେ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଓୱାଦୋ ନ ଗନ୍ତବ୍ବୋତିଆଦି ଭିକ୍ଖୁନିୱିଭଙ୍ଗୱଣ୍ଣନାଯଂ ୱୁତ୍ତମେୱ।

୪୧୬।ଫାସୁକା ନମେନ୍ତୀତି ଗିହିଦାରିକାଯୋ ୱିଯ ଘନପଟ୍ଟକେନ କାଯବନ୍ଧନେନ ଫାସୁକା ନମନତ୍ଥାଯ ବନ୍ଧନ୍ତି। ଏକପରିଯାକତନ୍ତି ଏକୱାରଂ ପରିକ୍ଖିପନକଂ।

ୱିଲୀୱେନ ପଟ୍ଟେନାତି ସଣ୍ହେହି ୱେଳୁୱିଲୀୱେହି କତପଟ୍ଟେନ। ଦୁସ୍ସପଟ୍ଟେନାତି ସେତୱତ୍ଥପଟ୍ଟେନ। ଦୁସ୍ସୱେଣିଯାତି ଦୁସ୍ସେନ କତୱେଣିଯା। ଦୁସ୍ସୱଟ୍ଟିଯାତି ଦୁସ୍ସେନ କତୱଟ୍ଟିଯା। ଚୋଳପଟ୍ଟାଦୀସୁ ଚୋଳକାସାୱଂ ଚୋଳନ୍ତି ୱେଦିତବ୍ବଂ।

ଅଟ୍ଠିଲ୍ଲେନାତି ଗୋଜଙ୍ଘଟ୍ଠିକେନ। ଜଘନନ୍ତି କଟିପ୍ପଦେସୋ ୱୁଚ୍ଚତି। ହତ୍ଥଂ କୋଟ୍ଟାପେନ୍ତୀତି ଅଗ୍ଗବାହଂ କୋଟ୍ଟାପେତ୍ୱା ମୋରପତ୍ତାଦୀହି ଚିତ୍ତାଲଙ୍କାରଂ କରୋନ୍ତି। ହତ୍ଥକୋଚ୍ଛନ୍ତି ପିଟ୍ଠିହତ୍ଥଂ। ପାଦନ୍ତି ଜଙ୍ଘଂ। ପାଦକୋଚ୍ଛନ୍ତି ପିଟ୍ଠିପାଦଂ।

୪୧୭।ମୁଖଲିମ୍ପନାଦୀନି ୱୁତ୍ତନଯାନେୱ। ଅୱଙ୍ଗଂ କରୋନ୍ତୀତି ଅକ୍ଖୀ ଅଞ୍ଜନ୍ତିଯୋ ଅୱଙ୍ଗଦେସେ ଅଧୋମୁଖଂ ଲେଖଂ କରୋନ୍ତି। ୱିସେସକନ୍ତି ଗଣ୍ଡପ୍ପଦେସେ ୱିଚିତ୍ରସଣ୍ଠାନଂ ୱିସେସକଂ କରୋନ୍ତି। ଓଲୋକେନ୍ତୀତି ୱାତପାନଂ ୱିୱରିତ୍ୱା ୱୀଥିଂ ଓଲୋକେନ୍ତି। ସାଲୋକେ ତିଟ୍ଠନ୍ତୀତି ଦ୍ୱାରଂ ୱିୱରିତ୍ୱା ଉପଡ୍ଢକାଯଂ ଦସ୍ସେନ୍ତିଯୋ ତିଟ୍ଠନ୍ତି। ନଚ୍ଚନ୍ତି ନଟସମଜ୍ଜଂ କାରେନ୍ତି। ୱେସିଂ ୱୁଟ୍ଠାପେନ୍ତୀତି ଗଣିକଂ ୱୁଟ୍ଠାପେନ୍ତି। ପାନାଗାରଂ ଠପେନ୍ତୀତି ସୁରଂ ୱିକ୍କିଣନ୍ତି। ସୂନଂ ଠପେନ୍ତୀତି ମଂସଂ ୱିକ୍କିଣନ୍ତି। ଆପଣନ୍ତି ନାନାଭଣ୍ଡାନଂ ଅନେକୱିଧଂ ଆପଣଂ ପସାରେନ୍ତି। ଦାସଂ ଉପଟ୍ଠାପେନ୍ତୀତି ଦାସଂ ଗହେତ୍ୱା ତେନ ଅତ୍ତନୋ ୱେଯ୍ୟାୱଚ୍ଚଂ କାରେନ୍ତି। ଦାସୀଆଦୀସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ। ହରିତକପକ୍କିକଂପକିଣନ୍ତୀତି ହରିତକଞ୍ଚେୱ ପକ୍କଞ୍ଚ ପକିଣନ୍ତି; ପକିଣ୍ଣକାପଣଂ ପସାରେନ୍ତୀତି ୱୁତ୍ତଂ ହୋତି।

୪୧୮।ସବ୍ବନୀଲକାଦିକଥା କଥିତାଯେୱ।

୪୧୯।ଭିକ୍ଖୁନୀ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କାଲଂ କରୋନ୍ତୀତିଆଦୀସୁ ଅଯଂ ପାଳିମୁତ୍ତକୱିନିଚ୍ଛଯୋ – ସଚେ ହି ପଞ୍ଚସୁ ସହଧମ୍ମିକେସୁ ଯୋ କୋଚି କାଲଂ କରୋନ୍ତୋ ''ମମଚ୍ଚଯେନ ମଯ୍ହଂ ପରିକ୍ଖାରୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ହୋତୁ, ଆଚରିଯସ୍ସ ହୋତୁ, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ହୋତୁ, ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ହୋତୁ, ମାତୁ ହୋତୁ, ପିତୁ ହୋତୁ, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ୱା ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ହୋତୂ''ତି ୱଦତି ତେସଂ ନ ହୋତି, ସଙ୍ଘସ୍ସେୱ ହୋତି। ନ ହି ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ସହଧମ୍ମିକାନଂ ଅଚ୍ଚଯଦାନଂ ରୁହତି, ଗିହୀନଂ ପନ ରୁହତି। ଭିକ୍ଖୁ ହି ଭିକ୍ଖୁନିୱିହାରେ କାଲଂ କରୋତି, ତସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ ଭିକ୍ଖୂନଂଯେୱ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୁନୀ ଭିକ୍ଖୁୱିହାରେ କାଲଂ କରୋତି, ତସ୍ସା ପରିକ୍ଖାରୋ ଭିକ୍ଖୁନୀନଂଯେୱ ହୋତି।

୪୨୦।ପୁରାଣମଲ୍ଲୀତି ପୁରାଣେ ଗିହିକାଲେ ମଲ୍ଲକସ୍ସ ଭରିଯା। ପୁରିସବ୍ଯଞ୍ଜନନ୍ତି ପୁରିସନିମିତ୍ତଂ, ଛିନ୍ନଂ ୱା ହୋତୁ ଅଚ୍ଛିନ୍ନଂ ୱା, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ୱା ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ୱା। ସଚେ ଏତସ୍ମିଂ ଠାନେ ପୁରିସବ୍ଯଞ୍ଜନନ୍ତି ଚିତ୍ତଂ ଉପ୍ପାଦେତ୍ୱା ଉପନିଜ୍ଝାଯତି, ଦୁକ୍କଟଂ।

୪୨୧।ଅତ୍ତନୋ ପରିଭୋଗତ୍ଥାଯ ଦିନ୍ନଂ ନାମ ଯଂ ''ତୁମ୍ହେଯେୱ ପରିଭୁଞ୍ଜଥା''ତି ୱତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ, ତଂ ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଦଦତୋ ଦୁକ୍କଟଂ। ଅଗ୍ଗଂ ଗହେତ୍ୱା ପନ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଅସପ୍ପାଯଂ, ସବ୍ବଂ ଅପନେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଚୀୱରଂ ଏକାହଂ ୱା ଦ୍ୱୀହଂ ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପତ୍ତାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ।

ଭିକ୍ଖୂନଂସନ୍ନିଧିଂ ଭିକ୍ଖୁନୀହି ପଟିଗ୍ଗାହାପେତ୍ୱାତି ହିଯ୍ୟୋ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଠପିତମଂସଂ ଅଜ୍ଜ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେ ଅସତି ଭିକ୍ଖୂହି ପଟିଗ୍ଗାହାପେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁନୀହି ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଭିକ୍ଖୂହି ପଟିଗ୍ଗହିତଞ୍ହି ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତକଟ୍ଠାନେ ତିଟ୍ଠତି, ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ପଟିଗ୍ଗହିତମ୍ପି ଭିକ୍ଖୂସୁ ଏସେୱ ନଯୋ।

୪୨୬।ଆସନଂ ସଂକସାଯନ୍ତିଯୋ କାଲଂ ୱୀତିନାମେସୁନ୍ତି ଅଞ୍ଞଂ ୱୁଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଂ ନିସୀଦାପେନ୍ତିଯୋ ଭୋଜନକାଲଂ ଅତିକ୍କାମେସୁଂ।

ଅଟ୍ଠନ୍ନଂଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ଯଥାୱୁଡ୍ଢନ୍ତି ଏତ୍ଥ ସଚେ ପୁରେ ଅଟ୍ଠସୁ ନିସିନ୍ନାସୁ ତାସଂ ଅବ୍ଭନ୍ତରିମା ଅଞ୍ଞା ଆଗଚ୍ଛତି, ସା ଅତ୍ତନୋ ନୱକଂ ଉଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ନିସୀଦିତୁଂ

ଲଭତି। ଯା ପନ ଅଟ୍ଠହିପି ନୱକତରା, ସା ସଚେପି ସଟ୍ଠିୱସ୍ସା ହୋତି, ଆଗତପଟିପାଟିଯାୱ ନିସୀଦିତୁଂ ଲଭତି। ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ସବ୍ବତ୍ଥ ଯଥାୱୁଡ୍ଢଂ ନ ପଟିବାହିତବ୍ବନ୍ତି ଠପେତ୍ୱା ଭତ୍ତଗ୍ଗଂ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଚତୁପଚ୍ଚଯଭାଜନୀଯଟ୍ଠାନେ "ଅହଂ ପୁବ୍ବେ ଆଗତା"ତି ୱୁଡ୍ଢଂ ପଟିବାହିତ୍ୱା କିଞ୍ଚି ନ ଗହେତବ୍ବଂ; ଯଥାୱୁଡ୍ଢମେୱ ୱଟ୍ଟତି। ପୱାରଣାକଥା କଥିତାଯେୱ।

୪୨୯।ଇଦ୍ଧିଯୁତ୍ତନ୍ତିଆଦୀହି ସବ୍ବଯାନାନି ଅନୁଞ୍ଞାତାନି। ପାଟଙ୍କିନ୍ତି ପଟପୋଟ୍ଟଲିକଂ।

୪୩୦।ଦୂତେନ ଉପସମ୍ପଦା ଦସନ୍ନଂ ଅନ୍ତରାଯାନଂ ଯେନ କେନଚି ୱଟ୍ଟତି। କମ୍ମୱାଚାପରିଯୋସାନେ ସା ଭିକ୍ଖୁନୀ ଭିକ୍ଖୁନୁପସ୍ସଯେ ଠିତା ୱା ହୋତୁ ନିପନ୍ନା ୱା ଜାଗରା ୱା ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କନ୍ତା ୱା, ଉପସମ୍ପନ୍ନାୱ ହୋତି। ତାୱଦେୱ ଛାଯାଦୀନି ଆଗତାଯ ଦୂତଭିକ୍ଖୁନିଯା ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବାନି।

୪୩୧।ଉଦୋସିତୋତି ଭଣ୍ଡସାଲା। ନ ସମ୍ମତୀତି ନପ୍ପହୋତି। ଉପସ୍ସଯନ୍ତି ଘରଂ। ନୱକମ୍ମନ୍ତି ସଙ୍ଘସ୍ସତ୍ଥାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ନୱକମ୍ମମ୍ପି କାତୁଂ ଅନୁଜାନାମୀତି ଅତ୍ଥୋ।

୪୩୨।ତସ୍ସା ପବ୍ବଜିତାଯାତି ତସ୍ସା ପବ୍ବଜିତକାଲେ। ଯାୱ ସୋ ଦାରକୋ ୱିଞ୍ଞୁତଂ ପାପୁଣାତୀତି ଯାୱ ଖାଦିତୁଂ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ନହାଯିତୁଞ୍ଚ ମଣ୍ଡିତୁଞ୍ଚ ଅତ୍ତନୋ ଧମ୍ମତାଯ ସକ୍କୋତୀତି ଅତ୍ଥୋ।

ଠପେତ୍ୱାସାଗାରନ୍ତି ସହଗାରସେଯ୍ୟମତ୍ତଂ ଠପେତ୍ୱା। ଯଥା ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ପୁରିସେ; ଏୱଂ ଦୁତିଯିକାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ତସ୍ମିଂ ଦାରକେ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବନ୍ତି ଦସ୍ସେତି। ମାତା ପନ ନହାପେତୁଂ ପାଯେତୁଂ ଭୋଜେତୁଂ ମଣ୍ଡେତୁଂ ଉରେ କତ୍ୱା ସଯିତୁଞ୍ଚ ଲଭତି।

୪୩୪।ଯଦେୱ ସା ୱିବ୍ଭନ୍ତାତି ଯସ୍ମା ସା ୱିବ୍ଭନ୍ତା ଅତ୍ତନୋ ରୁଚିଯା ଖନ୍ତିଯା ଓଦାତାନି ୱତ୍ଥାନି ନିୱତ୍ଥା, ତସ୍ମାଯେୱ ସା ଅଭିକ୍ଖୁନୀ, ନ ସିକ୍ଖାପଚ୍ଚକ୍ଖାନେନାତି ଦସ୍ସେତି। ସା ପୁନ ଉପସମ୍ପଦଂ ନ ଲଭତି।

ସାଆଗତା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବାତି ନ କେୱଲଂ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବା, ପବ୍ବଜ୍ଜମ୍ପି ନ ଲଭତି। ଓଦାତାନି ଗହେତ୍ୱା ୱିବ୍ଭନ୍ତା ପନ ପବ୍ବଜ୍ଜାମତ୍ତଂ ଲଭତି।

ଅଭିୱାଦନନ୍ତିଆଦୀସୁ ପୁରିସା ପାଦେ ସମ୍ବାହନ୍ତା ୱନ୍ଦନ୍ତି, କେସେ ଛିନ୍ଦନ୍ତି, ନଖେ ଛିନ୍ଦନ୍ତି, ୱଣପଟିକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି, ତଂ ସବ୍ବଂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯନ୍ତା ନ ସାଦିଯନ୍ତୀତି ଅତ୍ଥୋ। ତତ୍ରେକେ ଆଚରିଯା "ସଚେ ଏକତୋ ୱା ଉଭତୋ ୱା ଅୱସ୍ସୁତା ହୋନ୍ତି ସାରତ୍ତା, ଯଥାୱତ୍ଥୁକମେୱ"। ଏକେ ଆଚରିଯା "ନତ୍ଥି ଏତ୍ଥ ଆପତ୍ତୀ"ତି ୱଦନ୍ତି। ଏୱଂ ଆଚରିଯୱାଦଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ଇଦଂ ଓଦିସ୍ସ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ଅଟ୍ଠକଥାସୁ ୱୁତ୍ତଂ। ତଂ ପମାଣଂ। "ଅନୁଜାନାମି ଭିକ୍ଖୱେ ସାଦିତୁ"ନ୍ତି ହି ୱଚନେନେୱ ତଂ କପ୍ପିଯଂ।

୪୩୫।ପଲ୍ଲଙ୍କେନ ନିସୀଦନ୍ତୀତି ପଲ୍ଲଙ୍କଂ ଆଭୁଜିତ୍ୱା ନିସୀଦନ୍ତି। ଅଡ୍ଢପଲ୍ଲଙ୍କନ୍ତି ଏକଂ ପାଦଂ ଆଭୁଜିତ୍ୱା କତପଲ୍ଲଙ୍କଂ। ହେଟ୍ଠା ୱିୱଟେ ଉପରି ପଟିଚ୍ଛନ୍ନେତି ଏତ୍ଥ ସଚେ କୂପୋ ଖତୋ ହୋତି, ଉପରି ପନ ପଦରମତ୍ତମେୱ ସବ୍ବଦିସାସୁ ପଞ୍ଞାଯତି, ଏୱରୂପେପି ୱଟ୍ଟତି।

୪୩୬।କୁକ୍କୁସଂ ମତ୍ତିକନ୍ତି କୁଣ୍ଡକଞ୍ଚେୱ ମତ୍ତିକଞ୍ଚ। ସେସମେତ୍ଥ ଉତ୍ତାନମେୱାତି।

ଭିକ୍ଖୁନୀଉପସମ୍ପଦାନୁଜାନନକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଭିକ୍ଖୁନିକ୍ଖନ୍ଧକୱଣ୍ଣନା ନିଟ୍ଠିତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୧। ପଞ୍ଚସତିକକ୍ଖନ୍ଧକଂ

ଖୁଦ୍ଦାନୁଖୁଦ୍ଦକସିକ୍ଖାପଦକଥା

୪୪୧। ପଞ୍ଚସତିକକ୍ଖନ୍ଧକେ – ଚତ୍ତାରି ପାରାଜିକାନି ଠପେତ୍ୱା ଅୱସେସାନି ଖୁଦ୍ଦାନୁଖୁଦ୍ଦକାନୀତି ଏୱମାଦି ଏକସିକ୍ଖାପଦମ୍ପି ଅପରିଚ୍ଚଜିତ୍ୱା ସଙ୍ଗେସଂ ସଙ୍ଗହେତବ୍ବଭାୱଦସ୍ସନତ୍ଥଂ ପରିୟାୟେନ ୱୁତ୍ତଂ। ଇଦଂ ୱୋ ସମଣାନନ୍ତି ଇଦଂ ସମଣାନଂ। ପଦପୂରଣମତ୍ତେ ୱୋକାରୋ।

୪୪୩।ଇଦମ୍ପି ତେ ଆୱୁସୋ ଆନନ୍ଦ ଦୁକ୍କଟନ୍ତି ‘‘ଇଦଂ ତୟା ଦୁଟ୍ଠୁ କତ’’ନ୍ତି କେୱଲଂ ଗରହନ୍ତେହି ଥେରେହି ୱୁତ୍ତଂ , ନ ଆପତ୍ତିଂ ସନ୍ଧାୟ ୱୁତ୍ତଂ। ନ ହି ତେ ଆପତ୍ତାନାପତ୍ତିଂ ନ ଜାନନ୍ତି। ଇଦାନେୱ ଚେତଂ ଅନୁସ୍ସାୱିତଂ – ‘‘ସଙ୍ଘୋ ଅପଞ୍ଞତ୍ତଂ ନ ପଞ୍ଞପେତି, ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ନ ସମୁଚ୍ଛିନ୍ଦତୀ’’ତି। ଦେସେହି ତଂ ଦୁକ୍କଟନ୍ତି ଇଦମ୍ପି ଚ ‘‘ଆମ, ଭନ୍ତେ, ଦୁଟ୍ଠୁ ମୟା କତ’’ନ୍ତି ଏୱଂ ପଟିଜାନାହି, ତଂ ଦୁକ୍କଟନ୍ତି ଇଦଂ ସନ୍ଧାୟ ୱୁତ୍ତଂ, ନ ଆପତ୍ତିଦେସନଂ। ଥେରୋ ପନ ୟସ୍ମା ଅସତିୟା ନ ପୁଚ୍ଛି ନ ଅନାଦରେନ, ତସ୍ମା ତତ୍ଥ ଦୁଟ୍ଠୁକତଭାୱମ୍ପି ଅସଲ୍ଲକ୍ଖେନ୍ତୋ ‘‘ନାହଂ ତଂ ଦୁକ୍କଟଂ ପସ୍ସାମୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ଥେରେସୁ ଗାରୱଂ ଦସ୍ସେନ୍ତୋ ‘‘ଅପିଚାୟସ୍ମନ୍ତାନଂ ସନ୍ଧାୟ ଦେସେମି ତଂ ଦୁକ୍କଟ’’ନ୍ତି ଆହ। ୟଥା ତୁମ୍ହେ ୱଦଥ, ତଥା ପଟିଜାନାମୀତି ୱୁତ୍ତଂ ହୋତି। ଏସେୱ ନୟୋ ଅୱସେସେସୁ ଚତୂସୁ ଠାନେସୁ। ସେସମେତ୍ଥ ୟଂ ୱତ୍ତବ୍ବଂ ସିୟା, ତଂ ନିଦାନୱଣ୍ଣନାୟମେୱ ୱୁତ୍ତଂ।

ଖୁଦ୍ଦାନୁଖୁଦ୍ଦକସିକ୍ଖାପଦକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ପଞ୍ଚସତିକକ୍ଖନ୍ଧକୱଣ୍ଣନା ନିଟ୍ଠିତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୨। ସତ୍ତସତିକକ୍ଖନ୍ଧକଂ

ଦସୱତ୍ଥୁକଥା

୪୪୬। ସତ୍ତସତିକକ୍ଖନ୍ଧକେ – ଭିକ୍ଖଗ୍ଗେନାତି ଭିକ୍ଖୁଅଗ୍ଗେନ, ଭିକ୍ଖୂ ଗଣେତ୍ୱା ତତ୍ତକେ ପଟିୱୀସେ ଠପେସୁନ୍ତି ଅତ୍ଥୋ। ମହିୟାତି ହିମପାତସମୟେ ହିମୱଲାହକା।

୪୪୭।ଅୱିଜ୍ଜାନିୱୁଟାତି ଅୱିଜ୍ଜାପଟିଚ୍ଛନ୍ନା । ପୋସାତି ପୁରିସା। ପିୟରୂପଂ ଅଭିନନ୍ଦନ୍ତି ପତ୍ଥେନ୍ତୀତି ପିୟରୂପାଭିନନ୍ଦିନୋ। ଅୱିଦ୍ଦସୂତି ଅୱିଜାନନ୍ତା। ରାଗରଜେହି ସରଜା। ମଗସଦିସାତି ମଗା। ସହ ନେତ୍ତିୟାତି ସନେତ୍ତିକା। ୱଡ୍ଢେନ୍ତି କଟସିନ୍ତି ପୁନପ୍ପୁନଂ କଳେୱରଂ ନିକ୍ଖିପମାନା ଭୂମିଂ ୱଡ୍ଢେନ୍ତି। ଏୱଂ ୱଡ୍ଢେନ୍ତାୱ ଘୋରଂ ଆଦିୟନ୍ତି ପୁନବ୍ଭୱଂ।

୪୫୪।ପାପକଂ ନୋ ଆୱୁସୋ କତନ୍ତି ଆୱୁସୋ ଅମ୍ହେହି ପାପକଂ କତନ୍ତି ଅତ୍ଥୋ।

୪୫୫।କତମେନ ତ୍ୱଂ ଭୂମି ୱିହାରେନାତି ଏତ୍ଥ ଭୂମୀତି ପିୟୱଚନମେତଂ। ପିୟଂ ୱତ୍ତୁକାମୋ କିର ଆୟସ୍ମା ସବ୍ବକାମୀ ନୱକେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱଂ ଆମନ୍ତେତି। କୁଲ୍ଲକୱିହାରେନାତି ଉତ୍ତାନୱିହାରେନ।

୪୫୭।ସାୱତ୍ଥିୟା ସୁତ୍ତୱିଭଙ୍ଗେତି କଥଂ ସୁତ୍ତୱିଭଙ୍ଗେ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ ହୋତି? ତତ୍ର ହି ‘‘ସନ୍ନିଧି ନାମ ଅଜ୍ଜ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ଅପରଜ୍ଜୂ’’ତି ୱତ୍ୱା ପୁନ ‘‘ସନ୍ନିଧିକାରକେ ଅସନ୍ନିଧିକାରକସଞ୍ଞୀ ଖାଦନୀୟଂ ୱା ଭୋଜନୀୟଂ ୱା ଖାଦତି ୱା ଭୁଞ୍ଜତି ୱା ଆପତ୍ତି ପାଚିତ୍ତିୟସ୍ସା’’ତି ଆପତ୍ତିଂ ୱଦନ୍ତେନ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ ହୋତି। ତତ୍ରେକେ ମଞ୍ଞନ୍ତି ‘‘ୟୋ ପନ ଭିକ୍ଖୁ ସନ୍ନିଧିକାରକଂ ଖାଦନୀୟଂ ୱା ଭୋଜନୀୟଂ ୱା’’ତି ହି ୱୁତ୍ତଂ, ଇଦଞ୍ଚ ଲୋଣଂ ନାମ ୟାୱଜୀୱିକତ୍ତା ସନ୍ନିଧିଭାୱଂ ନାପଜ୍ଜତି। ୟମ୍ପି ଅଲୋଣକଂ ଆମିସଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ତେନ ସଦ୍ଧିଂ ପରିଭୁଞ୍ଜତି, ତଂ ତଦହୁପଟିଗ୍ଗହିତମେୱ, ତସ୍ମା ‘‘‘ୟାୱକାଲିକେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟାୱଜୀୱିକଂ ତଦହୁପଟିଗ୍ଗହିତଂ କାଲେ କପ୍ପତି, ୱିକାଲେ ନ କପ୍ପତୀ’ତି ୱଚନତୋ ଦୁକ୍କଟେନେତ୍ଥ ଭୱିତବ୍ବ’’ନ୍ତି। ତେ ୱତ୍ତବ୍ବା – ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ମତେନ ଦୁକ୍କଟେନପି ନ ଭୱିତବ୍ବଂ, ନ ହି ଏତ୍ଥ ୟାୱଜୀୱିକଂ ତଦହୁପଟିଗ୍ଗହିତଂ, ୟାୱକାଲିକମେୱ ତଦହୁପଟିଗ୍ଗହିତଂ , ନ ଚ ତଂ ୱିକାଲେ ପରିଭୁତ୍ତଂ। ୟଦି ୱା ‘‘ୱିକାଲେ ନ କପ୍ପତୀ’’ତି ୱଚନେନ ତୁମ୍ହେ ଦୁକ୍କଟଂ ମଞ୍ଞେଥ, ୟାୱଜୀୱିକମିସ୍ସଂ ୟାୱକାଲିକଂ ୱିକାଲେ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ୱିକାଲଭୋଜନପାଚିତ୍ତିୟଂ ନ ଭୱେୟ୍ୟ। ତସ୍ମା ନ ବ୍ୟଞ୍ଜନମତ୍ତଂ ଗହେତବ୍ବଂ, ଅତ୍ଥୋ ଉପପରିକ୍ଖିତବ୍ବୋ।

ଅୟଞ୍ହେତ୍ଥ ଅତ୍ଥୋ – ୟାୱକାଲିକେନ ୟାୱଜୀୱିକଂ ତଦହୁପଟିଗ୍ଗହିତଂ ୟଦି ସମ୍ଭିନ୍ନରସଂ ହୋତି, ୟାୱକାଲିକଗତିକମେୱ ହୋତି। ତସ୍ମା ‘‘ୟୋ ପନ ଭିକ୍ଖୁ ୱିକାଲେ ଖାଦନୀୟଂ ୱା ଭୋଜନୀୟଂ ୱା’’ତି ଇମିନା ସିକ୍ଖାପଦେନ କାଲେ କପ୍ପତି, ୱିକାଲେ ନ କପ୍ପତି। ନ ଇଧ ‘‘ନ କପ୍ପତୀ’’ତି ୱଚନମତ୍ତେନେତ୍ଥ ଦୁକ୍କଟଂ ହୋତି। ୟଥେୱ ୟାୱଜୀୱିକଂ ତଦହୁପଟିଗ୍ଗହିତଂ ୟାୱକାଲିକେନ ସମ୍ଭିନ୍ନରସଂ ୱିକାଲେ ନ କପ୍ପତି, ୱିକାଲଭୋଜନପାଚିତ୍ତିୟାୱହଂ ହୋତି। ଏୱଂ ଅଜ୍ଜ ପଟିଗ୍ଗହିତମ୍ପି ଅପରଜ୍ଜୁ ୟାୱକାଲିକେନ ସମ୍ଭିନ୍ନରସଂ ନ କପ୍ପତି, ସନ୍ନିଧିଭୋଜନପାଚିତ୍ତିୟାୱହଂ ହୋତି। ତଂ ‘‘ସନ୍ନିଧିକତଂ ଇଦ’’ନ୍ତି ଅଜାନନ୍ତୋପି ନ ମୁଚ୍ଚତି। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ – ‘‘ସନ୍ନିଧିକାରକେ ଅସନ୍ନିଧିକାରକସଞ୍ଞୀ ଖାଦନୀୟଂ ୱା ଭୋଜନୀୟଂ ୱା ଖାଦତି ୱା ଭୁଞ୍ଜତି ୱା ଆପତ୍ତି ପାଚିତ୍ତିୟସ୍ସା’’ତି। ତସ୍ମା ‘‘କତ୍ଥ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତ’’ନ୍ତି ଇମିସ୍ସା ପୁଚ୍ଛାୟ ‘‘ପରିସୁଦ୍ଧମିଦଂ ବ୍ୟାକରଣଂ ସାୱତ୍ଥିୟା ସୁତ୍ତୱିଭଙ୍ଗେ’’ତି।

ରାଜଗହେ ଉପୋସଥସଂୟୁତ୍ତେତି ଇଦଂ ‘‘ନ ଭିକ୍ଖୱେ ଏକସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ଦ୍ୱେ ଉପୋସଥାଗାରାନି ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବାନି; ୟୋ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି ଏତଂ ସନ୍ଧାୟ ୱୁତ୍ତଂ। ୱିନୟାତିସାରେ ଦୁକ୍କଟନ୍ତି ‘‘ନ ଭିକ୍ଖୱେ ଏକସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ଦ୍ୱେ ଉପୋସଥାଗାରାନି ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବାନୀ’’ତି ଏତସ୍ସ ୱିନୟସ୍ସ ଅତିସାରେ ଦୁକ୍କଟଂ। ଚମ୍ପେୟ୍ୟକେ ୱିନୟୱତ୍ଥୁସ୍ମିନ୍ତି ଇଦଂ ‘‘ଅଧମ୍ମେନ ଚେ ଭିକ୍ଖୱେ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟ’’ନ୍ତି ଏୱମାଦିଂ କତ୍ୱା ଚମ୍ପେୟ୍ୟକ୍ଖନ୍ଧକେ ଆଗତଂ ୱିନୟୱତ୍ଥୁଂ ସନ୍ଧାୟ ୱୁତ୍ତଂ।

ଏକଚ୍ଚୋକପ୍ପତୀତି ଇଦଂ ଧମ୍ମିକଂ ଆଚିଣ୍ଣଂ ସନ୍ଧାୟ ୱୁତ୍ତଂ। ଛେଦନକେ ପାଚିତ୍ତିୟନ୍ତି ସୁତ୍ତୱିଭଙ୍ଗେ ହି ‘‘ନିସୀଦନଂ ନାମ ସଦସଂ ୱୁଚ୍ଚତୀ’’ତି ଆଗତଂ, ତସ୍ମା ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସୁଗତୱିଦତ୍ଥୀନଂ ଉପରି ଦସାୟେୱ ୱିଦତ୍ଥିମତ୍ତା ଲବ୍ଭତି। ଦସାୟ ୱିନା ତଂ ପମାଣଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ଇଦଂ ଆଗତମେୱ ହୋତି – ‘‘ତଂ ଅତିକ୍କାମୟତୋ ଛେଦନକଂ ପାଚିତ୍ତିୟ’’ନ୍ତି। ତସ୍ମା ‘‘କିଂ ଆପଜ୍ଜତୀ’’ତି ପୁଟ୍ଠୋ ‘‘ଛେଦନକେ ପାଚିତ୍ତିୟ’’ନ୍ତି ଆହ। ଛେଦନକସିକ୍ଖାପଦେ

ୱୁଉପାଚିଭିଯଂ ଆପଜ୍ଜତୀତି ଅତ୍ଥୋ। ସେସଂ ସବ୍ବତ୍ଥ ଉତ୍ତାନମେୱାତି।

ଦସୱତ୍ଥୁକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସମନ୍ତପାସାଦିକାଯ ୱିନଯସଂୱଣ୍ଣନାଯ

ସତ୍ତସତିକକ୍ଖନ୍ଧକୱଣ୍ଣନା ନିଟ୍ଠିତା।

ଦ୍ୱିୱଗ୍ଗସଙ୍ଗହା ୱୁତ୍ତା, ଦ୍ୱାୱୀସତିପଭେଦନା;

ଖନ୍ଧକା ସାସନେ ପଞ୍ଚକ୍ଖନ୍ଧଦୁକ୍ଖପ୍ପହାଯିନୋ।

ଯା ତେସଂ ୱଣ୍ଣନା ଏସା, ଅନ୍ତରାଯଂ ୱିନା ଯଥା;

ସିଦ୍ଧା ସିଜ୍ଝନ୍ତୁ କଲ୍ଯାଣା, ଏୱଂ ଆସାପି ପାଣିନନ୍ତି।

ଚୂଳୱଗ୍ଗ-ଅଟ୍ଠକଥା ନିଟ୍ଠିତା।